AGLAIT
GENESIS EXODUSELO

UNIVERSITY OF TORONTO
VELUT ARBOR ÆVO

AGLAIT IVSORNAITUT

GENESIS EXODUSELO

TAMADJA

SILLAKSUB PINGORTITAUNINGA

ISRAELEKULLO AULARTITAUNINGAT

EGIPIENEMIT

LONDON

BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY

1925

Genesis and Exodus in Eskimo

(Labrador Dialect)

PRINTED IN GREAT BRITAIN

MOSESIB AGLANGITA SIVORLINGIT UBVALO

GENESIS,

TAMADJA PIGIARNEK.

KAP. I.

Sillaĸsûb pingortitauninganik.

1 **PIGIARNERME** Gûdib ĸilaglo nunalo pingortipak.
2 Nunalo illênarsimavoĸ sunataĸaranelo, itinerublo ĸollâ
tâĸpoĸ, Gûdiblo anerningata imaĸsuit ĸollangiarpait.
3 Gûdelo oĸarpoĸ: Kaumalerle. Kaumalerpoĸ tagva.
4 Gûdelo takovoĸ ĸaumajoĸ nâmangmat. Tagva Gûdib
ĸaumajoĸ avikpâ tâĸtomit.
5 Kaumajorlo Gûdib uvlormik taivâ, tâĸtorlo unnuar-
mik taivlugo. Tagva unnungorpoĸ uvlângorlunelo, uvloĸ
sivorleĸ.
6 **Gudelo** oĸarpoĸ: Aulangitoĸarle imaĸsuit akorngane,
aviktaujutiksaujomik imaĸsuit akorngane.
7 Tagva Gûdib aulangitoĸ senavâ, imaĸsuillo aulangitub
atânêtut avikpait imaĸsoarnit aulangitub ĸollânêtunit.
Taimailerporlo.
8 Aulangitorlo Gûdib ĸilangmik taivâ. Tagva unnu-
ngorpok uvlângorlunelo, uvlub aipanga.
9 **Gudelo** oĸarpoĸ: Imaĸsuit ĸilaub atânêtut atautsemut
katersorlit, ipterilingajoĸ takuksaurĸovlugo. Taimailerporlo.
10 Ipterilingajorlo Gûdib nunamik taivâ, imaĸsuit atau-
tsemut katersortut imarbiksoarmik taivlugit. Gûdelo tako-
voĸ nâmangmat.
11 Gûdelo oĸarpoĸ: Nunamit nuilerlit iviksukkat, peror-
tullo kingorliksatalît, napârtullo, paungalît, paungalivaktut
ingmingne kingorliksataĸartunik nuname, ilûnatik ingmikut
pitjutilît. Taimaiporlo.
12 Nunamillo nuilerput iviksukkat perortullo kingorlik-
satalît, ilûnatik ingmikut pitjutilît, napârtullo paungalivaktut
ingmingne kingorliksataĸartunik, ilûnatik ingmikut pitjutilît.
Gûdelo takovoĸ nâmangmat.

13 Tagva unnungorpoĸ uvlângorlunelo, uvluk pingajuak.
14 **Gudelo** oĸarpoĸ: Kilangme aulangitome ĸaumaĸute-
ĸarle, uvlormiglo unnuarmiglo aviktitsijuksanik nelliunernull
uvlunullo, jârinullo nellunaikutaksaujunik.
15 Kaumaĸutiksauvut ĸilangme aulangitome, nunamik
ĸaumairĸovlugit. Taimailerporlo.
16 Gûdiblo ĸaumaĸutsoâk magguk senavak, ĸaumaĸut
anginersaĸ attaniotijuksaĸ uvlormut, ĸaumaĸullo mikki-
nersaĸ attaniotijuksaĸ unnuarmut, uvloritjallo (senavait).
17 Gûdiblo ĸilangmut aulangitomut illivait, ĸaumair-
ĸovlugit nunamik.
18 Attanioterĸovlugillo uvlormut unnuarmullo, avikti-
tserĸovlugillo ĸaumajomiglo tâĸtomiglo. Gûdelo takovoĸ
nâmangmat.
19 Tagva unnungorpoĸ uvlângorlunelo, uvlut sittamangat.
20 **Gudelo** oĸarpoĸ: Imaĸ aulaviole ômajunut tarnelingnut
aulajunut, tingmitjallo tingilit nuname ĸilaub aulangitub
atâne.
21 Gûdiblo pingortipait imaĸsiutit angijut, ômajullo
tarnilît tamaita aulajut, imab aulavigijingit, tamaita ingmikut
pitjutilît, tingmitjallo esarolît tamaita, tamaita ingmikut
pitjutilît. Gûdelo takovoĸ nâmangmat.
22 Gûdiblo saimauserpait oĸarlunelo: Kinguvâktâĸattar-
luse unuksivalliatitse, imarbiksûb imanga nâmavlugo, ting-
mitjallo unuksivallialit nuname.
23 **Tagva** unnungorpoĸ uvlângorlunelo, uvlut tellimangat.
24 Gûdelo oĸarpoĸ: Nunamit pingorlit ômajut tarnilît,
ilûnatik ingmikut pitjutilît: nergjutit pâmgortullo ômajullo
nunaĸsiutit, ilûnatik ingmikut pitjutilît. Taimailerporlo.
25 Gûdiblo pingortipait ômajut nunaĸsiutit, tamaita
ingmikut pitjutilît, nergjutillo ingmikut pitjutilît, tamaitalo
pâmgortut ivjome ingmikut pitjutilît. Gûdelo takovoĸ
nâmangmat.
26 Gûdelo oĸarpoĸ: Inuliorta adsilivluta, uvaptitut-
ituksanik, attaniojuksanik mingeritjanut imarbingmêtunut,
tingmitjanullo ĸilaub attânêtunut, nergjutinullo, nunamullo
ilûnânut, pâmgortunullo tamainut, aulajunut nuname.
27 Gûdiblo inuk pingortipâ, ingminik adsilivlune, Gûde
adsilivlugo pingortipâ, angullo arnarlo pingortipak.
28 Gûdiblo saimauserpak oĸautivlugiglo: Kinguvâktâĸat-
tarlutik unuksivallialeritik, nuna nâmavlugo attaniotivigiv-
lugolo: nâlegauleritiglo mingeritjanut imânêtunut, tingmit-

anullo кilaub atânêtunut, ômajunullo tamainut aulajunut
iuname.
29 **Gudelo** oкarpoк: Ahâk, illiptingnut tunivakka perortut
ingorliksatalît tamaita nunaкsoarme ilûnâne, napârtullo
amaita paungalivaktut kingorliksataкartunik, tamakkoa
erкiksariniarpatik.
30 Omajunullo nunaкsiutinut tamainut, tingmitjanullo
amainut кilaub atânêtunut, ômajunullo tamainut nuname
ulajunut tarnelingnut, perortut tungujoкtat tunivakka,
erкiksarijaurкovlugit taipkonunga. Taimailerporlo.
31 Gûdiblo pingortitane tamaita ullernaigigamigit, tako-
oк nâmadlarmatta. Tagva unnungorpoк uvlângorlunelo,
ivlut sixingat.

KAP. II.

*Sabbatemik, perorsêvingmiglo Edeneme, nuliarêngnerublo pingor-
titauninganik.*

1 **INNERPUT** tagva кilaglo nunalo kattigmajoкsoaкoti-
igillo tamaitaкsuit.
2 Uvlullo seveningane Gûdib sorairpait sullinine pijane.
Jvlullo seveningane merngoerserpoк sullinerminit tamainit
ijaminit.
3 Gûdiblo uvlut seveningat saimanartipâ ivsornaitilâlo,
amattomane merngoerserame sullinerminit tamainit pijaminit
ingortitsivlune.
4 **Tamadja** кilaublo nunablo pingortitauningak, pingorti-
aungmannik taipsomane, Gûdib Nâlekab nunalo кilaglo
enangmagik.
5 Naternablo ukpigangit sunatuinait nunamêlungilat
ulle, naternablo perortungit sunatuinait perorsimangilat
ulle. Gûde Nâlegaк sillaluktitsingimat sulle nuname, inu-
angimallo sulle perorsêvilerijuksamik.
6 Kissiane pujoraк кangattarpoк nunamit, кausertilugo
iunab кânga ilûnât.
7 Gûdelo Nâlegaк ivjomit, nunab ilanganit, inuliorpoк,
upporlugolo anernermik ômanartomik кingâkikkut. Tai-
naglo inuk tarnelingorpoк ômajomik.
8 **Gudelo** Nâlegaк perorsêviliorpoк Edeneme kangilerme,
agvungalo illivâ inuk senajane.
9 Gûdiblo Nâlekab nuitipait nunamit napârtut sunatuinait
akorannertut nerкiksarsivigijominartut, amma napârtoк

ômanartoĸ perorsêviub ĸerĸane, napârtorlo illisimanartoĸ
ajungitomik ajortomiglo.
10 Kôksoarlo kôkpoĸ Edenemit, perorsêvik ĸausertilugo
tagvangallo avigame, avalerĸoĸarpoĸ sittamanik.
11 Kôb sivorliub attinga Pison: tâmna Havilab nunangata
ilûnane avatâgut kôkpok. Tagvane goldeĸarpoĸ.
12 Nunablo tâpsoma goldinga pivianartôvoĸ; amma
kutsoĸ tippitsiariktoĸ tagvane nagvartaugivoĸ alligorlo tu-
ngujuangajoĸ.
13 Kôb aipangata attinga Gihon; tâmna Kussib nunangata
ilûnane avatâgut kôkpoĸ.
14 Kôt pingajuata attinga Hidêkele; tâmna Assiriab
kiglingagut kôkpoĸ. Kôllo sittamangat tagva Farat.
15 Gûdiblo Nâlekab inuk tiguvâ, perorsêvingmut Edenemê-
tomut illivlugo, senarĸovlugo udjertorĸovlugolo tâpsominga.
16 Gûdiblo Nâlekab inuk perĸovâ oĸautivlugo: Napâr-
tunit perorsêvingmêtunit tamainit nerĸiksarsiniarpotit,
17 Kissiane napârtomit ajungitomiglo ajortomiglo illisi-
manartomit nerĸiksarsitailigit; uvlut nelliane ômangat nerri-
guvit, toĸodlarniarpotit.
18 **Gudelo** Nâlegaĸ oĸarpoĸ: Nâmangilaĸ, inuk kissi-
metôngmat, ikajortiksalioromavara aipaksanganik.
19 Gûdib Nâlekab ivjomit saĸĸertinamigit ômajut tamaita
naternamêtut, tingmitjallo tamaita ĸilaub atânêtut, pitipait
inungmut, nautsertoromavlune, ĸanoĸ tainiarmangâgit;
ĸanorlo inub ômajut tarnelît tamaita tainiarmagit, tagva
attiksangit.
20 Inublo atteĸartipait nergjutit tamaita tingmitjallo
tamaita ĸilaub attânêtut, ômajullo tamaita naternamêtut,
kissianele inuk ikajortiksarsingilaĸ aipaksaminik.
21 Tagva Gûdib Nâlekab inuk sinidlartipâ, siniktilugolo
tullimângita ilangat tiguvâ, inninga illijivigivlugo uviningmik.
22 Gûdiblo Nâlekab tullimâĸ inungmit tigujane arnaliorpâ,
âlâlo tâpsomunga.
23 Tagva inuk oĸarpoĸ: Atso illâ, sauneĸ saunima illanga,
uviniglo uviningma illanga. Angutib aipanganik taijak-
sauvoĸ una, angumit tigujaugame.
24 Tamanna pivlugo angutib atâtane anânanelo ĸema-
ngniarpak, nuliane ungagivlugo, tâpkoalo magguk uvinio-
niarpuk atautsemik.
25 Tamarmiglo ussingavuk, Adamelo nuliangalo, kangu-
sugatiglo.

KAP. III.

Inûk kattakpuk ajortomut, pidlartauvuk, angerviovuk Gûdemut.

1 **KUGLUGIARLE** pingitsertornersauvoĸ ômajunit ta-
nainit naternamêtunit, Gûdib Nâlekab senajanginit, oĸar-
porlo arnamut: Gûde oĸamarigalloarĸâ napârtut perorsê-
vingmêtut nellianit nerĸiksarsiniangilatîk ?
2 Arnab tagva ĸuglugiaĸ oĸautivâ: Napârtut perorsê-
vingmêtut paunganginik nerrivakpoguk,
3 Kissiane napârtub perorsêviub ĸerĸanêtub paungangit
pivlugit Gûde oĸarpoĸ: Nerĸiksarsivigijaksaringilatik aktor-
nagolônêt, toĸolerĸonatik.
4 Tagva ĸuglugiaĸ arnamut oĸarpoĸ: Toĸolerniangima-
rikpotik illa:
5 Gûde nelungilaĸ, uvlut nelliane nerriguptik ômangat,
ijitik uititauniarmatta, Gûdetullo ilerniaraptik, ajungito-
miglo ajortomiglo illisimavlutik.
6 Arnablo napârtoĸ takonârpâ nerĸiksarsivigijominartoĸ
takorannertorlo, napârtoĸ pijominartoĸ, illisimanarmat; tigu-
sivorlo paungangita ilanganik nerrivlunelo, ilangallo uiminut
tunivâ, tâmnalo nerrigivoĸ.
7 Uititaulerput tagva tamarmik ijingit, mallugosulerpuglo
ussingagamik; merĸsorlutiglo faigeliksab millukattanginik
sailitaliorpuk.
8 **Gudiblo** Nâlekab nippinga tussarpâk perorsêvingme
arvertarmat uvloĸ niglalertilugo. Tagva Adame nuliangalo
Gûdib Nâlekab kênanganit ijeriartorpuk napârtut perorsê-
vingmêtut akorngannut.
9 Gûdiblo Nâlekab Adame ĸairĸovâ oĸautivlugo:
Nanêkêt ?
10 Oĸarporlo: Nippît tussarapko perorsêvingme sivôra-
vunga, ussingagamalo ijeriartorpunga.
11 Oĸarporlo: Kia oĸautivâtît ussingagavit ? Napârto-
mit illingnut nerĸiksarsiviorĸongitamnit nerrivêt ?
12 Adamelo oĸarpoĸ: Arnab uvamnut aiparijaurĸojavit
tunidjivigingmanga napârtomit, nerrivunga.
13 Tagva Gûdib Nâlekab arnaĸ oĸautivâ: Sôĸ taimai-
liorĸêt ? Arnarle oĸarpoĸ: Kuglugiab taimak uiveringma-
nga, nerrivunga.
14 Tagva Gûdib Nâlekab ĸuglugiaĸ oĸautivâ: Taimai-
lioravit, ôminarsilualerit nergjutinit tamainit ômajunillo

naternamêtunit tamainit. Pâmgorit ivjotômavlutit uvluk-
satit tamaita nâvlugit.
15 Akkerartortigêktitsomavapse igvillo arnarlo, kingu-
vâksat kinguvângalo; tâpsoma niaĸut tullidlaromârpâ igville
kingmingagut kêjomârpat.
16 Arnamullo oĸarpoĸ: Anernartomik ikpigititsomârpagit
singailerangavit, âniadlarlutillo ernisugomârpotit, uillo kaju-
ngerijomârpat, tâmnale nâlegaujomârpoĸ illingnut.
17 Adamemullo oĸarpoĸ: Nuliavit nippinga nâlegangne,
nerrivlutillo napârtomit perĸojijutigijamnit, oĸarlunga: ômа-
ngat nerrijuksaungilatit; tagva nuna ôminarsile pivlutit,
siorniorlutit inôgutiksarsiorvigijaksarivat uvluksatit nâ-
vlugit.
18 Ukpiganik kakkilautilingnik perornerdluktuniglo kak-
kilautilingnik nuititsijomârpoĸ illingnut, perortullo naterna-
mêtut nerrijaksarivatit.
19 Kênait kitjijârtilugo nerĸiksarnik nerrijomârpotit,
nunamut utterviksat tikkidlugo, tagvangat tigujaumagavit;
ivjôvotit ivjungortuksaungmivlutillo kingumut.
20 Adamiblo nuliane Evamik atserarpâ, inôjut ilûnama-
tsiatik anânagingmatsuk.
21 Gûdiblo Nâlekab Adamelo nuliangalo annorâliorpak
amivinernik atitilugiglo makkoninga.
22 Gûdelo Nâlegaĸ oĸarpoĸ: Takovase, Adame uvaptitun-
ilertoĸ, ajungitomiglo ajortomiglo illisimajoĸ. Mânale issak-
tailijaule, tigusivlune napârtomit ômanartomit nerrivlunelo
inôlerlunelo soraijuitomik:
23 Tagva Gûdib Nâlekab aulartipâ perorsêvingmit Ede-
nemit, nuna senavigivlugo perĸovlugo, tagvangat tigujau-
mangmat.
24 Annitipâlo inuk, perorsêviublo Edenib kangianut
Kêrubit pitipait saviksoalijartut ĸeblâlâjunik, aulajalerangata,
udjertortuksat apĸomik napârtomut ômanartomut.

KAP. IV.

Kainelo Abelelo. Kainib kinguvângit. Sête.

1 **ADAMIBLO** nuliane Eva uviniĸatigingmago singai-
lerpoĸ, Kainelo erniarivâ, oĸarlune: Pivunga angumik
Nâlekab ikajorningagut.
2 Erningmivlunelo erniarivâ nukâ Abele. Abelelo mia-
nersijôlerpoĸ saukkanik, Kainele perorsêvilerijôlerpoĸ.

3 Pijoĸarporlo kingorngagut, Kaine tunergutiksamik
tunitjingmat Nâlekamut, nunab perortungita ilanginik.
4 Ammatauĸ Abele tunitjivoĸ saugaĸotime piarangita
angijoĸpalluit ilanginik ĸuinijunik. Nâlekablo Abele tuner-
gutâlo ĸuviagivak.
5 Kainele tunergutâlo ĸuviagingilak. Tagva Kaine ni-
ngarosulerpoĸ angijomik, kênangalo kattalungavoĸ.
6 Nâlegaĸ tagva Kainemut oĸarpoĸ: Sôĸ ningarosukkêt?
Sôĸ kênat kattalungavâ?
7 Imaingilâĸ: Idluartoĸ kajungerigungne maksoavotit;
idluartorle kajungeringikungne idluituligiaĸ utaĸĸivoĸ up-
koarme kajungerlune illingnut? Igville tâpsomunga attanio-
tilerit.
8 Kainible nukane Abele oĸaĸatigivâ; pijoĸarporlo nater-
namêngmannik, Kainib nukane Abele opakpâ toĸolugolo.
9 **Tagva** Nâlekab Kaine oĸarvigivâ: Nukat Abele naûk?
Kaine oĸarpoĸ: Nellovara, nukara pairijaksarivigô?
10 Oĸarporlo: Sumik piniarĸêt? Nukavit aungata nip-
pinga ĸaggorpoĸ uvamnut nunamit.
11 Mâna ôminarsilerit nuname. Tâpsoma ĸanine aitarpâ,
nukavit aunga aggangnit pigivlugo.
12 Perorsêvileriguvit, nunab pijungnartaminik tunitjivi-
gijaksaringilâtit kingorngagut. Saksârtuksauvotit ĸemâjuk-
sauvlutillo nuname.
13 Kainelo oĸarpoĸ Nâlekamut: Idluitulinera angiluarpoĸ
issumagijaujungnairungnarane.
14 Takkuit, uvlome nunamit aulartiparma kênarnillo
ijeriartortuksauvunga. Saksârtuksauvlunga ĸemâjuksauvu-
nga nuname. Imailingalârpunga: uvamnik naipitsijub toĸo-
lârpânga.
15 Nâlekable oĸautivâ: Aukak, Kainemigle toĸotsijoĸ
akkiniartaulârpoĸ sevenertortauvlune. Nâlekablo Kaine nel-
lunaikuserpâ, toĸotaurĸonago kimut naipitinganut.
16 Tagva Kaine Nâlekab kênanganit aularpoĸ, nuname
Nodeme nunaĸalerlune, Edenib kangiane.
17 **Kainiblo** nuliane uvinikatigingmago singailerpoĸ, Ha-
nokelo erniarivâ. Iglugasaliorporlo, ernime attingatut Hano-
kemik atserarlugit.
18 Hanokible ernitârivâ Irad, Iradib ernertârivâ Mahujael,
Mahujaelib ernertârivâ Metusael, Metusaelib ernertârivâ Lamek.
19 Lamekele maggungnik nulianikpoĸ, aipâ atteĸarpoĸ
Adamik, aipâ Zillamik.

20 Adablo erniarivâ Jâbale; tâmna sivorlerivât tuppernil-
iglokartut nergjutiniglo mianersijut.
21 Nukanga attekarpok Jûbalemik; tâmna sivorlerivât
kelularalijartut nipjausijartullo ilûnatik.
22 Amma Zillatauk ernivok Tubalkainemik; tâmna kan-
nujanik kikianiglo sunatuinarnik sabviorpok. Tubalkainiblo
najanga Naema.
23 Lamekiblo nuliângne okautivak: Adalo Zillalo, okau-
tsimnik tussaleritik; illiptik Lamekib nuliâgik, kamatsia-
leritik, sumik okarama. Angumik tokotsivunga, ikkilerma-
nga; inôsuktomik tokotsivunga, killermanga.
24 Kainemik tokotsijok akkiniartaulârmat sevenertor-
tauvlune, tagva Lamekemik tokotsijok seventy sevenertor-
tauvlune akkiniartaulârpok.
25 **Adamib** nuliane amma uvinikatigingmago, ernermik
ernivok Setemik attekartilugo (okarlune); Gûdib kingu-
vângmik assianik tunitjivigivânga, Abelib inangertiksanganik
Kainib tokotangata.
26 Setelotauk ernertârpok attekartilugolo Enosemik.
Taipsomane Nâlekab attinga tuksiarvigilerpât.

KAP. V.

Setekut kinguvârêt Adamemit Noa tikkidlugo.

1 **TAMADJA** aglait inuit kinguvârêngninginik. Taipso-
mane Gûdib inuk pingortinamiuk, senavâ Gûde adsilivlugo.
2 Angullo arnarlo pingortipak saimauserlugiglo inungniglo
atserarlugik, taipsomane pingortitaungmannik.
3 Adamelo jârekarame 130nik, ernertârpok ingmitut-
itomik, adsiminik; tâmna Setemik atserarpâ.
4 **Kingorngagullo** sulle jârinik 800nik inôvok, ernertârlune
panniktârlarmelo.
5 Jâringita ilûnatik unurningit 930ovut; tokovorlo.
6 Sete jârekarame 105nik, Enos ernertârivâ.
7 Kingorngagullo sulle jârinik 807nik inôvok, ernertârlune
panniktârlarmelo.
8 Jâringita ilûnatik unurningit 912ovut; tokovorlo.
9 **Enos** jârekarame 90nik, Kênan ernertârivâ.
10 Kingorngagullo sulle jârinik 815nik inôvok ernertârlune
panniktârlarmelo.
11 Jâringita ilûnatik unurningit 905ovut; tokovorlo.
12 **Kenan** jârekarame 70nik, Mahalalel ernertârivâ.

13 Kingorngagullo sulle jârinik 840nik inôvoĸ, ernertâr-
ıne panniktârlarmelo.
14 Jâringita ilûnatik unurningit 910ovut; toĸovorlo.
15 **Mahalalel** jâreĸarame 65nik, Jâred ernertârivâ.
16 Kingorngagullo sulle jârinik 830nik inôvoĸ, ernertâr-
ıne panniktârlarmelo.
17 Jâringita ilûnatik unurningit 895ovut; toĸovorlo.
18 **Jared** jâreĸarame 162nik, Hênog ernertârivâ.
19 Kingorngagullo sulle jârinik 800nik inôvoĸ ernertârlune
ɔanniktârlarmelo.
20 Jâringita ilûnatik unurningit 962ovut; toĸovorlo.
21 **Henog** jâreĸarame 65nik, Metusala ernertârivâ.
22 Metusalalo ernertârigamiuk, Hênog arvertarpoĸ Gûde
ıiparivlugo jârinik 300nik sulle, ernertârlune panniktârlar-
nelo.
23 Jâringita ilûnatik unurningit 365ovut.
24 Hênog Gûde aiparivlugo arvertarpoĸ; saĸijârungnai-
porlo, Gûdib tigungmago.
25 Metusala jâreĸarame 187nik, Lâmek ernertârivâ.
26 Kingorngagullo sulle jârinik 782nik inôvoĸ ernertârlune
panniktârlarmelo.
27 Jâringita ilûnatik unurningit 969ovut; toĸovorlo.
28 **Lamek** jâreĸarame 182nik, ernertârpoĸ.
29 Tâmna Noamik atserarpâ oĸarlune: Tâpsoma manigo-
romârpâtigut kappiasungniptingne aggaptalo sulijaksaĸar-
ningane nuname ôminarsijaujome Nâlekamut.
30 Kingorngagullo sulle jârinik 595nik inôvoĸ ernertâr-
lune panniktârlarmelo.
31 Jâringita ilûnatik unurningit 777ovut; toĸovorlo.
32 Noa jâreĸarame 500nik, ernertârivait Semelo Ha-
melo Jafetelo.

KAP. VI.

Ullitornivaksûb oĸautauninganik.

1 **INUILLE** unuksivallialermatta nuname panniktârmat-
talo,
2 Tagva Gûdib erningita inuit panningit ĸemergolerpait
pinnarnarasugivlugit, annerijamiglo nellît nuliarivait.
3 Tagva Nâlegaĸ oĸarpoĸ: Anernera inungnêtsainaro-
mângilaĸ, uviniongmatta illa; nelliata uvluksangit tagva
jârit 120.

4 Taipsomane nuname inukpaĸarpoĸ kingornganelo, Gûdib erningita inuit panningit nuliarigamigit ĸitorngaĸarlutiglo tâpkonangat; tamadja pitsartujoĸsuit itsaĸ tussaumajaudlartut.

5 **Nalegarle** takovoĸ inuit uivêtoĸsôninginik nuname, ômatingitalo issumangita senajangit idluênarmatta ĸaut tamât.

6 Tagva Nâlegaĸ ĸaĸĸialerpoĸ, inuit pingortigamigit nuname, ômatimigullo kiksarutigivâ.

7 Nâlegarlo oĸarpoĸ: Inuit pingortitakka pêjaromavakka nunamit inuillo nergjutillo pâmgortullo tingmitjallo aglât ĸilaub atânêtut, ĸaĸĸialerama pingortigapkit.

8 Noale saimaneĸsivoĸ Nâlekab ijîgingne.

9 **Tamadja** unipkautsit Noamik: Noa angutauvoĸ idluartoĸ, pidlaraksausuertoĸ inôĸatime akornganne; Gûde aiparivlugo Noa arvertarpoĸ.

10 Pingasuniglo Noa ernertârpoĸ: Sememiglo, Hamemiglo, Jafetemiglo.

11 Nunale asserorsimavoĸ Gûdib sângane, idluitulinermik tatavlune.

12 Tagva Gûdib nuna ullernaigivâ, sunaubva asserorsimavoĸ, uvinilît ilûnamatsiatik apĸutigijatik asserormattigik nuname.

13 Tagva Gûde Noamut oĸarpoĸ; Uvinilît ilûnamatsiatik naggatiksangat nelliutivoĸ uvamnut, nuna idluitulinermik tatamat, ahâk, asseroromavakka nuna illagivlugo.

14 Illingnut umiaĸsoaliorit pingermik, takamanelo iglunik senavlutit, kutsorlugolo kutsumik illuagut sillatâgullo.

15 Imâk senajaksarivat; tallertut 300tut takitigijok, tallertut 50tut silliktigijoĸ, tallertut 30tut poĸtotigijoĸ.

16 Igalâĸartitaksarivat umiaĸsoaĸ, tallertut poĸtotigijoĸ senavlugo ĸollânit, upkoaĸartilugolo umiaĸsoaĸ senerangagut, ĸollerêktoĸartilugolo allermik ĸetterdlermiglo ĸollermiglo.

17 Ahâk, ullitornivaksoarmut nuna tikkitaurĸojomavara, asseroromavlugit uvinilît tamaita ômanartomik anernelît ĸilaub atânêtut. Ilûnamatsiatik nunamêtut nungutaksauvut.

18 Igville angervigivagit, umiaĸsoarmullo ikijariaĸarpotit igvit, ernitillo, nuliallo, ernivit nuliangillo illagivlugit.

19 Umiaĸsoarmullo itertitsijuksauvotit ômajut ilûnatik nerĸelît illanginik, attunit aiparêngnik angumiglo arnamiglo toĸotailititaurĸovlugit ilingnêdlutik.

20 Tingmitjat ingmikut pitjutilît, nergjutillo ingmikut

itjutilît, pâmgortullo sunatuinait nunamêtut ingmikut pitju-
ilît illangit, attunit aiparêklutik itertuksauvut illingnut
okotailititaurкovlugit.
21 Nerкiksanik sunatuinarnik nerкiksauvaktunik neksar-
uksauvotit torкorlugillo, nerкiksaurкovlugit illingnut tâpko-
ıungalo.
22 Noablo Gûdib perкojangit tamaita nâletsiarlugit
iniarutigivait.

KAP. VII.

Ullitornivaksoaк.

1 **NALEKABLO** Noa oкautivâ: Umiaкsoarmut ikkilerit,
gvit inuкotitillo ilûnatik idluartorigapkit sâmne kinguvarêt
ıkkua akornganne.
2 Nergjutit ivsornaitut sunatuinait illanginik ilaurкoji-
erit illingnut, attunit aiparêngnik sevenenik, nergjutillo
vsornartut illanginik attunit aiparêngnik atausingnik.
3 Taimaktauк tingmitjat кilaub atânêtut illanginik, attu-
ıit aiparêngnik sevenenik, kinguvâksaкarungnartut nungu-
aurкonagit nunaкsoarme ilûnâne.
4 Uvlut sevenit nâkpatta, uvlut 40 unnuallo 40 nâvlugit
illalurкojijomârpunga nunamut, nunamit pêjaromavlugit
majut tamaita pingortitakka.
5 Noable Gûdib perкojangit tamaita nâletsiarlugit pinia-
utigivait.
6 Noa jârekarmat 600nik, ullitornivaksûb nuna tikkipâ.
7 **NOALO** umiaкsoarmut ikkivoк ernine nulianelo ernimelo
ıuliangit illagivlugit, ullitornivaksûb sivorngagut.
8 Nergjutit ivsornaitut illangit, ivsornartullo illangit,
ingmitjallo illangit, pâmgortullo nunamêtut ilûnatik illangit
9 Illauvut Noamut umiaкsoarmut attunit aiparêklutik,
orlo Nâlekab Noa perкongmago.
10 Uvlulle sevenit nâlermatta, ullitornivaksûb nuna tikki-
erpâ.
11 **Noa** jârekarmat 600nik, taккerub aipangata uvlungita
eventeeninganne, uvlorme tamattomane ittinersûb puilavi-
ıgit ilûnatik aitangalerput кilaublo igalângit ilûnatik angma-
erput.
12 Sillaluкarporlo nuname uvlut 40 unnuallo 40 nâ-
lugit.
13 Uvlorme taipsomaneluatsiaк Noa ikkivoк umiaкsoar-

mut, Semelo, Hamelo, Jafetelo, ernine, nulianelo, ernimelo nuliangit pingasut illagivlugit.

14 Taimaktauĸ ômajut sunatuinait ingmikut pitjutilît, nergjutillo sunatuinait ingmikut pitjutilît, pâmgortullo sunatuinait pâmgorpaktut nuname ingmikut pitjutilît, tingmitjallo sunatuinait ingmikut pitjutilît, tingijungnartut ilûnatik, esaroĸartut ilûnatik.

15 Tâpkoa ilûnatik aiparêklutik ikkivut Noamut umiaĸsoarmut, uvinilît ômanartomik anernelît ilûnatik illangit.

16 Aiparêklutik ikkivut, uvinilît ilûnatik illangit, sorlo Gûdib perĸongmago. Nâlegarlo pallangairsivoĸ kingorngagut.

17 Tagva ullitornivaksoaĸ nunamut nelliutilerpoĸ uvlut 40 nâvlugit, imaĸsoarlo angijororlerpoĸ, umiaĸsoaĸ pokilaktilugo ĸangatartilugolo nunab ĸânganit.

18 Imaĸsoarlo sugaluluarpoĸ angijororlune nuname, umiaĸsoarlo imaĸsûb ĸângagut ingergavoĸ,

19 Imaĸsoarlo sugaluluarpoĸ angijomik nuname, ĸaĸĸaĸsuit tamaita ĸilaub atânêtut ulliklugit.

20 Tallertut 15tut ittitigijomik imaĸsoaĸ sugaluluarpoĸ ĸaĸĸat ulliklugit.

21 Tagva ippidlarput uvinilît ilûnamatsiatik aulajut nuname: tingmitjallo nergjutillo ômajullo pâmgortullo ilûnatik pâmgorpaktut nuname inuillo ilûnatik.

22 Ilûnamatsiatik panertomêtut, ômanartomik anernermik anerterijut ĸingâmikkut toĸolerput.

23 Taimak nunamêtut ilûnamatsiatik nungutauvut; inuillo nergjutillo pâmgortullo tingmitjallo ĸilaub atânêtut, ilûnamatsiatik nunamit pêjartauvut. Noalo kissime amiakôvoĸ umiaĸsoarmioĸatingillo.

24 Imaĸsoarlo sugaluluarpoĸ nuname uvlut 150 nâvlugit.

KAP. VIII.

Ullitornivaksoaĸ sorairpoĸ.

1 **GUDIBLE** Noa erĸarpâ, ômajullo tamaita nergjutillo tamaita umiaĸsoamioĸatingit, anoremiglo anordlertitsivoĸ nunab ĸângagut, imaĸsoarlo tinersoariarpoĸ.

2 Ittinersûblo puilavingit simiktaulerput, ĸilaublo igalângit, sillaluksoarlo ĸilangmit sorairĸojauvoĸ.

3 Imaĸsûblo nuna ĸemalerpâ ĸemakpalliavlugo, imaĸsoarlo miklivoĸ, uvlut 150 nângmatta.

4 Taккit seveningata uvlungita seventeeninganne umia-
ĸsoaк ikkarikpoк Araratib кaккangane.
5 Imaкsoarlo miklivalliavoк taккit teningat tikkidlugo.
Taккit teningata uvlungita sivorlerpânganne кaккat кângit
nuitainarput.
6 **Uvlullo** 40 nângmatta, Noab igalâк umiaкsoarmêtoк
senajane upkoerpâ.
7 Tullugarlo annitipâ, tâmna aularpoк uttertarlunelo,
nuna imaкarungnailerкârtinago.
8 Taubelo annitipâ кaujijomavlune imaкanginersaungi-
nangât nuname.
9 Taubele miviksaminik naipitsinginame, tâpsomunga
uttilerivoк umiaкsoarmut, imaкarmat sulle nunaкsoarme
ilûnâne. Issaktorlugo tiguvâ tagva, ingminut pitilugo umia-
ĸsoarmut.
10 Utaккivorlo amma uvlunik sevenenik, amma taube
annitilugo umiaкsoarmit.
11 Taubiblo tâpsoma tikkipâ unnulermat, sunaubvalo,
napârtub orкsuliub millukattanganik ômarmik kingmiartoк.
Tagva Noa tukkisilerpoк imaкsoaк miklisimangmat.
12 Sullelo utaккivoк amma uvlunik sevenenik; taubelo
umiaкsoarmit annitingmago, uttervigijungnairpâ.
13 (Noa) jâreкarmat 601nik, taккerub sivorliub uvlungita
sivorlerpânganne nuna imairutivoк. Tagva Noab umiaкsûb
кânga pêrpâ nautsertorlunelo, sunaubva, nunab кânga imai-
rutivoк.
14 Taккerublo aipangata uvlungita 27ingane nuna panner-
poк.
15 **Gudiblo** Noa oкarvigivâ oкarlunelo:
16 Umiaкsoarmit annilerit igvit nuliallo ernitillo ernivillo
nuliangit illagivlugit.
17 Omajullo ilûnatik illingnêtut, uvinilît ilûnatik illagi-
vangit, tingmitjallo nergjutillo pâmgortullo ilûnatik pâmgor-
paktut nuname annilit illagivlutit; pivalliajuksauvut nuname,
kinguvâktârкattarlutiglo unuksivalliajuksauvut nuname.
18 Tagva Noa annilerpoк ernine nulianelo ernermelo nuli-
angit illagivlugit.
19 Taimaktauк ômajut ilûnatik, pâmgortullo ilûnatik,
tingmitjallo ilûnatik, pâmgorpaktullo nuname ilûnatik, ingmi-
kut illagêklutik, annilerput umiaкsoarmit.
20 Noalo Nâlekamut tunerguserviliorpoк, tigusivlunelo
nergjutit ivsornaitut sunatuinait illanginik, tingmitjallo ivsor-

naitut sunatuinait illanginik, ôtaksanik tunerguserpoĸ tuner-
guserviub ĸângane.
21 Nâlekablo naimavâ tippitsiariktoĸ, ômamigullo oĸar-
poĸ: Kingorngane nuna ominarsititsomairtara inuit pitjuti-
givlugit; inub ômatingata kajungilarningit ajortoĸsôngmatta
sorusioninganit, kingornganelo ômajut tamaita nungutitso-
mairtakka, sorlo pisimagama.
22 Kingorngagut nunaĸsûb uvlungit nâvlugit karngasui-
viksaĸ kattersuiviksarlo, itje kiaglo, aujaĸ okiorlo, uvloĸ
unnuarlo sorairniatsangilat.

KAP. IX.

Perĸojat nutât. Gûdib angerninga. Noab erningit.

1 **GUDIBLO** saimauserpait Noa erningillo oĸarvigivlugit:
Kinguvâktâĸattarluse unuksivallialeritse, nuna nâmavlugo.
2 Nergjutit ilûnatik nunamêtut, tingmitjallo ilûnatik
ĸilaub atânêtut, aulajullo ilûnatik nunamêtut, mingeritjallo
ilûnatik imarbingmêtut erĸsigijaksarivâse ĸoaĸsârutigivlu-
selo; aggapsingnut tunijaumavut.
3 Aulajut ilûnatik ômajut nerĸiksauvut illipsingnut; tai-
maktauĸ perortunik tungujoĸtarnik tamainik tunitjivigi-
vapse.
4 Kissianele nerĸe, aungminik sulle ômajutelik, nerrijak-
saringilase.
5 Illâle, ause inôtigijase aperĸutigijomârpara, ômajunut
tamainut aperĸutigijomârpara; inublo inôtigijanga aperĸuti-
gijomârpara inungmut kinamullônêt, ĸattangutigingmago.
6 Nelliat inub aunganik kovisijoĸ, tâpsoma aungatauĸ
inungmut kovijaujuksauvoĸ; Gûdib inuk senangmago ingmi-
nik adsilivlune.
7 Kinguvâktâĸattarluse unuksivallialeritse, ômaridlaritse
nuname unuksivalliavluse.
8 **Gudiblo** Noa erningillo oĸarvigivait oĸarlune:
9 Ahâk, illipsingnut angerpunga kinguvâksapsingnullo,
10 Omajunullo tarnelingnut tamainut illipsingnêtunut,
tingmianullo, nergjutinullo, nunablo ômajunginut tamainut
najortapsingnut, illa, umiaĸsoarmit anisimajunut ilûnama-
tsianginut, ômajut nellîlônêt nunamêtut illautilugit,
11 Illipsingnut angerpunga, mattoma kingorngane uvi-
nigit ilûnatik asserortauniarungnairtuksaungmatta ullitorni-
vaksûb imaĸsoanginut, mattomalo kingorngane ullitorni-

aksoaĸarniarungnairtuksaungmat nunab asserortautiksa-
ganik.
12 Gûdelo oĸarpoĸ: Tamadja nellunaikutaksaĸ, illipsing-
ut angerama ômajunullo tarnelingnut tamainut illipsingnêtu-
ut, kingorlerpaujuksanut aglât:
13 Ajagutaĸotiga nuvujanut illivara; tâmna nellunaiku-
aksauvoĸ, angerama nunamut.
14 Nuvujaniglo saĸĸijârtitsilerangama nunab ĸollâgut,
jagutaĸotigalo takuksaulerangat nuvujane,
15 Tagva angernera erĸaumajomârpara, illipsingnut ange-
ama ômajunullo tarnelingnut tamainut, uvinilingnut tamai-
ut, mattoma kingorngagut ullitornivaksoaĸarniarungnair-
uksaungmat uvinigit ilûnatik asserortautiksanganik.
16 Ajagutarlo nuvujanêtuksauvoĸ, uvangalo takosarlugo
rĸaumajomârpara Gûdib angerninga soĸĸosijuitoĸ ômajunut
arnelingnut tamainut, uvinilingnut nunamêtunut tamainut.
17 Gûdelo oĸarpoĸ Noamut: Tamadja nellunaikutaksaĸ
ngernimnut, uvinigit tamaitaĸsuit nunamêtut angervigi-
apkit.
18 **Tamadja** Noab erningit umiaĸsoarmit anisimajut:
Semelo Hamelo Jafetelo. Hamelo Kânaanib atâtagivâ.
19 Pingasut tâpkoa Noab ernerivait, tâpkutigunalo nunaĸ-
oaĸ ilûnane inuĸalerpoĸ.
20 Noalc perorsêvilerilerpoĸ, vaineliksatalingmiglo peror-
êviliorpoĸ.
21 Vainemiglo imerame, âmaingavoĸ, tupperminelo ina-
gavoĸ ĸipiksimanane.
22 Hamible, Kânaanib atâtangata, atâtame kangusûtinga
akogamiuk, oĸautigivâ ĸattangutîngminut sillatânêtûngnut.
23 Tagva Semib Jafetiblo ĸipiksaĸ tiguvâk tuimingnut
llivlugo, tunungavlugolo ulligiartorpâk atâtamik kangusû-
inga; kênâgiglo allaumavuk, atâtamik kangusûtinga tako-
omanago.
24 Noale vainetornerminit tuppalerame tussarlarmelo illi-
rvionerminik ernerminut nukardlermut,
25 Oĸarpoĸ: Ominarsijaule Kânaane; kivganut kivgau-
uksauvoĸ ĸattangutimine.
26 Amma oĸarivoĸ: Nakorijaule Nâlegaĸ, Semib Gûdinga;
Kânaanelo kivgaujuksauvoĸ tâpsomunga.
27 Gûdib Jafete kinguvâksaĸartiliuk unuktunik, iniksa-
artilugo Semib tupingine, Kânaanelo kivgaujuksauvoĸ tâpso-
nunga.

28 **Noale** ullitornivaksûb kingorngagut inôvoĸ jârinik 350nik.
29 Noable jâringit ilûnatik 950ovut; toĸovorlo.

KAP. X.

Inôĸatigêt aglaksimavingat.

1 **TAMADJA** Noab erningita Semiblo Hamiblo Jafetiblo kinguvângit, ĸitorngaĸalermatta ullitornivaksûb kingorngagut:
2 **Jafetib** kinguvângit tagva: Gomer, Magog, Madai, Javan, Tubal, Meseg, Tiras.
3 Gomerib kinguvângit: Askenas, Rifat, Togarma.
4 Javanib kinguvângit: Elisa, Tarsis, Kittim, Dodanimelo.
5 Tâpkonangat nellojut ĸikertangit inuĸalerput nunaĸarvingitigut ingmikut oĸauselingnik, ingmikut ĸitorngarênik.
6 **Hamib** kinguvângit tagva: Kus, Misraim, Put, Kânaan.
7 Kusib kinguvângit: Seba, Havila, Sapta, Râama, Sabteka. Râamab kinguvâgik: Seba, Dedan.
8 Kusiblo Nimrod ernerivâ. Tâmna pitsartujoĸsôlerpoĸ nuname.
9 Pitsujoĸsôvlune Nâlekab takoane. Tamanna pivlugo oĸartoĸarsôngovoĸ: pitsujoĸsoaĸ Nâlekab takoane Nimrodetut.
10 Nâlegauvingit sivorlît tagva: Babel, Ereglo, Akadlo, Kalnelo Sinearib nunangane.
11 Tagvangat aularpoĸ Assuremut, igluliorporlo Ninivemik, Rehobot-Iremiglo, Kalamiglo,
12 Taimaktauĸ Resenemik Niniviub Kalablo akorngangne: iglugasaksoarnik angidlartunik.
13 Misraimib kinguvângit: Ludît, Anamîllo, Leabîllo, Naftuhîllo.
14 Patrusîllo, Kasluhîllo (tâpkonangat Filisterit pivut) Kaftorîllo.
15 Kânaanib kinguvângit: Zidon angajukleĸ, Hetelo,
16 Jebusiterillo Amoriterillo Girgasiterillo,
17 Heviterillo Arbiterillo Siniterillo,
18 Arvaditerillo Zemariterillo Hamatiterillo. Kingorngane ĸitorngarêt Kânaanekut siamarput.
19 Kânaanekullo (nunangit) kigleĸarput Zidonemit Gerar apĸutigivlugo Gasamut; Sodomalo Gomorralo Adamalo Zeboimelo apĸutigivlugit Lasamut.

20 Tamadja Hamib kinguvângit ingmikut ĸitorngarêt, ingmikut oĸauselît, ingmikut nunalît, ingmikut inôĸatigêt.
21 **Semele,** Eberib kinguvângita ilûnatik atâtangat, Jafetib angajua ĸitorngaĸarivoĸ.
22 Semib kinguvângit tagva: Elam, Assur, Arpagsad, Lud, Aram.
23 Aramib kinguvângit: Us, Hul, Geter, Mas.
24 Arpagsadib Sala ernerivâ; Salab Eber ernerivâ.
25 Eber erneĸarpoĸ maggungnik: aipa atteĸarpoĸ Pelegemik; nelliuningane nuna aviktaungmat; nukanga atteĸarpoĸ Joktanemik.
26 Joktaniblo ernerivait Almodad, Salef, Hasarmavet, Jara,
27 Hadoram, Usal, Dikela,
28 Obal, Abimael, Seba,
29 Ofir, Havila, Joba. Tâpkoa tamaita Joktanib ĸitorngarivait.
30 Nunaĸarpullo Mesaremit Sefar, ĸaĸĸaĸ kangileĸ tikidlugo.
31 Tamadja Semib kinguvângit, ingmikut ĸitorngarêt, ingmikut oĸauselît, ingmikut nunalît, ingmikut inôĸatigêt.
32 **Tapkoangovut** Noab erningita kinguvângit ingmikut illagêt, ingmikut inôĸatigêt. Tâpkonangat inuit siamarsimavut nuname ullitornivaksûb kingorngagut.

KAP. XI.

Nuvuguseĸsoaĸ Babeleme. Oĸautsit adsigêngititaumngat. Semib kinguvângit.

1 **NUNAMIULLO** ilûnamatsiatik ingmigolingajunik oĸauseĸaratik oĸauseĸarput adsigêktunik.
2 Paungale aularamik, naternaĸ tikipât nuname Sineareme; tamanna nunagilerpât.
3 Oĸaĸatigêkpullo: Attê, ivitânik senalauĸta ikkomamut sittijorortilugit. Tagva ivitât ujararivait, kutsorlo macharivlugo.
4 Oĸarpullo: Attê, iglugasaksoarnik senalauĸta nuvuguseĸsoarmiglo, nuvua aktuatilugo ĸilangmut, erĸanartiluta, siamartitautailivlutalo nunanut tamainut.
5 Tagva Nâlegaĸ aĸĸarpoĸ, iglugasaksuit nuvuguseĸsoarlo takojartorlugit, inuit ĸitorngangita senajangit.
6 Nâlegarlo oĸarpoĸ: Tagga, inugasaksuit atausiovut

adsigêktuniglo oĸauseĸarlutik; tamannauvoĸ piniarningita
pigiarningat, mânamillo pinasuarningit agviarlugit ajornar-
niarpoĸ.
7 Attê, aĸĸalauĸta kanunga, oĸausingit adsigêgungnair-
tilugit, aipâ aipame oĸausinginik tukkisijungnairĸovlugo.
8 Nâlekablo inuit tagvangat siamartipait nunanut ta-
mainut, igloliorungnairpullo iglugasaksoarnik.
9 Tamanna pivlugo Bâbelemik atteĸarput, Nâlekab tag-
vane inuit ilûnatik oĸausingit adsigêgungnairtingmagit, tag-
vangallo Nâlekab siamartingmagit nunanut tamainut.
10 **Tamadja** Semib kinguvângit: Jâreĸarlune 100nik
Semib Arpagsad ernertârivâ, jârik magguk ullitornivaksûb
kingorngane,
11 Kingorngagullo sulle jârinik 500nik inôvoĸ, ernertâr-
lune panniktârlarmelo.
12 Jâreĸarlune 35nik Arpagsadib Sala ernertârivâ,
13 Kingorngagullo sulle jârinik 403nik inôvoĸ, ernertâr-
lune panniktârlarmelo.
14 Jâreĸarlune 30nik Salab Eber ernertârivâ,
15 Kingorngagullo sulle jârinik 403nik inôvoĸ, ernertâr-
lune panniktârlarmelo.
16 Jâreĸarlune 34nik Eberib Peleg ernertârivâ,
17 Kingorngagullo sulle jârinik 430nik inôvoĸ, ernertâr-
lune panniktârlarmelo.
18 Jâreĸarlune 30nik Pelegib Regu ernertârivâ,
19 Kingorngagullo sulle jârinik 209nik inôvoĸ, ernertâr-
lune panniktârlarmelo.
20 Jâreĸarlune 32nik Regub Serug ernertârivâ,
21 Kingorngagullo sulle jârinik 207nik inôvoĸ, ernertâr-
lune panniktârlarmelo.
22 Jâreĸarlune 30nik Serugib Nahor ernertârivâ,
23 Kingorngagullo sulle jârinik 200nik inôvoĸ, ernertâr-
lune panniktârlarmelo.
24 Jâreĸarlune 29nik Nahorib Tara ernertârivâ,
25 Kingorngagullo sulle jârinik 119nik inôvoĸ, ernertâr-
lune panniktârlarmelo.
26 Jâreĸarlune 70nik Tarab ernertârivait Abralo Nahorelo
Haranelo.
27 **Tamadja** Tarab kinguvângit: Tarab ernertârivait
Abralo Nahorelo Haranelo. Haranible Lot ernertârivâ.
28 Haranele toĸovoĸ atâtame Tarab takoane, inûlerving-
mine Ureme, Kaldearit nunangane.

29 Abralo Nahorelo nulianikpuk. Abrab nulianga Sarai-
mik atteĸarpoĸ, Nahorible nulianga Milkamik atteĸarpoĸ,
Haranib panninga; tâpsomale Milkalo Jiskalo pannigivak.
30 Saraile ĸitorngisuiname, ĸitorngaĸangilaĸ.
31 Tarablo ernine Abra, ernimelo Haranib erninga Lot,
ukkoanelo Sarai, ernime Abrab nulianga, illagivlugit aulaĸa-
tigivait Uremit, Kaldearit nunanganit, ingergajomavlune
Kânaanib nunanganut; Haranelo tikkinamitsuk, tagvane
nunaĸalerput.
32 Taralo jâreĸarpoĸ 205nik, toĸovorlo Haraneme.

KAP. XII.

Abra annerijauvoĸ. Ingergavoĸ Kânaanemut Egiptenemullo.

1 **NALEKABLO** Abra oĸautivâ: Aularit nunangnit illang-
nillo atâtavillo iglunganit nunamut unertûtigijaksamnut
illingnut.
2 Inugasaksoangortitsomavagit saimauserlutillo, attillo
nertornartitsomavara saimanartitsomavlutillo.
3 Illingnik saimausêjut saimauseromavakka, illingniglo
oĸarnerlûtjijut oĸarnerlûtijomavakka, illikullo kinguvârêt
ilûnamatsiatik nuname saimausertaujomârput.
4 Tagva Abra aularpoĸ, sôrlo Nâlekab oĸautingmago,
Lotiblo aulaĸatigivâ. 75nik Abra jâreĸarpoĸ, Haranemit
aularame.
5 Tagva Abrab illagivait nuliane Sarai Lotelo ĸangiane,
perĸutitiglo tamaita kattersortatik, tarnelîllo tamaita pigi-
jatik Haraneme, aularpullo ingergavlutiglo nunamut Kânaa-
nemut, tikkipâlo nuna Kânaane.
6 Abralo ingergalerpoĸ nunakut Sikkememut Moriblo
napârtunginut. Taipsomane Kânaanikut tagvane nuna-
ĸarput.
7 Nâlekablo Abra saĸĸervigivâ oĸautilâlo: Kinguvâk-
sarnut nuna manna tunijomârpara. Tagva tunerguservi-
liorpoĸ tagvane Nâlekamut saĸĸervigijiminut.
8 Tagvangallo aularivoĸ ĸaĸĸamut Bêtelib ĸangianut,
tagvanelo tupertilerpoĸ Bêtele killerivlugo Ailo ĸangileriv-
lugo. Tagvanelo Nâlekamut tunerguserviliorpoĸ, Nâlekablo
attinga tuksiarvigivâ.
9 Abra tagvangat amma aularivoĸ ingergarlunelo seĸĸer-
nganut.
10 **Tagvanele** kângnartoĸsoaĸalermat, Abra attersarpoĸ

Egiptenemut, taikane tujormiangojartorlune, kângnartoĸsoaĸ angidlarmat nuname.
11 Pijoĸarporlo, Egiptene ĸanileramiuk, nuliane Sarai
oĸautivâ: Takuit, ĸaujimavagit arnaujotit kênatsiariktoĸ.
12 Imaĸâ, Egiptenemiut takogunitit, oĸarniarput: Tagga
nulianga; uvamniglo toĸotsiniarput igvillo inôtilutit.
13 Oĸalauniarpotit taimaimat najagigapkit, ĸanoerĸona-
nga pivlutit, tarnigalo inôrĸovlugo illikut.
14 Abrale Egiptenemut tikkingmat, Egiptenemiut arnaĸ
takovât, ânanaugidlarlugo.
15 Angajoĸâĸsuillo Fâraomêtut takovât nertorlugolo
Fâraomut. Arnarlo tigujauvoĸ Fâraub iglunganut.
16 Abralo ajungitulivigivâ, taimna pivlugo perĸuteĸalerti-
lugo saukanik, tuktuvangniglo, siuterĸortojuniglo angutinik,
kivganiglo angutinik, kivganiglo arnanik, siuterĸortojuniglo
arnanik, kamêleniglo.
17 Kissianele Nâlekab Fârao sugiarpâ sugiarnermik angi-
jomik inuĸotingillo Sarai Abrab nulianga pitjutigalugo.
18 Tagva Fâraub Abra ĸairĸovâ oĸautilâlo: Sôĸ taimai-
liorvigivingâ? Sôĸ oĸautingilarma nuliarigangne?
19 Sôĸ najagivlugo oĸautigiviûk? Tiguvaralo nuliari-
jomavlugo. Taggale nuliat, tiguguk aularlutillo.
20 Fâraublo anguteĸotine perĸovait ĸanilârlugo nulia-
ngalo perĸutigijangillo tamaita.

KAP. XIII.

Abralo Lotelo aviutivuk.

1 **ABRALO** majorarpoĸ Egiptenemit, nangmineĸ nulia-
ngalo pigijangillo ilûnatik, Lotelo illagivlugo, (Kânaanemut)
seĸinerdlermut.
2 Abralo akluidlarpoĸ nergjutinik silberemiglo golde-
miglo.
3 Ingergarnermine seĸernganit tikkipoĸ Bêtelemut, si-
vorngane tuppeĸarvigijaminut, Bêteliblo Aiblo akorn-
gangnut,
4 Nunamut tunerguserviliorvigijaminut sivorngane. Tag-
vanelo Nâlekab attinga tuksiarvigivâ.
5 Lotele, Abrab ingergaĸatinga, amma saugaĸoteĸarivoĸ
nergjutiniglo tupperniglo.
6 Nunablo nunaĸatigêktilugit ajorpait; perĸutingit unu-
dlarmatta, nunaĸatigêklutik sapperput.

7 Akkerartûtivullo Abrab nergjuteĸotinginik mianersijut
Lotiblo nergjuteĸotinginik mianersijut. Kânaanikullo Fere-
siterillo taipsomane tagvane nunaĸarput.
8 Tagva Abrab Lote oĸautivâ: Omât, akkerartûtijuksau-
ngigalloarpogut uvangalo igvillo, mianersijoĸotikkalo mia-
nersijoĸotitillo, ĸatangutigêkapta.
9 Nuna ilûnane sângnêngilâĸ? Aviutilaulung-ai? Sau-
mingmut pijomaguvit, tallerpingmut piniarpunga; taller-
pingmullônêt pijomaguvit, saumingmut piniarpunga.
10 Lotiblo ârlorlune Jordanib erĸâ ilûnât ullernaigivâ,
ilûnâne imilik (Sodomalo Gomorralo asserortaulerĸârtinagik
Nâlekamut) sorlo Nâlekab perorsêvinga, sorlo Egiptene,
Zoare tikkidlugo.
11 Tagva Lotib annerivâ Jordanib erĸâ ilûnât, kangimut
ingergavlune. Taimaglo aviutivuk.
12 Abra nunaĸarpoĸ nuname Kânaaneme, Lotelo nuna-
ĸarpoĸ iglugasangne (Jordanib) erĸâne, tuppertiĸattarlune
Sodoma tikkidlugo.
13 Kissianele Sodomamiut uivêtoĸsôvut idluitulijoĸsôv-
lutiglo Nâlekab sângane.
14 Lotelo Abramit avingmat, kingorngane Nâlegaĸ oĸar-
poĸ Abramut: Attê, ârlorit takoniarlutillo innigijarnit avunga
aungalo paungalo taunungalo.
15 Nuna takojat ilûnât tunijomavara perĸutautsainarti-
lugo illingnut kinguvâksarnullo.
16 Kinguvâksatillo unuksivalliatitsomavakka sanniktitut
nuname. Sanningnik nunamêtunik kittitsijungnartoĸarpat,
tâpsoma kinguvâksatittauĸ kittinajarivait.
17 Parngnailerit, nuna ingergavigiuk tukkimullo senni-
mullo, illingnut tunijomagapko.
18 Tagva Abrab tuppine nûtipait, tikkiutivlunelo nuna-
ĸalerpoĸ Mamrib napârtungine Hebronemêtune, tagvanelo
Nâlekamut tunerguserviliorpoĸ.

KAP. XIV.

Lotib piulijauninga Abramut. Melkisêdeke.

1 **PIJOKARPORLO,** Amrâfele attaniotilugo Sineareme,
Arioggelo attaniotilugo Elâsareme, Kedarlaomerelo attanioti-
lugo Elame, Tidealelo attaniotilugo Gojime,
2 Tâpkoa unatadlarmatta Bêramut Sodomab attani-
nganut, Birsamullo Gomorrab attaninganut, Sineamullo

Adamab attaninganut, Semeberemullo Zeboib attaninganut,
Bêlablo attaninganut. Bêla tagva Zoare.
3 Tâpkoa ilûnatik illigêklutik naĸsarmut Siddimut pivut,
(kingorngane) tesseĸsoangojomut tarriomut.
4 Jârit 12 Kedarlaomeremut kivgaugamik, jârit 13ingane
nâlegomairpât.
5 Jârillo 14ingane Kedarlaomere tikkipoĸ attanillo illagi-
jangit, sâlagivaillo Rêfait Astarot-Karname, Sûsillo Hameme,
Emimillo Kiriatab naternangane,
6 Horiterillo Seireme, ĸaĸĸangine, El-Pâran tikkidlugo
inuĸangitub kiglinganêtoĸ.
7 Uttermivlutiglo En-Mispat tikkipât, tagva Kâdes; Ama-
lekiterillo nunangat ilûnât, taimaktauĸ Amoriterit, Hâzazôn-
Tâmame nunaĸartut, sâlagivait.
8 Tagva aularput Sodomab attaninga, Gomorrablo atta-
ninga, Adamablo attaninga, Zeboiblo attaninga, Bêlablo
attaninga, imaitoĸ, Zoarib, sorsugiartorlutik naĸsarme Sid-
dime
9 Kedarlaomeremut Elab attaninganut, Tidealemullo Go-
jib attaninganut, Amrâfelemullo Sinearib attaninganut, Ariog-
gemullo Elâsarib attaninganut; attanit sittamat unatarput
tellimanut.
10 Naĸsarlo Siddim kutsolingnik ittersaĸadlarpoĸ. Ke-
mâgamiglo Sodomab Gomorrablo attanîgik (illangillo) taka-
nunga kattakput; amiakungillo ĸemâlerput ĸaĸĸanut.
11 Tagva perĸutit tamaita Sodomamêtut Gomorramêtullo
tiguvait nerĸiksallo tamaita, aularlutiglo.
12 Lotelo Abrab ĸangianga perĸutingillo neksarpait, aula-
ramik, Sodomame nunaĸarmat.
13 **Tikkiporlo** ĸemâsimajut illangat oĸautigijartorlugo
Abramut Ebrêerimut, nunaĸarmat Mamrib Amoriterib napâr-
tungine, Eskolib Aneriblo ĸattangutingata. Tâpkoalo Abra-
lo angerĸatigêkput.
14 Abrable ĸattangutine aularutjaujoĸ tussaramiuk, sûtja-
ĸotine 318, iglomine inôlilauĸtut, sorsugiarĸovait, ipkoalo
udlapait Dane tikkidlugo.
15 Unnuakkullo nangmineĸ kivgangitalo maggoilivlutik
opingarpait sâlagivlugillo maliklugillo Hôba tikkidlugo Da-
maskusib tachardlinga.
16 Perĸutillo tamaita uttertipait, Lotelo ĸattangutine
perĸutingillo, taimaktauĸ arnat inuillo.
17 **Uttilermat,** Kedarlaomere attanillo illagijangit sâla-

gerкârlugit, Sodomab attaninga aularpoк pagrearlugo naкsar-
mut Sâvemut, tagva attanerub naкsanganut.
18 Melkisêdekele, Sâlemib attaninga, кaккôjanik vainemi-
glo кaitsivoк; Gûdib кotsingnerôjub ajoкertuijoкutinga tâmna.
19 Saimauserpâlo oкarlune: Saimausertaule Abra Gûdemut
кotsingnerôjomut, кilangmiglo nunamiglo perкutetalingmut.
20 Gûdelo кotsingnerôjoк nakorijaule, sorsugvigijarnik
tunitjijoк aggangnut. Abrablo tâmna tunitjivigivâ tigujame
ilûnatik tellimaujoanik.
21 Tagva Sodomab attaninga Abramut oкarpoк: Inuit
uvamnut tunikit, perкutit igvit tigukit.
22 Abrable Sodomab attaninga oкautivâ: Aggakka issak-
pakka кongmut Nâlekamut Gûdemut кotsingnerôjomut,
кilangmiglo nunamiglo perкutetalingmut,
23 Tamainit igvit perкutigijarnit tigusinianginama ivaluk-
sakullungmiglônêt ungerutiksamiglônêt, oкarкonak: Uvanga
Abra akluitipara.
24 Inôsuktut nerrijangit kissêta pivakka, angutillo illa-
gijama piksangit; Aneriblo Eskoliblo Mamriblo piksatik
tigungmiligit.

KAP. XV.

Abra okpernerminik idluarsijuteкartitauvoк. Nâlekab angervigivâ.

1 **PIJOKARTUT** tamakkoa kingorngatigut Nâlekab oкau-
singa Abramut pivoк takotitjutikut, oкarlune: Sivôraniarnak,
Abra, uvanga tagva sapputjauvît, amigangitomiglo akkiler-
tauvît.
2 Abrale oкarpoк: Nâlegaк, Nâlegaк, sumik tunitjivigi-
jomavingâ? кitorngaкarnanga arvertarpunga, iglumniglo ki-
ngormgujijuksaк tagva Eliêsere Damaskusemioк.
3 Abralo amma oкarivoк: Takuit, kinguvâksaкartingi-
larma, kivgarlo iglumne erniangomajoк kingormgujijuksau-
voк uvamnik.
4 Sunaubvale, Nâlekab oкausinga tâpsomunga (pivoк)
oкartoк: Tâmna kingormgujijuksaungilaк illingnik, timing-
nille pijuksaк kingormgujiniarpoк illingnik.
5 Anerкovâlo sillamut oкautivlugolo: Attê, кilak ârlor-
vigiuk uvloritjallo kittikit, kittilugit sappingikungne. Imâglo
oкautivâ: Taimaituksauvut kinguvâksatit.
6 Okperingmago, Nâlekab tamattominga idluarsijuteкar-
tipâ.

7 Oĸautivâlo: Uvanga Nâlegauvunga aularĸojijoĸ illing-
nik Uremit Kaldeamêtomit, nuna tamanna tunijomagapko
illingnut, perĸutaurĸovlugo illingnut.
8 Oĸarporlo: Nâlegaĸ, Nâlegaĸ, suna nellunaikutaksari-
vigô, pigijomârapko ?
9 Oĸautivâlo: Kaikit uvamnut tuktuvak pingasunik
jârelik, tuktungajorlo pingasunik jârelik, saugarlo pingasunik
jârelik, taubearsuglo taubeararlo,
10 Tagva tamakkoa tamaita ĸaipait, ĸoppilugillo avgor-
pait, ĸoppallo attunit akkilerêktilugit illivait; tingmiâgle
ĸoppingilak.
11 Tingmiaĸsuillo ômajovinit mivigivait, Abrable aijalik-
pait.
12 Seĸinerle nippilermat, Abra sinnisilerpoĸ ittijomik;
ahâglo, tâĸsûb ĸoaĸsârnartub nellaupâ.
13 Tagva Abramut oĸarpoĸ: Kaujimavilerit, kinguvâksa-
tit tujormiangojomârmatta nuname perĸutigingitamingne,
taikanelo kippalôtitaujomârmatta kappiasuktitauvlutiglo jârit
400 nâvlugit.
14 Uvangale nunaĸatigêt taipkoa kivgartorvigijangit er-
ĸartoromârpakka, kingornganelo aularomârput perĸuteĸa-
dlarlutik.
15 Igville ullapirsauteĸarlutit sivorlerijarnut aijomârpotit,
jârerĸortoleruvillo illuvertaujomârpotit.
16 Ernerêlle kingorlerêt sittamaingit tamaunga uttero-
mârivut, Amoriterit idluituliningat sulle nâmaksingimat.
17 Seĸinerle nippilermat tâdlarmallo, sunaubva, igavik
issilik, ikomalo ĸoppakkut taipkoa akorngatigut ingergajoĸ.
18 Uvlorme tamattomane Nâlekab Abra angervigivâ,
oĸarlune: Nuna tamanna tunijomârpara kinguvâksarnut Egip-
tenib kôksoanganit kôksoarmut Faratemut,
19 Keniterillo, Kenisiterillo, Kadmoniterillo,
20 Hêtiterillo, Fêresiterillo, Refaillo,
21 Amoriterillo, Kânaaniterillo, Gergesiterillo, Jebusiterillo.

KAP. XVI.

Ismaêle inôlertoĸ.

1 **SARAI** Abrab nulianga ernilungilaĸ tâpsomunga; arnarle
Egiptenemioĸ kivgarivâ, Hâgaremik attelik.
2 Saraiblo Abra oĸautivâ; Takuit, Nâlekab parngnanair-
pânga ernitailivlunga: kivgara uvinikatigiung-ai ? imaĸâ

tâpsomûna кitorngaкartitaujomârpunga. Abrablo Saraib nippinga nâlekpâ.

3 Tagva Saraib, Abrab nuliangata, tiguvâ Hâgare Egiptenemioк taimna kivgarne, tunivâlo Abramut uiminut, nuliarijaurкovlugo tâpsomunga; jârit tellimaujortut nâvlugit nunaкaramik nuname Kânaaneme.

4 Hâgarelo uviniкatigingmago singailerpoк. Tâpsomale, singaidlune nelojungnairame, angajoкâne nachogilerpâ.

5 Tagva Sarai Abramut oкarpoк: Idluitulivionera illingnut pile. Kivgara tunilauкpara illingnut; singaidlunelo nelojungnairame, nachogilerpânga. Nâlegaк erкartuijôle uvamnullo illingnullo!

6 Abrale oкarpoк Saraimut: Takuit, kivgat pigivat, idluarijarnik piniarvigiuk. Saraible taimna pidlarmago кemâvâ.

7 Nâlekable engelingata naipipâ puilavingme inuкangitome, puilavingme apкosinerub Suremut ilingajub sennianêtome.

8 Oкautivâlo: Hâgare, Saraib kivganga, nakit pivêt, namungarniarкêllo? Tâmna kiovoк: Angajoкâmnit Saraimit кemâvunga.

9 Nâlekable engelingata oкautivâ: Uttilerit angajoкârnut, illingniglo nikanasârit tâpsoma agganginut.

10 Nâlekablo engelingata oкautivâ: Kinguvâksatit unuksivalliatitsomavakka, kittitaugiangat ajornarsitilugo unumut.

11 Amma Nâlekab engelingata oкautivâ: Ahâk, singailerêrpotit, ernermiglo ernijomârpotit, taimna Ismaêlemik atseraraksarivat, Nâlekab pidlartaujotit tussarmatit.

12 Taimna inungoromârpoк nujoartoк sorlo, ilûnaita sorsugvigijomârpait, ilûnatiglo sorsugvigijomârpât; кatangutimelo kangiane nunaкaromârpoк.

13 Tagva Nâlekab oкautjime attinga taivâ: Igvit Gûdeovotit takojoк (tamainik); oкarame: Tamâne takungipigô uvamnik takojoк?

14 Taimaimat puilavik tâmna taivât: "Omajub Takojub uvamnik puilavinganik." Tâmnale Kâdesiblo Bârediblo akorngangnêpoк.

15 Hâgarelo ernermik ernivoк Abramut, Abrablo ernine, Hâgarib erniarijanga, Ismaêlemik atserarpâ.

16 Abralo jâreкarpoк 86nik, Hâgare Ismaêlemik erningmat tâpsomunga.

KAP. XVII.

Abralo Sarailo attertârpuk. Anguteojut kippijauvut. Isaaĸ oĸautigijauvoĸ.

1 **ABRALE** jâreĸarmat 99nik, Nâlekab saĸĸervigivâ oĸau-
tilâlo: Uvanga Gûdeovunga ajugaĸangitoĸ, saĸĸamne arver-
tarit pidlaraksausuerlutillo.
2 Angernera pivlungalo pivlutillo nelautsititsomavara
unuksivalliadlartitsomavlutillo.
3 Tagva Abra pâmakterpok. Gûdiblo sulle oĸarvigivâ
oĸarlune:
4 Uvangaugama, angernera pivat, nunaĸatigêksuillo unuk-
tut atâtagijomârpâtit.
5 Kingorngane Abramik atteĸarungnairtuksauvotit, attik-
salle tagva Abraha, nunaĸatigêksoarnut unuktunut atâtaur-
ĸogapkit.
6 Uvangalo unuksivalliadlartitsomavagit inugasaksoan-
gortitsomavlutillo, illingnillo attanersuit pijomârput.
7 Angerneralo pivlunga pivlutillo kinguvâksatillo pivlugit,
kingunikkut kingorlerêktut, nelautsititsomavara, angerneĸ
nâksaungitomut ilingajuksaĸ, illingnut Gûdeojomavlunga ki-
nguvâksarnullo kingunikkut.
8 Nunalo tujormiangovigijat, nuna Kânaane ilûnât, illing-
nut tunijomârpara kinguvâksarnullo kingunikkut, perĸutau-
tsainarĸovlugo (tâpkonunga), Gûdigijomârpângalo.
9 Gûdelo Abrahamut oĸarpoĸ: Igville perĸojara nâlegak-
sarivat, igvillo kinguvâksavillo kingunikkut kingorlerêktut.
10 Perĸojarale nâlegaksarijase pivlunga pivluselo, kingu-
nikkullo kinguvâksatit pivlugit, imaipoĸ: Anguteojut ilûnatik
akunapsingne kippijaksauvut.
11 Uvinipse amingata nuvua kippijaksarivase. Tamadja
nellunaikutaksaĸ, illipsingnut angerama.
12 Angutearsuit nelliat uvloĸarpat sittamaujortunik, kip-
pijaksarivase illipsingne kingorlerêngnipsingne; taimaktauĸ
kivgat iglungne inôlersimajut kênaujanullo takorngartanit
sunatuinarnit pissiarijaumajut, illapsingnit pingitut (kippijau-
jariaĸarput).
13 Ilûnatik kippijaksauvut iglungne inôlersimajut kênau-
janullo pissiarijaumajut; uvinipsingne angernera saĸĸertuk-
sauvoĸ, angerneĸ nâksaungitomut ilingajuksaĸ.
14 Angullo kippimaneĸangitoĸ kippijaungipat uviningme

amingata nuvuagut tâpsoma tarninga pêjartaujomârpoĸ
inôĸatiminit, angernera tappagingmago.
15 **Gudelo** Abrahamut amma oĸarivoĸ: Sarai nuliat Sarai-
mik taijaksarijungnairpat, Sarale tagva attiksanga.
16 Pitsartutitsomagapko, tâpsomangat ernermik tunitji-
vigijomârpagit; pitsartutitsomagapko, inugasaksoangoromâr-
poĸ, nunaĸatigêksuillo attaningit tâpsomangat pijomârput.
17 Tagva Abraha pâmakterpoĸ ĸungalerlunelo, ômami-
gullo oĸarpoĸ: Angut 100nik jâreĸartoĸ ernertârtuksaugal-
loarĸâ? Saralo 90nik jâreĸartoĸ ernijuksaugalloarĸâ?
18 Abrahalo Gûdemut oĸarpoĸ: Kanoĸtôĸ Ismaêle inôle
sângne!
19 Tagva Gûde oĸarpoĸ: Ahammarik, Sara nuliat erner-
mik ernijuksauvoĸ illingnut, taimna Isaamik atseraraksarivat,
angerneralo tâpsomunga nelautsititsomavara, angerneĸ nâk-
saungitomut ilingajuksaĸ, kinguvâksanginullo kingorngagut
pijuksanut.
20 Ismaêlelo pivlugo tussarivagittauĸ: Ahâk, pitsartuti-
para kinguvâksatâĸattartitsomavaralo unuksivalliadlartitso-
mavlugolo. Attanernik 12nik ernertâromârpoĸ inugasaksoa-
ngortitsomavaralo.
21 Angernerale nelautsititsomavara Isaamut, Sârab erni-
arijomârtanganut illingunt achâgo nelliutome piviksaujome.
22 Oĸarvigijungnairamiuk, Gûde Abrahamit ĸongmuar-
poĸ.
23 **Tagva** Abrahab tiguvâ ernine Ismaêle kivganelo tamaita
inôlersimajut iglumine, tamaitalo kênaujaminut pissiarijane,
Abrahab inuĸotingit angutiojut tamaita, uviningitalo ami-
gata nuvuatigut kippivait uvlorme taipsomane, sorlo Gûdib
oĸautingmago.
24 Abrahalo jâreĸarpoĸ 99nik, uviningata amingata nu-
vua kippijaungmat.
25 Ismaêlelo erninga jâreĸarpoĸ 13nik, uviningata ami-
ngata nuvua kippijaungmat.
26 Uvlorme atausênarme kippijauvuk Abrahalo erningalo
Ismaêle.
27 Inuĸotingillo anguteojut ilûnatik iglungane inôler-
simajut pissiarijaumajullo takorngartanit kênaujanut kippi-
jaugivut illagivlugo.

KAP. XVIII.

Nâkelab Abraha tikkipâ. Sodomab asseroraksauninga. Abrahab tuksiudjininga.

1 **NALEKABLO** saĸĸervigivâ Mamrib napârtungine, tup-
perme pângane iksivatilugo uvlub kiaĸadlarningane.
2 Arloramele takosarlunelo, sunaubva, angutit pingasut
takolerpait timiminêtut. Takogamigille, aĸpangerlune pagre-
artorpait tupperme pânganit, okkolerlunelo nunamut.
3 Oĸarlunelo: Nâlegaĸ, ijîngnut saimaneĸsiguma, kivgat
ĸângerniarnago pît.
4 Imermik ĸaitsijoĸarniarpoĸ, ittikaselo ubvarsigik, na-
pârtublo attâne ĸikkalauritsetôĸ,
5 Niaĸôjagalâmiglo ĸaitsijomavunga nakoĸsijutiksapsing-
nik, kingorngane ingergalaurniarpose, kivgase apĸusaralloa-
rapsiuk, Oĸarput: Taimailiorit, sorlo oĸaravit.
6 Abrahalo tuavidlune tuppermut iterpoĸ Saramut, oĸar-
lunelo: Tuavitit, senaugaĸ ôktûtitut pingasutut angitigijoĸ
imermut akkulugo, niaĸôjaliorit.
7 Tuktuvangnullo Abraha aĸpangerpoĸ, nochatsiaĸ pio-
joĸ tiguvlugo kivgaminullo tunivlugo; tâpsomalo tuavidlune
âĸiksorpâ.
8 Imublo orĸsuanik imutuinarmiglo nochavinermiglo âĸik-
sortaminik ĸaitsivlune manijivigivait, nerrilermattalo, sen-
niane nangerpoĸ napârtub atâne.
9 **Tagva** oĸautivât: Naûk nuliat Sara? Kiovait: Taĸĸa-
mane tuperme.
10 Oĸarporlo (illangat): Achâgo amma tikkitsomârivunga
illingnut nelliutikpat, tagva nuliat Sara erneĸaromârpoĸ.
Tamanna Sarab tussarpâ tupiub tunuanêtub pânganêdlune.
11 Tamarmiglo Abraha Saralo inutoĸaulerpuk jâreĸadlar-
lutik, Saralo arnat ilusinganik atorungnairpoĸ.
12 Taimaimat Sara ingminik ijorivoĸ oĸarlune: Ningiô-
gama, uviniĸatigêmut ilingajuksaugalloarĸêk, uigalo îtông-
mat?
13 Tagva Nâlegaĸ Abrahamut oĸarpoĸ: Sôĸ Sarab ta-
manna ijûtigivaûk oĸarlune: Ernijuksaugalloarĸingâ ningiô-
junga?
14 Nâlekamut sumiglônêt ajornartoĸarĸâ? Achâgo nel-
liutikpat tikkitsomârivunga illingnut, tagva Sara erneĸaro-
mârpoĸ.

15 Sarale misiarpoĸ oĸarlune: Ijolaungilanga! sivôra-
game. Oĸarporle: Taimaingilaĸ, ijorpotit.
16 **Angutit** tagva nikkoviput tagvangat, sângalerlutiglo
Sodomamut; Abrahablo illagivait ĸannilâromavlugit.
17 Tagva Nâlegaĸ oĸarpoĸ: Abrahamut piniaromârtam-
nik angigutjijuksaugalloarĸêk;
18 Abrahamit nunaĸatigêksuit pitsartudlartut pijomâr-
matta, nunaĸatigêksuillo nunamêtut ilûnamatsiatik tâpso-
mûna saimausertaujomârmatta?
19 Kaujimavara pitjutigilâllo, perĸojerĸovlugo ĸitor-
ngaminik inuĸotiminiglo kinguvâksaminik, Nâlekab apĸutik-
saurĸojanginik malerĸovlugit, idluartulivlutik ajungituliv-
lutiglo, Nâlegaĸ nâmaksititserĸovlugo Abrahamut oĸautigi-
jaminik.
20 Nâlegarlo oĸarpoĸ; Sodomamiut Gomorramiullo pivlu-
git niplianeĸ angijôngmat, ajortuliningillo sugaluluadlar-
matta,
21 Tamanna pivlugo aĸĸaromavunga takosarlugit, tai-
mailiormaringmangâta, sorlo nipliaviogama, taimailiungi-
mangâtalônêt; ĸaujijomavara.
22 **Angutîglo** taipkoa sangulerpuk Sodomamut ailerlutik;
Abrahalo noĸangalerpoĸ Nâlekab sângane.
23 Abrahablo sângiarpâ oĸautivlugolo: Idluartut asseror-
ĸassiutijomavigît idluitut asserorlugit?
24 Iglugasaksoarne tamakkonane idluartoĸangikune 50-
nik! Tâpkoatauĸ asseroromavigît iglugasaksuillo issumagi-
jungnairomanagit idluartut 50 tagvanêtut pivlugit?
25 Taimailiorneĸ ajornarpoĸ illingnut, idluartut toĸoĸas-
siutivlugit, idluitut (toĸogungne), idluartut idluitutitut iling-
atilugit. Ajornarpoĸ taimak illingnut. Sillaĸsoarmiunik
erĸartuijoĸ idluangitomik illiortuksauvâ?
26 Nâlegaĸ oĸarpoĸ: Idluartut 50 nagvârupkit iglugasak-
soarne Sodomame, tagva iglugasaksuit tamaita issumagi-
jungnairomavakka tâpkoa pivlugit.
27 Abrahab kiovlune oĸautivâ: Takuit, oĸarasuarpunga
Nâlekamut, ivjotuinaugalloartunga argjatuinaugalloarlungalo:
28 Idluartut tellimanik ikkinersaungikunik 50nit, tâp-
koa tellimat pivlugit iglugasaksuit ilûnaita asseroromavigît?
Oĸautivâ: Tagvane 45 nagvârupkit, asseroromangilakka.
29 Ammalo oĸarvigivâ oĸarlune: Tagvane 40 nagvârtau-
ngikunik? Oĸarporlo: 40 pivlugit taimailiorvigijomangilakka.
30 Oĸarporlo: Ningarniarnaktôĸ, Nâlegaĸ, amma oĸar-

migama sulle: Tagvane 30 nagvârtaungikunik? Oĸarporle: Tagvane 30 nagvârupkit taimailiorvigijomangilakka.

31 Oĸarporlo: Takuit, illerasungnanga oĸarasuarpunga Nâlekamut. Tagvane 20 nagvârtaungikunik? Kiovorle: 20 pivlugit asseroromangilakka.

32 Oĸarporlo: Ningarniarnaktôĸ, Nâlegaĸ, tamattomanênaĸ oĸarniarama sulle: Tagvane tellimaujortut nagvârtaungikunik? Oĸarporle: Tellimaujortut pivlugit asseroromangilakka.

33 Tagva Nâlegaĸ aularpoĸ, Abrahamut oĸarêrame, Abrahalo utterpoĸ nunagijaminut.

KAP. XIX.

Sodomab asserortauninga. Lotib piulijauninga.

1 **ENGELIK** magguk taipkoa Sodomamut tikkipuk unnulertilugo, Lotele Sodomab itertarviksoangane iksivavoĸ. Lotiblo takogamigik, nikovipoĸ pagreartorlugik, nunamut okkolerlune.

2 Oĸarlunelo: Okoĸsê, Nâlegâkka, itilauritik kivgaptik iglunganut, siniktarlutik tagvane, ittikatiglo ubvarsigik, uvlârorlutik ingergalaurniarpotik apĸutiksaptingnik. Tâpkoa oĸarpuk: Aukaglc, iglut akorngane unnuiniarpoguk.

3 Katsungaitomik tagva inadlarmagik, ĸippilugungnairlutik iglunganut iterpuk. Nerĸiksaliorpaglo niaĸôjamiglo sêrnartoĸangitomik igavoĸ; nerrivuglo.

4 **Sulle** innilarĸârtinagik, iglugasaksuit angutingita Sodomamiut iglo illumavât, inôsuktut inutoĸaujullo, inuit ilûnamatsiatik.

5 Lotelo ĸairĸovât oĸautivâllo: Naûk angutîk taipkoa unnuaĸ illingnut itertûk? Uvaptingnut anitikik, ajortulivigijomagaptigik.

6 Lotiblo anivigivait pâmut, upkuaĸ tunumigut parngnanairlugo,

7 Oĸarlunelo: Idluituliniarasetôĸ, ĸattangutikka!

8 Takuitse, maggungnik panneĸarpunga, angumut uvineĸataulungitungnik sulle, tâpkoa anitilaulâkka illipsingnut, issumapsingniglo piniarviginiarpase; kissianele angutîk taipkoa aktorniarasigik, terliklutik iglumnut itermanik.

9 Tâpkoale oĸarput: Pêrâlugit! Amma oĸarivut: Atausek una tujormiaĸ tikkitoĸ attaniojuksauvâ? Attaeĸ! piluartomik taipkonangat kapiasuktilaptigit. Angullo tâmna

Lote, pagvisarpât angijomik. Opaklutiglo upkuaĸ serĸo-
minasuarpât.
10 Tagva angutîk taipkoa issaklutik Lote aınuarpâk ing-
mingnut iglomut, upkoarlo parngnanairpâk.
11 Angutillo iglub pânganêtut tautungitipait, inôsuktullo
inutoĸaujullo, merngortulerput tagva, upkoaĸ nagvârlugo
ajuleramitsuk.
12 Angutîglo Lotemut oĸarpuk: Tamâne illaĸaruvit ning-
aumiglônêt, ernerniglônêt, panningniglônêt, ilûnaita illagijatit
iglugasaksoarne, tagvangat aulartikit!
13 Iglugasaksuit tamakkoa asserorniaraptigik, iglugasak-
suit pivlugit Nâlekab sângane niplianeĸ angijôngmat.
Nâlekablo tilivâtiguk, asserortaurĸovlugit.
14 Tagva Lote anilerpoĸ ningauksângne oĸarvigilugik
pannîngme uiksâgik, oĸarlune: Parngnailutik aularitik iglu-
gasaksoarnit tamakkonangat, Nâlekab iglugasaksuit tamakkoa
asserorniarmagit. Ningauksâkitale mittagsugivâk.
15 **Kaulermalle,** engelîk Lote tuaverĸovâk oĸautilâllo:
Parngnaisâlerit, nuliallo pannîkiglo magguk tamânêtuk nek-
sakkit, asserortaudlaroaravit iglugasaksoarmiut idluitulininginut.
16 Tuavilukatailingmalle, angutîk aggangitigut tiguvâk,
Lote nuliangalo pannîgiglo, Nâlekab nâpkigingmago, aularti-
pâglo. Iglugasaksuille avatânêtilugo ĸemakpâk.
17 **Aulartimatikik,** (Nâlegak) oĸarpok: Inôtsit piulijar-
toruk; ĸeviarniarnak noĸanganiarnaktauĸ tamattoma erĸâne
ilûnâne. Kaĸĸamut ĸemâlerit nungutaurĸonak.
18 Lotiblo oĸautivâ: Taimainiarnangatôĸ, Nâlegaĸ.
19 Takuit, kivgat saimaneĸsivoĸ illingnut, mikkijôngito-
miglo nâpkigivarma, inôsera piuligangne. Kaĸĸamulle ĸe-
mâjungnangilanga toĸolidlaroarama, ĸanoetomut tikkitau-
vlunga.
20 Takuille, iglugasait ukkoa ĸanitomêtut ĸemâvigijo-
majakka, mikijôvullo. Tagvane piulijauviksarsilanga-ai?
mikijôgalloarmatta, tarniga inôrĸovlugo.
21 Oĸautivâ tagva: Ahâk, tamattomanetauĸ ĸippi-
lungilagit, pivlutit iglugasait oĸautigijatit mumigomangi-
napkit.
22 Tuavigit piulijauviksarsilerillo tagvane, piniarungnangi-
nama sumik, tikkerĸârtinak tagvunga. Tamanna pivlugo
iglugasait taipkoa Zoaremik taijauvut.
23 **Lotelo** Zoaremut tikkisimangmat, seĸineĸ nuilerpoĸ.

24 Tagva Nâlegaĸ orĸsorumik ikomamiglo sillalurĸojivoĸ
Sodomamut Gomorramullo ĸilangmit Nâlekamit.
25 Iglugasaksuillo tamakkoa erĸâlo ilûnât mumikpait,
iglugasaksuillo inungit tamaita, perorsiallo nunamêtut.
26 (Lotible) nulianga ĸeviarame, nappajungorpoĸ tarrioĸ.
27 **Abrahale** uvlârarsôtilugo makipok, sângavigilauĸta-
minut Nâlekamut aivlune.
28 Sodomab Gomorrablo nunangak takosarpâ, nunablo
tamattoma erĸâ ilûnât. Takosarmallo, sunaubva, isserluk-
soaĸ nunamit ĸangatarpoĸ, sorlo kiaksautiâlub isserlukso-
anga.
29 Gûdible iglugasaksuit nunab tamattoma erĸânêtut
asseroramigit, Abraha erĸaumavâ, Lotelo aulartipâ iglugasak-
soarnit mumiktaminit, Lotib nunagilauĸtanginit.
30 **Lotelo** Zoaremit majorarpoĸ ĸaĸĸarlo nunagilerpâ pan-
nîngne illagivlugik, nunaĸariaĸ Zoareme sivôragigamiuk; ĸai-
rosungmelo inneĸarput tâmnalo pannîgiglo tamarmik.
31 Angajukleĸ tagva nukaminut oĸarpoĸ: Atâtavuk
inutoĸaulerpoĸ, anguteĸangilarlo nuname uvaptîngnut pijuk-
samik nunamiut illusingatut.
32 Attê, atâtavuk vainemik imertilaulavuk tutiklugolo,
kinguvâksarserĸovlunuk atâtaptingnit.
33 Tagva atâtatik vainemik imertipâk unnuaĸ tâmna.
Angajukliublo atâtane aivigivâ tutiklugolo; tâmnalo inarni-
nganiglônêt makininganiglônêt missigilungilaĸ.
34 Uvlângolermat, angajukleĸ nukaminut oĸarpoĸ: Ta-
kuit, ikpeksaĸ atâtaga tutilauĸpara. Unnuaĸ amma vaine-
mik imertilaulavuk, igvit tagva aiviginiarpat tutiklugolo, ki-
nguvâksarserĸovlunuk atâtaptingnit.
35 Tagva unnuaĸ amma atâtatik vainemik imertipâk,
nukardliublo tutigijartorpâ; tâmnalo inarninganiglônêt maki-
ninganiglônêt missigilungilaĸ.
36 Taimak Lotib pannîgik tamarmik singaititaulerpuk atâ-
tamingnut.
37 Angajuklerlo ernermik ernivoĸ, tâmna atserarpâ Moa-
bemik. Tâmna atâtagivât Moabiterit mânaulertut.
38 Nukardlerlo amma ernermik ernivoĸ, tâmna atse-
rarpâ Ben-Amimik. Tâmna atâtagivât Amonib kinguvângita
mânaulertut.

KAP. XX.

Abrahab nunaĸarninga ilinganingalo Gêrareme.

1 **ABRAHALO** tagvangat aularpoĸ nunamut seĸinerdler-
mut, Kâdesiblo Suriblo akorngangne nunaĸalerpoĸ tujormia-
ngovlune Gêrareme.
2 Nulianelo Sara Abrahab najagivlugo oĸautigingmago,
tagva Abimêlegib, Gêrarib attaningata, tiliklerlune Sara aijaur-
ĸovâ.
3 Gûdible unnuarme Abimêlege sinnaktômanikut tikkipâ,
oĸautivlugolo: Ahâk, toĸolertuksauvotit arnaĸ tâmna tigujat
pivlugo, angutib nuliaringmago.
4 Abimêlegible aktolunginamiuk, oĸarpoĸ: Nâlegaĸ, inuit
idluartut toĸotsomagalloarĸigît ?
5 Najagivlugo oĸalungilâĸ uvamnut? Amma tâmna
nangminek (arnaĸ) oĸarpoĸ annigivlugo. Omatipkut nelâ-
gôrlunga, aggapkullo passijaksaunanga, taimailiorpunga.
6 Gûdiblo sinnaktômanikut oĸautivâ: Uvangatauĸ kau-
jimavagit, ômatikkut nelâgôrlutit taimailioravit. Tamanna
pivlugo idluitulerĸonak uvamnut aktuitailitipagit tâpso-
minga.
7 Mânale angutib nuliane pigiliuk, nelautaijôngmat, tuksia-
rutiniarpâtillo inôrĸovlutit. Uttertitsomangikungnele, kau-
jilerit toĸolertuksaugavit pigijatillo ilûnatik.
8 Abimêlegelo tagva uvlâkut makiname, kivgarne tamaita
kairĸovait tussartipaillo oĸautsit tamakkoa tamaita oĸauti-
givlugit; angutillo taipkoa sivôralerput angijomik.
9 Abimêlegible Abrahatauĸ kairĸovâ oĸautivlugo: Sôĸ
taimailiorvigivitigût? Sumik idluitulivingâ illingnut, tai-
maitoâlungmik ajortoĸsoarmik uvamnut nâlegauvimnullo
pititsijomagavit? piniaraksaungitunik piniarvigivarma.
10 Abimêlegiblo Abraha amma oĸautivâ: Suna pitjuti-
giviûk, taimailiorlutit ?
11 Abraha oĸarpoĸ: Issumaĸarama: Gûdemik sivôra-
joĸarpallaingilaĸ nuname tamattomane; nuliara pivlugo
toĸoniarpânga.
12 Nelâguttauĸ najagigalloarpara, atâtama panniging-
mago: anânamale pannigingilâ, uvangalo nuliarivara.
13 Gûdiblo aularĸongmanga atâtama iglunganit, oĸauti-
vara: Imâk nagliginiarparma: annigivlunga oĸautiginiarparma
tikkiviksaptingne tamaine.

14 Tagva Abimêlegib saukat tuktuvaillo kivgallo angutit
arnallo tiguvait tunivlugillo Abrahamut, nuliangalo Sara
tâpsomunga uttertipâ.
15 Oĸarporlo: Ahâk, nunaga atuinauvoĸ illingnut, nuna-
ĸalerit nanelônêt nâmagijarnik.
16 Saramullo oĸarpoĸ: Ahâk, annît kênaujanik tausende-
nik tunitjivigivara; tamakkoninga ilûnatik illingnêtut ijingit
mattusertauvut pivlutit; taimaglo passijaksautailivotit ta-
maita pivlugit.
17 Abrahable Gûde tuksiarvigingmago, tagva Gûdib Abi-
mêlege nuliangalo kivgangillo arnat inûlivait, ernilerivullo.
18 Nâlekab arnat tamaita Abimêlegib iglunganêtut erni-
tailitingmagit Sara Abrahab nulianga pivlugo.

KAP. XXI.

Isaaĸ inôlertoĸ. Ismaêle aulartitaujoĸ. Abraha Abimêlegelo angerĸatigêkpuk.

1 **NALEKABLO** Sara issumagivâ, sorlo oĸarame, taimai-
liorvigivlugo sorlo oĸauseĸarame.
2 Saralo singailerpoĸ ernermiglo ernivoĸ Abrahamut inu-
toĸauningane, nelliutome Gûdib oĸautigijangane.
3 Abrahablo ernine, Sarab erniarijanga, atserarpâ Isaa-
mik.
4 Abrahablo ernine Isaaĸ kippivâ; uvloĸalermat sittamau-
jortunik, sorlo Gûdib perĸongmago.
5 Abraha 100nik jâreĸarpoĸ erninga Isaaĸ inôlermat.
6 **Saralo** oĸarpoĸ: Gûdib ijûtautipânga, tussartut ilûnatik
ijûtiginiarmanga.
7 Amma oĸarivoĸ: Kia Abraha oĸautigalloarĸaûk, Sara
amâmaktitsiniarmat? ernermik ernigama tâpsomunga inu-
toĸauningane.
8 Sorrusiarsuglo aglisilerpoĸ amâmagungnairtitauvlunelo.
Abrahalo nerrimâraksarsoarmik âĸiksoivoĸ taipsomane, Isaaĸ
amâmagungnairtitaungmat.
9 **Sarablo** mallugivâ Hagarib Egiptenemiub erninga, er-
niarijanga Abrahamut, mittauteĸartoĸ.
10 Abrahamullo oĸarpoĸ: Kivgaĸ taimna erningalo ĸen-
nugikik, kivgab taipsoma erningata kingormgujiĸatigijaksari-
ngimago ernera Isaaĸ.
11 Oĸautsille tamakkoa Abrahab nâmagingimarikpait
ernine pitjutigivlugo.

12 **Gudible** Abraha oĸautivâ: (Oĸausingit) nâmagitui-
nakkit nukapiaĸ kivgallo pivlugik. Sarab ĸanoĸ oĸarvi-
gingmatit, nippinga nâlengniarpat, kinguvângnik taijaujuk-
saujut Isaamit pijomârmatta.
13 Kivgable erningatauĸ inugasaksoangortitsomavara, ig-
vit kinguvârigangne.
14 Tagva Abraha uvlâkut makipoĸ, taĸoaksarlo imeĸaullo
imalik tigulugit illivait Hagarib tuinganut, nukapiarlo tunivâ
tâpsomunga, aulartilugolo. Tagva aularpoĸ saksârlunelo
inuĸangitome Bersêbab ĸanitangane.
15 Imeĸarungnairmalle imeĸautime, nukapiaĸ ukpigait
illangita atânut innangatipâ.
16 Ailunelo ĸargjub tupvingatut ĸaningitigijomik, ak-
kianut ingilerpoĸ, oĸarame: Nukapiab toĸolerninga takolugo
sapperpara. Akkianut ingilerpoĸ, nipliadlarlunelo ĸeavoĸ.
17 Tagva Gûdib nukapiab nippinga tussarpâ. Gûdiblo
engelingata ĸilangmit Hagare nipliavigivâ oĸautilugo: Hagare,
suvêt? Sivôraniarnak, Gûdib nukapiab nippinga tussar-
mago inninganit.
18 Nikovilerit, nukapiarlo tiguvlugo aggangnut tessioruk,
tâmna inugasaksoangortitsomagapko.
19 Gûdiblo ijîgik uitipak takotilugo puilavingmik. Tag-
vunga imermik ĸallusijartorpoĸ imeĸautimut, nukapiarlo
imertipâ.
20 Gûdiblo nukapiaĸ illagivâ, tâmnalo perorpalliavoĸ
inuĸangitome nunaĸarlune, pittiktarnermiglo illisimatsiarpoĸ.
21 Inuĸangitorlo Paran nunagivâ, anânangatalo Egip-
tenemit nuliaĸartipâ.
22 **Nelliutome** taipsomane Abimêlege oĸarpoĸ Abrahamut,
Pikolelo, sorsuktuksarsoaĸotingita angajoĸângat, oĸarlune:
Gûdib illagivâtit piniarnerne tamaine.
23 Tagva mâna Gûde tailugo angerviginga tamâne,
uiverikleromatsanginavit uvamniglônêt ĸitorngamniglônêt
erngutamniglônêt, naglingnerle saĸĸertitara illingnut saĸ-
ĸertitaksarigangne uvamnuttauĸ nunamnullo tujormiangovi-
gijarnut.
24 Tagva Abraha oĸarpoĸ: Angeromavunga.
25 Abrahablo Abimêlege inerterpâ imeĸtarvik pivlugo,
Abimêlegib kivgangita tigujangat aksorornermut.
26 Abimêlegible kiovâ: Kina taimailiortoĸ nellovara;
igvillônêt tamattominga ĸaujitilungilarma, uvangalônêt tus-
salungitara, uvlome kissiane.

27 Tagva Abraha saukkanik tuktuvangniglo tigusivoĸ
tunivlugit Abimêlegemut, tamarmiglo angerĸatigêkpuk.
28 Abrahablo saukkat illangit, saugârsuit arnat sevenit,
ingmigolingatipait.
29 Tagva Abimêlege oĸarpoĸ Abrahamut: Suksauvât
saugârsuit ukkoa sevenit ingmigolingatitatît?
30 Kiovâle: Saugârsuit ukkoa sevenit aggamnit tigu-
jaksarivatit, nellunaikutaksautilugit, uvanga imeĸtarvik ta-
manna poagijarapko.
31 Tamanna pivlugo nuna tamanna Bersêbamik tai-
jauvoĸ, tamarmik tagvane angervingmanik.
32 Taimaglo angerĸatigêmarikpuk Bersêbame. Tagva
aularpuk Abimêlege Pikolelo, sorsuktuksarsoaĸotingita anga-
joĸângat, angerarlutiglo Filisterit nunanganut.
33 Abrahale napârtoarsungmik illijivoĸ Bersêbame, tag-
vanelo Nâlekab Gûdib issoĸangitub attinga tuksiarvigivâ.
34 Akkunillo tujormiangovoĸ Filisterit nunangane.

KAP. XXII.

Isaab tunergutauninga. Nahorib kinguvângit.

1 **MATTOMA** kingorngagut Gûdib Abraha ôktorpâ oĸar-
vigivlugo: Abraha! Kiovâle: Mânêpunga.
2 Oĸautivâlo: Isaaĸ ernituat, nagligijat tiguleruk ailutillo
nunamut Moriamut, taikanelo ôtaksamik tunergutautileruk
ĸaĸĸat illangane, oĸautiginiartamne illingnut.
3 Tagva Abraha uvlâkut makipoĸ, siuterĸortojoĸotinelo
iksivaviktârpâ, kivgâglo magguk erninelo Isaaĸ illaurĸovait,
ikoalatiksaniglo ketjiorpoĸ, aularlunelo ingergavoĸ taikunga,
Gûdib oĸautigijanganut tâpsomunga.
4 Uvlûk pingajuangne Abrahab ârlorlune aiviksane takovâ
ĸaningitomit.
5 Kivgângnelo oĸautivak: Tamâne innilanganiarpotik
siuterĸortojorlo, uvanga nukapiarlo takpaunga aijomavoguk;
tuksiarêrumnuk, tikkitsomârivoguk illiptingnut.
6 Abrahablo ĸejuit tunergumut ôtaksamut tiguvait nang-
martaurĸovaillo ernerminut Isaamut, nangminerlo ikoma-
mik savingmiglo aggangminut tigusivoĸ; taimaidlutiglo pis-
suĸatigêlerpuk.
7 Tagva Isaaĸ atâtaminut Abrahamut oĸarpoĸ: Atâtak!
Abrahab kiovâ: Ernîk, mânêpunga! oĸarporlo: Tamadja
ikoma ĸejuillo, kissianele saugaĸ ôtaksaĸ naûk?

8 Abrahab kiovâ: Gûde saugarmik ôtaksamik tautugaĸar-
niarpoĸ, ernîk! Pissuĸatigêkpuglo.
9 Takpaungalo Gûdib oĸautigijanganut tikkinamik,
Abraha tunerguserviliorpoĸ, ĸejuillo illiorĸappait ĸânganut,
erninelo Isaaĸ ĸellaksorlugo illivâ tunerguservingmut, ĸejuit
ĸânganut.
10 Issaklunelo savik tiguvâ, ernine toĸotsomavlugo.
11 Tagva Nâlekab engelingata ĸilangmit ĸaigarsugvigivâ
oĸarlunelo: Abraha! Abraha! Kiovâle: Mânêpunga.
12 Oĸautivâ: Nukapiaĸ issaktailivlugo âniatiniarnago pît;
mâna ĸaujimagapkit Gûdemik sivôrajotit ernituat ivlerinago
pivlunga.
13 Arlorlune tagva Abrahab takosârpâ tunuminêtoĸ
angusaloĸ, nakjungagut nâsimajoĸ ukpiganut; aivigivlugolo
angusaloĸ tiguvâ tunergutautipâlo ôtaksamik, ernime simer-
tinga.
14 Abrahablo nuna tamanna atserarpâ: Nâlegaĸ tautu-
gaĸarniarpoĸ. Tamanna pivlugo sulle uvlome oĸartoĸar-
pakpoĸ: Kaĸĸame, Nâlekab tautugaĸarviane.
15 Nâlekablo engelingata aipanganik Abraha ĸaigarsug-
vigivâ ĸilangmit,
16 Oĸarlunelo: Nangminimnik taivlunga angervikpunga,
oĸarpoĸ Nâlegaĸ, taimailioravit, ernituallo ivleringinangne,
17 Tamanna pivlugo saimauseromavagit, kinguvâksatillo
unuksivalliatitsomavakka uvloritjatitut ĸilangmêtutitut, sior-
ĸatitullo imarbiksûb sikjanganêtutitut. Kinguvâksavillo ak-
kerartortimik upkoaĸsoangit pigijomârpait.
18 Kinguvâksakkullo inôĸatigêksuit ilûnamatsiatik nu-
name saimausertaujomârput, nippiga nâlegangne.
19 Tagva Abraha utterpoĸ kivgângminut, aularlutiglo
ingergaĸatigêkput Bersêbamut; Abrahalo nunaĸarpoĸ Ber-
sêbame.
20 **Pijoĸartut** tamakkoa kingorngane Abraha oĸautsau-
lerpoĸ: Ahâk, Milkatauĸ nukangnut Nahoremut ernernik
ernivoĸ.
21 Tamadja attingit: Uz angajukleĸ, Buzelo nukanga,
Kemuelelo, Aramib atâtanga,
22 Kêsedelo, Hazolo, Pildaselo, Jedlafelo, Betuelelo.
23 Betuelible Rebekka pannigivâ. Sittamaujortut tâp-
koa Milkab erniarivait Nahoremut, Abrahab nukanganut.
24 Pannervgangalo Reumamik attelik ĸitorngaĸarpoĸ-
tauĸ: Tebamik, Gahamik, Tahasemik, Makamiglo.

KAP. XXIII.

Sara toкolerpoк iluvertauvlunelo.

1 **SARA** inôvoк jârinik 127nik, taimak unuktigijunik Sara
jârекarpoк.
2 Saralo toкolerpoк Kiriat-Arbame, tagva Hebroneme,
nuname Kânaaneme. Abrahab tagva Sara oggurijartorpâ
кeavlugolo.
3 Abrahalo nikovipoк toкungajoкotime sânganit oкariar-
torlune Hêtib кitorngangiunt, oкarlune:
4 Tujormiangovlunga akunapsingne nunaкarama, iluver-
viksamik perкutекartisinga illipsingne, toкungajoкotiga sâm-
nêtoк illijaurкovlugo.
5 Tagva Hêtib кitorngangita Abraha kiovât oкarlutik:
6 Tussartigut, Nâlegaк, Gûdemut nertornartitauvlutit
akunaptingne, toкungajoкotit illijartoruk iluverviksapta
ânanaunerpânganut, akunaptingne agviartoкarniangilaк ilu-
vermik toкungajoкotivit illijauviksanganik.
7 Tagva Abraha nikovilerpoк okkovlunelo nunab inu-
ngita, Hêtib кitorngangita, sângine.
8 Oкarvigilugillo oкarpoк: Perкogapsinga, toкungajoкo-
tiga sâmnêtoк illijartorlugo, tussarsinga tagva, Efronelo,
Zoarib erninga, кenuvigijartorsiuk pivlunga,
9 Tunidjerкovlugo uvamnut кairosukutiminik Makpêla-
mik, perorsêvingme kiglinganêtomik. Akkinganik akkiler-
taumaringniarlune tuniliuk uvamnut, iluverviksarijomagapko
akunapsingne.
10 Efronelo iksivavoк Hêtib кitorngangita akorngane.
Tagva Efronib Hêtitereojub Abraha kiovâ, Hêtib кitornga-
ngit tussartilugit, ilûnaita iglugasaksuit itertarviksoangagut
itertut, oкarlunelo:
11 Aukak, Nâlegaк, tussarlaungmingale! Perorsêvik il-
lingnut tunivara, кairosungalo illingnut tunivara, inôкatima
takoanne tunivâkka illingnut; toкungajoкotit illijartoruk.
12 Tagva Abraha okkovoк nunab inungita sângine.
13 Efronemullo oкarpoк, nunab inungit tussartilugit,
oкarlunelo: Tussalaungatôк! Perorsêviub akkinga tuniniar-
tara, tigulauruk uvamnit, tagva toкungajoкotiga illijartor-
niarpara tagvunga.
14 Tagva Efronib Abraha kiovâ oкarvigivlugolo:
15 Nâlegaк, tussalaungatôк! Perorsêvik sêkeletut 400tut

silberemik akkeĸartoĸ uvamnullo illingnullo sugalloarĸâ? Toĸungajoĸotit illijartulauruk tagvunga!
16 Abrahablo Efrone nâlekpâ, silberemiglo ôktorvigivâ oĸautigijanganik Hêtib ĸitorngangit tussartilugit, silberemik sêkeletut 400tut, niuvertit tiguvaktangititut.
17 **Taimak** Efronib perorsêvinga Makpêlamêtoĸ, Mamrib akkiane, perorsêvik ĸairosungalo napârtullo ilûnatik perorsêvingmêtut kiglinganêtullo
18 Perĸutautitaumarikput Abrahamut, Hêtib ĸitorngangit, ilûnatik iglugasaksuit iterviksoangagut itertut, takonârtilugit.
19 Kingorngane Abrahab Sara nuliarne illijartorpâ perorsêviub ĸairosunganut Makpêlamêtomut, Mamrib akkiane, tagva Hebroneme, nuname Kânaaneme.
20 Taimak perorsêvik ĸairosungalo Hêtib ĸitornganginit pititaumarikput Abrahamut, iluverviksamik perĸuteĸarĸovlugo.

KAP. XXIV.

Isaaĸ nulianikpoĸ.

1 **ABRAHA** inutoĸaulerpoĸ, jâringit unuktôtilugit Nâlekablo saimauserpâ (ilinganingine) tamaine.
2 Abrahablo oĸautivâ kivgarne, iglomine inutoĸaunerpaujoĸ, pimaklerteojoĸ perĸutinginik tamainik: Aggatit sibviamnut illikit,
3 Nâlegarlo ĸilaub Gûdinga nunablo Gûdinga taivlugo angermarikkinga, ernimnut nuliaksarsinianginavit Kânaanib panninginit nunaĸatigijamnit.
4 Inôlervigijamnulle illamnullo ingerganiarpotit, taikangat ernera Isaaĸ nuliaksarsivlugo.
5 Kivgab oĸautivâ: Arnable maligomangipanga nunamut mattomunga? ernît uttertitaksarivigô tagva nunamut ipsomunga ĸemaktarnut?
6 Abrahab oĸautivâ: Taimailitailigit, ernera uttertitaksaringilat taikunga!
7 Nâlekab, ĸilaub Gûdingata atâtama iglunganit inûlervimnillo aulartingmanga oĸarvigivlungalo angermariklungalo, oĸarlune: Kinguvâksarnut nuna tamanna tunijomavara; tâpsoma engeline sivunikkut tillilârpâ, taikangallo ernera nuliaksarsilârpat.
8 Arnable maligomangipattit, uvamnut angernivit ili-

ngavigijungnairniarpâtit. Kissiane ernera uttertitaksaringilat
taikunga.
9 Tagva kivgab aggane illivait angajoĸâme sibvianganut,
angervigivlugolo tamattominga.
10 **Kivgablo** kamêlit tellimaujortut, angajoĸâme kamêle-
ĸotingita illangit tiguvait aularlunelo, sunatuinaillo anga-
joĸâme perĸutingit neksarlugit. Aularlunelo ingergavoĸ
Mesopotâmiamut, Nahorib iglugasaksoanginut.
11 Iglugasaksuillo sillatâne kamêlit aĸopitipait imeĸtar-
viub sennianut unnungmat, arnallo imeĸtarvigivaktangat
nelliutingmat;
12 Oĸarlunelo: Nâlegaĸ, Gûdeojotit angajoĸâmnut Abra-
hamut, tikkitautilaulangatôĸ uvlome, nâpkigosungnîllo saĸ-
ĸertilauruk angajoĸâmnut Abrahamut!
13 Takovarma imeĸtarviub senniane ĸikkartunga, iglu-
gasaksuillo inungita panningit annilârput imeĸtariartorlutik.
14 Uigasuillo illanganut oĸaleruma: Imeĸtautit manileruk
imertilungalo;—tâmnalo oĸarpat: Imilaurit, kamêliĸotitit-
tauĸ imertitsomagivakka;—tâmnaule piksaurĸojat kivgarnut
Isaamut, taimaglo ĸaujititauniarpunga, nâpkigosungnermik
saĸĸertitsigavit angajoĸâmnut.
15 Oĸautsit makkoa nârĸârnagit sulle, sunaubva, Re-
bekka ĸailerpoĸ, Betuelib panninga, Abrahab nukangata
Nahorib nuliangata Milkab erningata panninga, imeĸtautine
tuimiklugo.
16 Inôsuktorlo tâmna kênatsiarikpoĸ, uigasuk, angumiglo
sulle aipaksarsilungitoĸ. Tâmna attersârpoĸ imeĸtarving-
mut, imeĸtautinelo ullipkinamiuk, majoralerivoĸ.
17 Kivgab tagva aĸpangerdlune pâriartorpâ, oĸarlunelo:
Imeĸtautingnit imigalâlangatôĸ!
18 Oĸautivâ: Imilaurit, Nâlegara! Imeĸtautinelo ag-
gangminut aĸĸartisârpâ imertilâllo.
19 Imertijarêramiuglo oĸautivâ: Kamêleĸotitittauĸ imer-
titsomagivakka, imerugungnairtilugit.
20 Tuavilunelo imeĸtautine kovivâ imervinginut, ammalo
imeĸtarvingmut aĸpangerlune imeĸtarivoĸ, kamêleĸotingit
tamaita imertilugit.
21 Angutiblo tattaminiarivâ nippeĸaranele, ĸaujijomav-
lune ingergarnine sullitsiartitaungmangât sullitsiartitaungi-
mangâllônêt Nâlekamut.
22 Kamêlit ilûnatik imerêrmattale, angutib ĸingarmiutaĸ
goldeojoĸ, sêkelib ĸoppangatut oĸumaitigijoĸ, tallermiutaglo

magguk, sêkeletut goldetut tellimaujortotut okumaitigijuk tiguvait,
23 Okarlunelo: Kia pannigivâtît? Okautilaungatôk! Atâtavit iglungane siniktarvikarungnaralloarkitâ?
24 Okautivâ: Betuelib pannigivânga, Milkab erningata, Nahorimut erniarilauktangata.
25 Amma okautivâ: Ivît nerkiksallo amigalungilat uvaptingne, siniktarviksakatsiarpoktauk.
26 Tagva angutib okkungalerlune Nâlegak opigidlarpâ,
27 Okarlunelo: Nâlegak, angajokâma Abrahab Gûdinga, nakorijaule, nâpkiningnine miksekârninelo angajokâmnut allalungimagik. Uvangalo Nâlekab nangminek tessiorpânga apkome angajokâma nukangata iglunganut.
28 Uigasuglo akpangerpok, tamakkoalo tamaita okautigijartorpait anâname iglungane.
29 Rebekkalo annekarpok Lâbanemik attelingmik. Lâbanelo akpangerpok imektarvingmut, angumut tâpsomunga,
30 Takogamigit kingarmiutak tallermiutaglo najarme tallîgingne, tussalaitalo Rebekkab najarme okausingit, unipkârmat: Imâk okautivânga angutib taipsoma. Tikkinamiuglo angut imektarvingme kikkartok, kamêlit senniane,—
31 Okautivâ: Itilaurit, saimausertaujotit Nâlekamut! Sôk sillame kikkarkêt? Iglo pijarêrpara, kamêlikotitillo iniksarsiormivlugit.
32 **Tagva** angut iglomut iterpok; kamêlillo anudjarpait, ivingnik nerkiksaniglo tunitjivigivlugit. Imermiglo kaitsivut, tâpsoma ingergakatingitalo ittigangita ubvartaujutiksanganik.
33 Nerkiksallo sâmiutivait tâpsomunga. Tâmnale okarpok: Nerrijomangilanga okarkârnanga perkojaunimnik. Okarporle: Attê, okalerit!
34 Okarpok: Abrahab kivgarivânga.
35 Nâlekablo angajokâra saimausidlarpâ angijorortilugolo, saukaniglo, tuktuvangniglo, silbereniglo, goldemiglo, kivganiglo angutinik, kivganiglo arnanik, kamêliniglo, siuterkortojuniglo tunitjivigivlugo.
36 Saralo, angajokâma nulianga, ernermik ernilaukpok angajokâmnut, inutokaugalloarame. Tâpsomunga tunivait perkutine tamaita.
37 Angajokâmalo angerkovânga ingminut, okarlune: Nuliaksarserkongilagit ernimnut Kânaanib paninginit nunakatigijamnit:

38 Atâtamale iglunganut illamnullo ingergavlutit ernera
nuliaksarsijaksarivat.
39 Uvangale angajoĸâmnut oĸarpunga: Arnable maligo-
mangipanga, ĸanoĸ tagva?
40 Oĸautivânga: Nâlekab saĸĸâne arvertarpunga: tâp-
soma engeline illaurĸolârpâ illingnut ingergatsiartilutillo,
nuliaksarsijungnarĸovlutit ernimnut illamnit, atâtamalo iglu-
nganit.
41 Angernivit ilingavigijungnairniarpâtit illamnut tikki-
kuvit; angerutiginagolo ĸippilukpatit, angernivit ilingavigi-
jungnairniarpâtit.
42 Uvlome imeĸtarvingmut tikkinama, oĸarpunga: Nâle-
gaĸ, Gûdeojotit angajoĸâmnut Abrahamut, tamaunga inger-
garama, ingergarnera sullitsiartitauletôĸ illingnut!
43 Takovarma, tamâne imeĸtarviub senniane ĸikkar-
tunga, uigasungmiglo anijoĸarpat imeĸtariartortomik, oĸar-
vigigupkolo: Imeĸtautingnit imigalâlangatôĸ!
44 Taimnalo oĸarpat: Imilaurit, kamêliĸotitittauĸ imer-
titsomagivakka;—tâmnaule arnaĸ Nâlekab piksaurĸojanga
angajoĸâma erninganut.
45 Oĸautsit makkoa nârĸârnagit sulle ômatipkut, su-
naubva, Rebekka ĸaivoĸ, imeĸtautine tuimiklugo, atersaler-
porlo imeĸtarvingmut imeĸtarlune. Tagva oĸautivara:
Imertilaunga!
46 Imeĸtautinelo aĸĸartisârpâ tuiminit, oĸarlunelo: Imi-
laurit, kamêliĸotitittauĸ imertitsomagivakka. Imeramalo
kamêlittauĸ imertinivait.
47 Apperigapko oĸarlunga: Kia pannigivâtît?—kiovânga:
Betuelib pannigivânga, Milkab erningata, Nahoremut erniari-
lauĸtangata. Tagva ĸingarmiutaĸ illivara ĸinganganut,
tallermiutaglo tallîgingnut.
48 Okkungavlungalo Nâlegaĸ opigivara, Nâlegaĸ nakoriv-
lugo, angajoĸâma Abrahab Gûdingata tessiormanga apĸome
idluartome, angajoĸâma ĸatangutingata panninganik tiguser-
ĸovlunga erninganut.
49 Illipsele saĸĸertitsijomagupse naglingermik nelâgor-
nermiglo angajoĸâmnut, ĸaujitissinga. Pijomangikupse-
lônêt, ĸaujitilaungmisinga. Tallerpiublônêt saumiublônêt
tungânut sâniarpunga tagva.
50 Labaniblo Betueliblo kiovâk oĸarlutiglo: Tamanna
Nâlekamit pivoĸ. Sumik oĸarlunuk illingnut sapperpoguk,
ajortomiglônêt ajungitomiglônêt.

51 Tagga, Rebekka sângnêpoĸ, tiguleruk ingergalutillo,
angajoĸâvit erninganut nuliaksaurĸovlugo, sorlo Nâlegaĸ
oĸarmat.
52 Oĸausingit tamakkoa Abrahab kivgangata tussara-
migit, okkungalerpoĸ nunamut Nâlekab sângane.
53 Kivgablo perĸutit goldeojut, perĸutillo silbereojut,
annorâllo, tiguvait Rebekkamullo tunivait. Anningale anâ-
nangalo pivianartunik tunitjivigigivak.
54 Tagva nerrivlunelo imerpoĸ angutit illagijane illagiv-
lugit, siniktarpullo. Kaulermalle, makiput oĸarporlo: Aular-
ĸolersingatôĸ angajoĸâmnut!
55 Anningale anânangalo oĸarpuk: Uigasuk uvlilerle sulle
uvaptingne tellimaujortuniglônêt; kingorngane aulalârpotit.
56 Oĸautivaille: Agviarniarasinga, Nâlekab ingergarnera
sullitsiartingmago. Aularĸolersingatôĸ, angajoĸâmnut inger-
arĸovlunga.
57 Oĸarput: Uigasuk kairĸolavut tukisiniarlugo.
58 Rebekkalo kairĸovât apperivlugolo: Angut una inger-
gaĸatigijomaviûk? Kiovoĸ: Ahaila, ingergaĸatigijomavara.
59 Tagva aularĸovât Rebekka ĸattangutitik pairijigija-
ngalo, illautilugik Abrahab kivganganut ingergaĸatinginullo.
60 Rebekkalo pillorirĸovât oĸautilugo: ĸattangutîk tau-
sendeoĸattartunik pijoĸarle illingnit; kinguvâksavillo ômigi-
jimik upkoaĸsoangit perĸutigiligit!
61 **Tagva** Rebekka parngnailerpoĸ, kivgane illagivlugit;
kamêlinullo ikkinamik, angut malikpât. Kivgable Rebekka
tigugamiuk, aularpoĸ.
62 Isaarle tikkisimavoĸ "Omajub uvamnik takojub
puilavinganit"; nunab seĸerngane nunaĸarame.
63 Unnulermallo, pisukpoĸ natername, issumaksarsior-
lune. Arloramelo kamêlit tikkilertut takovait.
64 Rebekkablo ârlorlune Isaaĸ takogamiuk, kamêlemit
aĸkarsârpoĸ.
65 Kivgamullo oĸarpoĸ: Angut tâmna kinauvâ, pagrear-
luta naternakut pisuktoĸ? Kivgaĸ oĸarpoĸ: Tâmnauvoĸ
angajoĸâra. Tagva kênailitaĸ tiguvâ mattuvlunelo ingminik.
66 Kivgablo Isaaĸ pinialauĸtaminik tamainik ĸanoĸ uni-
pkârvigijartorpâ.
67 Isaable Rebekka itertipâ anânagilauĸtame Sarab tup-
pinganut, Rebekkalo illaliorlugo nuliarivâ nagligilâlo. Tai-
mak Isaaĸ manigortaulerpoĸ anâname toĸungata kingornga-
gut.

KAP. XXV.

Abrahab erningit Keturamit. Abraha toκovoκ. Ismaêlib kinguvângit. Esauelo Jakolo.

1 **ABRAHALO** nulianikkivoκ Keturamik attelingmik.
2 Tâpsomungalo erniarivait Simralo, Jokasânelo, Mêdalo,
Mîdialo, Jisbakelo, Suarelo.
3 Jokasâniblo Sebalo Dedanelo ernertârivak. Dedanible
Assurillo Latusillo Leumillo kinguvârivait.
4 Mîdiable kinguvângit (imaiput): Efalo Eferelo Hanorlo Abidalo Eldaalo. Tâpkoa tamaita Keturab kinguvârivait.
5 Abrahablo perκutine tamaita tunivait Isaamut.
6 Pannervgaminille κitorngarijane pilliutinik tunidjivigivait, inôvlunelo sulle nûtipait ernerminit Isaamit paunga kangillît nunangannut.
7 Abrahable inôsingata jâringita unurningit 175ovut.
8 Abrahalo anernangerlune toκovoκ κêrtovlune, îtôvlune,
nâmaksimariklune, sivorliminullo illaliudjauvoκ.
9 Isaablo Ismaêliblo ernîkita illijatorpâk κairosungmut
Makpêlamut, Efronib, Zoarib Hêtitereojub erningata perorsêvinganut, Mamrib akkianêtomut,
10 Perorsêvingmut, Abrahab pissiarilauκtanganut Hêtib
κitornganginit. Tagvunga Abraha nuliangalo Sara illijartortauvuk.
11 Abrahablo toκungata kingorngagut, Gûdib erninga
Isaaκ saimauserpâ. Isaarlo nunaκarpoκ "Omajub uvamnik
takojub puilavingane".
12 **Tamadja** unipkautsit Ismaêlemik, Hagarib Egiptenemiub, Sarab kivgangata erniarilauκtanganik Abrahamut.
13 Tamadjalo Ismaêlib erningita attingit, tâpkoa maliklugit kinguvângit atserartauvut: Nebajot, Ismaêlib erniariκârtanga, Kedar, Adbêl, Mibsam,
14 Misma, Duma, Masa,
15 Hadar, Têma, Jetor, Nafis, Kedma.
16 Tâpkoangovut Ismaêlib erningit, tamakkoangovullo
attingit (ilingatitaumajut) tangmârvinginut iglugasanginullo;
attanit 12 inôκatimingnut ilingajut.
17 Ismaêliblo jâringit 137olauκput; anernangerlunelo toκovoκ, sivorliminullo illaliudjauvoκ.
18 Nunaκarpullo Havilamit Suere tikkidlugo, Egiptenib

tungânêtoĸ, apĸome Assiriamut. Kattangutimelo ilûnatik
kangiane nunaĸarpoĸ.
19 **Tamadja** unipkautsit Isaamik, Abrahab erninganik:
Abrahab Isaaĸ ernerivâ.
20 Isaarlo jâreĸarpoĸ 40nik, Rebekka nuliarigamiuk,
Betuelib Siriamiub panninga, Mesopotamiamit pijoĸ, Labanib
Siriamiub najanga.
21 Isaablo Nâlegaĸ ĸenuvigivâ nuliane pivlugo, ĸitor-
ngisuingmat. Nâlekablo tussarpâ, Rebekkalo nulianga singai-
lerpoĸ.
22 Nutaraksâgle aporĸattautingmanik timingane, oĸar-
poĸ: Taimaipat, sûdlunga taimailivingâ? Nâlegarlo apperi-
jartorpâ.
23 Nâlekablo oĸautivâ: Inôĸatigêksuit magguit timingnê-
put, inugiartoĸsuit magguit timingnit anijomârput; inôĸati-
gêksuit aipaingit sâlaĸaromârput aipaimingnik, anginersarlo
kivgaksauvoĸ mikkinersamut.
24 **Erniviksangale** nelliutingmat, nutte, maggoliarĸarpok
timingane.
25 Annerĸârtorlo aupallângavoĸ, merĸoĸarlune ĸissiktut;
tâmna Esauemik atserarpât.
26 Kingorngagut nukanga annivoĸ, aggangillo angajume
Esauib kingminganik tigumiarput; tâmna Jakomik atserarpât.
Isaarlo 60nik jâreĸarpoĸ, erniangongmanik.
27 Nukapiâgle inôsuleramik, Esaue ômajoĸsiorteolerpoĸ
iglomêjuitoĸ, Jakole sinaungaitoĸ tuppermiôvoĸ.
28 Isaablo Esaue nagligivâ, tâpsoma pijaviningit mama-
rivlugit; Rebekkable Jako nagligivâ.
29 **Uvlullo** illangane, Jako nerĸiksaminik igangmat, Esaue
naternamit tikkipoĸ merngortorlune.
30 Jakomullo oĸarpoĸ: Aupalluktaĸ nerrilaulago-ai?
manna aupalluktaĸ, merngortudlarama. Taimaimat Edo-
memik taijaugivoĸ.
31 Jakoble oĸautivâ: Erniangoĸârnît pissiarilaulago uvlo-
me!
32 Esauib kiovâ: Takkuit, toĸojuksatuinaugama, ernia-
ngoĸârnera suksarivigô?
33 Jakob oĸautivâ: Tagva angerviginga mâna! Anger-
vigivâ tagva, erniangoĸârnine niorvgutigivlugo Jakomut.
34 Jakoblo tunivait Esauemut ĸaĸĸôjat makpatâgulaillo
pîseojârtut igamajane; tâmnalo nerrivoĸ imilarmelo, nikoviler-
porlo aularlunelo. Taimak Esauib erniangoĸârnine suglugivâ.

KAP. XXVI.

Isaab ingergarninganik.

1 **KANGNARTOKSOARLO** nelliutivoĸ nuname, kângnartoĸsoaĸ taimnaungitoĸ sivorleĸ Abraha inôtilugo nelliusimajovineĸ. Tagva Isaaĸ ingergalerpoĸ Abimêlegemut, Filisterit attaninganut, Gerararemut.

2 Nâlekablo saĸĸervigivâ oĸautilâlo: Ingergarniarnak Egiptenemut, nunamêtualerille oĸautigijamne illingnut.

3 Nuname mattomane tujormiangolerit, uvangalo illagijomavagit saimauserlutit, illingnut kinguvâksarnullo nunat tamakkoa tamaita tunijomagapkit, angerneralo angernerijara atâtangnut Abrahamut soĸosijuititsomavara.

4 Kinguvâksatillo unuksivalliatitsomavakka ĸilaub uvlori angititut, kinguvâksarnullo nunat tamakkoa tamaita tuni jomavakka. Kinguvâksakullo inôĸatigêksuit nunamêtut ilûnamatsiatik saimausertaujomârput,

5 Imâk pivlugo: Abrahab nippiga nâlengmago, maligaksaurĸojakkalo malingmagit, perĸojakkalo ilusiorĸojakkalo piniaraksaurĸojakkalo.

6 **Isaaĸ** tagva Gerareme nunaĸalerpoĸ.

7 Inuillo tagvanêtut nulianga apperĸutigijarangatsuk, oĸarpakpoĸ: Najagivara; nuliarivlugo oĸariaĸ kappiagigamiuk, (issumaĸarlune:) Tamânemiut toĸoniarpânga Rebekka pivlugo, kênatsiaridlarnermat.

8 Pijoĸarporlo; tagvanêluĸitâlermat, Abimêlege, Filisterit attaningat igalâkut itsuarpoĸ takolerlugolo, sunaubva, Isaaĸ nuliaminik Rebekkamik erĸitsijoĸ.

9 Tagva Abimêlegib Isaaĸ ĸaiĸovâ oĸautilâlo: Atso illâ, nuliarivat. Sôĸ najagivlugo oĸarĸêt? Isaablo kiovâ: Issumagama: toĸoniarpallukpânga tamna pitjutigivlugo.

10 Abimêlegiblo oĸautivâ: Sôĸ taimailiorpitigût? Serlak inuit illangata nuliat tuttilungilâ; passitiksaĸartinajarpaptigut tagva.

11 Abimêlegiblo inuĸotine tamaita inerterpait oĸautivlugit: Nelliat angumik ôminga nulianganiglônêt aktuijoĸ toĸotaksauvoĸ.

12 Isaarlo nuname mattomane karngasoivoĸ, karngasortanelo hundertertorlugit kattersoivoĸ jâreme ômane, Nâlekab saimausermago.

13 Angullo tâmna angijororpoĸ, angijororpalliatuinarlu-
nelo angijomariolerpoĸ tâva.
14 Saukkallo tuktuvaillo kattimajoĸsuit, kivgallo unuktut
pigivait; tamanna pivlugo Filisterit annerutivât.
15 Imeĸarvîllo tamaita, atâtangata kivgangita poagijarta-
viningit, atâtanga Abraha inôtilugo sulle, Filisterit simikpait
kibviarlugillo ivjomut.
16 Abimêlegelo Isaamut oĸarpoĸ: Aularit, sôngoluadlara-
vit uvaptingnut!
17 **Tagva** Isaaĸ tagvangat aularpoĸ, tangmârlunelo Gera-
rib naĸsangane, nunaĸalerlunelo tagvane.
18 Imeĸarvîllo poagijartaupsârĸovait, poagijartaujovinît
atâtanga Abraha inôtilugo, Filisterille kibviartangit Abrahab
toĸungata kingorngagut, atteĸartipaillo sorlo atâtangata atse-
rarlaungmagit.
19 Isaablo kivgangit naĸsarme poagijaramik, puilavik
issungitomik imilik nagvârpât.
20 Mianersijulle Geraremiut akkerartorpait Isaab kivga-
ngit, oĸarlutiglo: Uvagut imeĸ tâmna perĸutigivavut. Ta-
manna pivlugo puilavik tâmna Esekemik taivâ, aivautigingma-
tsuk tâmna pitjutigivlugo.
21 Tagva imeĸarviksaĸ assia poagijarpât, tâmnatauĸ
akkerartûtigigivât; tamanna pivlugo Sitnamik atserarpâ.
22 Tagvangallo nûpoĸ, imeĸarviksaĸ assia poagijarlugo,
tâmna akkerartûtigingilât; tamanna pivlugo Rehôbotemik
atserarpâ, oĸarlunelo: Mâna Nâlekab inniksaliorpâtigut agli-
sitilutalo nuname mattomane.
23 Tagvangallo aularpoĸ Bersêbamut.
24 Nâlekablo unnuarme taipsomane saĸĸervigivâ oĸau-
tilâlo: Uvanga tagva atâtavit Abrahab Gûdinga. Sivôraniar-
nak, illagigapkit saimauseromagapkillo, kinguvâksatillo unu-
ksivalliatitsomagapkit kivgara Abraha pivlugo.
25 Tagvanelo tunerguservingmik senavoĸ, Nâlekablo atti-
nga tuksiarvigivâ, tangmârlunelo tagvane, Isaablo kivgangi-
ta imeĸarviksaĸ poagijarpât.
26 Abimêlegiblo tikkipâ Gerarremit, illanârijangatalo Agu-
sab, sorsuktuksaĸsoangitalo angajoĸângata Pikolib.
27 Isaable oĸautivait: Sôĸ tikkipisê uvamnut? omigiv-
lunga aulartinapsinga illipsingnit.
28 Tâpkoa oĸarput: Missigimarikpogut Nâlekab illaging-
matit. Tamanna pivlugo oĸarpogut: Angerĸatigêlauĸta-
tôĸ uvagullo igvillo, angerĸatigilaptigillo,

29 Idluitulerкonak uvaptingnut, sorlo uvagut aktulaungi-
naptigit, sorlolo piniarvigigaptigit ajungitotuinarmik, aular-
кolutillo ullapirкsauteкarluta. Igvillo Nâlekamut saimau-
sertaumavotit.
30 Tagva nerrimâraksanik âкiksoivoк, nerrilerpullo imi-
larmiglo.
31 Uvlârarsukullo makileramik, angerкatigêkput; Isaablo
aularкovait, ullapirкsauteкarlutiglo aularput tâpsomangat.
32 Uvlorme taipsomane Isaab kivgangita tikkipât, oкau-
tivlugo imeкarvingmik poagijartamingnik, oкarlutik: imer-
mik nagvârpogut.
33 Tagva Sêbamik taivâ, tamanna pivlugo iglugasaksuit
Bersêbamik taijauvut uvlomemut.
34 **Esauele** jâreкarame 40nik, nuliarilerpak Judi, Berib
Hêtiterib panninga, Basmâtelo, Elonib Hêtiterib panninga.
35 Tâpkoa kiksautauvuk Isaamut Rebekkamullo.

KAP. XXVII.

Saimanartoк angajuklermut pijuksaк Jakob pivâ.

1 **PIJOKARPORLO,** Isaaк inutoкaulerame, takpêdlunelo
tautugungnailerame, Esaue кairкovâ, ernine angajukleк,
oкautivlugolo: Ernîk! Kiovâle: Mânêpunga.
2 Oкautivâlo: Takovarma îtôlertunga, toкoviksaralo nel-
lovara.
3 Taimaimat sakkutit tigulaukit кargjoкautillo pittiksillo,
naternamullo aularlutit ômajoкsiorit piksamnik,
4 Nerкiksaliorlungalo mamaкtunik, ikligijamnik, кaitsi-
vigivlungalo nerrerкovlunga, tarnima saimauseraksaringmattit
toкolerкârnanga.
5 Rebekkable tussâvâ Isaaк ernerminut Esauemut oкar-
toк. Esauelo naternamut aularpoк ômajoкsioromamut кai-
tsijomamullo.
6 Tagva Rebekka oкarpoк Jakomut ernerminut, oкarlune-
lo: Takkuit, atâtat tussâvara angajungnut Esauemut oкartoк:
7 Omajoкsiolerit piksamnik nerкiksaliorlungalo mamaк-
tunik nerrijaksamnik, saimauseromagapkit Nâlekab sângane
toкolerкârnanga.
8 Nippiga mâna tussaruk, ernîk, кanoк perкogapkit!
9 Nergjuteкotinut ailerit, tuktungajoarângniglo maggung-
nik aiklerit, ajungitûngnik, atâtat taipkungninga nerкiksa-
liorniarapko mamaкtunik ikligijanginik.

10 Atâtat âtsiviginiarpat tagva nererкovlugo, saimauser-
niarmatit toкolerкârane.
11 Jakoble anânane Rebekka oкautivâ: Takkuit, angajuga
Esaue merкoкarpoк, uvangale merкoкangilanga.
12 Atâtama tapsiktorpallungniarpânga, uiveriklertotut
tagva ilinganiarpunga tâpsomunga, idluilukutiksamiglo piti-
tsiniarpunga uvamnut, saimanartoк pinago.
13 Tagva anânangata oкautivâ: Ernîk, illingnut idluilukи-
tiksaк uvamnut ilinganiarpoк; nippiga nâletuinaruk; aikle-
riartorit taipkungninga uvamnut.
14 Tagva aikleriartorpoк anânane âtsivigivlugo, anâna-
ngalo nerкiksaliorpoк mamaкtunik atâtangata ikligijanginik.
15 Rebekkablo tiguvait Esauib, ernime angajukliub anno-
rângit ânanât, pairijane iglome, tâpkoningalo Jako attitipâ
ernine nukardleк.
16 Tuktungajoaraglo amîgingnut aggangit immuserpait,
кongasingalo merкoкangitoк.
17 Nerкiksallo mamaкtut, кaккôjallo senajane, ernerme
Jakob agganginut tunivait.
18 **Atatanelo** itervigivâ oкarlune: Atâtâk! Kiovâle: Mâ-
nêpunga; kinauvêt, ernîk?
19 Jakoblo atâtane oкautivâ: Esaueovunga ernerirкârtat;
piniarpunga oкautsitit maliklugit; makilaurit, iksivavlutillo
nerrilaurit pigijamnit, saimausertaurкovlunga tarningnut.
20 Isaable ernine oкautivâ: Ernîk, кanoк illiorlutit piniut-
jisaraidlarnerкêt? Kiovâ: Nâlekab Gûdivit naipitsitingma-
nga.
21 Tagva Isaab Jako oкautivâ: Maungalerit, ernîk, tapsi-
gomagapkit, tâmnaungmangârpit ernera Esaue, tâmnaungi-
mangârpillônêt.
22 Jakolo atâtaminut Isaamut pivoк; tapsigamiuglo oкar-
poк: Nippît tagva Jakob nippinga, aggaktille tagva Esauib
aggangit.
23 Illitaringilâlo, aggangit merкoкarmatta Esauib anga-
jungata aggangititut, saimauserpâlo.
24 Oкautivâlo: Nelâgut tâmnauvêt ernera Esaue? Kio-
vâ: Tâmnauvunga.
25 Tagva oкautivâ: Kaikit, ernima pijanginit nerrilanga,
tarnimnut saimausertaurкovlutit. Atsivigingmagolo, nerri-
voк; vainemiglo âtsivigingmago, imerpoк.
26 Atâtangatalo Isaab oкautivâ: Kailaurit, ernîk, kunik-
lungalo!

27 Sâvigivâ tagva kuniklugolo. Annorângitalo tippingat
naigamiuk, saimauserpâ oкarlunelo: Ahâk, ernima tippinga
naternab tippingatun-ipoк, Nâlekab ânanausijangata.
28 Gûdib tunitjivigilitit кilaub mitsuksoanganik, nuna-
miglo ajoкsarnangitomik, кaккôjaksaniglo vainemiglo ami-
gangitunik!
29 Inugasaksuit kivgartoraksarivâtit, inôкatigêksuillo pâ-
maktervigijaksarivâtit. Attaniolerit кatangutingnut, anâ-
navillo кitorngangita pâmaktervigijaksarivâtit. Illingnik
oкauteкaluktoк oкauserlugviole, illingniglo saimarsaijoк sai-
mausertaule!
30 **Pijoкarporlo,** Isaab oкautsine saimanartut Jakomut
nângmagit, Jakolo serlamarik atâtaminit Isaamit aningmat,
tagva angajua Esaue tikkipoк ômajoкsiorvingmit.
31 Tâmnatauк mamaкtunik nerкiksanik âкiksoivoк,
âtsilarmelo atâtaminut, oкautivâlo: Atâtaga makile, nerri-
vlunelo ernime pilauкtanganit, tarnivit saimauseraksaring-
manga.
32 Atâtangatalo Isaab aperivâ; Kinauvêt? Oкarpoк:
Esaueovunga ernerirкârtat.
33 Tagva Isaaк angijoкsoarmik кoaкsâdlarpoк, oкarlune-
lo: Kinauvâ tagva ômajoкsiortoк imna кaitsijoк uvamnut?
Tamainillo nerrivunga tikkerкârtinak, saimauserparalo, sai-
mausertauningalo soкoserniangilaк illa.
34 Esauible atâtame oкausingit tussaramigit, кaggudlar-
poк angijomik ajornartomiglo; atâtaminullo oкarpoк: Atâtâk,
uvangatauк saimausilaungminga!
35 Oкarporlo: Nukat uiveriklerlune iterame, saimanartoк
illingnut pijuksaк tigugêrpâ.
36 Oкarporlo: Tukkelingmik Jakomik atteкalungilâк?
maggoertorlune mâna uiveringmanga. Erniangoкârnera ti-
gunamiuk, ahâglo, mâna saimanartoк uvamnut pijuksaк ti-
gugivâ. Oкarporlo: Saimanartomik uvanga pijaksamnik
torкortaumajoкangilatît?
37 Isaab Esaue kiovâ oкautilâlo: Attaningortipara illing-
nut, кatangutingillo tamaita kivgangortipakka tâpsomunga,
кaккôjaksaniglo vainemiglo piksaкartipara; кanoк tagva
igvit piniarvigijaksarivagît, ernîk?
38 Esauelo atâtaminut oкarpoк: Atâtâk, saimanartoк
tâmnainaк pigiviûk? Uvangatauк saimausilaungminga, atâ-
tâk! Nipliadlalerporlo Esaue, кeasivlunelo.
39 Tagva atâtangata Isaab kiovâ oкarlunelo: Ahâk, apsi-

mavlutit nunamit ajoĸsarnangitomit ĸilaublo mitsuksoanga-
nit pângat pijomit nunaĸaromârpotit.
40 Saviksoarnit inôgutiksarsijomârpotit, nukallo kivgar-
toraksarivat. Pijoĸaromârporle, nâlegungnairlugo nangmaut
ĸongasernit kippijomârangne.
41 **Esauiblo** Jako omigilerpâ saimanartoĸ pivlugo, atâ-
tangata illijanga taipsomunga; ômatimigullo oĸarpoĸ: Nel-
liutisarainiarpoĸ oguarviksaĸ atâtaga pivlugo, nukara Jako
toĸotsomavara tagva.
42 Rebekkale oĸautjaulerame ernime angajukliub Esauib
oĸausinginik makkoninga, tillikliutjivoĸ, ernine nukardleĸ
Jako ĸairĸovlugo, oĸautilâlo: Ahâk, angajuvit Esauib akki-
niarasuarpâtit, toĸotsomavlutit.
43 Taimaimat nippiga tussaruk mâna, ernîk! Opalu-
ngailerit ĸemâvlutillo annimnut Labanemut Haranemut.
44 Tagvanêlerillo, angajuvit ningarosungninga soraitsia-
rivlugo;
45 Angajuvit ningaumajârninga illingnut soraitsiarivlugo,
puigutsiarivlugolo ĸanoĸ piniarvigigangne; tagva tillikliutji-
jomârpunga, taikangat ĸairĸovlutit. Sôĸ tamaptingnik at-
tautsikut aĸsârtaujuksauvêk?
46 Isaamullo Rebekka oĸarpoĸ: Ariutsivunga Hêtib pan-
ningit inôĸatigivlugit. Jako nulianikpat Hêtib panningita
illanganik, ukkotitunaĸ ovanemiut panningititut-itomik, inô-
seĸ suksarinajarpigô?

KAP. XXVIII.

Jako ĸemâvoĸ Haranemut.

1 **ISAAB** tagva Jako ĸairĸovâ saimauserlugolo; perĸolu-
golo oĸautivâ: Nulianingniarnak Kânaanib panningita illa-
nganik!
2 Parngnailerille ingergarniarlutit Mesopotâmiamut, anâ-
navit atâtangata Betuelib iglunganut, taikangallo nulianilerit
Labanib, anânavit anningata panningita illanganik.
3 Gûdible ajugaĸangitub saimauserlitit, kinguvâktârtilu-
tillo, unuksivalliatilutillo inôĸatigêksoangortilutit;
4 Illingnullo tuniliuk saimanartoĸ Abrahab pinga, illing-
nullo kinguvâksarnullo kingunikkut, kingormgujerĸovlutit
nunamik tujormiangorvigijarnik, Gûdib tunijanganik Abra-
hamut!
5 Taimak Isaab Jako aularĸongmago, ingergavoĸ Meso-

potâmiamut Labanemut, Siriamiomut, Betuelib erninganut,
Jakoblo Esauiblo anânangata Rebekkab anninganut.
6 **Esauele** tukisilerame, Isaab Jako saimauserlugo aularĸongmago Mesopotâmiamut, taikangat nulianirĸovlugo, saimauserlugolo inerterlugolo oĸautingmago: Nulianingniarnak Kânaanib panningita illanganik,
7 Jakoblo atâtakûngne nâlengmagik aularlunelo Mesopotâmiamut;
8 Tukisileramelo Esaue, atâtame Isaab Kânaanib panningit idluaringimagit;
9 Tagva Ismaêlemut aivoĸ, nulianiklunelo Mahâlatemik, Ismaêlib Abrahab erningata panninganik, Nabajotib najanganik, nuliarigêrtângminut illautilugo.
10 **Jakole** aularpoĸ Bersêbamit, ingergavlunelo Haranemut.
11 Nunallo illanganut tikkiname, unnuivoĸ tagvane, seĸinek tachisimangmat. Ujaraillo tagvanêtut illanganik tigusivoĸ akitiginiardlugo, tagvungalo innalerpoĸ.
12 Sinnaktômavorlo: sunaubva majûtit nuname nappajut, issuallo aktoajoĸ ĸilangmut. Sunaubvalo, Gûdib engelingita majoarvigivait aĸĸarvigilaitalo.
13 Sunaubvalo, Nâlegaĸ ĸollâne nangerpoĸ oĸarlunelo: Uvanga Nâlegauvunga, atâtavit Abrahab Gûdinga, Isaablo Gûdinga. Nuna innangavigijat tunijomavara illingnut kinguvâksarnullo.
14 Kinguvâksatillo nunab sanningititut unuktigijomârput, siamaromârpotillo paunga taunungalo avungalo aungallo, illikkullo kinguvâksakullo kinguvârêt nunamêtut ilûnamatsiatik saimausertaujomârput.
15 Ahâglo, illagivagit saputijomavagillo, naukullônêt ingergaralloarmangârpit; uttertitsomavagillo nunamut mattomunga, allarniatsanginapkit, piniarĸârtinanga tamainik oĸautigijamnik illingnut.
16 **Jakolo** siningminit tupalerame, oĸarpoĸ: Illâle! tamadja Nâlekab najugâ, uvangalo nellovara.
17 Kuksasuklunelo oĸarpoĸ: Kappianarmêk nuna tamanna! Tamannauvoĸ illa Gûdib iglunga; tamannauvoĸ ĸilaub upkoanga!
18 Uvlârarsukullo Jako makiname, ujaraĸ tiguvâ, akitigijane, nellunaikutangortilugolo nappartipâ, orĸsumiglo koverivâ ĸânga.
19 Nunalo tamanna Bêtelemik taivâ: sivorngagut iglugasait Lûsemik atteĸaralloarmatta.

20 Jakolo angerpoĸ, angerutekarlune imâk: Gûdib illa-
gikpanga, saputivlungalo apĸome mattomane ingergarvigi-
jamne, nerĸiksaniglo tunitjivigikpanga nerrijaksamnik, anno-
râniglo attijaksamnik,
21 Atâtamalo iglunganut utteruma ĸanoenanga, tagva
Nâlegaĸ Gûdigijomavara.
22 Ujararlo una nappartitara, nellunaikutaksautilugo
igluksaujomârpoĸ Gûdemut, ilûnatiglo uvamnut tunijavit
tellimaujoanimmarik tunitjivigijomârpagit.

KAP. XXIX.

Jakob Lealo Rahelelo nuliarilerpak.

1 **TAGVA** Jako aularpoĸ kangilît nunanganut ingergav-
lune.
2 Takojaksarsioramelo, takolerpâ imeĸarvik natername,
saukallo kattimajut pingasuit senniane aĸopijut, imeĸarvi-
ngmit tâpsomangat saukat kattimajut imertitauvangmatta;
ujurarlo imeĸarviub pânganêtoĸ angijôvoĸ.
3 Saukallo kattimajut ilûnatik tagvunga kattimgatitauler-
angata, ujaraĸ imeĸarviub pânganit aksakâtilugo saukat
imertipait, kingorngane ujaraĸ imeĸarviub pânganut ilingmiv-
lugo inninganut.
4 Jakoblo aperivait: Katangutikka, nanemiongovisê? Kio-
vât: Haranemiongovogut.
5 Amma aperivait: Labane, Nahorib erninga, illitarivi-
siûk? Kiovât: Illitarivavut.
6 Aperigivoĸ: Kanoengitsiaralloarĸâ? Kiovât: Kanoe-
ngitsiarpoĸ; taggale panninga Rahele saukanik tikkiutjijoĸ.
7 Oĸarivoĸ: Takovose uvloklingimat sulle, nergjutillo
kattimgatitaujariaĸangimatta sulle; saukat imertirĸârlugit
nerrinasuktitsartorsigik.
8 Kiovât: Sapperpogut, nergjutit kattimajut ilûnamat-
siatik kattimgatitaurĸârtinagit. Taimaipatta, ujaraĸ aksa-
kâtilugo imeĸarviub pânganit saukat imertipavut.
9 **Sulle** oĸaĸatigêktilugit, Rahelib atâtame saugaĸutingit
tikkiutivait, taipkoninga miânersijôgame.
10 Jakoble Rahele takoleramiuk, angame Labanib pan-
ninga, saukallo angame Labanib saugaĸutingit, tagva ujaraĸ
aksakâtitsartorpâ imeĸarviub pânganit, angamelo Labanib
saugaĸutingit imertipait.
11 Jakoblo Rahele kunikpâ, niplerlunelo ĸeavoĸ.

12 Rahelelo, Jakob nellojungnairtingmago, atâtangata ujorugingmago Rebekkablo erneringmago, aĸpangerpoĸ, atâtane ĸaujititsartorlugo.
13 Labanible tussaramiuk ujoruminik Jakomik oĸartoĸ, aĸpangerpoĸ pagreartorlugo, erĸilugolo kunikpâ, iglominullo itertipâ. Tagva Labanemut tamakkoninga tamainik unipkârpoĸ.
14 Labanible oĸautivâ; Ahale, sauningma uviningmalo illagivâtit. Taĸĸerlo nâvlugo tagvanêngmat,
15 Labanib Jako oĸautivâ: Ujorugigalloarapkit, akkeĸangitomik kivgartoraksarivingâ? Oĸalaurit, sumik akkileraksarigapkit.
16 Labanele panneĸarpoĸ maggungnik, angajukleĸ Leamik atteĸarpoĸ, nukardleĸ Rahelemik attelik.
17 Leale ijitsiarilungilaĸ, Rahelele taututsiarikpoĸ kênatsiariklunelo.
18 Jakoble Rahele nagligigamiuk, oĸarpoĸ: Pannît nukardleĸ Rahele pivlugo jârinik 7nik kivgartoromavagit.
19 Labanib kiovâ: Tunijaksarigalloarapko, igvit idluarnersarivagit angumit assingnit; uvamnêtuarit.
20 Taimak Jako kivgartorpoĸ jârinik 7nik Rahele pivlugo; uvlotuinaunasugivaille ikkitunik, nagligigamiuk.
21 **Jakob** tagva Labane oĸautivâ: Nuliaksara tuniuk uvamnut; uvluksakka nângmatta, sennilerijomavara.
22 Labaniblo nunaĸatine tamaita ĸairĸovait, nerrimâraksamik âĸiksoivlune.
23 Unnungmalle, pannine Lea tiguvâ tâpsomunga itertilugo; tâpsomalo tuttikpâ.
24 Labaniblo kivgarne arnaĸ Silpa tunivâ panniminut Leamut, kivgaurĸovlugo tâpsomunga.
25 Uvlângolermalle, sunaubva, Lea. Tagva Labanemut oĸarpoĸ: Sôĸ taimailiorĸingâ? Kivgartorlungilagît Rahele pivlugo? Sôĸ uiveridlarĸingâ?
26 Labanib oĸautivâ: Nunaptingne iluseĸalungilagut nukardleĸ tunerĸârlugo angajuklermit.
27 Vôge nâniaruk ômunga, tagva aipangatauĸ tunijomavavut illingnut, jârinik 7nik sulle kivgartorniaruvit uvamnut taimna pivlugo.
28 Taimailiorlune Jakob vôge nâvâ taipsomunga. Tagva Labanib pannine Rahele tunivâ, tâpsomunga nuliangorĸovlugo.
29 Kivgarnelo arnaĸ Bilha tunivâ panniminut Rahelemut, kivgaurĸovlugo tâpsomunga.

30 Tagva Raheletauĸ tuttigivâ; Rahelele nagliginersarivâ
Leamit, kivgartorpâlo sulle jârit 7 nâvlugit.
31 **Nalekable** Lea ômigijaujoĸ takogamiuk, timinga ang-
marpâ, Rahelele ĸitorngisuipoĸ.
32 Lealo singailerpoĸ ernertârlunelo, atserarlugolo Rube-
nemik, oĸarame: Nâlekab ajulernera takonârpâ; mâna uima
nagliginiarpânga.
33 Amma singailerpoĸ ernertârlunelo, oĸarlunelo: Nâle-
kab ômigijaujunga tussaraminga, ômingatauĸ tunitjivigi-
vânga; Simeonemiglo atserarpâ.
34 Amma singailerivoĸ ernertârlunelo, oĸarlunelo: tamat-
tomane uima ungagilerniarpânga, pingasunik ernernik erni-
gama tâpsomunga: tamanna pivlugo Levimik atserarpâ.
35 Amma singailerivoĸ ernertârlunelo, oĸarlunelo: Ta-
mattomane Nâlegaĸ nakorijomavara. Tamanna pivlugo
Judamik atserarpâ; ernijungnailerpoĸ tâva.

KAP. XXX.

Jakob ĸitorngangit akluiningalo.

1 **RAHELELE** missigilerame ernilunginerminik Jakomut,
angajune sinaungagivâ, Jakomullo oĸarpoĸ: Kitorngaĸar-
tinga. Pingikuvit toĸolertuksauvunga.
2 Tagva Jakob ningausinga katsungailerpoĸ Rahelemut,
oĸarporlo: Gûdib simmertigivângâ timingnik singaitailititsi-
jub?
3 Oĸautivâle: Kivgara Bilha tagga, tâmna tuttiguk,
sâmne ernikpat uvangatauĸ tâpsomûna ĸitorngaĸartitaur-
ĸovlunga.
4 Tunitjivigivâlo kivgaminik Bilhamik, nuliangorĸovlugo
tâpsomunga. Jakoblo tuttikpâ.
5 Bilhalo singailerpoĸ ernertârlunelo Jakomut.
6 Tagva Rahele oĸarpoĸ: Gûdib idluarsarpânga, nippi-
galo tussarpâ, ernermiglo tunitjivigivânga. Tamanna piv-
lugo Danemik atserarpâ.
7 Bilhalo, Rahelib kivganga, amma singailerivoĸ, aipanga-
niglo ernertârlune Jakomut.
8 Tagva Rahele oĸarpoĸ: Angajuga sorsugutigivara sor-
sungnermik Gûdemut sâlaĸarlungalo; atserarpâlo Naftalimik.
9 Leale missigilerame ernijungnainerminik, kivgane Silpa
tiguvâ tunilâlo Jakomut, nuliangorĸovlugo tâpsomunga.
10 Silpalo, Leab kivganga, ernertârpoĸ Jakomut.

11 Tagva Lea oĸarpoĸ: Pilloringmêk! Atserarpâlo Gademik.
12 Silpalo, Leab kivganga, aipanganik ernertârpoĸ Jakomut.
13 Tagva Lea oĸarpoĸ: Pilloringnarmêk! (inuit) panningita pilloringneraromârmanga; atserarpâlo Asseremik.
14 **Kaĸĸojaksat** kattersortauviata nelliuningane Ruben pissukkame, aĸpiujat nagvârpait natername, angerautivlugillo anânaminut Leamut. Rahelelo oĸarpoĸ Leamut: Ernerpit aĸpiujaĸotingita illanginik peĸarlangatôĸ.
15 Kiovâle: Suglugiviûk, uiga tigugangne, amma ernima aĸpiujaĸotinginik tigusijomagavît? Rahelelo oĸarpoĸ: Unêt, unnuaĸ igvit tuttiklitit, ernivit aĸpiujaĸotingita akkiksanganik.
16 Unnungmelo Jako naternamit angeralermat, Leab pagreartorpâ, oĸarlunelo: Uvanga tuttingniarparma, pimarigapkit, ernima aĸpiujaĸotinginik akkilêvlunga. Tuttikpâ tagva unnuarme mattomane.
17 Gûdiblo Lea tussarpâ, singailerporlo, tellimanganik ernertârlune Jakomut,
18 Oĸarlunelo: Gûdib akkilerpânga, kivgara uimnut tunigapko, atserarpâlo Isassaremik.
19 Lea amma singailerivoĸ, pingasôjuaniglo ernertârpoĸ Jakomut.
20 Oĸarporlo: Pilliumik ajungitomik Gûdib pillitsivigivânga, uima mâna najorniarpânga, ernernik pingasôjortunik ernimagama tâpsomunga, atserarpâlo Sêbulonemik.
21 Mattoma kingorngagut panniktârpoĸ, tâmna Dinamik atserarpâ.
22 **Gûdiblo** Rahele erĸarpâ tussarlugolo, timingalo angmarpâ.
23 Tagva singailerpoĸ ernertârlunelo, oĸarlunelo: Nachonarnera Gûdib pêjarpâ.
24 Atserarpâlo Josefemik, oĸarlunelo: Nâlekab tunitjivigilingatôĸ sulle ernermik aipanganik.
25 **Pijoĸarporlo,** Rahelib Josefe erniaringmago, tagva Jakob Labane oĸautivâ: Aularĸolaungatôĸ, nunamnut innigijaksamnut ingergarĸovlunga.
26 Nuliakka ĸitorngakkalo pilakka, illingnut kivgartûtigijakka, aularlangalo; kivgartornera ĸaujimagangne, ĸanoĸ kivgartorvigigapkit.
27 Labanib oĸautivâ: Ijîkpit sângangne saimaneĸsila-

ngatôĸ. Tukkisivunga, Nâlekab saimausermanga igvit pivlutit.

28 Amma oĸarpoĸ: Kaujitilaunga akkiliusiaksarnik, tunijomavara tagva.

29 Oĸautivâle: Kaujimavotit ĸanoĸ kivgartorapkit, nergjuteĸotitillo ĸanoĸ ilingangmangâta uvamnêdlutik.

30 Ikitunik perĸuteĸalauĸpotit tikkigama, siamarlutigle unuksivalliadlarput, Nâlekablo saimauserpâtit aulanipkut tamât. Kissiane ĸanga iglo nangminiksara issumagijaksarivigô ?

31 Oĸautivâ: Sumigle tunitjijuksauvêk illingnut ? Jakoble oĸautivâ: Sumiglônêt tunitjijuksaungilatit uvamnut; oĸauseriniartakka maliklugit piniarvigigumga, saugaĸotitit mianerivlugit pairijomavakka amma.

32 Uvlome nergjuteĸotivit kattimajut ilûnatik akorngatigut pissugomavunga, ingmigolingatiniarlugit millaktat okkileriallo tamaita, ĸernertat tamaita saukanêtut, okkileriallo millaktat tuktungajunêtut. Tâpkoa akkiliusiarilakka.

33 Idluarneralo kingorngagut kiolârpoĸ pivlunga, ĸailâruvit akkilertauniksara pivlugo illingnut. Millaktangongitut okkilerialungitullo tuktungajut akorngane, ĸernertaungitullo saukat akorngane tigligângonerartaujuksauvut uvamnut.

34 Labanib oĸautivâ: Sôkiak, taimailerle, sorlo oĸaravit.

35 Uvlormelo taipsomane ingmigolivait tuktungajut angusaluit ĸoppugârtut okkileriallo, tuktungajullo arnait millaktat okkileriallo tamaita, ĸaĸortamik akkudlilît tamaita, ĸernertallo tamaita saukat akornganêtut, pairijaurĸolaitalo ernerminut.

36 Uvluniglo pingasunik ingergatilugit ungasiktipait Jakomit. Jakoblo pairivait Labanib nergjuteĸotingit simnikôjut.

37 **Tagva** Jakob tiguvait ĸejuit ômat, ukpigait, ĸairoliujallo, ukpigaillo paungaĸarpaktut akkerungit, ameraijarlugillo ĸaĸortanik ĸoppugâĸartipait, ĸaĸortaĸ ĸejungmêtoĸ takuksautilugo.

38 Kejuit tâpkoa ameraijartane illivait nergjutit nellânut kôgvingnut, imervingnut, nergjutit imeriartormatta tagvunga, singaititaulerpullo imeriartorlutik.

39 Nergjutillo ĸejuit nellâtigut singaititaulerangamik, piaraĸalerput ĸoppugâĸtunik millaktaniglo okkilerianiglo.

40 Jakoblo saugârsuit avitipait, nergjutillo sangmitipait ĸoppugâĸtunut ĸernertanullo Labanib nergjuteĸotingita

akornganêtunut, taimaglo ingminut kattimajunik piksarsivoĸ; tâpkoa Labanib kattimajoĸotinginut pitailitipait.
41 Pijoĸarporlo, nergjutit sôngonersat nuliarêgarangatta, Jakob ĸejuit imervinginut illivait, nergjutit kattimajut nellânut, singaititaulerĸovlugit ĸejuit nellâne.
42 Sangênersanulle illilungilait. Taimaimat sangênersat Labanib pigilerpait, sôngonersalle Jakob pigilerpait.
43 Taimak angut tâmna perĸuteĸalerpoĸ angijoĸsoarmik, nergjutit kattimajuit pigilerlugit, kivgallo arnait, kivgallo angutit, kamêlillo, siuterĸortojullo.

KAP. XXXI.

Jako Labanemit ĸemâvoĸ.

1 **LABANIBLO** erningita oĸausingit tussaumavait, oĸarmatta: Jakob tiguvait atâtapta pingit tamaita; atâtaptalo pinginit makkoninga perĸutevaksoaĸalerpoĸ.
2 Jakoblo Labanib kênanga takovâ, sunaubvalo, sivornganetut ilingajungnairtoĸ ingminut.
3 Nâlekablo Jako oĸautivâ: Utterit atâtavit nunanganut illangnullo; illagijomavagit.
4 Tagva Jako tillikliutjivoĸ Rahelelo Lealo ĸairĸovlugik naternamut nergjuteĸotiminut.
5 Oĸautivaglo: Atâtaptik kênanga takovara, sivornganetut ilingajungnairtoĸ uvamnut; atâtamale Gûdingata illagivânga.
6 Nangmineĸ ĸaujimavotik, pitsartunimnut tamainut atâtatik kivgartorapko.
7 Atâtaptigle uiverivânga, akkilertaugiaralo tellimaujortorlune ablatsautipâ; kissiane Gûdib asseroitailitipâ uvamnik.
8 Oĸalerangat: Millaktat akkiliusiariniarpattit,—nergjutit ilûnatik millaktanik tagva piaraĸalerput; oĸalerangalle: ĸoppugârtut akkiliusiariniarpattit,—nergjutit ilûnatik ĸoppugârtunik tagva piaraĸalerput.
9 Taimak Gûdib atâtaptik nergjuteĸotingit tiguvait, uvamnullo tunivlugit.
10 Nergjutillo nuliarvingat nelliutingmat, takosarpunga takovlungalo sinnaktômatilunga: sunaubva, angusaluit nergjutinut nuliartut tagva ĸoppugârtut millaktallo okkileriallo.
11 Gûdiblo engelingata oĸautivânga sinnaktômatilunga: Jako! kiovaralo: Mânêpunga.

12 Oĸautivângalo: Takosarit takovlutillo: angusaluit ilû-
natik nergjutinut nuliartut tagva ĸoppugârtut millaktallo
okkileriallo, tamaita takogapkit, ĸanoĸ Labanib iliorviging-
mattit.
13 Uvanga tagva Gûde Bêteleme (takojat), tagvane nellu-
naikutaĸ mingoarpat, tagvanelo angerutеĸarlutit angervigi-
varma. Parngnailerit mâna, aularlutillo nunamit ômangat,
nunamut inûlervigijarnut utterit.
14 Raheliblo Leablo tagva kiovâk oĸarlutik: Kingorm-
gutijaksanik piksaĸaralloarĸinûk atâtamnuk iglungane?
15 Takkorngartâktut iliorvigingilâtigûk? aulaigamitiguk;
akkivuglo nungupait.
16 Perĸutit tamaita, Gûdib tigujangit atâtaptingnit,
uvaguk pivavuk ĸitorngaptalo. Mânalo tamaine iliortui-
narit, sorlo Gûdib oĸarvigingmattit.
17 **Tagva** Jako parngnailerpoĸ, ĸitornganelo nulianelo
kamêlinut ingitipait.
18 Aularutivaillo nergjuteĸotine tamaita, perĸutinelo ta-
maita pissiarijane, nergjutit nangminerijane Mesopotâmiame
pijane, Isaamut atâtaminut nunamut Kânaanemut aijo-
mavlune.
19 Labanele aularsimavoĸ, saugaĸotine sallijartorlugit;
Raheliblo tiglikpait atâtame gûdingoaĸotingit.
20 Jakoblo terliarpâ Labane Siriamioĸ, oĸautinginamiuk
ĸemâgame.
21 Taimak ĸemâvoĸ perĸutingillo tamaita, aularlunelo
kôksoaĸ ikârpâ ĸakĸamut Gileademut torârlune.
22 Uvlullo pingajuane Labane oĸautjaulerpoĸ, Jako
ĸemângmat.
23 Tagva ĸattangutine illagivlugit udlapâ; uvlullo sevenit
ingergarvigerĸârlugit, anguvâ ĸakĸame Gileademe.
24 Gûdible Labane Siriamioĸ tikkipâ sinnaktômatilugo
unnuarme, oĸautivlugo: Udjertulerit, Jako oĸarviginiarungne,
ajungitomit sangurĸonak ajortomut.
25 **Labaniblo** Jako anguvâ. Jakole tangmârtilugo ĸaĸ-
ĸame, Labane ĸattangutingillo tangmârivut ĸakĸame
Gileademe.
26 Tagva Labanib Jako oĸautivâ: Sûvlutit terliarpingâ,
pannîkkalo aularutivlugik sorlo saviksoarmut aĸsârnigaujûk?
27 Sôĸ angigutjivlutit ĸemâvêt terliarlunga oĸarvigina-
ngalo? Kannilârajarpagit ĸuviasuklunga imgerlungalo, ĸil-
autillo ĸellularaillo atorlugit.

28 Ernikkalo pannikkalo kuniklugit perкongilarmalônêt.
Tamattomane sillaitotut iliorpotit.
29 Aggakka sappilungigalloarput pidlarluse, kissiane atâ-
tapse Gûdingata ikpeksaк unnuaк oкautivânga oкarlune:
Udjertulerit, Jako oкarviginiarungne, ajungitomit sangur-
кonak ajortomut.
30 Kissianele mâna aularomadlaralloaravit, paingudlaravit
atâtavit iglunganut; sôк gûdingoaкotikka tiglikpigît?
31 Jakoble Labane kiovâ oкarlune: Sivôragama; pan-
ningnik aкsârnidlaroaravit.
32 Gûdingoaкotingnigle nagvârviginiartat inôjuksaungi-
laк. Kattangutipta takkoane pitit uvamnênertut кennera-
suarkit tiguvlugillo. Jakole nellovoк, Rahelib tiglingmagit.
33 Tagva Labane iterpoк Jakob tuppinganut, Leablo
tuppinganut, kivgâglo arnâk tuppingangnut, nagvâranele.
Leablo tuppinganit anivlune iterpoк Rahelib tuppinganut.
34 Rahelible gûdingoat tigulugit kamêliblo iksivautaк-
tanganut illivlugit iksivavigingmagit, Labanib tuppeк ilûnât
tapsikârpâ tapsêsinanelo.
35 Tâmnalo oкarpoк atâtaminut: Angajoкâma ningar-
viginiaraninga, nikovitsanginama sângne, arnat ilusingat
atorapko. Kennerasuaralloaramelo, gûdingoat nagvângilait.
36 **Tagva** Jako ningalerpoк, Labanelo suangavâ, kiovlu-
golo Jakob Labane oкautivâ: Sumik tammarкingâ, sumik
idluitulivingâ, udladlaramga?
37 Pikka tamaita tapsikârangne, suna iglovit pinga
nagvârкiûk? Illileruk maunga кattangutima кattanguti-
villo takkoanut, erкartuijôrкovlugit akonaptingne.
38 Jârit 20 ukkoa illingnênama, saugaкotitit tuktunga-
joкotitillo erninerlutsangilat, nergjuteкotivillo kattimajut
angusalungit nerrilungilakka.
39 (Omajoâlungnut) alliktorsimajut âlungilakka illingnut,
uvanga tauкseriaкarpakka; aggamnit saккerкovatit uvlôti-
lugo tigliktaujut, unnuangotilugolônêt tigliktaujut.
40 Imaipunga: Uvlôtilugo kiangmut sujukpunga, unnua-
ngotilugolo кeujarnermut, siniktailiкattarlungalo.
41 Taimak jârit 20 ukkoa iglungnêpunga; jârit 14 kivgar-
torvigivagit pannîkik pivlugik, jârillo pingasojortut nergjute-
кotitit pivlugit, akkilertaugiaralo tellimaujortoertorlutit abla-
tsautipat.
42 Atâtama Gûdingata illagingipanga, Abrahab Gûdi-
ngata, Isaablo sivôragijangata, tagva sunaкartinanga aular-

ĸonajarparma. Gûdible ajulernera aggamalo sullijangit ta-
konâramigit, inerterpâtit ikpeksaĸ unnuaĸ.
43 Labaniblo Jako kiovâ oĸarlune: Uvanga ukkoa panni-
givâkka, uvanga ukkoa ernerivakka, uvanga kattimajut
ukkoa nergjuteĸotigivakka, takojatit tamaita pigivakka.
Pannîkkale ukkoa ĸanoĸ piniarvigijungnarpâkkâ uvlome,
erningillônêt erniarijangit?
44 Attê, angerĸatigêlauluk uvangalo igvillo kigligiutsiju-
tiksamik uvamnullo illingnullo.
45 Tagva Jakob ujaraĸ tiguvâ nappartilugolo nellunaiku-
taurĸovlugo.
46 Kattangutinelo Jakob oĸautivait: Ujarĸanik katter-
soijartoritse. Tagva ujarĸanik tigusivut ĸallerêktilugit, ĸal-
lerêktitallo ĸângane nerrivut.
47 Labaniblo taivait Jegar-Sahadutamik, Jakoble taivait
Gâletemik.
48 Labanelo oĸarpoĸ: Kallerêktitat ukkoa kigligiutsiju-
tiksauvut uvlome uvamnullo illingnullo. Tamanna pivlugo
Gâletemik atserarpât,
49 Ammalo Mizpamik, oĸarmat: Nâlegaĸ udjertorteole
uvamnullo illingnullo, ĸaningiutilârumnuk.
50 Pannîkka kapiasuktinajarûngne, ubvalo pannîngma
assîgingnik nulianigajaruvit sulle—inungmik uvaptîngnêtoĸa-
lungilaĸ, ahâgle, Nâlegaĸ kigligiutsijeovoĸ uvamnullo illing-
nullo.
51 Amma Labanib Jako oĸautivâ: Tagga ĸallerêktitat
ukkoa, taggalo nellunaikutaliaĸ nappartitara uvamnullo
illingnullo;
52 Kallêrektitat ukkoa kigligiutsijutiksauvut, nellunaiku-
taliarlo tamanna kigligiutsijutiksauvoĸ, uvangalônêt ĸal-
lerêktitat ukkoa ĸângeromanginapkit illingnôrlunga, igvil-
lônêt ĸallerêktitat ukkoa nellunaikutaliarlo tamanna ĸângero-
manginangne uvamnôrlutit idluitomik.
53 Abrahab Gûdinga, Nahoriblo Gûdinga, atâtangatalo
Gûdinga erĸartuijôjuksauvoĸ uvaptîngnut. Jakolo anger-
vikpoĸ atâtame Isaab sivôragijanga taivlugo.
54 Jakolo tunergutiksamik tunitjivoĸ ĸaĸĸame, ĸatta-
ngutinelo ĸairĸovait nerrijartorĸovlugit. Nerrijarêramiglo
siniktarput ĸaĸĸame.
55 Labanelo uvlârarsukut makiname, erninelo pannîng-
nelo kunnikpait saimauserlugillo, tagva Labane aularpoĸ,
nunaminut utterlune.

KAP. XXXII.

Jako sivôravlune tuksiarpoĸ Gûdemiglo pânikpoĸ.

1 **JAKOLE** apĸutimigut ingergavoĸ, Gûdiblo engelingita
pârpât.
2 Takoleramigillo, oĸarpoĸ: Tamadja Gûdib kattimga-
joĸsoaĸotingit; nunalo tamanna taivâ Mahanaimik.
3 **Jakole** sivunermigut kivgartortuksanik tillikliutjivoĸ
Esauemut angajuminut, Scirib nunanganut, Edomib naterna-
nganut.
4 Perĸovaillo oĸarlune: Imâk oĸauseĸaritse angajoĸâm-
nut Esauemut: kivgat Jako imâk oĸautjivoĸ: Tujormia-
ngovlunga Labaneme mulluvunga mâna tikkidlugo,
5 Perĸuteĸarpungalo tuktuvangnik, siuterĸortojuniglo,
saukaniglo, kivganiglo angutinik, kivganiglo arnanik, tillikliut-
jivungalo, angajoĸâra ĸaujititsomavlugo, ijîngnut saimaneĸ-
serĸovlunga.
6 **Tillijaujut** Jakomut utterput oĸarlutik: Angajungnut
Esauemut tikkipogut; aulalerêrpoĸ pâriartorlutit, angutit
400 illagivlugit.
7 Tagva Jako erĸsidlalerpoĸ kapiasuklune, avikpaillo inuit
illagijane, saukallo tuktuvaillo kamêlillo kattimajut, mag-
goilivlugit,
8 Oĸarlune: Esauib kattimajut aipaingit tikkilugit pidla-
ralloarpagit, aipaingit tagva ĸemâjungnarniarput.
9 Jakolo oĸarivoĸ: Nâlegaĸ, atâtama Abrahab Gûdinga,
atâtamalo Isaab Gûdinga, oĸartotit uvamnut: nunangnut
utterit illangnullo, ajungitulivigijomavagit,
10 Nelopĸotijutigivakka pitsiarnerit tamaita nertornarne-
rillo tamaita kivgarnut saĸĸertitatit. Jordane una ikârapko,
ajaupiara pituarivara, mânale kattimajut magguit pivakka.
11 Piulilaungatôĸ angajuma agganginit, Esauib agganginit,
sivôragigapko, tikkidlaroarmat pidlarlunga arnallo sorru-
tsillo.
12 Oĸaravit: Ajungitulivigijomavagit, kinguvâksatillo
unuksivalliatitsomavakka siorĸatitut imarbiksûb sikjangane,
unumut kitiksaujungnairtilugit.
13 Unnuarmelo tamattomane tagvanêpoĸ, piminillo najor-
taminit tiguvait, angajuminut Esauemut tujûtiksane:
14 Tuktungajut 200 angusaluillo 20, saukat 200 angusa-
luillo 20.

15 Kamêlillo sârliat 30 nochangillo, tuktuvaillo 40 angusaluillo 10, siuterкortojullo arnait 20 nochaillo 10.

16 Tâpkoa kivgame agganginut pitipait, kattimajut ingmikôrlugit, oкautivaillo kivgane: Sivunipkut ingerganiarpose, kattimajut ingmigolingajut akkuneкartilugit.

17 Sivorlerlo perкovâ oкarlune: Angajuma Esauib pârpatit apertsorlutillo oкarpat: Kimut ilingavêt? namungarкêllo? ungortatillo tamakkoa kia perкûtigivagît?—

18 Oкartuksauvotit tagva: Kivgavit Jakob perкutingit tamakkoa, tujûtigivait angajoкâmnut Esauemut, taggalo malikpâtigut.

19 Taimaktauк aipanga perкovâ, pingajuaglo, ilûnaitalo kattimajunik ungortut, oкautilaitalo: Taimak Esaue oкautijaksarivase, naipilerupsiuk.

20 Oкartailiniarasele: Tagga, kivgavit Jakob malikpâtigut. Issumaкarame: tujûtinut sivunimnêtunut saimartitsomavara, kingorngagullo takojomavara, imaкâ illaliorniarpânga.

21 Tujûtiksat tagva sivorlerput, nangminerle kattimajoкotine illagivait unnuarme tamattomane.

22 Unnuarmelo tamattomane makilerpoк, nuliângnelo kivgâglo arnâk кitornganelo 11 tiguvait, Jabokib ikârtorviagut ikârtiniarlugit.

23 Tiguvlugit kôb akkianut ikârtinamigit, perкutinelo tamaita ikârtinamigit,

24 Jako kissimetôlerpoк. Tagvane angutib pâvâ кaulersiarivlugo.

25 Missigivlune sâlagivlugo ajoramiuk, sibviangagut aktorpâ, Jakoblo sibvianga uniortitauvoк, pângmanik.

26 Oкarporlo: Sapkunga, кaulermat. Kiovâle: Sapkoniangilagit, kissiane saimauserumga.

27 Oкautivâle: Kinauvêt? Kiovâ: Jakôvunga.

28 Oкarporlo: Kingorngagut Jakomik atteкarungnairlutit, Israelemik atteкartuksauvotit, Gûdemullo inungnullo sorsugavit sâlaкarlutillo.

29 Jakoblo aperivâ oкarlune: Attît tussarlago-ai? Oкautivâ: Sôк attera aperкutigiviûk? Tagvanelo saimauserpâ.

30 Jakoblo nuna tamanna atserarpâ Pnielemik, oкarlune: Gûde takogapko kênarsivlugo, tarnigalo piulijauvoк.

31 Pnielemillo aularmat, seкinerub nuilervigivâ, tussiakporlo sibviamigut.

32 Tamanna pivlugo Israëlikut sibviab nukkinga nerkik-
saringilât uvlomemut aglât, Jako aktormago sibviangata nuk-
kingagut.

KAP. XXXIII.

Jakolo Esauelo naipiutivuk.

1 **JAKOLO** takojaksarsiorame, sunaubva, Esaue takolerpâ
aggertok angutit 400 illagivlugit. Kitorngane tagva aviuti-
pait, Leamullo Rahelemullo kivgângnullo arnângnut pitilugit.
2 Kivgâglo arnâk kitorngangillo sivorliotipait, Lealo
kitorngangillo tâpkoa kingornganêtipait, Rahelelo Josefelo
kingorliotipak;
3 Nangminerle sivorlerpok nunamullo okkolerpok 7ertor-
lune, angajune tikkitsiarivlugo.
4 Esauele akpangerpok pâriartorlugo, nagligivlugolo
erkipâ kuniklâlo; tamarmiglo kugviolerpuk.
5 Takosarlune arnat kitorngangillo takogamigit, okarpok:
Kikkût ingergakatitit ukkoa? Kiovâ: Kitorngakka tamadja,
Gûdib tunijangit kivgarnut.
6 Arnâglo kivgâk kitorngangitalo sângeriartorpât okkov-
lutik;
7 Amma Leab kitorngangitalo sângeriartorpât okkovlu-
tik; kingorngagut Josefib Raheliblo sângeriartorpâk okkov-
lutik.
8 Okarporlo: Kattimajut ipkoa tamaita naipitakka suksa-
rivigît? Kiovâ: saimaneksorkovlunga angajokâma sângane.
9 Esauib okautivâ: Perkutekatsiarpunga, nukâk, perku-
titit pigituinakkit.
10 Jakob kiovâ: Aukagle saimaneksiguma sângne, piliutik-
ka tigulaukit aggamnit, imâk pivlugo, kênat takogapko, Gûdib
kênanga takolugo sorlo, illalioramgalo.
11 Piliutikka, illingnut kaitaujut tigulaukittôk; Gûdib
pilingmanga, tamainik pekatsiarpunga. Sâlagingmagolo, ti-
guvait.
12 Okarporlo: Aularluta ingergarnialerta, illagijomavagit.
13 Kiovâle: Angajokâra nellungilak, sorrutsit annajanar-
matta, saukaniglo sârlianik illakarama tuktuvangniglo; uv-
lorme atausênarme piluarlutik ungortaugunik, nergjutit ilû-
natik tokonajarput.
14 Angajokâra ingergalauletôk kivgame sivorngagut, uva-
nga sukkaitomik ingergarniarpunga iluserivaktaptut, nerg-

jutit sorrutsillo pissugungnarningit maliklugit, tikkiniarlu-
ngalo Seiremut angajoκâmnut.
15 Esauib oκautivâ: Tagva inuκotima illangit illingnêrκo-
jomavakka. Kiovâle: Sujût? Saimaneκsituinarlanga anga-
joκâma sângane.
16 Tagva Esaue uvlorme taipsomane utterpoκ apκutimi-
gut Seiremut.
17 Jakolo Suggotemut aularpoκ igloliorlunelo ingminut,
nergjuteκotiminullo iniksaliorlune. Tamanna pivlugo nuna
tamanna Suggotemik taivâ.
18 **Jakole** κanoengitsiarlune Mesopotâmiamit tikkigame,
iglugasangnut Siggememut pivoκ, Kânaanib nunanganêtunut,
iglugasaillo sângane tangmârpoκ.
19 Nunalo tâmna tuppervigijane pissiarivâ Hemorikunit,
Siggemib atâtanganit, κetsïtanik (kênaujanik) 100nik akkiler-
lugo.
20 Tunerguserviliorporlo tagvane, atserarlugo Gûdib, Is-
raêlib Gûdingata (tunerguserviκotinganik).

KAP. XXXIV.

Dina idluituliviovoκ; κattangutingita idluitulijoκ akkiniarpât.

1 **DINA,** Leab panninga, erniarilauκtanga Jakomut, ani-
voκ nunab inungita panningit takojartorlugit.
2 Tâmna Siggemib takogamiuk, Hemorib Heviterib nunab
attanertangata erningata, tiguvâ tuttiklugolo nachonartipâ.
3 Tarningatalo ungagivâ Dina Jakob panninga, uigasuglo
nagligivâ, tussarnertunik oκausеκarvigivlugo.
4 Siggemiblo atâtane Hemore oκarvigivâ oκarlune: uiga-
sungmik tâpsominga nuliaksarsilaunga.
5 Jakolo tussaumalerpoκ pannime Dinab nachonartitau-
ninganik; erningille naternamêngmatta nergjuteκotine, Jako
niplialungilaκ taipkoa tikkitsiarivlugit.
6 **Hemorele,** Siggemib atâtanga aningmat Jakomut oκar-
vigijomavlugo,
7 Jakob erningit angerarput naternamit, tussatuarami-
tsuk. Angutillo sinaungagivlugo ningaumajâdlarput, ka-
ngunartoκsoarmik taimna piniarmat Israêleme, Jakob panni-
nga tuttinamiuk; taimailiortoκartuksaungimat.
8 Hemorib tagva oκarvigivait oκarlune: Ernima Siggemib
tarningata pannise ungagidlarpâ, nuliangotilauκsiuk tâpso-
munga.

9 Ningaugijigêlaukta: pannise tunivlugit uvaptingnut,
pannivullo tiguvlugit illipsingnut;
10 Nunakatigêklutalo. Nuna atuinauvok illipsingnut,
nunaginiarlugo ingergaviginiarlugolo igloliorvigisiuk.
11 Siggemiblo Dinab atâtanga kattangutingillo okauti-
vait: Saimaneksilaulangatôk sâpsingne, pijomajapsingnik tu-
nitjijomavunga.
12 Tunergutiksat piliutiksallo angidlarkotuinarsigik; ka-
nok okautiniarapsinga tunitjivigijomavapse, kissiane uigasuk
nuliangotisiuk uvamnut.
13 Jakoble erningita Siggeme atâtangalo Hemore kiovakit
terliarlugik, najangat Dina nachonartingmago;
14 Okautilugiglo: Taimak sapperpogut, najavut tunivlugo
angumut kippisimangitomut; tamanna kangunarajarpok
uvaptingnut.
15 Imâk kissiane pijomajaptingnik kippilugomangilagut:
Uvaptitut ilingalerupse, angutise tamaita kippijaurkogupsigik,
16 Tagva pannivut tunijomavavut illipsingnut, panniselo
tiguvlugit uvaptingnut, nunakakatigivluselo inôkatigêngo-
jomârpogut atausît.
17 Tamattomingale nâlegomangikuptigut, kippijaujoma-
ngikupselo, tagva pannivut neksarlugo aularomavogut.
18 Okautsit tamakkoa Hemorib erningatalo Siggemib
idluarivait.
19 Inôsuktorlo tâmna taimailiosâlerpok, Jakob panninga
ungagigamiuk. Nertortauluarporlo tamainit atâtame inu-
kotinginit.
20 **Hemorelo** erningalo Siggeme iglugasait itertarvianut
tikkinamik, iglugasait inungit okarvigivait okarlutik:
21 Inuit taipkoa ulapirksautekarasuarput uvaptingnut;
nuna nunagivlugo aulavigilitsuk! Takkoitse, nuna inekilua-
lungilak taipkununga, panningit nuliarijomavavut, pannivullo
taipkununga tunivlugit.
22 Imâgle kissiane angutit taipkoa angervigijomavâtigut,
nunakakatigijomavluta inôkatigijomavlutalo, angutivut ilû-
natik kippijaulerpatta, sorlo taipkoa kippimangmatta.
23 Kattimajokotingit perkutingillo nergjutekotingillo ta-
maita pigileromângilavût, angervigituinaruptigik nunakakati-
givlugillo?
24 Tagva ilûnatik iglugasait itertarvingatigut aniâjut
Hemore erningalo Siggeme nâlekpakit, angutillo tamaita kippi
jautipait, tamaita iglugasait itertarvingatigut aniâjut.

25 **Pijoĸarporlo:** Uvlut pingajuane ânialiumingmatta, Ja-
kob ernîgik, Simeonelo Levilo, Dinab anîgik, tamarmik savik-
soarmik tigusivuk, iglugasangnullo iterpuk nangiartuilutik,
angutillo tamaita toĸopait.
26 Hemoretauĸ erningalo Siggeme toĸopakik saviksûb
kênangagut, Dinalo tiguvâk Siggemib iglunganit aularlutiglo.
27 Tagva Jakob erningita toĸotaumajut tikkipait, igluga-
saillo asserorpait, najatik nachonartingmatsuk.
28 Saukallo tuktuvaillo siuterĸortojullo tiguvait iglugasak-
soarnêtut naternamêtullo.
29 Perĸutingillo tamaita ĸitorngangillo tamaita nulia-
ngillo aularutivait, sunatuinaillo iglunêtut asserorpait.
30 Jakole Simeonemut Levimullo oĸarpoĸ: Piluĸoserpap-
tinga, ominarsitinaptinga nunab inunginut Kânaanemiunullo
Feresiterinullo. Uvangale inuĸotikkalo unuktôngilagut.
Taipkoale kattileromârput unatadlarvigivlunga nungutidlar-
lungalo uvangalo inuĸotikkalo.
31 Kiovâk: Najavut anguniarpaktotut iliorvigijaksari-
galloarpatsûk?

KAP. XXXV.

Jako ingergavoĸ Bêtelemut Hebronemullo.

1 **GUDIBLO** Jako oĸautivâ: Parngnailerit Bêtelemullo
ingergalerit, taikane nunaĸarlutit, taikanelo tunerguservilior-
lutit Gûdemut, illingnut saĸĸersimajomut taipsomane, anga-
jungnit Esauemit ĸemâgavit.
2 Jakob tagva iglomioĸatine illagijanelo tamaita oĸau-
tivait: Tujormiangovigijapta gûdingoaĸotingit akunapsingnê-
tut pêrsigik, sujungaititsiluselo, assinginik anorârluse.
3 Parngnailerlutalo ingergalauĸta Bêtelemut, taikane tu-
nerguservilioromagama Gûdemut, tâpsoma tussarmanga ka-
piasungnima nelliuningane, illagingmangalo apĸome ingergar-
vigijamne.
4 Tagva tujormiangovigijamik gûdingoaĸotingit tamaita
pigijatik tunivait Jakomut, siumiutatiglo arngoat. Jakoblo
sauvait napârtoĸsûb Siggememêtub atânut.
5 Tagva aulalerput. Kakkilârnerublo, Gûdemit pijub,
iglugasait tamattoma erĸânêtut tikkipait, udlaniktailitilugit
Jakokunik.
6 Jakoblo Luse tikkipâ, Kânaanib nunangaĸnêto, tagva
Bêtele, inuĸotine tamaita illagivlugit.

7 Tagvanelo tunerguserviliorpoĸ, nuna atserarlugo El-
Bêtelemik, Gûdib tagvane saĸĸervigilaungmago taipsomane,
ĸemâgame angajuminit.
8 Deboralo, Rebekkab pairijigilauĸtanga, toĸovoĸ, ilu-
vertauvorlo Bêtelib nellâne, napârtoĸsûb atânut, atserarpâlo
“ Napârtomik ĸeavingmik.”
9 **Gudiblo** Jako amma saĸĸervigigivâ, Mesopotâmiamit
tikkingmat, saimauserpâlo.
10 Gûdiblo oĸautivâ: Jakomik atteĸarpotit; kingornga-
gulle Jakomik atteĸarungnairlutit Israêlemik atteĸartuksau-
votit. Atserarpâlo Israêlemik.
11 Gûdiblo oĸautivâ: Uvanga Gûdeovunga ajugaĸangitoĸ.
Kinguvâktâĸattarit unuksivalliavlutit; inôĸatigêt, illa inô-
ĸatigêksuit illingnit pijomârput, attanîllo makkitingnit pijo-
mârput.
12 Nunalo, tunijara Abrahamut Isaarmullo, tunivara
illingnut, kinguvâksarnullo kingunikkut tunijomârpara nuna.
13 Gûdelo ĸongmuarpoĸ oĸauseĸarvigijaminit tâpso-
munga.
14 Jakole inuksuliorpoĸ tagvane, (Gûdib) oĸauseĸarvi-
gijangane tâpsomunga, inuksumik ujaramik, imiksamiglo
tunergutaujomik koverivâ, orĸsumiglo koverivlugo.
15 Jakoblo Gûdib oĸauseĸarvigijanga tamanna Bête-
lemik atserarpâ.
16 **Betelemit** tagva aularput. Tikkikassalungimatta sulle
Efratemut, Rahele ernisulerpoĸ, ernisuklunelo siorniudlar-
poĸ.
17 Ernisuklune taimak siorniudlarmat, ernisuksêjub oĸau-
tivâ: Sivôraniarnak, tamattomûna ernertârmigavit.
18 Anernangileramele toĸolerlune, Benonimik atserarpâ,
atâtangatale Benjamimik atserarpâ.
19 Rahelelo toĸovoĸ, iluvertauvorlo apĸosinerme Efra-
temut, tagva Betlehemut ilingajome.
20 Jakoblo nellunaikutaĸ nappartipâ iluvingata kânga-
nut, tamadja Rahelib iluvingata nellunaikutanga sulle
uvlome.
21 **Israelelo** tagvangat aularpoĸ tangmârlunelo Ederib
nuvugusingata ungatâne.
22 Pijoĸarporlo, Israêle nuname taipsomane igloĸarti-
lugo, Rubenib Bilha, atâtame panervganga, itervigingmago
tuttiklugolo. Israêliblo tussaumavâ.
23 Jakoble erningit 12ovut. Leab erningit: Ruben,

erniangoĸârtoĸ Jakomut, Simeonelo Levilo Judalo Isassarelo
Sebulonelo.
24 Rahelib ernîgik: Josefelo Benjamilo.
25 Bilhab, Rahelib kivgangata, ernîgik: Danelo Naftalilo.
26 Silpab, Leab kivgangata, ernîgik: Gadelo Asserelo.
Tamádja Jakob erningit, erniangomajut tâpsomunga Meso-
potâmiame.
27 **Jakoblo** atâtane Isaaĸ tikkipâ Mamrime, Kiriat-
Arabame, tagva Hebroneme, Abrahablo Isaablo tujormia-
ngovigijangangne.
28 Isaarlo jâreĸarpoĸ 180nik.
29 Isaarlo anernangerlune toĸovoĸ, sivorliminullo illa-
liutjauvoĸ, îtôvlune nâmaksimariklunelo. Ernîkitalo Esauib
Jakoblo illijartorpâk.

KAP. XXXVI.

Esauekut.

1 **TAMADJA** unipkautsit Esauemik—imaitoĸ: Edomemik.
2 Esauib nuliarivait Kânaanib panningita illangit: Ada,
Elonib Hetiterib panninga, Oholibamalo, Anab panninga,
Sibeonib Horiterib erngutanga,
3 Basmatalo Ismaêlib panninga Nebajotib najanga.
4 Adablo Esauemut erniarivâ Elifase; Basmatablo ernia-
rivâ Reguele.
5 Oholibamablo erniarivait Jêguselo Jagadlalo Koralo.
Tamadja Esauib erningit erniangomajut tâpsomunga Kâ-
naanib nunangane.
6 Esauiblo tiguvait nuliane erninelo panninelo iglomio-
ĸatinelo tamaita, saugaĸotinelo nergjuteĸotinelo perĸutinelo
tamaita, Kânaanib nunangane pissiarijane, nunablo assianut
nûpoĸ, nukane Jako ĸemaklugo,
7 Perĸuteĸaluaralloarmut nunaĸatigêgungnangimanik,
nunablo tujormiangovigijangata ajorpait nergjuteĸotingita
unurningit pivlugit.
8 Taimak Esaue Seirib ĸaĸĸangine nunaĸalerpoĸ.
Esaue tagva Edome.
9 **Tamadja** Esauib kinguvângit; tâmna Edomiterit Seirib
ĸaĸĸanginêtut atâtagivât.
10 Tamadjalo Esauib erningita attingit: Elifase Adab
erninga Esauib nuliangata; Reguele Basmatib erninga Esauib
nuliangata.

11 Elifasib erningit tagva: Teman, Omar, Sefo, Gaetam, Kenase.

12 Elifasiblo Esauib erningata panervgarivâ Timna; tâpsoma Amalek erniarivâ Elifasemut. Tâpkoangovut Adab kinguvângit Esauib nuliangata.

13 Reguelib erningit tagva: Nagat, Sera, Sama, Misa. Tâpkoangovut Basmatib kinguvângit Esauib nuliangata.

14 Ukkoale Oholibamab ernerivait Anab panningata Sibeonib erngutangata, Esauib nuliangata: Jêguselo, Jagadlalo, Koralo ernerivait Esauemut.

15 **Tamadja** Esauib kinguvângita angajoĸângit, Elifasib Esauemut erniangorĸârtub erningit: angajoĸâĸ Teman, angajoĸâĸ Omar, angajoĸâĸ Sefo, angajoĸâĸ Kenase,

16 Angajoĸâĸ Kora, angajoĸâĸ Gaetam, angajoĸâĸ Amalek. Tâpkoangovut Elifasekut angajoĸângit Edomib nunangane; Adab tâpkoa kinguvârivait.

17 Ukkoa tagva Reguelib erningit Esauib erningata: angajoĸâĸ Nagat, angajoĸâĸ Sera, angajoĸâĸ Sama, angajoĸâĸ Misa. Tâpkoangovut Reguelekut angajoĸângit Edomib nunangane; Basmatib tâpkoa kinguvârivait Esauib nuliarijangata.

18 Ukkoalo tagva Oholibamab erningit Esauib nuliangata: angajoĸâĸ Jêguse, angajoĸâĸ Jagadla, angajoĸâĸ Kora. Tâpkoangovut Oholibamakut angajoĸângit, Anab panningata, Esauib nuliangata (kinguvângita).

19 Tâpkoangovut Esauib kinguvângit, tâpkoangovullo angajoĸângit. Tamadja Edome.

20 **Tamadja** Seirib Horiterib erningit, nunab inungit: Lotan, Sobal, Sibeon, Ana, Dison, Eser, Disan.

21 Tâpkoangovut Seirib erningita Horiterit angajoĸângit Edomib nunangane.

22 Lotanib ernerivak: Horilo Hemalo; Timnalo Lotanib najagivâ.

23 Ukkoalo Sobalib ernerivait: Aluan, Managat, Ebal, Sefo, Onam.

24 Sibeoniblo ernerivak: Ajalo Analo. Ana tâmnauvoĸ puilavingmik ônartomik nagvârtoĸ inuĸangitome, atâtame Sibeonib siuterĸortojoĸotinginik mianersigame.

25 Tamadja Anab ĸitorngâgik: Disonelo Oholibamalo Anab panninga.

26 Ukkoalo Disonib ernerivait: Hemdan, Esban, Jetran, Kêran.

27 Ukkoa Eserib ernerivait: Bilhan, Savan, Akan.
28 Ukkoa Disanib ernerivak: Us, Aranelo.
29 Ukkoangovut Horiterit angajoкângit: Angajoкâк Lo-
tan, angajoкâк Sobal, angajoкâк Sibeon, angajoкâк Ana,
30 Angajoкâк Dison, angajoкâк Eser, angajoкâк Disan.
Tâpkoangovut Horiterit angajoкângit, Seirib nunangane
angajoкaujut.
31 **Tamadja** attanît attaniojut Edomib nunangane, Is-
raêlikut attaneкartinagit sulle:
32 Bela, Beorib erninga attaniovoк Edomeme; iglugasak-
soaкotingit Dinhabamik atteкarput.
33 Bela toкungmat kingorngagut Joba attaniovoк Serab
erninga, Busramit pijoк.
34 Joba toкungmat kingorngagut Husa attaniovoк, Te-
maniterit nunanganit pijoк.
35 Husa toкungmat kingorngagut Hadad attaniovoк
Bedadib erninga; tâpsoma Midianiterit sâlagivait Moabiterit
naternangane, iglugasaksoaкotingillo Avitemik atteкarput.
36 Hadad toкungmat kingorngagut Samla attaniovoк,
Masrekamit pijoк.
37 Samla toкungmat kingorngagut Saule attaniovoк,
Rehobotemit kôksoarmêtomit pijoк.
38 Saule toкungmat kingorngagut Baal-Hanan attaniovoк
Agborib erninga.
39 Baal-Hanan Agborib erninga toкungmat kingorngagut
Hadar attaniovoк, iglugasaksoaкotingillo Pagumik atte-
кarput, nuliangalo Mehetabêlemik atteкarpoк Matredib pan-
ninga Mesahabib panningata.
40 **Tamadja** Esauekut angajoкângita attingit, ingmikut
kinguvarêt, ingmikut nunaкatigêt кanoк atteкartut: anga-
joкâк Timna, angajoкâк Alua, angajoкâк Jetet.
41 Angajoкâк Oholibama, angajoкâк Ela, angajoкâк
Pinon,
42 Angajoкâк Kênase, angajoкâк Teman, angajoкâк
Mibsar,
43 Angajoкâк Magdiel, angajoкâк Iram. Tâpkoangovut
Edomiterit angajoкângit, nunamingne pigijamingne кanoк
nunaкartut. Esauelo Edomiterit atâtagivât.

KAP. XXXVII.

Josefe ĸattangutiminut niorvgutigijauvoĸ.

1 **JAKOLO** nunaĸarpoĸ atâtame tujormiangovigijangane,
nuname Kânaaneme.
2 Tamadjalo Jakomik unipkautsit: Josefe 17nik jâre-
ĸarame, saukanik mianersijôvoĸ ĸattangutine illagivlugit;
inôsuktublo atâtame nuliâkita Bilhablo Silpablo ĸitorngangit
illagivait; oĸautigiluktaulerangattalo Josefib oĸautigisârpait
atâtaminut.
3 Israêlible Josefe nagliginersarivâ ĸitorngaminit tamainit,
inutoĸaunermine ernertârigamiuk, taĸsapatâmiglo annorâ-
ĸartipâ.
4 Katangutingitale malugigamitsuk atâtanganut nagligi-
nersarijaujoĸ katangutinginit tamainit, omigilerpât illanâr-
nartomiglo oĸarvigivlugo sapperpât.
5 Josefelo sinnaktômanermik sinnaktômangmat ĸatangu-
timinut oĸautigivlugo, anginersamik omigivât.
6 Imâk oĸautingmagit: Sinnaktômanera tussalauĸsiuk
sinnaktômanerijara.
7 Perorsêvimgmêdluta ivingnik ĸippitaksaujunik ĸippi-
tsivogut; sunaubvalo, ĸippitakka ingmingnik makilerput
nangerlutiglo; avatânêdlutiglo ĸippitapse ĸippitakka okku-
ngavigivait.
8 Tagva ĸatangutingata oĸautivât: Igvit attanerijak-
sarigalloarpitigît nâlegaksarivlutillo? Sugaluluartomiglo
omigilerpât sinnaktômaningit pivlugit oĸausingillo pi-
vlugit.
9 **Aipanganik** sinnaktômavoĸ kingorngane, ĸatangutimi-
nullo unipkautigivâ, oĸarlune: Okoĸsê, aipanganik sinnaktô-
mavunga: seĸinerublo taĸĸerublo uvloritjallo 11 okkungavi-
givânga.
10 Unipkautigingmagolo atâtaminut ĸatangutiminullo,
atâtangata suakpâ oĸautivlugo: Sinnaktômaneĸ sinnaktô-
manerijat sujôĸ? Uvanga ĸatangutivillo pâmaktervigijar-
toraksarigalloarpitigît?
11 Katangutingitalo sinaungagivât, atâtangatale oĸautsit
tamakkoa torĸorpait.
12 Katangutingillo aularput, atâtamik saugaĸutingit mia-
nerivlugit Siggememe.
13 Israêlib tagva Josefe oĸautivâ: Katangutivit saukat

mianeringilaît Siggememe? Kait, tillijomagapkit taipkonunga. Oĸautivâle: Tamânêpunga.
14 Oĸautivâlo: Aularit takojartorlutit, ĸatangutitit ĸanoengitsiarmangâta, saukallo ĸanoengitsiarmangâta, oĸariartorvigilungalo ilinganinginik. Tagva tillivâ Hebronib naksanganit. Siggememut tikkingmat,
15 Natername tamartoĸ angutib naipipâ. Tâpsoma aperivâ oĸarlune: Suna ĸenerpiûk?
16 Kiovâ: Katangutikka ĸenerpakka; oĸautilaungminga nanêdlutik mianersimangâta.
17 Angutiblo oĸautivâ: Tamângat aularsimavut, oĸartut tussarapkit: Dotanemut ingerganialerta. Josefib tagva ĸatangutine malikpait naipiniarlugit Dotaneme.
18 Tâpkoale ungasiktomit takogamitsuk, tikkilerĸârtinago issumaksarsioĸatigêlerput toĸotsomavlugo,
19 Oĸarĸatigêklutik: Takkuitse, sinnaktômasôĸ tamaungalerpoĸ.
20 Attê, toĸolaulavut, itersaliat illanganut egidlugo oĸautigivlugolo ômajoâlungmut nerrijaumajoĸ. Sinnaktômaningita sunauningit takuksauniarput tagva.
21 Rubenib tamanna tussaramiuk, piulivâ agganginit oĸarlune: Inuartaililavut!
22 Oĸarivorlo Rubene: Aungmik kovisiniarase, itersaliamulle mattomunga inuĸangitomêtomut egisiuk, aggapsingnulle pijauniarane!—agganginit piulinasuarlugo atâtanganullo uttertinasuarlugo.
23 **Josefib** tagva ĸatangutine tikkingmagit, annoraijarpât, annorânga taĸsapatâĸ atortanga pêrlugo.
24 Tiguvâllo egidlugolo itersaliamut: itersaliarle sunaĸangilaĸ, illua imeĸangilaĸ.
25 Ingilerpullo nerriniarlutik. Takosaramik, takovait inugasait Ismaêliterit Gileademit tikkitut kamêleĸotingillo tauvluĸutinik mingoarutiniglo kutsuniglo nangmartut; ingergavut Egiptenemut akjartorlugit.
26 Tagva Judab ĸatangutine oĸautivait: Suksarigalloarpitigô, nukavut toĸoleruptigo aungalo angiarilugo?
27 Attê, niorvgutigilaulavut Ismaêliterinut ukkonunga, aggaptingnut pijautailitilugo, nukarigaptigo uvineĸatigivlugolo. Katangutingitalo nâlekpât.
28 Niuverniartille tâpkoa Midianiterit sennerĸongmatta Josefe amuvât itersaliamit ĸaĸitilugo niorvgutigilâllo Ismaê-

literinut kênaujanik 20nik akkeĸartilugo. Tâpkoale Josefe
Egiptenemut neksarpât.
29 **Rubenele** itersaliamut tikkiname, sunaubva, Josefe-
ĸangilaĸ itersaliame, tagva annorâne alikpait.
30 Katangutinelo tikkinivait oĸarlune: Inôsuktoĸ tai-
kanêtsungnairmat, uvanga namungarniarĸêk?
31 Tagva Josefib annorânga tiguvât, tuktungajorlo toĸo-
lugo aunganut annorânga missukpât.
32 Tillikliutivâllo annorâĸ taĸsapatâĸ âtautilugo atâta-
mingnut oĸautjaurĸolâllo: Tâmna nagvârpavut; nautser-
toruk, ernivit annorâringmangâgo annorâringimangâgo-
lônêt.
33 Illitarivâlo oĸarlune: Tagga! ernima annorânga; ôma-
joâlub nerrimavâ; atso illâ! Josefe aliktorsimavoĸ.
34 Jakoblo annorâne alikpait pôksajaniglo tapserusêvlune
sibviamigut ernine oggurivâ uvlunik unuktunik.
35 Erningitalo panningitalo ilûnatik manigoriartoralloar-
pât, kissiane manigortaujomangilaĸ, oĸarlune: Ogguarlunga
ernimnik kannungarniarpunga toĸungajut ininganut! Atâ-
tangatalo ĸeavâ.
36 Midianiterille Egipteneme niorvgutigivât Potifaremut,
Faraub pimaklertoĸotinganut, attanermik udjertortut anga-
joĸânganut.

KAP. XXXVIII.

Judalo Tamarelo.

1 **NELLIUTOME** taipsomane Juda aularpoĸ ĸatanguti-
minit, angut Adullamioĸ itervigivlugo Hiramik attelik.
2 Tagvane Judab takovâ Kânaanemiut illangata Suamik
attigub pannia, tiguvlugolo tuttikpâ.
3 Singailerporlo ernermiglo ernivoĸ, tâmna Gêremik atse-
rarpâ.
4 Amma singailerivoĸ ernermiglo ernivoĸ, tâmna Onane-
mik atserarpâ.
5 Ammalo ernermik ernivoĸ, tâmna Sêlamik atserarpâ.
Judale Kesibemêpoĸ erniaringmago.
6 Judable ernine angajukleĸ Gêre nuliaksamik tunitjivi-
givâ Tâmaremik attilingmik.
7 Kissiane Judab erninga angajukleĸ ajortôvoĸ Nâlekab
sângane, taimaimat Nâlekab toĸopâ.
8 Tagva Judab Onane oĸautivâ: Angajuvit nulianga

tuttiguk; ukkuararsugigangne nuliarijaksarivat, angajungnut kinguvâksarsiniarlutit.
9 Onanelo nellungilaĸ, kinguvâksaĸ nangminerijaksaringinamiuk, tuttiklugolo angajume nulianga nunamut kattaktitsivoĸ, angajuminut kinguvâksarsijomanane.
10 Taimailiorninga ajortôngmat Nâlekab sângane, tâmnatauĸ toĸopâ.
11 Judablo ukkuane Tâmare oĸautivâ: Uigarniovlutit atâtavit iglunganêtuarit ernera Sêla inumariolerĸârtinago! —issumaĸarame: Tâmnatauĸ toĸolârpallaivoĸ angajûngmitut. Tâmarelo aularpoĸ atâtame iglunganêtuarlune.
12 **Uvlut** unuktut nângmatta, Suab pannia Judab nulianga toĸovoĸ. Oggorijungnairamiuk, Juda majorarpoĸ saugaĸotiminik sallijunut Timnatemut, illanârijane Hira illagivlugo.
13 Tâmarelo unipkautivât oĸautivlugo: Takkuit, sakkît Timnatemut majorarpoĸ, saugaĸotine sallijartorlugit.
14 Tagva annorât atorpaktane uigarnionermine pêrpait, kênailitamut ingminik mattuvlune uliklunelo, ingiporlo Enaib itertarvianut, apĸosinermêtub Timnatemut ilingajome, Sêla inumariojarêrtoĸ takogalloarlugo nuliangotitaulunginame tâpsomunga.
15 Judable takogamiuk, anguniarpaktônasugivâ, kênarne mattungmago.
16 Sâvigivâlo apĸosinerme oĸarlune: Tuttilaulagin-ai? nellovlune ukkuarinamiuk. Kiovâ: Sumik tunitjivigijomavingâ tuttingniarlunga?
17 Oĸarporlo: Tuktungajoĸ piaraĸ illingnut tilikliutiniarpara nergjuteĸotimnit. Kiovâle: Tilikliuterĸârnago satoraksanik tunitjiviginiarĸingâ?
18 Oĸautivâ: Sumik satoraksamik tunitjiviojomavêt uvamnut? Kiovâ: Naĸitjutingnik nuvijutingniglo ajaupiarniglo aggangnêtomik. Tagva tamakkoninga tunitjivigivlugo tuttikpâ; tâpsomunga singailerpoĸ.
19 Kingorngane (Tâmare) nikovidlune aularpoĸ tagvangat kênailitanelo pêrpâ, annorât atorpaktane uigarnionermine attingmivlugit.
20 Judable tuktungajoĸ piaraĸ tilikliutivâ illanârijamigut Adullamiokut, satoraksat arnamit utterĸolugit; kissiane nagvângilâ taimna.
21 Tagva inuit taikanêtut aperivait oĸarlune: Naûk anguniarpaktoĸ taimna Enaime apĸosinerme iksivalauĸtoĸ? Kiovâlle: Anguniarpaktoĸalaungilaĸ tagvane.

22 Judamullo utterpoĸ oĸarlune: Nagvângilara; inuillo
taikanêtut oĸarput anguniarpaktoĸalaungitomik.
23 Juda oĸarpoĸ: Unêt tigutuinarligit, kangusuktitaur-
ĸonanuk. Tuktungajoĸ piaraĸ una tilikliutigalloarapko,
nagvângilat.
24 **Taĸĸit** pingasukassait nângmatta, Juda unipkautijau-
voĸ oĸautjauvlune: Ukkuat Tâmare ajortulivoĸ, sunaubvalo,
singailerpoĸ ajortulinermut. Juda oĸarpoĸ: Anitisiuk, ikitak-
sauvoĸ.
25 Anititaugame, sakkiminut tilikliutjivoĸ oĸarlune: Mak-
koa inuanut singaititauvunga. Illitarĸsilerit, kia perĸutigi-
mangâgit, naĸitjut una, nuvijutingalo, ajaupiarlo una.
26 Judablo illitarivait oĸarlunelo: Idluarnersauvoĸ uvam-
nit, tunilaunginapko ernimnut Sêlamut. Kingornganele
uvinikatigijungnairpâ.
27 **Ernisulermat,** sunaubva, maggoliaksangnik illumioĸar-
pok.
28 Erningmalle, aipangata aggârsungit saĸĸerput. Tag-
va ernisuksêjoĸ ivaluksamik aupaluktamik tigusivlune agga-
ngillo nappersivlune oĸarpoĸ: Tâmna sivorliovlune anivoĸ.
29 Agganele uttertingmagit kingumut, sunaubva ĸatangu-
tinga anivoĸ; oĸarpoĸ tagva: Sôĸ pivlutit taimak angitigi-
jomik aliksivêt? Tâmna Pêresemik atserarpât.
30 Kingorngane ĸatangutinga anivoĸ, ivaluksamik aupa-
luktamik tallermiutalik. Tâmna Sêramik atserarpât.

KAP. XXXIX.

Josefib pititaulerninga parngnanairsimavingmut.

1 **JOSEFELE** attersautivât Egiptenemut; Potifariblo, Fa-
raub pimaklertoĸotingata, attanermiglo udjertortut angajo-
ĸângata, angutib Egiptenemiub, pissiarivâ Ismaêliterinit
tagvunga attersautijinginit.
2 Nâlekablo Josefe aiparivâ, angutaulerporlo piloriktoĸ,
angajoĸâme Egiptenemiub iglunganêdlune.
3 Angajoĸângatalo malugivâ, Nâlekab aiparingmago ag-
gangitalo sulijangit taimak Nâlekab piloriktingmagit.
4 Josefelo saimaneĸsivoĸ sângane kivgartorlugolo; pimak-
lertungortipâlo igluminik, perĸutinelo tamaita pitipait ag-
ganginut.
5 Pijoĸarporlo, pimaklertungortingmago igluminik per-
ĸutiminiglo tamainik, taimangat Nâlekab Egiptenemiub

iglunga piloriktipâ Josefe pivlugo. Nâlekablo piloriktitsi-
ninga atorpoĸ perĸutinginut tamainut iglomelo perorsêving-
melo.
6 Taimaimat perĸutine tamaita pitipait Josefib agganginut,
nangminerlo sunalônêt kamagijungnailerpâ, taimna pitilugo;
nerĸiksaĸ kissiat nerrijaksane (kamagivâ). Josefelo taututsi-
arikpoĸ kênatsiariklunelo.
7 **Taimailingatilugo** ovatsiarôlermat, angajoĸângata nulia-
ngata Josefe takonârpâ ikligunermut, oĸarlunelo: Tutti-
launga!
8 Kunuvorle, oĸautivlugolo angajoĸâme nulianga: Tako-
votit, angajoĸâma iglome sunalônêt kamagijungnairmago
pitilunga, perĸutinelo tamaita aggamnut pitingmagit.
9 Uvamnit anginersaujoĸangilaĸ iglome mattomane, ivler-
silungilarlo sunamiglônêt uvamnut, illingnik kissingnik, nuli-
arigamitit. Kappianarmêk, ajortoĸsoaĸ tamanna piniara-
jarupko Gûdemut ajortulivlunga!
10 Nâlengilâlo Josefib, tuttingnago najornagolônêt, uvlut
tamaita taimak innagalloarmago.
11 Uvlullo illangane Josefe iglomut itermat sulijaksane
piniaromavlugit, inuĸangilaĸ tagvane iglome iglub inungita
illanganiglônêt.
12 Tagva annorângagut tiguvâ oĸarlune: Tuttilaunga-ai?
Kissiane annorâne agganginut ĸemaklugo sillamut ĸemâvoĸ.
13 Arnable, takogame annorâne ĸemaklugo aggangminut
sillamut ĸemângmat,
14 Iglub inungit ĸairĸovait oĸautivlugillo: Okoĸsê, angut
Ebrêereojoĸ uvaptingnut itertinerpâ, uivêtoĸutauniartiluta
tâpsomunga. Uvamnut iterpoĸ tâmna tuttigomavlunga,
uvangale ĸaggudlarpunga.
15 Niplialerdlunga ĸaggudlarlungalo tussaraminga, anno-
râne sennimnut ĸemaklugo sillamut ĸemâvoĸ.
16 Tagva annorânga senniminut illivâ angajoĸânga tikki-
tsiarivlugo.
17 Oĸarvigivâlo oĸautsinik makkoninga, oĸarlune: Kiv-
gaĸ Ebrêereojoĸ itertitat uvaptingnut, iterpoĸ uvamnut uivê-
toĸutigijomavlunga.
18 Kissiane niplialerdlunga ĸaggudlarama, annorâne sen-
nimnut ĸemaklugo sillamut ĸemâvoĸ.
19 Angajoĸângatale nuliame oĸausingit oĸautigijangit
tussaramigit, oĸarmat: Taimak kivgavit iliorpânga,—tagva
ningausinga katsungailerpoĸ.

20 Angajoĸângatalo Josefe tiguvâ parngnanairsimaving-
mut pitilugo, attanerub parngnanairsortaurĸojangita parng-
nanairsimavianut. Tagvanêlerporlo parngnanairsimavingme.
21 **Nalekable** aiparivâ pitsiarvigivlugo saimaneĸsitilugolo
parngnanairsimaviub angajoĸângata sângane.
22 Parngnanairsimaviublo angajoĸângata parngnanairsor-
taujut tamaita Josefemut pairijaurĸovait, tamaitalo sulijak-
sangit tagvane tâpsoma suliarivait.
23 Pijaksarme nellianiglônêt parngnanairsimaviub anga-
joĸânga kamajungnairpoĸ, Nâlekab aiparingmago, sulija-
ngillo Nâlekab piloriktingmagit.

KAP. XL.

Josefib parngnanairsortauĸatîngne sinnaktômanîgik nelonaijarpak.

1 **PIJOKARTUT** tamakkoa kingorngatigut, Egiptenemiut
attaningata imiksaliortinga ĸaĸĸôjaliortingalo idluitulivuk
angajoĸâmingnut Egiptenemiut attaninganut.
2 Faraublo ningarilerpak kivgaĸotîngne tâpkoa imiksalior-
tit angajoĸângat ĸaĸĸôjaliortillo angajoĸângat.
3 Parngnanairsortaurĸovaglo attanermik udjertortut anga-
joĸângata iglunganut, parngnanairsimavingmut Josefib parng-
nanairsortauvianut.
4 Attanermiglo udjertortut angajoĸângata Josefe kivgar-
torĸovâ tâpkungninga. Parngnanairsimavingmêpuglo uvlut
ĸapsit.
5 **Tamarmiglo** sinnaktômavuk, Egiptenemiut attaningata
imiksaliortinga ĸaĸĸôjaliortingalo parngnanairsimavingme
parngnanairsortaumajûk, tamarmik ingmikut sinnaktômavlu-
tik unnuarme atauserme, attunit sinnaktômanermik ingmigut
tukelingmik.
6 Josefiblo uvlâkut itervigigamigik, takovak, sunaubva,
kiksartûk.
7 Aperivaglo Faraub kivgâgik parngnanairsortauĸatigi-
jângne angajoĸâme iglungane, oĸarlune: Sôĸ tauturlukitîk
uvlome ?
8 Kiovâk: Sinnaktômavoguk, nellonaijaijoĸartinago tuki-
nganik. Josefible oĸautivak: Nellonaijaigiaĸ ilingalungilâĸ
Gûdemut ? Unipkârvigitinga-ai ?
9 Tagva imiksaliortit angajoĸângata sinnaktômanerijane
unipkautigivâ Josefemut, oĸautivâlo: Sinnaktômavunga vaine-
ĸutemik sâmnêtomik.

10 Vainekut akkerokarpok pingasunik, tungujoksivlunelo
perorpok nuvugulâkarlarmelo, paungangillo innersimalerput.
11 Faraublo ermgusiarsunga tigumiarpara, paungallo ti-
guvlugit iptêjarpakka Faraub ermgusiarsunganut, ermgusiar-
suglo tunivara Faraub agganginut.
12 Josefib okautivâ: Tamadja tukinga: akkerkut pingasut
tagva uvlut pingasut.
13 Uvlut pingasut nâkpatta, Faraub niakuit makitilârpâ
uttertilutit kivgartorvigijarnut, Faraublo ermgusiarsunganik
tunitjilârivotit agganginut, iluserilauktaktut taipsomane imik-
saliorteolauravit.
14 Erkalaungmingale kanoengitsiaruvit, nâpkigivlunga
taivlungalo Faraomut, iglomit ômangat anititaurkovlunga,
15 Tigligaugama Ebrêerit nunanganit, taimaktauk mâne
idluitulilunginama sunamik pitjutaujomik parngnanairsortau-
giamut.
16 Kakkôjaliortit angajokângata ânanâmik nellonaijaijok
tussaramiuk, Josefemut okarpok: Uvangatauk sinnaktôma-
vunga: sunaubva, amârgaujanik pingasunik kakkôjârsukta-
lingnik kakkaktunga.
17 Amârgaujamelo kollerme kakkôjatsiakarpok sunatui-
narnik Faraub nerkiksanginik, tingmitjallo nerrivait amârgau-
jamit kakkaktamnit.
18 Josefib kiovâ okarlune: Tamadja tukinga: Amârgaujat
pingasut tagva uvlut pingasut:
19 Uvlut pingasut nâkpatta, Faraub niakuit makitilârpâ
illingnit pêrlugo, nivingatilutit kejungmut; tingmitjallo uvinît
nerrilârpât illingnit.
20 Uvlullo pingajuane, Faraub inûlerviane, nerrimârak-
sarsoarmik âkiksoigame kivgaminut tamainut, imiksaliortit
angajokângata niakunga makitipâ kakkôjaliortillo angajokâ-
ngata niakunga kivgame akorngane.
21 Imiksaliortillo angajokângat uttertipâ kivgartorvigi-
janganut, ermgusiarsungmik tunitjerkovlugo Faraub aggangi-
nut.
22 Kakkôjaliortille angajokângat nivingartaurkovâ ke-
jungmut, sorlo Josefib nellonaijaivigingmagik.
23 Imiksaliortille angajokângata Josefe erkarungnairlugo
puigorpâ.

KAP. XLI.

Josefe aulatsijungolerpoĸ Egipteneme.

1 **JARIK** magguk nângmanik, Farao sinnaktômavoĸ:
kôksoarme nangerdlune.
2 Sunaubvalo, kôksoarmit ĸaĸivut tuktuvait sevenit
takominartut ĸuinijullo, nerrinasuktut iviksoarnik.
3 Sunaubvalo, kingorngatigut tuktuvait sevenit assingit
kôksoarmit ĸaĸivut takominaitut sallôjullo, kôksûb sinâne
tuktuvait ipkoa sennianêlutik.
4 Tuktuvaillo tâpkoa takominaitut sallôjullo nerrivait
tuktuvait taipkoa sevenit takominartut ĸuinijullo. Tagva
Farao tupalerpoĸ.
5 Sinisingmivlune aipanganik sinnaktômavoĸ: Sunaubva,
sullugainerit sevenit nuilerput ivingmit atautsemit angijut
silliktullo.
6 Sunaubvalo, kingorngatigut nuilerput sulugainerit seve-
nit amitut, uarngnarmut ĸunorlertut.
7 Sulugainerillo amitut tâpkoa êvait sulugainerit taipkoa
silliktut angijullo. Tupalerlune Farao malugosulerpoĸ sin-
naktômanerminik.
8 Kaulermalle, tarnimigut issumajârpoĸ, tiliklerporlo ĸair-
ĸovlugit aglangnik illisimajut tamaita, sillatujullo tamaita
Egiptenemêtut, sinnaktômanerijanelo unipkautigivait tâpko-
nunga. Kissiane nellonaijaijungnartoĸalungilaĸ tamakko-
ninga Faraomut.
9 Tagva imiksaliortit angajoĸângata Farao oĸarvigivâ
oĸarlune: Uvlome idluitulinimnik erĸailerpunga.
10 Taipsomane, Faraub kivgângne ningaringmagik, uva-
ngalo ĸaĸĸôjaliortillo angajoĸângat parngnanairsimavingmut
pitilunuk, attanermik udjertortut angajoĸângata iglunganut;
11 Taipsomane sinnaktômavoguk unnuarme atautseme
uvangalo taimnalo, attunit sinnaktômanermik ingmigut tuke-
lingmik.
12 Tagvanelo illagivavuk inôsuktoĸ Ebrêereojoĸ, attaner-
mik udjertortut angajoĸângata kivganga. Taimna unip-
kârvigigaptigo, sinnaktômaniptingnik nellonaijaivigivâtiguk,
nellonaijaivigivlunuk attunit sinnaktômaniptingnik.
13 Sorlolo nellonaijaivigingmattiguk, taimak nelautsivoĸ-
tauĸ: uvanga kivgartorvigijamnut uttertitauvunga, imnale
nivingarpâ.

14 **Farao** tagva tiliklerpoĸ Josefe ĸairĸovlugo, tuavi-
dlarlutiglo anitipât parngnanairsimavingmit. Sallijaurĸâr-
dlune annorâtârame, iterpoĸ Faraomut.
15 Faraublo Josefe oĸarvigivâ: Sinnaktômavunga nel-
lonaijaijoĸartinago tukinganik: igville tussarpagit oĸautigi-
jauvlutit, sinnaktômanernik tussartuaruvit, sappinginangne
nellonaijarlugo.
16 Josefiblo Farao kiovâ oĸarlunelo: Uvanga pingitunga;
Gûdib Farao ajungitunik nellautaiviginiarpâ.
17 Faraub tagva Josefe oĸautivâ: Sinnaktômavunga
kôksûb sinâne nangerdlunga:
18 Sunaubva, kôksoarmit ĸaĸivut tuktuvait sevenit ĸui-
nijut takominartullo, nerrinasuktut iviksoarnik:
19 Sunaubvalo, kingorngatigut ĸaĸivut tuktuvait sevenit
assingit piungitut, takominaitut, sallôjut. Taimak tako-
minaitigijunik takolungitunga Egiptenib nunangane ilûnâne.
20 Tuktuvaillo tâpkoa sallûdlartut takominaitullo nerri-
vait tuktuvait taipkoa sevenit sivorlît ĸoinijut.
21 Illumingnullo pitigalloarmagit, malungnalungilat illua-
nut pititaujut, sivornganetut takominaiput. Tagva tupa-
lerpunga.
22 Amma sinnaktômavunga: Sunaubva, sulugainerit seve-
nit nuilerput ivingmit atautsemit silliktut ajungitullo:
23 Sunaubvalo, kingorngatigut nuilerput sulugainerit seve-
nit piungitut, amitut, uarngnarmut ĸunorlertut.
24 Sulugainerillo tâpkoa amitut êvait sulugainerit ipkoa
ajungitut. Tamakkoa oĸautigigalloarpakka aglangnik illisi-
majunut, kissiane nellonaijaivigijungnangilânga.
25 **Josefib** Farao kiovâ: Tamattomingatsainaĸ Farao
sinnaktômavoĸ. Gûdib Farao nellojungnairtipâ piniaromâr-
nerminik.
26 Tuktuvait taipkoa sevenit ajungitut tagva jârit sevenit,
sulugainerillo taipkoa sevenit ajungitut tagva jârit sevenit.
Sinnaktômaneĸ tâmnatsainauvoĸ.
27 Tuktuvait taipkoa sevenit sallôjut takominaitullo,
kingorliovlutik ĸaĸijut, tagva jârit sevenit; tamaktauĸ sulu-
gainerit sevenit amitut uarngnarmullo ĸunorlertut: sevenenik
kângnartunik jâreĸaromârmat.
28 Taimaipoĸ, sorlo Faraomut oĸarama: Gûdib Farao
nellojungnairtipâ piniaromârnerminik.
29 Takkuit, jârit sevenit akluinartut nelliutijomârput
Egiptenemut ilûnânut.

30 Kingorngatigullo jârit sevenit kângnartut pijomârput;
Egiptenib akluinartoĸsôninga puigortautilugo; kângnartoĸ-
sûblo nunamiut nungutsomârpait.

31 Akluinartomiglo nuname ĸaujijungnairomârput kâng-
nartoĸsoaĸ pivlugo kingorngagut pijomârtoĸ, oĸumailuaro-
mârmat.

32 Faraole maggoertorlune taimak sinnaktômangmat, tu-
keĸarpoĸ: Gûdeme tamanna kajusijutaumaringmat, Gûdelo
tuavilune taimailiulârmat.

33 Taimaimat Faraub angut silatutsiartoĸ illisimajorlo
ĸennerliuk mâna, aulatsijungortiniarlugolo Egiptenemut.

34 Taimailiorlunelo Farao illijingmile pimajiksaminik nu-
namut, tigulugolo ilûnarsoangita tellimangat Egipteneme,
jârit akluinartut nelliutitilugit.

35 Jârillo ajungitut nelliutitilugit, nerĸiksanik sunatui-
narnik kattersoilit taipkoa, ĸaĸĸôjaksanik ĸematuliviliutjiv-
lutik Faraub kamagijaksanginik, nerĸiksaujunik iglugasak-
soarmiunut, torĸorlugillo.

36 Nerĸiksalle tamakkoa nunamiut piksarijomârpait jâri-
nut sevenenut kângnartunut, Egiptenemut pijomârtunut,
nunamiut kângmut perlerĸonagit.

37 **Oĸautsit** tamakkoa Faraublo kivgangitalo ilûnatik
idluarivait.

38 Faraublo kivgane oĸautivait: Nagvârniaralloarĸitâ
angumik ôma assianik, Gûdib anerninganik illumilingmik ?

39 Josefemullo Farao oĸarpoĸ: Gûdib tamakkoa tamaita
illingnut nellonairmagit, taimaimat illiktut silatujomik illisi-
majoĸangilaĸ.

40 Igvit iglumne aulatsijuksauvotit, inuĸotimalo ilûnatik
oĸautsitit nâlegaksarivait, attanersûb iksivautanga kissiat
pinersaujutigivara illingnit.

41 Amma Faraub Josefe oĸautivâ: Takovat, aulatsiju-
ngortigapkit Egiptenemut ilûnânut.

42 Faraublo ĸetterdlermine (naĸitjut) aggangminit pêrpâ
Josefib agganginut illivlugo, annorâtârtilugolo sâtomik, ĸa-
ĸortamik, ĸelaumgujangoarniglo goldeojunik ujamiktilugo.

43 ĸemukserĸovâlo ĸamutiĸotîngme (aksalloalîk) aipâ-
kikut, nipliavullo sivorngagut: Pâmakteritse ! Taimak Egip-
tenemut ilûnânut aulatsijungortipâ.

44 Farauble Josefe oĸautivâ: Uvanga tagva Farao.
Igville perĸungitarnik aggangminiglônêt ittigaminiglônêt au-
latsijoĸartuksaungilaĸ Egipteneme ilûnâne.

45 Faraublo Josefe atserarpâ: Sapnat-panîamik, nuliaĸar-
tipâlo Asnatemik, ajoĸertuijub Onemêtub Potiferab pani-
nganik. Tagva Josefib Egiptene takojartorpâ.
46 **Josefe** jâreĸarpoĸ 30nik, Faraub Egiptenib attanerta-
ngata sânganut nangeriartorame. Faraomille aularlune
ingergalerpoĸ Egiptenekut ilûnâgut.
47 Nunalo amigangiluartunik paungaĸarpoĸ jârine taip-
konane sevenene akluinartune.
48 Jârillo sevenit taipkoa nelliutitilugit, nerĸiksat suna-
tuinait Egiptenemêtut kattersorpait, iglugasaksoarnut piti-
lugit. Nerĸiksat, iglugasaksuit nelliata erĸâne perortut,
illuanut pitipait.
49 Taimak Josefe ĸaĸĸôjaksanik unuktovaksoarnik ĸe-
matuliviliutjivoĸ, imab siorangititut itilugit; kititsungnaisin-
nalerpait, kititaujungnangimatta.
50 **Jarit** kângnartut nelliuterĸârtinagit Josefe maggungnik
ernertârpoĸ, Asnatib, Potiferab ajoĸertuijub Onemêtub pani-
ngata, erniaringmagik tâpsomunga.
51 Josefiblo angajukleĸ Manassemik atserarpâ, (oĸar-
lune:) Gûdib puigortingmanga siorniornimnik atâtamalo iglu-
nganik ilûnânik.
52 Aipanga Efraimik atserarpâ, (oĸarlune:) Gûdib aglisi-
tingmanga nuname kappiasugvingme.
53 **Jarillo** sevenit taipkoa akluinartut, Egiptenemut nel-
liutijut, nângmatta,
54 Jârit sevenit kângnartut nelliutilerput, sorlo Josefib
oĸautigingmagit. Kângnartoĸsûblo nunat tamaita tikki-
pait, kissiane Egipteneme ilûnâne nerĸiksaĸarpoĸ.
55 Egiptenemiullo ilûnatik kâlermatta, inuit nipliadlarput
Faraomut nerĸiksaĸaromamut. Farauble Egiptenemiut ta-
maita oĸautivait: Josefemut aileritse; sumik perĸungmase,
piniaraksarivase.
56 Kângnartoĸsoarle pidlalermat nunanut tamainut, Jo-
sefib ilûnâne ĸematulivît ĸaĸĸôjaksatalît upkoerpait, pissiak-
saĸartilugo, kângnartoĸsoaĸ sugalulualermat Egipteneme.
57 Nunanillo tamainit Egiptenemut tikkilerput, niuver-
vigijomavlugo Josefe, kângnartoĸsoaĸ sugaluluarmat nunane
tamaine.

KAP. XLII.

Jakob erningit ingergatainarput Egiptenemut.

1 **JAKOBLE,** takogame Egipteneme ĸaĸĸôjaksanik pissi-
jaksaĸarmat, ernine oĸautivait: Sôĸ takonautituinarĸisê?
2 Oĸarporlo: Ahâk, tussarpunga, Egipteneme ĸaĸĸôjak-
sanik pissijaksaĸarmat; taununga attersaleritse ĸaĸĸôjak-
sanik pissiniutivluta taunangat, inôjungnarĸovluta toĸoler-
ĸonatalo.
3 Tagva Josefib ĸatangutingit tellimaujortut attersarput,
ĸaĸĸôjaksanik pissijartoromavlutik Egipteneme.
4 Benjaminele, Josefib nukanga, Jakob illaurĸolungilâ
ĸatangutinginut, oĸarame: ĸanoetomut tikkitaujungnara-
jarmat.
5 Taimak Israêlib erningit tikkiutivut ĸaĸĸôjaksarsi-
niartut illagivlugit, Kânaanib nunangane kângnartoĸar-
mattauĸ.
6 **Josefible,** attaniotijub nuname, tâpsoma ĸaĸĸôjaksat
tuniorĸapait nunab inunginut tamainut. Katangutingitalo
Josefe tikkinamitsuk, pâmangavigivât.
7 Josefiblo ĸatangutine takonâramigit illitarilerpait, ta-
korngartausertorporle, kuksanartomiglo oĸarvigilugit oĸar-
poĸ: Nakit pivisê? Kiovât: Kânaanib nunanganit nerĸik-
sarsiniarluta.
8 Josefiblo ĸatangutine illitarigalloarmagit, tâpkoa illi-
taringilât.
9 Josefele sinnaktômanermik erĸaivoĸ, ĸanoĸ sinnaktô-
magame pivlugit, oĸarporlo: Nautsertoriarteovose, nunab
sappulutaĸangininga nane takojartorlugo.
10 Kiovâllo: Aukagle, attaneĸ. Kivgatit tikkiput ner-
ĸiksarsijomavlutik.
11 Tamapta angutib atautsib ernerivâtigut, pingitsertu-
lungilagut, kivgatit nautsertoriarteolungilat.
12 Oĸautivaille: Aukak, nunable sappulutaĸangininga
nane takojartorpase.
13 Kiovât: Uvagut kivgatit angutib atautsib, nuname
Kânaanemêtub, ernerivâtigut—nukarêt 12—, nukardlerpâĸ
sulle atâtaptingnêpoĸ, atauseĸ saĸĸijarungnairpoĸ.
14 Josefiblo oĸautivait: Taimaipoĸ, sorlo oĸarvigigapse:
nautsertoriarteovose.
15 Mattominga ôktortauniarpose: Sorlo Farao inôngmat

illa, tagvangat aulartuksaungilase, ĸatangutise nukardlerpâĸ
tikkingipat ovunga.
16 Illase atauseĸ tillisiuk, nukapsingnik aiklerĸovlugo,
illipsele parngnanairsimavingmêniarpose. Taimak oĸausise
ôktoromavakka, mikseĸârtunik oĸauseĸarmangâpse. Tai-
maingipat,—sorlo Farao inôngmat illa!—nautsertoriarteo-
vose.
17 Pitipaillo ilûnaita parngnanairsimavingmut atautsemut
uvlunik pingasunik.
18 Uvlullo pingajuane Josefib oĸautivait: Imailioritse,
tagva inôjuksauvose, Gûde opigigapko.
19 Pingitsertulungikupse, illase atauseĸ ĸelaksorsimale
parngnanairsimavipsingne, illipsele aularitse, ĸaĸĸôjaksat
inuĸotipse perlerêkutiksangit angerautivlugit.
20 Nukaselo tikkiutisiuk uvamnut, tagva oĸausise okper-
narniarput toĸolertuksaungilaselo. Taimailiorput tagva.
21 **Oĸauseĸautivullo**: Sôkiak pidlartauvogut nukavut piv-
lugo, tarningata kappiasungninga takogaptigo, ĸenuviging-
mattigut, uvagullo tussaromalungitavut; tamanna pivlugo
kappianartomut tamattomunga tikkitauvogut.
22 Rubeniblo kiovait oĸarlune: Oĸarvigilaungilapsê, oĸar-
lunga: Idluituliniarase nukapiamut? kissiane nâlegomangilase.
Sunaubva, aunga akkilertaulerpoĸ.
23 Nellovulle, Josefib tukisingmagit, oĸarteĸarlune oĸar-
vigingmagit.
24 Tunupaillo ĸeavlune; amma sâvigivait oĸarvigivlugit;
Simeonelo tiguvâ akornganit ĸelaksorlugolo takoane.
25 **Josefelo** perĸojivoĸ, pôngit ĸaĸĸôjaksanik tattataur-
ĸovlugit, kênaujaĸotingillo illijaumerĸovlugit ilûnatik attunit
pônginut, taĸoaksamiglo tunitjiviorĸovlugit. Taimailiorvi-
givaillo.
26 Tagva ĸaĸĸôjaksarsiatik illivait siuterĸortojoĸoti-
mingnut aulartutiglo tagvangat.
27 Siniktarvingmele illangata pône ĸelarutjâramiuk, siu-
terĸortojoĸutine nerripkaromavlugo, kênaujaĸutine takovait,
sunaubva, pôngme ĸalliutijut.
28 Katangutiminullo oĸarpoĸ: Kênaujaĸotikka amma
pigigivakka, tagga pômnênerput. Tagva koaĸsârput sajuk-
lutiglo, oĸauseĸautivullo: Sôĸ Gûdib taimailiorvigivâtigût?
29 Atâtamingnut Jakomut angeraramik nunamut Kâ-
naanemut, iliortaunermingnik tamainik unipkârvigivât, oĸar-
lutik:

30 Angutib taipsoma, nunab nâlegangata, kuksanartunik
oкausекarvigivâtigut, nunamik nautsertoriarteonerarluta.
31 Kiovavulle: Pingitsertulungilagut, nunamik nautser-
toriarteotsangilagut.
32 Atâtapta ernerivâtigut—nukarêt 12—, kissiane atausек
saккijârungnairpoк, nukardlerpârlo atâtaptingnêpoк sulle
nuname Kânaaneme.
33 Tagva angutib taipsoma, nunab nâlegangata, oкauti-
vâtigut: Mattominga ôktûteкarniarpunga, pingitsertulungi-
mangâpse: Katangutise atausек uvamnêniarpoк, illipsele, inu-
кotipse perlerêkutiksangit neksarlugit, aularniarpose.
34 Katangutiselo nukardlerpâк tikkiutisiuk uvamnut,
tagva tukisiniarpunga nautsertoriarteolunginapse pingitser-
tulunginapselo; кatangutiselo uttertitsomagivara illipsingnut,
niuverungnarniarposelo nuname.
35 **Pôtiglo** navingmagit, sunaubva, ilûnatik attunit kênau-
jaкotingit кipisimajut pônginêput. Takogamigle kênauja-
кotimingnik кipisimajunik, кoaкsârput, tâpkoa atâtangallo.
36 Tagva atâtangata Jakob oкautivait: Kitorngairutiler-
papsinga; Josefe saккijârungnairpoк, Simeone saккijârung-
nairpoк, Benjamin neksaromavase. Makkonunga tamainut
tikkitauvunga.
37 Rubenible atâtane kiovâ oкarlunelo: Uttertingikupko
illingnut, ernîkka toкotaksarivakik. Aggamnut pitituinaruk,
illingnut uttertitsomavara.
38 Oкarporle: Ernera illagivluse attersaкataujuksaungi-
laк, angajua toкungmat, tâmnalo kissime amiakôngmat.
Ingergatiluse apкome кanoetomut tikkitaupat, кêrtojunga
kanungartinajarpapsinga toкungajut ininganut kiksarnermut.

KAP. XLIII.

Jakob erningit aipanganik ingergavut Egiptenemut.

1 **KANGNARTOKSOARLE** oкumaidlarpoк nuname.
2 Kaккôjaksaniglo, Egiptenemit tikkiutijamingnik nu-
ngutsingmatta, atâtangata oкautivait: Amma ingergaleritse,
nerкiksagalânik pissiniutivluta.
3 Tagva Judab oкautivâ oкarlune: Angut taimna ilunger-
tumarikpoк uvaptingnut, oкarlune: Kênara takojaksaringi-
lase, kissiane nukase illagigupsiuk.
4 Taimaimat, nukavut uvaptingnut illaurкogungne atter-
saromavogut taununga nerкiksanik pisiniutivlutit.

5 Illaurкongikungnele, attersaromangilagut taununga,
angut taimna oкarmat uvaptingnut: Kênara takojaksaringi-
lase, kissiane nukase illagigupsiuk.
6 Israêlele oкarpoк: Sôк taimak ajortomik pivisingâ,
angut taimna кaujitigapsiuk nukaкarnipsingnik sulle?
7 Kiovât: Angutib taipsoma aperкutigiluarpâtigut illa-
vullo, oкarlune: Atâtase sulle inôvâ? Sulle nukaкarкisê?
Kaujitipavut tagva, sorlo apertsormattigut. Kanorle кauji-
jungnarкitâ oкarniarmat: Nukase tamaungartisiuk?
8 Judablo atâtane Israêle oкautivâ: Inôsuktoк uvamnut
illaurкoguk, tagva parngnaileromavogut ingergalutalo, inôr-
кovluta toкolerкonatalo uvagullo igvillo кitorngavullo.
9 Uvanga akkisartoromavara, aggamnit pijomajaksari-
vat. Illingnut uttertingikupko ijîkpit sângangnut pitilugo,
inôsera nâvlugo passijaksaujutigijomavara.
10 Taimak utterкeangatuinalungikupta, maggoertorluta
utterêrajarpogut.
11 Tagva atâtangata Israêlib oкautivait: Taimaitsariaкar-
pat, imailioritse: Nunab pingita annernarnerpât illanginik
pôpsingnut illijivluse, angumut taipsomunga pilliutinik neksar-
itse: mingoarutegalâmik erngautaujagalâmiglo, tauvluкuti-
nik, kutsomiglo, saunanik, saunâlungniglo.
12 Kênaujaniglo aipainginik neksaritse, taipkoa pôpsingne
кallipautivlutik uttersimajut neksarmivlugit; tammartoкar-
nerpallaingmat.
13 Nukase illagisiuk, parngnailerluselo ingergalermititse
angumut taipsomunga.
14 Gûdible ajugaкangitub nâpkigijautilise angutib taip-
soma sângane, кatangutise Benjaminelo illaurкojauniartilugik
illipsingnut! Uvangale кitorngairutiguma, кitorngairutiv-
unga.
15 Tagva angutit tâpkoa tiguvait pilliutiksatik, kênau-
jallo neksarpait maggoertorlutik, Benjaminelo illagivlugo par-
ngnailerput, ingergavullo Egiptenemut, Josefelo tikkipât.
16 **Josefible** takogamigit Benjaminelo illagijangat, pima-
klertoкotine oкautivâ: Angutit ukkoa itertikit iglomut, ner-
gjutiniglo toкotsivlutit nerкiksaliorit, кetteralersiumik nerri-
кatiginiarmanga.
17 Taimailiorporlo angut, Josefib oкausingit maliklugit,
angutit itertilugit Josefib iglunganut.
18 Tâpkoale sivôralerput, Josefib iglunganut itertitaulera-
mik, oкarpullo: Kênaujat taipkoa sivorngane pôptingnut

uttersimajut pivlugit itertipâtigut tamaunga, opaluigomav-
luta pidlaromavlutalo, kivgaurкovluta tâpsomunga uvagullo
siuterкortojoкotivullo.
19 Tagva Josefib pimaklertoкotinga sâvigivlugo oкause-
кarvigivât iglub pângane,
20 Oкarlutik: Angajoкâng-ai? Sivorngane tamaungar-
apta nerкiksanik pissiniarluta,
21 Siniktarvingmut tikkidluta pôvut кellarudjâraptigik,
sunaubva, illûnata attunit kênaujavut pôptingne кallipauti-
vut, kênaujavut ilangersimalungitut; tamakkoa neksarpavut.
22 Kênaujaniglo aipainginik neksarpogut, nerкiksanik
pisiniaromavluta. Nellovogut kia kênaujavut pôptingnut
illimangâgit.
23 Kiovait: Ullapirкsauteкaritse sivôraniaraselo. Gûdip-
se atâtapselo Gûdingata pilliutinik tunitjivigivâse pôpsing-
nut; kênaujase pivakka. Tagva Simeon anitipâ tâpkonunga.
24 Josefiblo iglunganut itertipait imermiglo кaitsivoк,
ittikamingnik ubvarкovlugit, siuterкortojoкotingillo nerripkar-
pait.
25 Tâpkoale pilliutiksat âкiksorpait Josefe tikkitsiarivlugo
uvlub кetterarningane, tussaramik tagvane nerrijuksauner-
mingnik.
26 **Josefe** iglomut itermat, piliutit neksartatik tâpsomunga
âpait iglomut pâmangavigivlugo.
27 Tâpsomalo apertsorpait кanoengitsiarmangâta, oкar-
lune: Atâtase îtoк oкautigijase кanoengitsiarкâ? Sulle
inôvâ?
28 Kiovât: Kivgat atâtavut кanoengitsiarpoк, sulle inô-
voк. Okkovlutiglo pâmangavigivât.
29 Josefiblo takosarlune nukane Benjamin, anâname ern-
inga, takovâ oкarlunelo: Tâmnauvâ nukase oкautigijase
uvamnut? Oкarivorlo: Gûdib saimarlitit, ernîk!
30 Josefelo anisârpoк, illumigut nukane nagligidlara-
miuk, кeaviksarsiorlunelo sinigvingminut iterpoк кealarmelo
tagvane.
31 Ermikamele anivoк nunuvlunelo oкarpoк: Nerкiksa-
mik кaitsileritse!
32 Kaitsivullo tâpsomunga ingmikut, taipkonungalo ing-
mikut, Egiptenemiunullotauк ingmikut, Egiptenemiut Ebrê-
erit nerriкatigijaksaringimagit, Egiptenemiunut tamanna ma-
кojungnarmat.
33 Ingerкovaillo tâpsoma sânganut, angajukleк angajuk-

lioninga maliklugo, nukardlerlo nukardlioninga maliklugo.
Tamanna pivlugo tataminiadlarput.
34 Nerĸiksaniglo âtsivut Josefib sânganit taipkonunga,
Benjamin âtsivigivlugo illangita piksangit tellimairtorlugit;
imerpullo imermik nâmaksivlutik illagivlugo.

KAP. XLIV.

Josefib ĸatangutine ôktorpait.

1 **TAGVA** pimaklertoĸotine perĸovâ oĸautilâlo: Angutit
tâpkoa pôngit nerĸiksanik tattakit ajungitanginik, ilûnatiglo
attunit kênaujangit ĸalliutivlugit pônginut.
2 Ermguseralo, ermguseĸ silbereojoĸ, nukardlerpâb pônga-
nut ĸalliutijaksarivat, kênaujallo ĸaĸĸôjaksarsiniutigijangit.
Taimailiorporlo, sorlo Josefib oĸarvigingmago.
3 Kaulermalle, angutit tâpkoa siuterĸortojoĸotingillo
aularĸovait.
4 Iglugasaksoarnille anisimangmatta, ĸanitomêtilugit
sulle, Josefib pimaklertoĸotine oĸautivâ: Attê, tuavilutit
angutit taipkoa udlakit; angukungnelo oĸarvigijaksarivatit:
Sôĸ ajungitoĸ ajortomut akkiniarpisiûk ?
5 Tâmnaungilâĸ nâlekama imervigijanga nelautaijutigi-
jangalo ? Idluitulivose taimailiorapse.
6 Angugamigillo, oĸautsit tamakkoa oĸautigivait taipko-
nunga.
7 Kiovâlle: Sôĸ angajoĸâvut taimaitunik oĸauseĸarĸâ ?
Taimailiorneĸ ajornarpoĸ kivgarnut.
8 Takkuit, kênaujat pôptingne ĸalliutisimajut nagvârap-
tigik, uttertipavut illingnut nunamit Kânaanemit. Sugapta
nâlekavit iglunganit silberemik goldemiglônêt tigliktuksauna-
jarĸitâ ?
9 Kivgavit nelliat mattominga nagvârviojoĸ toĸo-
taksauvoĸ, amma uvaguttauĸ kivgaujomavogut nâlegapti-
ngnut.
10 Oĸautivait: Sorlo oĸarapse taimaile. Nelliat mat-
tominga ngavârviojoĸ kivgaujuksauvoĸ uvamnut, illipsele
kivgauniangilase.
11 Tuavilutiglo ilûnatik pôtik illivait nunamut, ilûnatiglo
pôtik ĸelarudjârpait.
12 Kenerasuarporlo angajuklerpâb pônganit pigiarlune nu-
kardlerpâb pônganut tikkidlune; ermguserlo Benjaminib
pôngane nagvârtauvoĸ.

13 Tagva annorâtik alikpait, siuterкortojoкotitiglo ussilertormivlugit, ilûnatik iglugasaksoarnut utterput.
14 **Judalo** кatangutingillo iterput Josefib iglunganut tagvanêtilugo sulle, pâmakterpullo sânganut.
15 Josefible oкautivait; Sugapse taimailiorкisê? Kaujimangilasê, angut uvaptun-itoк nelautaijungnarmât?
16 Juda oкarpoк; Sumik oкartuksauvitâ attaniptingnut? Kanorlo oкauseкartuksauvitâ? Kanorlônêt idluarsitilutâ? Gûdib kivgavit idluitulingit nagvârpait. Tagga! attanimnut kivgaulerpogut uvagut tâmnalo ermgusermik nagvârviojoк.
17 Oкarporle: Taimailiorneк ajornarpoк uvamnut. Ermgusermik nagvârviojoк tâmna kivgaujuksauvoк uvamnut, illipsele ullapirкsauteкarluse paungaritse atâtapsingnut.
18 **Tagva** Judab sângerpâ oкarlune: Attaneng-ai? kivgat oкâlagalâlauletôк attanera tussartilugo, ningaumajârnîllo katsungainiaranetôк kivgarnut, Faraotut igalloaravit.
19 Attanerma kivgatit aperingmagit oкarlune: Atâtaкarкisê кatanguteкarluselônêt?
20 Kiovogut tagva attaniptingnut: Itomik atâtaкarpogut, inôsuktoкarivoкtauк inutoкauningane inôlertomik; tâpsoma angajua toкovoк, kissine amiakôvoк anânaminit, atâtangatalo nagligidlarpâ.
21 Tagva kivgatit oкautivatit; Tamaungartisiuk uvamnut, takojomagapko.
22 Uvagulle oкarpogut attanimnut: Inôsuktub atâtane кemaklugo sapperpâ; кemakpago, atâtanga toкolerajarpoк.
23 Tagva oкarpotit kivgarnut: Nukase tamaungarкatigingikupsiuk, kênara takojaksaringilase.
24 Tagva paungarpogut kivgarnut atâtamnut, кaujitilugo attanima oкausinginik.
25 Atâtaptalo oкautivâtigut; Aularmititse, nerкiksagalâmik pisiniutivluta.
26 Kiovogulle; Attersarluta ajorpogut. Nukavut illagiguptigo kissiane attersaromavogut, angutib taipsoma kênanga takojaksaringinaptigo nukavut illaginago.
27 Tagva kivgavit atâtama oкautivâtigut: Nelungilase nuliara maggungnik erningmat uvamnut:
28 Aipâ uvamnit aularsimavoк, oкarpungalo: Aliktorsimajoк, nelonalungilaк; takojungnaipara mâna tikkidlugo.
29 Unatauк uvamnit aularutikupsiuk кanoetomullo tik-

kitaupat, uvanga ĸêrtojunga kanungartinajarpapsinga to-
ĸungajut inninganut kiksarnermut.
30 Kivgarnut atâtamnut mâna angeraruma inôsuktoĸ
illaginago, (tarningata ôma tarninga ungagidlarmago).
31 Imainiarpoĸ: Takogune, inôsuktoĸ saĸĸijârungnairmat,
toĸolerajarpoĸ, uvagullo kivgavit atâtavut kivgait ĸêrtojoĸ
kanungartinajarpavut toĸungajut inninganut kiksarnermut.
32 Kivgait oĸarpoĸ atâtamnut inôsuktoĸ akkisartoromav-
lugo, oĸarlunga: Illingnut uttertingikupko, inôsera nâvlugo
passijaksaujutigijomavara.
33 Tamanna pivlugo kivgat attanimnut kivgauvlune ta-
mânêle inôsuktoĸ simerdlugo, inôsuktorle paungarle ĸatangu-
tine illagivlugit.
34 Sugama atâtamnut paungartuksauvêk inôsuktoĸ illa-
ginago? Kapianartoĸ atâtama tikkitautigijanga takojaria-
ĸarajarpara.

KAP. XLV.

Josefe ĸatangutiminut nelonailivoĸ.

1 **TAGVA** Josefe najortime ilûnatik sângane nunojungnar-
ungnailerpoĸ, nipliavorlo: Ilûnatik uvamnit anilit! Najorto-
ĸangilarlo, Josefe ĸatangutiminut nelonailingmat.
2 Keadlalerporlo, Egiptenemiut tussâtilugit Faraublo kiv-
gangit tussâtilugit.
3 Josefelo oĸarpoĸ ĸatangutiminut: Josefeovunga; atâ-
taga sulle inôvâ? Katangutingitale kiovlugo sapperpât,
kênanga ĸoaĸsârutiginamitsuk.
4 Katangutinelo oĸautivait: Kailauritsetôĸ uvamnut!
Tagva aivigivât. Oĸarporlo: Josefeovunga ĸatangutise niorv-
gutigijase Egiptenemut.
5 Kissiane issumajârniarase mâna, ningautiniaraselo niorv-
gutigigapsinga tamaunga; inûlijauniksapsingnut Gûdib si-
vunapsigut tilingmanga.
6 Jâringnik maggungnik kângnartoĸsoaĸarêrpoĸ mâ-
na nuname, sulle jârit tellimat nâvlugit poagrejartoĸarane
kattersoijoĸarniangilaĸ.
7 Gûdible sivunapsigut tamaunga tilivânga nungumari-
ktailijomavluse nuname, inûlijomavluselo piulijaujutiksamut
angijoĸsoarmut.
8 Taimaimat, illipse tililungilapsinga tamaunga, Gûdible.
Tâpsoma Faraomut atâtangortipânga, nâlegangortilarmalo

iglunganut ilûnânut, attaningortilungalo nunamut Egiptenemut ilûnânut.
9 Tuavileritse mâna paungarluse atâtamnut oĸautijartorlugolo: Imâk ernivit Josefib oĸaudjaurĸovâtit: Gûdib attaningortingmanga Egpitenemut ilûnânut; katsungatailivlutit attersalaurit uvamnut.
10 Goseneme nunaĸartuksauvotit ĸanitamnêdlutit, igvillo ĸitorngatillo erngutatillo saugaĸotitillo tuktuvaĸotitillo perĸutitillo ilûnatik.
11 Tagvane pattangaititsomavagit, sulle jârinik tellimanik kângarnartoĸsoaĸarniarmat, ajulerĸonak igvit inuĸotitillo perĸutitillo tamaita.
12 Ahâk, ijipse takovânga, nukamalo Benjaminib ijîkita takovânga, ĸanipkut oĸarvigigapse.
13 Nakorijaunera ilûnât Egipteneme oĸautigisiuk atâtamnut takojaselo tamaita; tuavidluselo atâtaga tamaungartisiuk.
14 Nukanelo Benjamin ĸongasingagut erĸipâ ĸeavlunelo, Benjaminelo ĸeagivoĸ ĸongasingane.
15 Katangutinelo tamaita kunikpait ĸeavigivlugillo, kingornganelo katangutingita oĸarĸatigivât.
16 **Farauble** iglungane tussaumajauvoĸ, oĸartoĸarmat: Josefib katangutingit tikkisimavut. Tamanna Faraub kivgangitalo ĸuviasûtigivât.
17 Faraublo Josefe oĸautivâ: Katangutitit oĸautikit: Imailioritse; siuterĸortojoĸotise ussilertorsigik aularluselo Kânaanib nunanganut.
18 Atâtaselo inuĸotiselo illagivlugit ĸailauritse uvamnut, nunab Egiptenib pitangita ânanauninginik tunitjivigijomavapse, nunablo pitangita ajungininginik nerĸiksaĸarniarpose.
19 Igvit perĸojauvotit; imailioritse [gôk]: Kamutit aksaloalît neksarniarsigik nunamit Egpitenemit ĸitorngapsingnut nuliapsingnullo, atâtaselo aivlugo tikkilermititse.
20 Perĸutiselo ivleriniarasigik, nunab Egiptenib ilûnane pitangita ânanauningit nangminerijaksarigapsigik.
21 Taimailiorpullo Israêlib erningit. Josefiblo ĸamutinik aksaloalingnik tunitjivigivait Faraub perĸojanga maliklugo, taĸoaksanginiglo.
22 Ilûnaita attunit tunitjivigivait annorâtsiamik atautsemik, Benjaminele tunitjivigivâ kênaujanik 300nik annorâtsianiglo tellimanik.
23 Amma atâtaminut tujûtigivait siuterĸortojut tellimaujortut, Egiptenib pitangita ânanauningita illanginik nangmar-

tut, siuterкortojullo arnaujut tellimaujortut, кaккôjaksanik
кaккôjaniglo, atâtame taкoaksanginik, nangmartut.
24 Katangutine tagva aularкovait. Aularmatta oкau-
tivait; ningautiniarasetôк ingergatiluse.
25 **Egiptenemillo** paungaramik, atâtatik Jako, nuname
Kânaanemêtoк, tikkipât.
26 Unipkârvigivlugolo oкautivât; Josefe inôvoк sulle,
attaniovorlo nuname Egipteneme ilûnâne. Kissiane ôma-
tinga ônartailivoк, okperingimagit.
27 Tagva Josefib oкausingit tamaita oкautigivait tâpso-
munga oкauserijangit taipkonunga. Kamutillo aksaloalît
takolermagit, Josefib tujûtigijangit, кemuksiutigijaksane, tag-
va atâtangata Jakob anerninga ômalerivoк.
28 Oкarporlo Israêle: Nâmaksivoк! Ernera, Josefe sulle
inôvoк; takojartoromavara toкolerкârnanga.

KAP. XLVI.

Jakokut nûput Egiptenemut.

1 **ISRAELE** tagva aularpoк perкutine tamaita neksarlugit.
Bersêbamullo tikkiname, ômajomik tunerguserpoк atâtame
Isaab Gûdinganut.
2 Gûdiblo Israêle oкarvigivâ takotitjutikut unnuarme,
oкarlune: Jako, Jako! Kiovorlo: Tamânêpunga.
3 Oкautivâlo: Uvanga Gûdeovunga, atâtavit Gûdinga;
sivôranak, attersartuksaugavit Egiptenemut, tagvane inuga-
saksoangortitsomagapkit.
4 Uvanga attersarкatigijomavagit Egiptenemut, uvangalo
amma uttertitsomârivagit tamaunga, Josefiblo aggane ijîng-
nut illijomârpait.
5 Tagva Jako aularpoк Bersêbamit; Israêliblo erningita
atâtatik Jako, кitorngatiglo, nuliatiglo, кemuksiutivait kamu-
tinut aksaloalingnut Faraub tujûtigijanginut кemuksiutigi-
jaksanginut.
6 Tiguvaillo nergjuteкotitik perкutitiglo pisiarijatik nu-
name Kânaaneme, Egiptenemullo pivut, Jakolo kinguvâ-
ngillo ilûnatik:
7 Ernine, ernimelo erningit, paninelo, ernimelo paningit,
kinguvânelo tamaita Egiptenemut illagivait.
8 **Tamadja** Israêlib kinguvângita Egiptenemut tikkitut
attingit: Jakolo erningillo: Jakob erninga angajukleк Rubene.
9 Rubenib erningit: Hanoк, Pallu, Hetseron, Karmi.

10 Simeonib erningit: Jemuel, Jamin, Ohad, Jakin, Sugar, Saulelo, arnab Kânaanemiub erninga.
11 Levib erningit: Gerson, Kagat, Merari.
12 Judab erningit: Ger, Onan, Sela, Peres, Sera. Gerelo Onanelo tokovuk nuname Kânaaneme. Peresib ernîgik: Hetseron Hamulelo.
13 Isassarib erningit: Tola, Puva, Jobe, Simeron.
14 Sebulonib erningit: Sered, Elon, Jaleel.
15 Tâpkoangovut Leab kitorngangit, erniarijangit Jakomut Mesopotâmiame, paningalo Dina. Inuit ilûnatik, ernît panîllo katilugit, 33ovut.
16 Gadib erningit: Sifion, Haggi, Suni, Esbon, Eri, Arodi, Areli.
17 Asserib erningit: Jimna, Jesua, Jesui, Beria, najangalo Sera. Beriable ernîgik: Heber Malkielelo.
18 Tâpkoangovut Silpab kitorngangit, Labanib tunijangata paniminut Leamut. Tâpkoa Jakomut erniarivait: inuit 16.
19 Rahelib Jakob nuliangata ernîgik: Josefe Benjaminelo.
20 Josefelo Egipteneme ernertârpok Manassemik Efraimiglo, Asnatib, ajokertuijub Onemêtub Potiferab paningata, erniarijâgingnik tâpsomunga.
21 Benjaminib erningit: Bela, Beker, Asbel, Gera, Naman, Eigi, Ros, Mupim, Hupim, Arde.
22 Tâpkoangovut Rahelib kitorngangit, erniarijangit Jakomut, katilugit inuit 14.
23 Danib erninga: Husim.
24 Naftalib erningit: Jatseel, Guni, Jetser, Sillim.
25 Tâpkoangovut Bilhab kitorngangit, Labanib tunijangata paniminut Rahelemut. Tâpkoa erniarivait Jakomut, katilugit inuit 7.
26 Inuit tamaita Jakob Egipteneliarkatingit, uviningata kinguvângit (erningita nuliangit kissêta pinagit)—tâpkoa tamaita katilugit 66ovut.
27 Josefiblo ernîgik, Egipteneme erniarijaujuk tâpsomunga, maggôvuk. Jakokut, Egiptenemut tikkitut, tamaita katilugit 70ovut.
28 **Jakoblo** Juda sivunermigut tilivâ Josefemut, apkomik Gosenemut unertutjerkovlugo sivunermigut. Nunamullo Gosenemut tikkiput.
29 Tagva Josefe anujerkojivok, kemukserlunelo paungarpok Gosenemut, atâtane Israêle pâriartorlugo. Takûtilermanik, kongasingagut erkipâ keakitârlune kongasingane.

30 Israêlelo Josefemut oĸarpoĸ: Mâna toĸoleromavunga,
kênat takogapko, sulle inôjotit.
31 Josefiblo ĸatangutine atâtamelo inuĸotingit oĸauti-
vait: Majorarniarpunga Farao ĸaujititsomavlugo, oĸautijoma-
varalo: Katangutikka atâtamalo inuĸotingit nunamit Kânaa-
nemit uvamnut tikkiput;
32 Angutillo taipkoa mianersijôvut, nergjuserigamik; sau-
gaĸotitiglo tuktuvaĸotitiglo perĸutitiglo tamaita neksarpait.
33 Farauble ĸairĸokpase apertsorluse: Sumik inôgutiksar-
sijuteĸarĸisê ?
34 Tagva oĸartuksauvose: Kivgatit nergjutinik mianersi-
jeovogut sorusioniptingnit mâna tikkidlugo, uvagullo sivorli-
vullo, nunaĸarĸovluse Goseneme; saukanik mianersijut ilû-
natik Egiptenemiunut maĸojugijaungmatta.

KAP. XLVII.

Jakokut nunaĸarput Goseneme.

1 **JOSEFIBLO** Farao ĸaujititsartorpâ oĸarlune: Atâtagalo
ĸatangutikkalo saugaĸutingillo tuktuvaĸotingillo perĸuti-
ngillo ilûnatik tikkiutivut nunamit Kânaanemit; ahâglo, Gose-
nemêput.
2 Katangutiminillo tamainit tellimat tiguvait pitilugit
Faraub sânganut.
3 Faraublo ĸatangutingit aperivait: Sumik inôgutiksarsi-
juteĸarĸisê ? Kiovât: Kivgatit saukanik mianersijôvut uva-
gullo sivorlivullo.
4 Oĸarivullo Faraomut: Tikkisimavogut tujormiangoniar-
dluta nuname, kivgaĸotivit saugaĸotingit nerrinasugviksa-
ĸarungnairmatta, kângnartoĸsoaĸ sugaluluarmat nuname
Kânaaneme. Taimaimat kivgatit mâna Goseneme nunaĸar-
ĸolaukittôĸ !
5 Faraublo Josefe oĸautivâ, oĸarlune: Atâtallo ĸatangu-
titillo tikkiutingmatta illingnut,
6 Egiptene ilûnane attuinauvoĸ illingnut; nunab illangane
ânanaunerpâme nunaĸartikit atâtallo ĸatangutitillo, illa,
Goseneme nunaĸarlit. Kaujikuvillo, akorngane piloriktunik
anguteĸarmat, nergjuteĸotimnik kamajingortikit !
7 Josefiblo atâtane Jako itertipâ, Faraub sânganut pitilugo.
Jakublo Farao saimauserpâ.
8 Faraublo Jako aperivâ: Jârit inôvigijatit ĸapsiovât ?
9 Jakub Farao kiovâ: Jârit tujormiangovigijakka tagva

130: ikiput ajularmiglo jârit inôvigijakka, inorlugit jârit sivorlima inôvigijangit tujormiangovigijangit.

10 Jakublo Farao saimauserpâ, tâpsomangallo anivoĸ.

11 Josefiblo atâtane ĸatangutinelo nunaĸartipait nunaĸuteĸartilugit Egipteneme, nunab illangane ânanaunerpâme, Ramesesib nunangane, Faraub perĸojanga maliklugo.

12 Josefiblo atâtane ĸatangutinelo atâtamelo inuĸotingit tamaita nerĸiksanik pitatserpait soruseĸarningit maliklugit.

13 **Nerĸiksaĸarungnairporlo** nuname ilûnâne; kângnartoĸsoaĸ sugaluluarmat, Egiptenemelo Kânaanemelo perlerput kângmut.

14 Josefiblo kênaujat tamaita Egiptenemêtut Kânaanemêtullo, ĸaĸĸôjaksat pisiat akkingit, katitipait, Josefiblo kênaujat Faraub iglunganut pitipait.

15 Kênaujallo nungungmatta Egipteneme Kânaanemelo Egiptenemiut ilûnatik Josefe tikkipât oĸarlutik: Nerĸiksaptingnik tunitjivigitigut! Sôĸ takkungne perlertuksauvitâ, kênaujat nungunermatta?

16 Josefib oĸautivait: Nergjuteĸotise ĸaisigik, tagva nerĸiksanik, nergjuteĸotipse akkiksanginik, tunitjivigijomavapse, kênaujat nungunermatta.

17 Tagva nergjuteĸotitik tikkiutivait Josefemut; horsillo saukallo, tuktuvaillo siuterĸortojullo, akkilerlugit Josefib nerĸiksanik tunitjivigivait. Taimaglo nerĸiksanik pitatserpait jâreme tamattomane, nergjuteĸotingit tamaita akkilerlugit.

18 Jâre tamanna nângmat, jârib aipangane amma tikkinivut tâpsomunga, oĸautivlugo: Attanivut angigutijomangilavut, kênaujat nungungmatta, nergjuteĸotillo pisiangongmatta attaniptingnut, amiakoĸangilaĸ attaniptingnut, timiptingnik perorsêviptingniglo kissênik.

19 Sôĸ takkungne perlertuksauvitâ perorsêvivullo asserortuksauvlutik? Pisinialaurit uvaptingnik perorsêviptingniglo, nerĸiksanik akkilerluta, tagva kivgauniarpogut Faraomut uvagullo perorsêvivullo. Karngasûtiniktauĸ tunitjivigilaungmitigut, inôrĸovluta toĸolerĸonatalo perorsêvivullo asserulerĸonagit!

20 Tagva Josefib Egiptenemiut perorsêvingit tamaita pisiarivait Faraomut, Egiptenemiut ilûnatik perorsêvitik niorvgutigingmagit, kângnartoĸsoaĸ sugaluluarmat tâpkonunga. Taimaglo Faraub nuna perĸutigilerpâ.

21 Inuillo nûtipait iglugasaksoarnut Egiptenemiut nunangita issuklianit issukliata aipânut.

22 Ajoĸertuijulle perorsêvingit kissêta pisiaringilait, ajoĸertuijunut piksaĸarmat Faraomit, nerĸiksaĸarpullo taipkonunga ilingajomik, Faraub tunivaktanginik. Tamanna pivlugo perorsêvitik niorvgutigilungilait.
23 Josefiblo inuit oĸautivait: Okoĸsê, uvlome illipsingnik perorsêvipsingniglo pisivunga Faraomut. Tagga, karngasûtiksat piksase, perorsêvît karngasoivigisigik.
24 Imailingajuksauvorlo katersortaujomârtut pivlugit: (tellimaulivlugit) Tellimangit atausît tunijaksarivase Faraomut, tellimangille sittamat illipse piksarivase: karngasûtiksat perorsêvingnut, nerĸiksase inuĸotipselo ĸitorngapselo nerĸiksangit.
25 Oĸarput: Inûlivaptigut illa! Saimaneĸsituinarta attanipta sângane, tagva kivgauniarpogut Faraomut.
26 Josefiblo Egiptenemiut ilusiksaĸartipait perorsêvît pivlugit uvloĸ tamanna tikkidlugo, tellimangit tunivlugit Faraomut. Ajoĸertuijut perorsêvingit kissêta pinagit, tâpkoa Faraub perĸutigingilait.
27 Israêlikullo nunaĸalerput Egipteneme nuname Goseneme. Tamanna nunaĸutigivlugo kinguvâktârĸattarput unuksivalliavlutik.
28 **Jakolo** Egipteneme inôvoĸ jârinik 17nik; jârillo inôvigijangit tagva 147.
29 Israêlible toĸoviksanga ĸaglilermat, ernine Josefe ĸairĸovâ oĸautivlugolo: Saimaneĸsiguma illingne, tagva aggatit sibviamnut illilaukit, (nellonaijaivlutit) nelâgut nagligigamga; iluverniarnangatôĸ Egipteneme!
30 Sivorlikka iluverĸaĸatigijomavakka, Egiptenemillo âtaksarivarma, taipkoa iluvinganut illivlunga. Oĸautivâ: Taimailioromavunga sorlo oĸaravit.
31 Oĸarivorlo: Angimarigviginga! Angimarigvigivâlo. Israêlelo inangavingmine egarpoĸ akkitiminut.

KAP. XLVIII.

Jako Efraimik Manassemiglo saimartitsivoĸ.

1 **PIJOKARTUT** tamakkoa kingorngatigut Josefe oĸautjauvoĸ: Ahâk, atâtat ĸanimavoĸ. Tagva ernîngne illaurĸovak Manasselo Efraimelo.
2 Jakolo ĸaujititsartorpât oĸarlutik: Ahâk, ernît Josefe ĸailerpoĸ illingnut. Israêlelo sôngosarlune iksivalerpoĸ nellavingmine.

3 Jakole Josefemut oĸarpoĸ: Gûdib ajugaĸangitub saĸ-
ĸervigilaujuvânga Luseme, nuname Kânaaneme, saimauser-
lungalo,
4 Oĸarvigivlunga: Ahâk, kinguvâktârtitsomavagit unuk-
sivalliatitsomavlutillo inugasaksoangortilutit, nunalo manna
sorairtuksaungitomik perĸutautitsomavara kinguvângnut ki-
ngunikkut.
5 Taimaimat ernîkik tâpkoa, Egipteneme ernertârijâkik,
ilingnut tikkerĸârtinanga Egiptenemut, nangminerijomavâk-
ka; Efraimelo Manasselo Rubenetut Simeonetullo nangmineri-
jomavâkka.
6 Kingorngatigulle ernertârmiguvit, tâpkoa igvit nangmi-
nerijomârpatit, taiguseĸaromârpullo angajûngmik attîging-
nik tâpkoa kingormgutijomârtâgingne.
7 Mesopotâmiamit tikkinama, Rahele toĸovoĸ takkumne,
nuname Kânaaneme ingerartiluta, Efratib ĸanimarilungita-
ngane; tagvanelo apĸome Efratemut sangmijome iluverpara
(Efrat tagva Betlehem).
8 Israêliblo Josefib ernîgik takoleramigik, oĸarpoĸ: Kik-
kuk ukkoâ ?
9 Josefib atâtane kiovâ: Ernîkka ukkoa, Gûdib tunijâgik
uvamnut tamâne. Oĸarivoĸ: Kailik uvamnut, saimausero-
magapkik.
10 Israêlible ijîgik inutoĸaunermut takpêlermanik, tako-
jungnangilaĸ nâmaktomik. Tessiormagik tâpsomunga, ku-
niklugiglo erĸipak.
11 Israêlelo Josefemut oĸarpoĸ: Kênat takolugo nerriu-
gungnailauralloarpunga; sunaubvale, kinguvângnik aglât Gû-
dib takotipânga.
12 Josefiblo sânganit pêrpak nunamut pâmakterlune.
13 Tagva Josefib tamarmik tiguvak: Efraime tallerpingmi-
nut Israêlib saumia sâdlugo, Manasselo saumingminut Israêlib
tallerpia sâdlugo, tessiorlugik tâpsomunga.
14 Israêliblo aggane tallerpît issakpait illilaitalo Efraimib
niaĸoanut, nukardliogalloarmat tâmna, sauminelo illivait
Manassib niaĸoanut, pijarellunelo aggangminut taimailiorpoĸ,
Manasse angajukliogalloarmat.
15 Josefelo saimauserpâ oĸarlunelo: Gûdib piksoma—
atâtâkka Abrahalo Isaarlo arvertalaukpuk saĸĸâne—Gûdib
uvamnik pairĸsijub inûlervimnit uvlomemut aglât,
16 Engelib ajortunit tamainit piuliklertub uvamnik, tâp-
soma nukapiâk ukkoa saimauserligik, taijaulerĸovlugik attim-

nik atâtângmalo attîgingnik Abrahablo Isaablo, aglisivalliar-
ĸovlugik unuksivalliarĸovlugiglo nuname!
17 Josefible atâtane takogamiuk tallerpingminik illijijoĸ
Efraimib niaĸoanut, idluaringilâ, atâtamelo aggangit tiguvait
Efraimib niaĸoanit Manassib niaĸoanut pititsomavlugit.
18 Josefiblo atâtane oĸautivâ: Atâtâk, taimainak! una
angajukliovoĸ, ôma niaĸoanut aggaktit tallerpît illilaukit.
19 Atâtangale taimailioromangilaĸ, oĸarlunelo: Nelungi-
langa ernîk, nelungilanga! Unatauĸ inôĸatigêksoangortitau-
jomârpoĸ angijôvlunelo, nukangale anginersaujomârpoĸ ôma-
ngat inôĸatigêt unuktuit kinguvâksarivlugit.
20 Taimak uvlorme taipsomane saimauserpak, oĸarlunelo:
Israêlikune saimausêjoĸarangat kimik, oĸartuksauvoĸ: Gû-
dib iliorvigilitit Efraimetut Manassetullo! Taimak Efraim
sivorliutivâ Manassemit.
21 Israêlelo Josefemut oĸarpoĸ: Takovarma toĸolertu-
nga, Gûdible illagijomârpâse uttertiluselo atâtapse nuna-
nganut.
22 Nunab illanga perĸutautipara illingnut, piksariluartat
ĸatangutingnit, saviksoamnut pittiksimnullo aĸsârnigarijara
Amoriterit agganginit.

KAP. XLIX.

Jakub ernine nelautaivigivait, toĸovorlo.

1 **JAKUBLE** ernine ĸairĸovait oĸarlune: Katimatitse,
nelojungnairtitsomagapse tikkitautigijomârtapsingnik nelliu-
tome pijomârtome.
2 Katimatitse tussarluselo, Jakub erningit; atâtase Israêle
tussarsiuk!
3 **Rubene,** igvit tagva ernera angajukleĸ, nukkiga, angu-
teonimalo saĸĸerĸârtanga; anginerôjoĸ, pitsartunerôjoĸ.
4 Imertut tertipotit; pinerôjungnairtuksauvotit tagva,
atâtavit inangavianut inaravit, tagvanêdlutit ivsornarti-
nangne. Inangaviga inarvigivâ!
5 **Simeonelo** Levilo ĸatangutigêkpuk; saviksoâktik sak-
kogivakit pikablanermut.
6 Kaggimiolerangamik, tarniga tagvanêrĸolungitara; kati-
malerangamik, ivlernartoĸutiga (tarne) illaurĸolungitara; ni-
ngarlutik inuarmanik, kuksalailutik tuktuvait illakungorti-
mattikik.
7 Kapianarmêk ningarningak ilungertortoĸ, ningauma-

jârningak kassêtoĸ! Aviuterĸovakka Jakokune, siamarti-
lugit Israêlikune.
8 **Igvit,** Juda, igvit nakorijaksarivâtit ĸatangutivit. Ag-
gatit akkerartortivit tununginêtuksauvut, pâmaktervigijak-
sarivâtit atâtavit ĸitorngangita.
9 Loeviarauvoĸ Juda. Sâlaĸarĸârlutit aglivalliavotit,
ernîk. Pâmakpoĸ, aĸopivoĸ loevitut, loevitut piaraĸarto-
tut; kia ullapilugo sappingilaûk?
10 Attaniub ajaupianga Judamit pêraksaungilaĸ, opigi-
jautiksarlônêt ittigangita akornganit, Silo (ullapirĸsaijoĸ)
tikkilerĸârtinago; tâmnalo inôĸatigêksuit nâlegaksarivât.
11 Siuterĸortojoĸotine vaineĸutimut pittukpâ, siuter-
ĸortojoĸotimelo piaranga vaineĸutib akkerunganut; an-
norâne ergortorpâ vainemut, ulliksoarnelo vaineĸutib pau-
ngangita iptinganut.
12 Ijîgik aupaluksivuk vainemut, kigutingit ĸaĸorsivut
imumut.
13 **Sebulone** nunaĸartuksauvoĸ imarbiksûb sikjangane,
umiaĸsuit kissarviane; kiglinga attavoĸ Sidonemut.
14 **Isassarib** siuterĸortojoĸ nukkeĸatsiartoĸ adsigivâ, aĸo-
pijoĸ avalut illuane.
15 Inilangaviksaĸ ajungitoĸ maluginamiuk, nunalo âna-
nauginamiuk, ĸollêngne manivak nangmarnermut kivgangor-
dlune akkeĸangitoĸ.
16 **Danib** inuĸotine erĸartoraksarivait, Israêlib kinguvâ-
ngititut assimititut.
17 Dane ĸuglugiangovoĸ apĸosinerme, ĸuglugiarâluk
pissugvingme: horse kêngmago kingmingagut, inua niverpoĸ
kataklune.
18 Nâlegaĸ, piuliklernît nerriugivara!
19 **Gade** inôĸatigêksuit sorsugvigijomâralloarpât, tâpso-
male sorsugvigingmivlugit ĸemâtitsomârpait.
20 **Asserib** nerĸiksalianga orĸsuliovoĸ, attanerit mamari-
vaktanginik tunitjijomârpoĸ.
21 **Naftalib** tuktu ômariktok adsigivâ; tussarominartunik
oĸauseĸarpoĸ.
22 **Josefe** napârtoarsutun-ipoĸ paungaliktut, napârtoar-
sutut paungaliktut puilaviub sennianêtotut; akkerungita
ĸarmaĸ nâvât:
23 Pittiksilît ullapigalloarmatsuk pittiklugolo unangmiv-
lugolo,
24 Tâpsoma pittiksinga soĸosingilaĸ, aggangitalo nukki-

ngit ajulungilat, ajugaujub Jakokune ikajormago, Israêlib
pairijingata, ĸairtorijangata.
25 Atâtavit Gûdinganit tamanna pivoĸ: Tâpsoma ikajor-
litit, ajugaĸangitublo saimauserlitit pikuminartunik pângat
ĸilangmit pijunik, pikuminartuniglo kanangat ittinermit
pijunik, pikuminartunik amâmamit igliamillo pijunik!
26 Saimanartut atâtavit tunijangit pitsartunersauvut sai-
manartunit ĸaĸĸat nutaungitut tunijanginit, ĸaĸĸârulait
aulajuitut allianarninginit. Josefib niaĸoanut pilit, ĸata-
ngutingita akorngane attaniotijub kabjinganut!
27 **Benjaminib** amaroĸ kêsuktoĸsoaĸ adsigivâ; uvlâkut
pijane nerrivait, unnukut aĸsârnigarijane aitûtigivait.
28 **Tamadja** Israêlib kinguvârêngit 12 ilûnatik: tamadjalo
atâtangata oĸauserijangit tâpkonunga, saimausermagit; ilû-
naita attunit saimauserlugit saimauserpait.
29 Perĸovlugillo oĸautivait: Illaliudjaujomâruma sivor-
lerijamnut, iluveriartorsinga sivorlima akorngaut, ĸairo-
sungmut Efronib Hetiterib perorsêvinganêtomut,
30 Perorsêviub Makpêlab ĸairosunganut, Mamrib akkia-
nêtomut, nuname Kânaaneme. Taimna Abrahab pisiarivâ
perorsêvik illaliudlugo Efronemit Hetiteremit, iluverviksa-
ĸarĸovlugo.
31 Tagvunga Abraha illivât nuliangalo Sara. Tagvu-
nga Isaaĸ illivât nuliangalo Rebekka. Tagvunga Lea illi-
vara.
32 Perorsêvik taimna ĸairosungalo pisiangomavuk Hetib
ĸitornganginit.
33 Jakublo perĸojane ĸitorngaminut sorairamigit, itti-
gane nellavingminut pitipait anernangerdlunelo, illaliutjau-
vorlo sivorlerijaminut.

KAP. L.

Jako iluvertauvoĸ. Josefe toĸovoĸ.

1 **TAGVA** Josefib, atâtame kênanganut pûlune, ĸeajuti-
givâ kuniklâlo.
2 Josefiblo kivgane âniasiortit perĸovait, atâtane mingoar-
taurĸovlugo. Tagva âniasiortit Israêle mingoarpât.
3 Uvlut 40 tâpsomunga nâvlugit, uvlut taimak unukti-
gijut nâjariaĸarmatta mingoartaugiamut. Egiptenemiullo
uvlunik 70nik ĸeavât.
4 Uvlullo taipkoa ĸeaviojut sorairmatta, Josefib Faraub

inuкotingit oкarvigivait, oкarlune: Saimaneкsiguma illipsingne, tagva Farao oкarvigisiuk oкautivlugo:
5 Atâtama angertipânga, oкarlune: Takovarma toкolertunga; iluviksamnut nuname Kânaaneme pijarêrtamnut illijaksarivarma. Taimaimat takpaungarlangatôк atâtaga illijartorlugo; utteromârpunga.
6 Faraub oкautivâ: Takpaungartuinarit atâtat illijartorlugo, sorlo angertingmatit.
7 Tagva Josefe takpaungarpoк, atâtane illijartoromavlugo. Faraublo kivgangit ilûnatik illagivlugo takpaungarput, angajoкaujut iglungane, angajoкaujullo ilûnatik nuname Egipteneme,
8 Taimaktauк Josefib inuкotingit ilûnatik, кatangutingillo, atâtangatalo inuкotingit; кitorngatik kissêta, saugaкotitiglo, tuktuvaкotitiglo, кemakpait nunamut Gosenemut.
9 Amma кemuksertut ablângajullo horsine illagivlugo takpaungarput; ingergaкatigêksuit.
10 Katjugvik Atat Jordanib akkianêtoк tikkinamitsuk, angijomik ilungertortomiglo ogguarput tagvane; atâtane pivlugo ogguarneк atorpâ uvlut 7 nâvlugit.
11 Nunable inungita Kânaanemiut ogguarneк katjugvingme Atatime takogamitsuk, oкarput: Egiptenemiut ilungertorlutik tagvane ogguarput. Tamanna pivlugo nuna tamanna Jordanib akkianêtoк taijauvoк Egiptenemiut ogguarvinganik.
12 Erningitalo taimailiorvigivât, sorlo perкungmagit.
13 Ikârlugolo nunamut Kânaanemut illijartorpât perorsêviub Makpêlab кairosunganut, Abrahab pisiarijanganut (perorsêvik illaliudlugo) iluverviksaurкovlugo Efronemit Hetiteremit, Mamrib akkianêtomut.
14 Atâtanelo illijarêramiuk, Josefe Egiptenemut utterpoк, tâmnalo, кatangutingillo, ilûnatiglo illagivlugo takpaungarsimajut, atâtanga iluveriartorlugo.
15 **Josefible** кatangutingit, atâtamik toкunga issumajârutigivlugo, oкarput: Kapianarmêk, Josefib mâna omiginajarpattigut akkiniarlutalo idluitunik tamainik piniartaptingnik tâpsomunga!
16 Taimaimat Josefe oкautjaurкovât: Toкolerкârane atâtat perкojivoк oкarlune:
17 Imâk oкariaкarniarpose Josefemut: Katangutivit piungituliningit idluitulinigillo issumagijungnailaungmikit, idluitulivigingmatit illa. Taimaimat mâna issumagijungnailau-

kittôĸ atâtavit Gûdingata kivgangita idluituliningit! Josefele ĸeavoĸ, taimak oĸarvigingmatsuk.
18 Katangutingitalo pâmaktervigijartorpât, oĸarlutik:
Tagga, illingnut kivgaulerpogut.
19 Josefible oĸautivait: Sivôraniarase! uvanga Gûdeogal-
loarĸingâ?
20 Illipse issumaĸalauralloarpose, idluitulivigijomavlunga,
Gûdele ajungitomik issumaĸarpoĸ taimailioromavlune, sorlo
mâna saĸĸijâdlarmat, inôĸatigêksuit inûlivlugit.
21 Taimaimat sivôraniarase mâna! Uvanga patangai-
titsomavapse ĸitorngaselo. Manigorpaillo kiblingnartunik
oĸauseĸarvigivlugit.
22 **Taimak** Josefe Egipteneme nunaĸarpoĸ, tâmnalo atâ-
tangatalo inuĸotingit; inôvorlo Josefe jârinik 110nik.
23 Efraimiblo kinguvârêngningita pingajungit Josefib ta-
kovait; taimaktauĸ Maggerib, Manassib erningata, erningit
inôlerput Josefib sângane.
24 Josefiblo ĸatangutine oĸautivait: Toĸolerpunga; Gû-
diblo nelipsaromârpâse, nunamit mattomangat paungartiluse
nunamut angerutigijaminut Abrahamut Isaamullo Jakomullo.
25 Josefiblo Israêlikut angertipait, oĸarlune: Gûdib nelip-
saromârpâse, tagva saunikka tamângat takpaungartitsomâr-
pase.
26 Tagva Josefe toĸovoĸ 110nik jâreĸarlune. Mingoar-
pâlo iklervingmut illivlugo Egipteneme.

MOSESIB AGLANGITA AIPAINGIT UBVALO

EXODUS,

TAMADJA AULARNEK.

KAP. I.

Israêlikut Egipteneme kivgaulerput.

1 **TAMADJA** Israêlib erningita Jakub Egipteneliaĸatingita attingit, attunit inuĸotitik illagivait:
2 Rubene, Simeone, Levi, Juda,
3 Isassare, Sebulone, Benjamin,
4 Dane, Naftali, Gade, Assere.
5 Inuillo ilûnatik Jakob kinguvângit uvinikut tagva inuit 70; Josefele Egiptenemêtsarêrpoĸ.
6 Josefelo ĸatangutingillo ilûnatik inôĸatigijangillo taipsomane ilûnatik toĸungmatta,
7 Israêlikut, kinguvâktâĸattarlutik pivallialerput unuksivallialutiglo angijororpalliadlarlutiglo; nunalo nâmavât tâpkoa.
8 **Tagva** nutâmik attaneĸalerpoĸ Egipteneme; tâpsoma Josefe ĸaujimangimarikpâ.
9 Oĸarporlo inuĸotiminut: Takovose, inuit ukkoa Israêlikut ununersaulermatta sôngonersauvlutiglo uvaptingnit:
10 Attê, pingitsertornermut pivalliatailitilavut; unatartoĸartilugo illaudlaroarmatta unatarvigijiptingnut sorsugvigivlutalo nunalo ĸemaklugo.
11 Tagva kivgartorlukatitsijunik angajoĸâĸartipait, siorniortitaurĸovlugit pijaksanut oĸumainartoĸsoarnut, Faraolo igluliorpât iglugasangnik ĸematuliviksaujunik: Pitomemiglo Ramsesemiglo.
12 Kissiane siorniortitauvallianingat maliklugo pivalliatuinarput unuksivalliavlutiglo. Taimaimat Israêlikut sivôragilerpait.
13 Tagva Egiptenemiut sugaluluartomik kivgartortipait Israêlikut,
14 Siorniornadlartomiglo inôseĸartipait oĸumainartomik kivgartortilugit: machaleritilugit ivitâliortilugillo sunatuinar-

niglo pijaksaĸartilugit perorsêvingne, sunatuinarnik sugalu-
luartomik kivgartoruteĸarêralloarmatta.
15 **Egiptenemiullo** attaningat oĸarpoĸ ernisuksêjunut
Ebrêereojunut—tâpkoa illangat Sifaramik attelik, aipangalo
Puamik attelik—
16 Oĸarlune: Arnane Ebrêereojune ernisuksêlerangapse
ernivianelo takogupsiuk angutiarsuk, tagva toĸotaksarivase,
arnaukpalle inûlisiuk.
17 Ernisuksêjulle Gûde sivôragivât, pinialungilallo sorlo
Egiptenemiut attaningata oĸautingmagit, angutiarsuille inû-
livait.
18 Tagva Egiptenemiut attaningata ernisuksêjut ĸairĸovait
oĸautivlugit: Sôĸ taimailiorĸisê, angutiarsuit inûligapsigik?
19 Ernisuksêjut Farao kiovât: Arnat Ebrêereojut arna-
titut Egiptenemiutitut ingimatta, nukkeĸatsiarmattale. Er-
nisuksêjoĸ tikkilerĸârtinago ernilerêrput taipkoa.
20 Tamanna pivlugo Gûdib ernisuksêjut ajungitulivigi-
vait. Inôĸatigêllo unuksivalliavlutik unuktovaksôlerput.
21 Ernisuksêjullo Gûde sivôragingmatsuk, kinguvâĸarti-
pait unuktunik.
22 Tagva Faraub inuĸotine tamaita perĸovait oĸarlune:
Angutearsuit inôlertut ilûnaita kôksoarmut eginiarpase, ar-
nârsuille ilûnaita inôtilugit.

KAP. II.

Mosesemik.

1 **TAIPSOMANE** angutib Levikut illangata nuliarileriar-
torpâ Levib paningita illangat.
2 Arnarlo tâmna singailerpoĸ ernermiglo ernivoĸ. Soru-
sitsiangojorlo takogamiuk, ijeriartorpâ taĸĸit pingasut nâv-
lugit.
3 Sivitunersamigle ijerlugo sapperamiuk, iklerviarsuk
ibviogaĸ tiguvâ tâpsomunga; mingoarlugolo kutsomullo
târmullo, nutarârsuglo tagvunga illivlugo pitipâ iviksuit
akornganut kôb sinnânut.
4 Najangale ĸanigalâgungnairlune ĸikkarpoĸ, nautser-
torlune ĸanoĸ ilinganiarmangât.
5 Tagva Faraub paninga attersarpoĸ ubvaromavlune
kôngme, uigasuĸotingillo pisulerput kôb sinnâgut. Ikler-
viarsugle iviksuit akornganêtoĸ takogamiuk, kivgarne arnaĸ
tillivâ aijaurĸovlugo.

6 Mattueramiuk, nutarârsuk takovâ, sunaubvalo, angu-
tearsuk ĸeajoĸ. Nagligilerpâ tagva oĸarlunelo: Tagga, nuta-
rârsuit Ebrêereojut illangat.
7 Najangale oĸarpoĸ Faraub paninganut: Arnat Ebrêe-
reojut amâmaktitsijut illangat ĸairĸojartoraksarivigô, nuta-
rârsungmik illingnut amâmaktitserĸovlugo?
8 Faraub paningata oĸautivâ: Attê! Uigasublo nuta-
rârsub anânanga ĸairĸojartorpâ.
9 Faraublo paninga oĸarpoĸ tâpsomunga: Nutarârsuk
una neksaruk, uvamnut amâmaktiniarlugo, akkilerniarapkit.
Arnab nutarârsuk neksarpâ amâmaktilâlo.
10 Soruserle aglisimangmat, âpâ Faraub paninganut,
tâpsomalo ernerilerpâ atserarpâlo Mosesemik, oĸarame:
Kôngmit ĸaĸitara.
11 **Pijoĸarporlo** taipsomane: Mosese inumariolerame, ani-
voĸ ĸatangutiminut, siorniornartunik suliaĸarningit tako-
niarlugit; takolerpâlo angut Egiptenemioĸ anaulerniktoĸ
angumik Ebrêereojomik, ĸatangutime illanganik.
12 Ilûnânelo takojaksarsioralloarlune inuksinginame, Egip-
tenemioĸ taimna toĸopâ sauvâlo siorĸanut.
13 Uvlub aipangane amma anigame, angutik Ebrêereojuk
pâjuk takovak, oĸarporlo pikaluktomut: Sôĸ inôĸatit anau-
lerpiûk?
14 Tâmnale oĸarpoĸ: Kia angajoĸângortipâtît idluarsai-
jungortilutillo uvaptingnut? Uvangatauĸ toĸotsomavingâ,
sorlo Egiptenemioĸ toĸogangne? Tagva Mosese erĸsilerpoĸ,
oĸarlune: Sunaubva, tussaumajaulerĸunga.
15 Faraublo tamanna tussaramiuk, Mosese toĸonasuarpâ.
Mosesele ĸemâlerpoĸ Faraomit, nuna Midia unnersiorvigiv-
lugo, imeĸtarviublo senniane ĸikkarpoĸ.
16 Ajoĸertuijorle Midiamêtoĸ paniĸarpoĸ sevenenik; tâp-
koa ĸallujartorput imerĸautillo imertorpait, atâtamik sau-
gaĸutingit imertitsomavlugit.
17 Tagva mianersijut tikkilerput, tagvangat ajaklugit.
Mosesele nikovipoĸ, ikajorlugillo saugaĸutingit imertipait.
18 Atâtamingnut Reguelemut tikkingmatta, oĸarpoĸ:
Sugapse uvlome tikkisaraidlarĸisê?
19 Kiovât: Angutib Egiptenemiub piulivâtigut mianersijut
agganginit, ĸallûtivlutalo aglât, saukallo imertilugit.
20 Tagva oĸarpoĸ paniminut: Nanêkâ taimna? Sôĸ
angut taimna ĸemakpisiûk? Kairĸolersiuk nerriĸattaujuk-
saungmat.

21 Mosesiblo angut tâmna angervigivâ tagvanêtsomavlune.
Tâpsomalo Mosese tunitjivigivâ paniminik Ziporamik.
22 Tâmna ernermik ernivoĸ, Mosesiblo Gersomemik atse-
rarpâ, oĸarame: Tujormiangolerpunga nuname takorngar-
tamne.
23 **Uvlut** unuktut taipkoa anigortilugit, Egiptenemiut
attaningat toĸolerpoĸ. Israêlikullo anersaumidlarput kiv-
gartorĸojaunitik pivlugit, nipliadlarpullo; nipliadlarningillo
kivgartorĸojauningit pivlugit Gûdib sânganut pivut.
24 Gûdiblo ârosungningit tussâvait, angersimaninelo Abra-
hamut Isaamullo Jakomullo erĸarpâ.
25 Gûdiblo Israêlikut takonârpait issumagivlugillo.

KAP. III.

Mosesib kivgartorĸojauninga.

1 **MOSESIBLE** sakkime Jetrub, ajoĸertuijub Midiamêtub,
saugaĸutingit mianerivait, saukallo ungorlugit inuĸangitub
kangianut, Gûdib ĸaĸĸanga Hôrebe tikkipâ.
2 Nâlekablo engelingata saĸĸervigivâ ikomab ikoalaninga-
gut ukpigait kakkilautelît akornganit. Takonâramelo tako-
lerpait ukpigait kakkilautelît ikoalagalloartut ikomamut,
nungutaulungitulle.
3 Moseselo oĸarpoĸ: Tagvungarlanga, takotitjutsoaĸ ta-
manna takolugo, suna pivlugo ukpigait kakkilautelît ikoma-
mut nungutaungimangâta.
4 Nâlekable takogamiuk takojartortoĸ, Gûdib tagva
nipliavigivâ ukpigait kakkilautelît akornganit, oĸarlunelo:
Mosese! Mosese! Kiovâ: Mânêpunga.
5 Oĸarporlo: Kaglitailigit maunga, ittigagutîkik ittigarnit
pêkik, nuna tullerartat ivlernarmat.
6 Amma oĸarpoĸ: Uvangauvunga atâtavit Gûdigijanga,
Abrahab Gûdigijanga, Isaablo Gûdigijanga, Jakoblo Gûdigi-
janga. Tagva Mosesib kênane mattuvâ; Gûde takonârlugo
sivôragame.
7 **Nalegarlo** oĸarpoĸ: Inuĸotima siorniorningit Egipteneme
takovakka tussarpakkalo, angajoĸâtik kivgartorlukatitsijut
nipliajutigingmagit, kapiasungningit nellungilakka.
8 Aĸĸarpungalo, Egiptenemiut agganginit piulijartoro-
magapkit aulartitsomavlugillo nunamit tamattomangat nu-
namut ajungitomut nerrotojomullo, nunamut imumik igu-
psaujârtullo orĸsuanik kôlingmut, Kânaanemiut Hetiterillo

Amoriterillo Feresiterillo Heviterillo Jebusiterillo nuna-
nganut.
9 Mâna Israêlikut nipliadlarningit pivut sâmnut, kapiasu-
ngningillo takovakka, kanoĸ Egiptenemiut kapiasuktingmagit.
10 Taimaimat ailerit mâna taikunga, Faraomut tillijoma-
gapkit, inuĸotimnik Israêlikunik aulartitserĸovlutit Egiptene-
mit.
11 **Moseselo** oĸarpoĸ Gûdemut: Kinauvêk uvanga Farao-
mut aijuksaujunga, aulartitsijuksauvlungalo Israêlikunik Egip-
tenemit?
12 Kiovâle: Uvanga illagijomavagit; imaitorlo nellunai-
kutaksarivat uvanga tilligapkit: Inuit Egiptenemit aularter-
ĸârungne, Gûde kivgartorvigijomârpase ĸaĸĸame matto-
mane.
13 Moseselo oĸarpoĸ Gûdemut: Ahâk, Israêlikunut tikki-
kuma, oĸarvigigupkillo: Atâtapta Gûdingata tillivânga,—
taipkoalo aperikpanga: Kanorle atteĸarĸâ?—sumik tagva
oĸartuksauvingâ?
14 Gûdelo oĸarpoĸ Mosesemut: Tâmnauvunga tâmnatsai-
naĸ! Oĸarporlo: Taimak oĸartuksauvotit Israêlikunut:
Tâmnaujungagôĸ, tâpsoma tillivânga illipsingnut.
15 Amma Gûde oĸarpoĸ Mosesemut: Imâk oĸartuksau-
votit Israêlekunut: Nâlekab atâtapse Gûdingata, Abrahab
Gûdingata, Isaab Gûdingata, Jakob Gûdingata tillivânga
illipsingnut. Tamadja attera nâksaungitomut pijara, ta-
madja taigusera kinguvarêt kingordlinginut.
16 Tagva angajoĸaujut Israêlikune katititsartorkit oĸau-
tivlugillo: Nâlekab atâtapse Gûdingata, Abrahab Gûdingata,
Isaab Gûdingata, Jakob Gûdingata saĸĸervigivânga oĸarlune:
Takonârpapse, kanorlo piniarviogapse Egipteneme:
17 Oĸarpungalo: Egiptenib kapianartoĸsôninganit pau-
ngartitsomavapse Kânaanemiut Hetiterillo Amoriterillo
Feresiterillo Heviterillo Jebusiterillo nunanganut, nunamut
imumik igupsaujârtullo orĸsuanik kôlingmut.
18 Nippîllo nâlegaksarigalloarpât tagva, itertuksauvoselo,
igvit angajoĸaujullo Israêlikune, Egiptenemiut attaninganut,
oĸarvigilugo: Nâlekab Ebrêerit Gûdingata nelipsarpâtigut.
Mânalo ingergalertatôĸ inuĸangitomut, uvlut pingasut inger-
gavigivlugit, tunerguseriartorluta Nâlekamut Gûdiptingnut.
19 Uvangale nellungilanga, Egiptenemiut attaningata au-
larĸoniatsangimase, aggangnik pitsartujunik soĸûteĸarane
aglât.

20 Kissianele aggakka isaklugit Egipteneme sugiaro-
mârpara tatamnartunut sunatuinarnut piniaromârtamnut
akorngane. Kingorngagullo aularĸojomârpâse.
21 Inuillo saimaneĸsititsomavakka Egiptenemiut sângane,
imaitsomârporlo: Aularluse aularomângilase piksaĸarase.
22 Arnat attunit sillalermingnit iglomioĸatimingnillo pik-
sarsiortuksauvut illuleĸutinik silbereojunik goldeojuniglo an-
norâniglo; tamakkoa ernipsingnut panipsingnullo illijomâr-
pase Egiptenemiunit tiguvlugit.

KAP. IV.

Mosese tatamnartulititauvoĸ. Egipteneliarpoĸ.

1 **MOSESE** kiovoĸ oĸarlune: Ahâgle, okperijomângilânga,
nippigalo nâlegomângilât, oĸaromârpulle: Nâlekab saĸĸervi-
gitsangilâtit.
2 Nâlekable oĸautivâ: Suna tigumiarĸiûk? Oĸarpoĸ:
Ajaupiaĸ.
3 Oĸarporlo: Nunamut egileruk! Nunamullo egingma-
go, tagva ĸuglugiangorpoĸ; Mosesiblo ĸemâlerpâ.
4 Nâlekable oĸautivâ: Isaklugo pamiungagut tiguleruk!
—isaklugo tagva tigungmago, aggangine ajaupiangorivoĸ—
5 Okperĸovlugit, Nâlekab atâtangita Gûdingata, Abrahab
Gûdingata, Isaab Gûdingata, Jakob Gûdingata saĸĸerviging-
matit.
6 Nâlekablo amma oĸautivâ: Aggatit ikkiavit illuanut
illikit! Tagva aggane ikkiame illuanut illivait, amuarma-
gillo sunaubva, kallaktut aputitut ĸaĸortigijut.
7 Oĸarporlo: Amma aggatit illikit ikkiavit illuanut!
Illigivaillo amma ikkiame illuanut, amumagillo sunaubva,
uviningatut ilingalerêrivut.
8 Tagva okperijomângikunitit, nippîllo nâlengnago ta-
tamnartokut sivorlikut, nippît okperijomârpallaivât tatam-
nartokut kingorlikut.
9 Tatamnartugle tâpkoa magguk okperinajangipattikik
nippîllo nâlengnago, imermik ĸallujartorit kôngmit nunamut
pannertomut kovilugo, tagvainaĸ kôngmit ĸallujat aungoro-
mârpoĸ nuname pannertome.
10 Mosesele oĸarpoĸ Nâlekamut: Takûk, Nâlegaĸ, oĸa-
loritsangilanga, sivornganelônêt mânalônêt oĸauseĸaravit
kivgarnut, ĸaneralo oĸaralo oĸumaingmanik.
11 Nâlekable oĸautivâ: Kia inuit ĸaneĸartipagît? ubvalo

kia okajuitut tussilartullo tautuktullo tautungitullo taimaiti-
pagît ? uvanga Nâlegak pingitungâ ?
12 Taimaimat aularit taikunga. Uvanga kanît najoro-
mavara ajokertoromavagillo okautigijaksarnik kanok.
13 Okarporle: Nâlegak, tillilauruktôk kinalônêt tillijo-
majat.
14 Tagva Nâlegak ningaumajârpok Mosese pivlugo, okar-
lunelo: Arone Leviteojok angajugingipiûk ? Kaujimavara
tâmna okaloringmat. Ahâglo, pagrearpâtit, takogunitillo
ômamut kuviasugomârpok.
15 Tâmna okarvigijaksarivat, okausiksat illivlugit kani-
nganut. Uvangalo kanît najoromavara kaningalo, ajoker-
toromavaptiglo iliortuksauniptingnik kanok.
16 Tâmnalo okartigijaksarivat inungnut, illingnut kaner-
tut-ituksauvok tâmna, igvillo tâpsomunga Gûdetut-ituksau-
votit.
17 Ajaupiarlo una tigujaksarivat aggangnut, tâpsomûna
tatamnartunik piniartuksaugavit.
18 **Moseselo** aularlune utterpok sakkiminut Jêtromut,
okarporlo tâpsomunga: Omât, aularlangatôk! Katangu-
tikka Egiptenemêtut uttervigilakka, takojomavlugit sulle
inôngmangâta. Jêtro okarpok: Ullapirksautekarlutit aularit.
19 Nâlegak okarpoktauk Mosesemut Midiamêtilugo: Attê,
Egiptenemut utterit, angutit illingnik tokotsinasuartut ilû-
natik tokungmatta.
20 Tagva Mosese nuliane ernîngnelo illagivlugit siuterkor-
tojokullo ingergatilugit utterpok Egiptenemut, Gûdiblo ajau-
pianga tigumiarpâ.
21 Nâlegarlo okarpok Mosesemut: Tikkingmikuvit Egip-
tenemut, kamatsialerit, tatamnartunik tamainik illijamnik
aggangnut piniarkovlutit Faraub sângane. Uvangale ôma-
tinga mangaititsomârpara, inuillo aularkojomângilait.
22 Tagva okartuksauvotit Faraomut: Nâlegak okause-
karpok imâk: Israêle tagva ernera angajuklek.
23 Okautivagillo: Ernera aularkojaksarivat, kivgartor-
kovlugo uvamnik. Aularkojomangikungne, tagva ernît anga-
juklek tokotsomavara.
24 **Apkometilugole** siniktarvingme Nâlekab tikkipâ toko-
nasuarlugo.
25 Tagva Ziporab savik ujaraujok tiguvâ, ernimelo uvi-
ningata amingata nuvua kippivâ, ittiganginullo egilugo okar-
pok: Illâ, auliksôvlutit uigivagit.

26 Tagva pijungnairpâ. Taipsomane oĸarpoĸ: Aulik-
sôvlutit uigivagit, kippimaneĸ pitjutigivlugo.
27 **Nalekablo** Arone oĸarvigivâ: Aularit Mosese pagrear-
lugo inuĸangitomut. Aularamelo naipipâ Gûdib ĸaĸĸa-
ngane, kunikpâlo.
28 Mosesiblo Aronemut oĸautigivait tamaita Nâlekab
tilijime oĸausingit, tatamnartullo tamaita perĸojangit.
29 Moseselo Aronelo aularpuk Israêlikut angajoĸângit
tamaita katitilugit.
30 Aroniblo oĸautsit tamaita Nâlekab oĸauserijangit
Mosesemut oĸauserivait, tatamnartullo piniarnerivait inuit
sângane.
31 Inuillo okpilerput; tussaramiglo Nâlekab Israêlikut
takojartormagit, kapiasuktitauningillo takonârmagit, tagva
okkungalerput opigosuklutik.

KAP. V.

Faraub ĸununinga. Israêlikut sugaluluartomik siorniortitauvut.

1 **KINGORNGANE** Moseselo Aronelo oĸariartorpuk Fa-
raomut: Imâk oĸarpoĸ Nâlegaĸ Israêlib Gûdinga: Inuĸo-
tikka aularĸokit, inuĸangitome uvamnut uvloĸsiortuksau-
ngmatta.
2 Faraub kiovak: Nâlegaĸ taimna kinauvâ, nippinga
nâlegaksarigapko Israêlikut aularĸojaksarivlugit? Nâlegaĸ
taimna nellovara, Israêlikullo aularĸoniatsangilakka.
3 Oĸarpuk: Ebrêerit Gûdingata tikkipâtigut. Inuĸa-
ngitomut aularĸolauĸtiguttôĸ uvlut pingasut ingergavigiv-
lugit, Nâlekamut Gûdiptingnut tunerguseromagapta, ĸani-
masiâlungmut saviksoarmullônêt pijaurĸonata.
4 Tagva Egiptenemiut attaningata oĸautivak: Illiptik,
Mosese Aronelo, sôĸ inuit sulijaksanginit ĸikartitsomaviti-
kîk? Pijaksaĸarvipsingnut aituinaritik.
5 Faraolo oĸarpoĸ amma: Takovatik inuit unulualerêrtut
nuname, illiptiglo ĸikarĸojomavatik aglât sulijaksanginit.
6 Faraublo uvlorme taipsomane inuit angajoĸângit aula-
tsijingillo perĸovait oĸarlune:
7 Sivornganetut iliorungnaivluse ivît atortut ivitâlioria-
mut tunijaksarijungnairpase inungnut; nangmineĸ ivingnik
atoraksamingnik katersoijartulit!
8 Ivitâlle unurningit, senajaksarijangit mâna tikkidlugo,
senajaksaurĸoniarivase, ikiglitinagit mikijomiglônêt. Erĸea-

sugamik niplialerput oᴋarlutik: Gûdiptingnut tunerguseriartorta.

9 Angutit kivgartorvingat sugaluluartitaule, sulijaksanik ajoᴋsarᴋonagit, oᴋautsiniglo uiverijaunartunik kamarᴋonagit.

10 Tagva anivut inuit angajoᴋângit aulatsijingillo, oᴋarpullo inungnut: Farao oᴋarpoᴋ imâk: Ivingnik tunitjiviojungnairᴋovapse.

11 Illipse nangmineᴋ ivingnik katersoijartoritse nanetuinaᴋ, senajaksarijasele ikiglititauniatsangilat.

12 Tagva inuit siamalerput Egiptenemut ilûnânut, ivivinernik kippanik katersoilutik ivititut atoraksamingnik.

13 Angajoᴋângitale ômaridlarᴋovait oᴋarlutik: Senajaksarijase pijarêrsigik, uvloinaᴋ senajaksat uvloinaᴋ pijarêrlugit sivornganetut iviᴋartitaugapse.

14 Israêlikullo aulatsijingit, angajoᴋât Faraub inuᴋotingita illijangit, anaujaulerput oᴋautjauvlutik: Sôᴋ senajaksarijase ikpeksarlônêt uvlomelônêt pijarêngipisigîk sivornganetut?

15 **Tagva** Israêlikut aulatsijingit iterput nipliadlarpullo Faraomut, oᴋarlutik: Sôᴋ kivgatit taimailiorvigivigît?

16 Ivingnik kivgatit tunitjiviojungnairput, sullele oᴋautjauvogut: Ivitâlioritse!—sunaubvalo, kivgatit anaujauvut; inuᴋotitille idluitulivut.

17 Faraole oᴋarpoᴋ: Erᴋeasukpose; erᴋeasugapse illa oᴋarpose: Nâlekamut tunerguseriartorta.

18 Anititse mâna kivgartoriartorluse. Ivingnik tunitjivioniangilase, ivitâllo unurningit senajaksarijase senajaksarivase.

19 **Tamattomuna** Israêlikut aulatsijingit tukkisilerput erᴋagijaunginermingnik, oᴋartoᴋarmat: Ikiglititsijuksaungilase ivitât unurninginik, uvloinaᴋ pijaksase pijarêraksarivase.

20 Faraomit anigamik, Moseselo Aronelo nellaupakit utaᴋijûk.

21 Oᴋautivakillo: Nâlekab takonârlitik erᴋartuivlune, ominarsitigaptigut Faraomut kivganginullo, saviksoaᴋ tunivlugo agganginut toᴋotaurᴋovluta.

22 Mosesib tagva Nâlegaᴋ sâvigivâ, oᴋarlune: Nâlegaᴋ, sôᴋ inuit ukkoa pilukpigît taimak? Sôᴋ tillivingâ tamaunga?

23 Taimangat, Faraomut oᴋariartorama atterne, inuit ukkoa angiluartomik pilukpait, igvillo inuᴋotitit piulingimarikpatit.

KAP. VI.

Gûdib Mosese kivgartoriartorкovâ amma. Mosesib sivorlingit.

1 **NÂLEGARLE** oкarpoк Mosesemut: Mâna takojomârpo-
tit, кanoк Faraomut ilioromârama, aggangnut pitsartujunut
(aksorôtjauvlune) aularкojomârmagit, aggangnut pitsartu-
junut (aksorôtjauvlune) кenugijomârmagit aglât nunaminit.
2 **Gudiblo** Mosese oкarvigivâ, oкarlune: Uvanga Nâlegau-
vunga.
3 Saккertipungalo Abrahamut Isaamullo Jakomullo Gû-
deojunga ajugaкangitoк, atterale una: **Nalegaк**—nellunailu-
ngitara taipkonunga.
4 Angervigivakka, nunamik Kânaanemik tunitjivigijo-
mavlugit, nunamik tujormiangovigijanganik, tujormiangovlu-
tik nunagijanganik.
5 Ammatauк Israêlikut nipliadlarningit tussarpakka,
Egiptenemiut kivgartortingmagit; angersimaneralo erкau-
mavara.
6 Tamanna pivlugo Israêlikunut oкarit: Uvanga Nâle-
gauvunga Egiptenemiullo siorniortitsininginit aularutijomâr-
papse, nûtiluse kivgartortitsininginit, piulivluse talikut isami-
jokut, sugiartauviksoakullo.
7 Illalioromârpapselo inuкotigijomavluse, Gûdeojomavu-
ngalo illipsingnut: tukkisijuksauvoselo uvangaugama Nâlegaк
Gûdise aularutijise Egiptenemiut siorniortitsininginit.
8 Itertitsomavapselo nunamut isagutigijamnut (angerama)
tunijomavlugo Abrahamut Isaamullo Jakomullo; illipsingnut
tamanna tunijomârpara perкutautilugo illipsingnut, uvanga
Nâlegaujunga.
9 Mosesiblo tamakkoa oкautigivait Israêlikunut, tussa-
rungilâlle mungunermut, oкumainartomiglo kivgartorкojau-
nermut.
10 **Tavga** Nâlekab Mosese oкarvigivâ, oкarlune:
11 Farao Egiptenemiut attaningat oкautijartoruk, aular-
кojilerкovlugo Israêlikunik nunaminit.
12 Mosesiblo Nâlegaк oкautivâ, oкarlune: Ahâk, Israêli-
kut tussangilânga, кanoк tagva Faraub tussarniarpângâ
кangasinâкartunga kippisimangitûngnik ?
13 Nâlegarle oкarpoк Mosesemut Aronemullo, pijaksa-
кartilugik Israêlikunut, Faraomut Egiptenemiut attaninganut
aularutjaurкovlugit Egiptenemit.

14 **Tamadja** atâtaĸaĸatigêne angajoĸaujut: Rubenib, Is-
raêlib ernerirĸârtangata erningit: Hanoĸ, Pallu, Hitseron,
Karme; tagva illagêt Rubenemit pijut.
15 Simeonib erningit: Jemuel, Jamin, Ohad, Jakin,
Soggar, Saulelo, arnab Kânaanemiub erninga; tagva illagêt
Simeonemit pijut.
16 Tamadja Levib erningita attingit illagêngningillo:
Gerson, Kagat, Merari; jârillo Levib inôvigijangit tagva
jârit 137.
17 Gersonib kinguvângit: Libnilo Simeilo ĸitorngarêng-
ningillo.
18 Kagatib kinguvângit: Amra, Itsear, Hebron, Usiele.
Jârillo Kagatib inôvigijangit tagva jârit 133.
19 Merarib kinguvângit: Maheli Musilo. Tamadja Levi-
kut ĸitorngarêngningit illagêngningillo.
20 Amrablo adsane Jokiba nuliarilerpâ; tâpsomangat
Aronelo Moseselo ernertârivak. Jârillo Amrab inôvigijangit
tagva jârit 137.
21 Itsearib kinguvângit: Kora, Nifag, Siggeri.
22 Usielib kinguvângit: Misael, Elsafa, Siteri.
23 Aroniblo nuliarilerpâ Elisabak, Aminadab paninga,
Nagusub najanga, tâpsomangallo ernertârivait Nâda, Abihu,
Eleasure, Itamare.
24 Korablo kinguvângit: Assire, Elkana, Abiasafe. Tag-
va Korakut ĸitorngarêngningit.
25 Eliasarible Aronib erningata nuliarilerpâ Putielib pani-
ngita illangat; tâpsomangat Pinehase ernertârivâ. Tâpkoa-
ngovut Levikut sivorlingine angajoĸaujut illagêngningillo.
26 Aronelo Moseselo tâpkoangovuk oĸautjaujuk Nâle-
kamut: Aularutitikik Israêlikut Egiptenemit, katimajuit ing-
mikôrtilugit.
27 Tâpkoangovuk oĸartuk Faraomut Egiptenemiut atta-
ninganut, Israêlikut aularĸovlugit Egiptenemit, Mosese tâmna
Aronelo.
28 Uvlormelo taipsomane Nâlegaĸ oĸauseĸarpoĸ Mosese-
mut Egiptenemiut nunangane,
29 Oĸarlune: Uvanga Nâlegauvunga; oĸauserijakka ta-
maita illingnut oĸauseriniarpatit Faraomut Egiptenemiut
attaninganut.
30 Tagva Mosese kiovoĸ Nâlekamut: Takovarma ĸanga-
sinâĸartunga kippisimangitûngnik; ĸanoĸ tagva Faraub tus-
sarniarpângâ ?

KAP. VII.

Imeĸ aungorpoĸ.

1 **NALEGAK** oĸarpoĸ Mosesemut: Ahâk, Faraomut Gûde-
tut-itipagit, Aronelo angajuit oĸartigijaksarivat.
2 Igvit perĸojamnik tamainik illingnut oĸartuksauvotit,
Aronible angajuvit oĸautigijaksarivait Faraomut, Israêlikunik
aularĸojerĸovlugo nunaminit.
3 Uvangale Faraub ômatinga sittisititsomavara, nelunai-
kutat tatamnartullo (piniaromajakka) unuksitilugit Egipte-
nemiut nunangane.
4 Faraublo tussaromaniangilâtik; tagva Egiptenemiut isa-
gomavakka, katimgajoĸsoaĸutikka, inuĸotikka Israêlikut,
aularutivlugit Egiptenemit sugiartauviksoatigut.
5 Egiptenemiullo tukkisijuksauvut uvanga Nâlegaugama,
Egiptenemiut isagupkit, Israêlikullo aularutikupkit akor-
nganit.
6 Moseselo Aronelo taimailiorpuk; sorlo Nâlekab perĸung-
magik, taimak iliorpuk.
7 Moseselo 80nik jâreĸarpoĸ, Aronelo 83nik jâreĸarpoĸ,
taimak oĸauseĸaramik Faraomut.
8 **Nalegarlo** oĸarpoĸ Mosesemut Aronemullo, oĸarlune:
9 Oĸarvigilutik Farao oĸarpat: Tatamnartomik takuk-
sautitsileritik! tagva Aronemut oĸartuksauvotit: Ajaupia-
ĸotit tiguvlugo, Faraub sânganut egileruk, ĸuglugiangorti-
lugo.
10 **Tagva** Mosese Aronelo Faraomut iterpuk taimailior-
lutiglo, sorlo Nâlekab perĸungmagik. Aronible ajaupiaĸo-
tine egipâ Faraub kivgangitalo sânganut ĸuglugiangortilugo.
11 Tagva Faraub illisimajut angakullo ĸairĸovait, tâp-
koalo, Egiptenemiut illisimajoĸotingit aglangnik, taimailiori-
vut angakonermingnut.
12 Nellikârdlutik ajaupiaĸotitik egipait ĸuglugiangorti-
lugit, kissiane Aronib ajaupiaĸotingata ajaupiaĸotingit êvait.
13 Taimailingagalloarmat Faraub ômatinga mangaitiler-
poĸ, tussaromangilaglo, sorlo Nâlegaĸ oĸarmat.
14 **Nalegaĸ** tagva oĸarpoĸ Mosesemut: Faraub ômatinga
mangaipoĸ, inuillo aularĸovlugit ĸunuvoĸ.
15 Ailerit Faraomut uvlâkut. Ahâk, kôngmut ainiarpoĸ,
igville nangeriartorit kôb sinnânut utaĸivlugo, ajaupiarlo
ĸuglugiangolauĸtoĸ tigumiaraksarivat.

16 Oĸarvigijaksarivallo: Nâlekab Ebrêerit Gûdingata tili-
vânga illingnut, oĸautjaurĸovlutit: Inuĸotikka aularĸokit,
kivgartorvigijaksaringmanga inuĸangitome. Kissiane mâna
tikkidlugo tusaromangilatit.
17 Imâk oĸarpoĸ Nâlegaĸ: Mattomunga tukkisijuksau-
votit, uvanga Nâlegaugama: Ahâk, ajaupiamut tigumiartam-
nut kôb imanga anaugupko, ablatsângorniarpoĸ aungorlune.
18 Mingeriat kôngmêtut toĸolerniarput, kôglo tippilu-
dlarniarpoĸ, Egiptenemiullo maĸojuginiarpât kôb imanga
imerungnairlugo.
19 Nâlegarlo oĸarpoĸ Mosesemut: Arone oĸautileruk:
Ajaupiaĸotit tiguvlugo aggaktit isaktikit Egiptenib imangita
ĸollâtigut, kôngita kôgvingitalo tessingitalo tessekullungitalo
ĸollâtigut, aungortilugit; auĸartuksauvorlo Egiptenemiut nu-
nangane illûnâne, imeĸtautine ilûnaine ĸejungnelo ujarang-
nelo.
20 Tagva Mosese Aronelo taimailiorpuk, sorlo Nâlekab
perĸungmagik; ajaupiarlo silluktilugo kôb imanga anaung-
mago Faraub kivgangitalo sângane, tagva kôb imanga ilûnane
ablatsângorpoĸ aungorlune.
21 Mingeriallo kôngmêtut toĸolerput; kôblo imanga tippi-
ludlalermat, Egiptenemiut, kôb imanga imerlugo ajulerpât;
auĸarporlo Egiptenemiut nunangane ilûnâne.
22 Egiptenemiullo illisimajoĸotingit aglangnik taimailiori-
vuttauĸ angakonermingnut. Taimaimat Faraub ômatinga
mangaitilerpoĸ tussaromangilaglo, sorlo Nâlegaĸ oĸarmat.
23 Tagva Farao utterlune angerarpoĸ, tamannalo ôma-
miutaringilâlônêt.
24 Egiptenemiullo ilûnatik kôb avatâgut itersaliorput
imiksamingnik imeĸsiorlutik, kôb imanga imerlugo ajora-
mitsuk.
25 Uvlullo sevenit nâvut, Nâlegaĸ anaunerĸârtilugo
kôngmik.

KAP. VIII.

Narrâjit, kiktoriat, niviuvait.

1 **NALEGARLO** tagva oĸarpoĸ Mosesemut: Faraomut
oĸariartorit: Imâk Nâlegaĸ oĸarpoĸ: Inuĸotikka aularĸokit,
kivgartorvigijaksaringmanga !
2 Aularĸolugille ĸunudlaruvit, ahâk, tagva nunagijat
ilûnât pidlarniarpara narrâjitigut.

3 Kôksoaĸ narrâjinik nâmaniarpoĸ, ĸaĸivlutiglo iglung-
nut tikkiniarput sinigvingnullo inangavingnullo, kivgavillo
iglunginut, inuĸotivillo akornganut, igavingnullo niaĸôjak-
saliorvingnullo.
4 Illingnullo inuĸotingnullo kivgarnullo tamainut narrâjit
tikkiniarput.
5 Nâlegarlo oĸarpoĸ Mosesemut: Arone oĸautileruk:
Ajaupiaĸ tigumiarlugo aggaktit isaktikit kôt kôgvillo tessillo
ĸollâtigut, narrâjit timuarĸovlugit Egiptenemiut nunanganut.
6 Aroniblo aggane isaktingmagit Egiptenib imangita ĸol-
lâtigut, narrâjit timuarput Egiptenemiut nunangat nâmav-
lugo.
7 Aglangniglo illisimajut taimailiorivuttauĸ angakoner-
mingnut, narrâjit timuartilugit Egiptenemiut nunanganut.
8 **Tagva** Faraub Mosese Aronelo ĸairĸovak, oĸautiv-
lugik: Tuksiutitinga Nâlekab sângane, narrâjinik pêjairĸov-
lugo uvamnit inuĸotimnillo, tagva inuit aularĸojomavakka,
Nâlekamut tunerguserĸovlugit.
9 Moseselo oĸarpoĸ Faraomut: Nertôtilerit pivlunga
(oĸarvigivlunga), ĸanga tuksiutijaksarimangâpkit kivgatillo
inuĸotitillo, narrâjit illingnit iglungnillo pêjartaurĸovlugit;
kissiane kôksoarmêtuksauvut sulle.
10 Oĸarpoĸ: Kaupat. Kiovorlo: Sorlo oĸaravit (taimai-
niarpoĸ), tukkisilerĸovlutit Nâlegaĸ Gûdivut nelleĸangimat.
11 Tagva narrâjit illingnit iglungnillo kivgarnillo inuĸo-
tingnillo pêrniarput, kissiane kôksoarmêtuksauvut sulle.
12 Tagva Mosese Aronelo anivuk Faraomit. Mosesiblo
Nâlegaĸ tuksiarvigivâ narrâjit pitjutigivlugit pititangit Fa-
raomut.
13 Nâlegarlo piniarpoĸ, sorlo Mosese oĸarmat; narrâjillo
toĸolerput iglune, iglut akornganelo, perorsêvingnelo.
14 Katersorpaillo tamânelo ikanelo katitilugit, nunalo
tippeludlarpoĸ.
15 Faraole tukkisigame pagvisartaujungnainerminik, ômа-
tine mangaitipâ tussarnagik, sorlo Nâlegaĸ oĸarmat.
16 **Nalegaĸ** oĸarpoĸ tagva Mosesemut: Aronemut oĸarit:
Ajaupiaĸotit isautivlugo nunab saningit anaukit kiktoria-
ngorĸovlugit Egiptenemiut nunangane ilûnâne.
17 Taimailiorpuglo. Aroniblo ajaupiaĸotine isautivlugo
nunab saningit anaungmagit, kiktoriat pilerput inungnut
nergjutinullo; nunab saningit ilûnamatsiatik kiktoriangorput
Egiptenemiut nunangane ilûnâne.

18 Aglangniglo illisimajut taimailiorasuaralloarputtauĸ
angakonermingnut kiktoriat saĸĸertitsomavlugit, sapperpulle.
Kiktoriallo inungnêput nergjutinelo.
19 Tagva aglangnik illisimajut oĸarput Faraomut: Ta-
madja Gûdib aggangit! Farauble ômatinga mangaitilerpoĸ
tussaromangilaillo, sorlo Nâlegaĸ oĸarmat.
20 **Nalegarlo** oĸarpoĸ Mosesemut: Uvlârorlutit nangeriar-
torit Faraub sânganut—(ahâk, kôngmut ainiarpoĸ)—oĸautiv-
lugo: Imâk Nâlegaĸ oĸarpoĸ: inuĸotikka aularĸokit, kivgar-
torvigijaksaringmanga!
21 Aularĸojomangikungnele inuĸotikka, ahâk, niviuvait
tikkerĸojomavakka illingnut kivgarnullo inuĸotingnullo ig-
lungnullo, Egiptenemiut iglungit niviuvanik tattalugit nunalo
nunagijangat.
22 Uvlormelo taipsomane Gosenib nunanga, inuĸotima
nunagijangat, ingmikôrniarpara niviuvaĸartailivlugo, tukki-
silerĸovlutit uvanga Nâlegaugama nuname.
23 Adsigêngititsomavakkalo inuĸotikka inuĸotitillo; ĸau-
pat nelunaikutaksamik taimak pijoĸarniarpoĸ.
24 Nâlegarlo taimailiorpoĸ, niviuvaksuillo tikkilerput Fa-
raub iglunganut kivgangitalo iglunginut, Egiptenemiullo
nunangane ilûnâne nuna sujuktaulerpoĸ niviuvanut.
25 **Tagva** Faraub Mosese Aronelo ĸairĸolugik oĸautivak:
Tamâne nunaptingne Gûdipsingnut tunerguseriartoritse!
26 Mosesib kiovâ: Taimailiorupta piotsangilaĸ, Egiptene-
miut maĸojugijanginik tunerguserajarapta Nâlekamut Gûdip-
tingnut; illâ, Egiptenemiut maĸojugijanginik tunerguserupta
takoane, millorajangilâtigût ujarĸanut?
27 Uvlut pingasut ingergavigivlugit ingergajomavogut
inuĸangitomut, Nâlekamut Gûdiptingnut tunerguseriartor-
luta, sorlo perĸungmattigut.
28 Farao tagva oĸarpoĸ: Aularĸojomavapse, Nâlekamut
Gûdipsingnut tunerguseriartorĸovluse inuĸangitomut, kis-
siane ungasiktomut pitailijuksauvose. Tuksiutisingatôĸ!
29 Mosese oĸarpoĸ: Ahâk, anilerẽruma illingnit, Nâlegaĸ
tuksiarvigijomavara, niviuvait ĸaupat pẽrĸovlugit Faraomit
kivganginillo inuĸotinginillo; kissiane Farao uiveriklerung-
nairmile, inuit tunerguseriartortailijungnairlugit Nâleka-
mut.
30 Moseselo anigame Faraomit, Nâlegaĸ tuksiarvi-
givâ.
31 Nâlegarlo piniarpoĸ Mosesib oĸausingit maliklugit,

niviuvaillo pêrpait Faraomit kivganginillo inuкotinginillo; atautsemiglônêt amiakoкangilat.
32 Farauble ômatine mangaitipâ tamattomanetauк inuillo aularкongilait.

KAP. IX.

Nûsilingnartoк; ajuat puppiksoalît; nettarкonâluit.

1 **NALEGAK** tagva oкarpoк Mosesemut: Faraomut oкa-
riartorit: Imâk Nâlegaк Ebrêerit Gûdingat oкarpoк: Inuкo-
tikka aularкokit, kivgartorvigijaksaringmanga.
2 Aularкolugille кunudlaruvit, noкangatitsomavlugit sulle,
3 Ahâk, tagva Nâlekab aggangit nergjuteкotingnut nater-
namêtunut pijuksauvut: horsinullo siuterкortojunullo kamê-
linullo tuktuvangnullo saukanullo, sugaluluartomik nûsilikti-
lugit.
4 Nâlekablo Israêlikut nergjuteкotingit Egiptenemiullo
nergjuteкotingit adsigêngitiniarpait, Israêlikut nangmineri-
janginit toкojoкartuksaungimat atautsemiglônêt.
5 Nâlekablo кaujijautinivâ piviksanga taimak, oкarlune:
Kaupat Nâlegaк taimailiorniarpoк nuname.
6 Kaungmalle, Nâlegaк taimailiorpoк, Egiptenemiullo
nergjuteкotingit sunatuinait nûsilikput, Israêlikulle nergjute-
кotinginit toкojoкalungilaк atautsemiglônêt.
7 Faraolo takosaijoкarкojingmat, nutte, Israêlikut nerg-
juteкotinginit toкungajoкalungilaк atautsemiglônêt. Taimai-
galloarmalle, Faraub ômatinga mangaitipoк, inuillo aularкo-
ngilait.
8 **Tagva** Nâlegaк oкarpoк Mosesemut Aronemullo: Tigusi-
leritik paumik kiaksautemit, ittimâktik tattalugit, Moseselo
siamangatitsile makkoninga кilangmut Faraub sângane,
9 Egiptenib nunanganut ilûnânut pujungolerкovlugit ajua-
ngolerкovlugillo puppiksoalît inungnelo nergjutinelo, Egip-
tenib nunangane ilûnâne.
10 Tagva paumik tigusivlutik kiaksaumit nangeriartorpuk
Faraub sânganut; Moseselo siamangatitsingmat makkoninga
кilangmut, ajuangorput inungnelo nergjutinelo.
11 Illisimajullo nangerlutik Mosesib sângane ajulerput
ajuanut, ajualulermatta illisimajut Egiptenemiullo ilûna-
matsiatik.
12 Nâlekable Faraub ômatinga mangaitipâ, tussaroma-
ngilaglo tâpsoma, sorlo Nâlegaк oкarmat Mosesemut.

13 **Nalegaĸ** tagva oĸarpoĸ Mosesemut: Kaupat uvlâror-
lutit nangeriartorit Faraub sânganut, oĸautivlugolo: Nâlegaĸ
Ebrêerit Gûdingat oĸarpoĸ imâk: Inuĸotikka aularĸokit,
kivgartorvigijaksaringmanga!
14 (Kunuleruvit) tamattomane kapiasûtaurĸojakka ta-
maita tilijomavakka illingnuluatsiaĸ kivgarnullo inuĸoting-
nullo, tukkisilerĸovlutit uvaptun-itoĸangimat nuname ilû-
nâne.
15 Aggakka isaklugit mâna sugiarama illingnik inuĸoting-
niglo nûsilingnartomut, pêjartaunajarĸaugalloarpotit nunamit.
16 Tamanna pivlugole inûlivagit, pitsartunera takuksau-
titsomavlugo illingnut, atteralo oĸautigijaurĸovlugo nuname
ilûnâne.
17 Sulle atangusiguvit inuĸotimnut, aularĸojomanagit,
18 Ahâk, tagva ĸaupat nelliutome tamattomane nettar-
ĸonâlungnik sugaluluartunik sillalurĸojijomavunga, sorlo Egip-
teneme pijoĸalaungimat nunab mattoma pigiarninganit mâna
tikkidlugo.
19 Taimaimat tiliklerit mâna, nergjuteĸotitit ilûnamatsia-
tiglo perĸutitit naternamêtut torĸortautilugit. Inuit nerg-
jutillo ilûnamatsiatik natername naipitauniartut katersor-
taungitullo iglunut, nettarĸonâluit kattagvigikpagit, toĸoniar-
put.
20 Tagva Faraub kivgangita illangita, Nâlekab oĸausinga-
nik kuksasuktut, kivgatik nergjuteĸotitiglo ĸemârĸovait
iglunut.
21 Illangitale, Nâlekab oĸausinganik erĸasungitut, kivga-
tik nergjuteĸotitiglo naternamêtuarĸovait.
22 **Tagva** Nâlegaĸ oĸarpoĸ Mosesemut: Aggaktit isakit
paunga ĸilangmut, nettarĸonarĸovlugo Egiptenib nunanganut
ilûnânut, inungnut nergjutenullo, perorsianullo perorsêving-
nêtunut ilûnamatsianginut nuname Egipteneme.
23 Mosesiblo ajaupiaĸotine isautingmago ĸilangmut, tagva
Nâlegaĸ kallertitsivlunelo nettarĸonartitsivoĸ, ikomalo katak-
poĸ nunamut. Taimak Nâlegaĸ nettarĸonâlungnik silla-
luktitsivoĸ Egiptenib nunanganut.
24 Nettarĸonartilugo, ikomamik kataktoĸarpoĸ, aĸsau-
janik (ikomaujunik) nettarĸonâluit akorngane, sugaluluartu-
nik. Taimak sivorngane pijoĸalaungilaĸ Egiptenib nuna-
ngane ilûnâne inuĸalertainarninganit.
25 Nettarĸonâluillo nungupait Egiptenib nunangane ilû-
nâne tamaita naternamêtut inuillo nergjutillo, perorsiallo

tamaita perorsêvingnêtut nungupait, napârtullo tamaita naternamêtut navikpait.
26 Gosenemele, Israêlikut nunagijangane, kissiane nettarкonâlungnik kataktoкalungilaк.
27 **Tagva** Farao tiliklerpoк, Moseselo Aronelo кairкovlugik, oкautivlugiglo: Tamattomane idluitulivunga; Nâlegaк idluartôvoк, uvangale inuкotikkalo idluitoкsôvogut.
28 Tuksialeritik Nâlekamut, Gûdib kallidlartitsininga nettarкonâluillo sorairкovlugit; tagva aularкojomavapse tamânêrкojomairluse.
29 Mosesiblo oкautivâ: Iglugasaksoarnit aniguma, aggakka isagomavakka Nâlekamut, tagva kallidlarungnairniarpoк nettarкonarungnairniarlunelo, tukkisilerкovlutit Nâlekab nuna perкutigingmago.
30 Kissiane nellungilapse, igvit kivgatillo sulle Gûde Nâlegaк sivôraginginapsiuk.
31 Taimak perorsiat flaksinik gêstaniglo taijaujut nungutaumavut, gêstat sullugaineкarêrmatta, flaksillo nuvugulâкarêrmatta.
32 Vaitsinigle sapeltaniglo taijaujut nungutaulungilat, kinguraigamik tamakkoa.
33 Tagva Mosese Faraomit anivoк iglugasaksoarnillo, agganelo isangmagit Nâlekamut kallerungnairpoк nettarкonarungnairlunelo, sillaluglo katagungnairpoк nunamut.
34 Faraole takogame, sillaluk kalluglo nettarкonâluillo sorairmatta, idluituligannituinarpoк, tâpsomalo kivgangitalo ômatitik mangaitipait.
35 Taimak Faraub ômatinga mangaitipoк, aularкongilaillo Israêlikut, sorlo Nâlegaк Mosesemut oкarmat.

KAP. X.

Piglertaujat, tâкsoarlo.

1 **NALEKABLO** Mosese oкautivâ: Faraomut iterit: tâpsoma ômatinga kivgangitalo ômatingit mangaitigapkit, saкkijârtitsijungnarкovlunga nelunaikutamnik makkoninga sângane:
2 Igvillo unipkârungnarкovlutit ernivit erngutavillo siutinginut piniarnernik piniarnerijamnik Egipteneme, nelunaikutaliarimajamniglo tâpkoa akorngane; кaujimarкovluse uvangaugama Nâlegaк.
3 Moseselo Aronelo iterpuk tagva Faraomut, oкautivlugo-

lo: Imâk oĸarpoĸ Nâlegaĸ, Ebrêerit Gûdingat: Kanoĸ sivitu-
tigijomik manigotitailijomavêt illingnik sâmne? Inuĸo-
tikka aularĸokit, kivgartorvigijaksaringmanga.
4 Kippiluguville inuĸotikka aularĸovlugit, aĥâk, ĸaupat
piglertaujat tikkititsomavakka nunangnut:
5 Tâpkoalo nunab ĸânga mattuniarpât, takojungnarto-
ĸarungnairtilugo nunamik; nerrijuksauvullo nungutaungitut
amiakunginik, amiakôjut illipsingnut nettarĸonâlungnit, nerri-
juksauvullo napârtunik tamainik illipsingnut perortunik
perorsêvingne:
6 Tattaijuksauvullo iglungnik, kivgavillo ilûnatik iglungi-
nik, Egiptenemiullo ilûnatik iglunginik, sorlo atâtatit atâta-
villônêt atâtangit takolauĸsimangimatta, uvlormit nunamê-
vigilauĸtanginit uvloĸ tamanna tikkidlugo. Tunuvlunelo
anivoĸ Faraub sâGanit.
7 Faraublo kivgangita oĸautivât: Kanoĸ sivitutigijomik
angut tâmna nigarniuteojuksauvâ uvaptingnut? Angutit
aularĸokit kivgartorĸovlugit Nâlekamik Gûdimingnik: ĸau-
jimangilatît sulle Egipten asserortaungmât?
8 Tagva Mosese Aronelo tikkiutititaulerivuk Faraomut,
tâpsomalo oĸautivak: Nâlegaĸ Gûdise kivgartoriartorsiuk:
kissianele kikkôvât aulartuksaujut?
9 Moseselo oĸarpoĸ: Aularomavogut inôsuktovut inuĸoar-
tovullo, ernivut panivullo, saukavut nergjutivullo illagivlugit;
uvloĸsiortuksaugapta Nâlekamut.
10 Oĸautivaglo: Nâlekab taima illagijaksarivâse, aularĸo-
niarupse ĸitorngase illagivlugit; okoĸsê, idluineĸ sivurlerivase.
11 Taimainiarase: illipsele angutaujose, Nâlegaĸ kivgar-
toriartorsiuk, tamattominga ĸilanâlaurapse. Faraublo na-
jorninganit ungumajauvuk tagva.
12 **Nalekablo** Mosese oĸautivâ: Aggatit isakit Egiptenib
nunangata ĸollâgut piglertaujanut, majoarĸovlugit Egiptenib
nunanganut, nunablo perorsiangit tamaita nerrivlugit, tamaita
nettarĸonâluit nungungitangit.
13 Mosesiblo ajaupiaĸotine isautivâ Egiptenib nunangata
ĸollâgut, Nâlekablo anore unangâĸ tikkiutitipâ nunamut
uvloĸ tâmna nâvlugo, unnuarlo tâmna nâvlugo, uvlângoler-
mallo unangâb piglertaujat tikkiutitipait.
14 Piglertaujallo majoarput Egiptenib nunanganut tamâ-
nut, mipullo Egiptenib erĸânginut tamainut; sugaluluadlar-
put; sivorngatigut taipkutitunaĸ piglertaujaĸalulaungilaĸ,
kingorngatigullo pijoĸartuksaungilarlônêt.

15 Nunablo ĸânga tamât mattuvât, nuna tâĸtungorlugo;
nunablo perorsiangit tamaita nerrivait, napârtullo paungangit
tamaita nettarĸonâluit nungungitangit; amiakoĸarungnair-
porlo tungujoĸtamik sumiglônêt napârtune, perorsêvillônêt
perorsianginik, Egiptenib nunangane ilûnâne.
16 **Tagva** Faraub erinesuklune Mosese Aronelo ĸairĸo-
jaurĸovak, oĸarlunelo: Idluitulisimavunga Nâlekamut Gûdip-
singnut illiptingnullo.
17 Taimaimat idluinikka issumagijungnaisigiktôĸ tamat-
tomanetuinaĸ, Nâlegarlo Gûdise tuksiarvigitikko ajangititser-
ĸovlugo toĸomik ômingainaĸ uvamnit.
18 Anivorlo tagva Faraomit, Nâlegarlo tuksiarvi-
givâ.
19 Nâlekablo anore sangutipâ uarngnarsoangordlugo pits-
artudlartoĸ, tâpsomalo piglertaujat tiktautipait egilugillo
imarbingmut suvlolingmut; piglertaujat amiakoĸangilat atau-
tsemiglônêt Egiptenib erĸângine tamaine.
20 Nâlekable Faraub ômatinga mangaitipâ, tâpsomalo
Israêlikut aularĸojomangilait.
21 **Nalekablo** Mosese oĸautivâ: Aggatit isakit paunga
ĸilangmut, Egiptenib nunanga ulliktaurĸovlugo tâĸsoarmut,
illâ, tâĸsoarmut aktortaujungnartomut.
22 Moseselo aggane isaktipait paunga ĸilangmut; tâĸsoan-
gorporlo tagva Egiptenib nunangane ilûnâne uvlunik pingasu-
nik:
23 Tautûtilungilat, inniminillônêt makkitoĸangilaĸ uvlut
pingasut nâvlugit: kissiane Israêlikut ilûnatik ĸaumaneĸarput
iglune najortamingne.
24 Faraublo Mosese ĸairĸovâ, oĸarlunelo: Aularitse,
Nâlegaĸ kivgartorniarsiuk, kissiane saugaĸotise nergjuteĸoti-
selo ĸemaksigik: ĸitorngasele illagisigik.
25 Moseselo oĸarpoĸ: Tunitjivigijaksarivaptiguttauĸ
tunergutiksanik toĸotaksanik tunergutiksaniglo ôtaksanik,
Nâlekamut Gûdiptingnut tunerguserungnarĸovluta.
26 Nergjuteĸotivut illagijaksarivavut; kukkilik atauser-
lônêt ĸemaktaujoĸartuksaungilaĸ; tâpkonangat tigusijuksau-
gapta Nâlegaĸ Gûdivut kivgartoromavlugo; ĸaujimangila-
gullo sumik kivgartûtiksaĸartuksaungmangâpta Nâlekamik,
tikkerĸârtinata taikunga.
27 **Nalekable** Faraub ômatinga mangaitipâ, tâpsomalo au-
larĸojomangilait.
28 Faraublo oĸautivâ: Kemanga, udjertorit illingnik,

kênara takonârungnairuk; uvlorme tâpsomane takonârvingne kênamnik toĸojuksauvotit.

29 Moseselo oĸarpoĸ: Nâmaktomik oĸarpotit, kênait takonâromairpara.

KAP. XI.

Kapianartoĸsoaĸ kingorlerpâĸ sillûtauvoĸ.

1 **NALEKABLO** Mosese oĸautivâ: Sulle kapianartoĸsoarmik atautsemik tikkiutjijomavunga Faraomut Egiptenemullo; kingorngane aularĸojomârpâse tamângat; aularĸoniarpâselo ajaktumarilârpâse aglât.

2 Taimaimat oĸâlagit mâna inuit siutinginut, angutit attunit ĸennurĸovlugit sillalermingnit, arnallo attunit sillalermingnit ĸennurĸovlugit perĸutinik silbereojunik goldeojuniglo.

3 Nâlekablo inuit saimaneĸsitipait Egiptenemiut sângine. Aglât angut Mosese nâlengnartoĸsôlerpoĸ nuname Egipteneme, Faraublo kivgangita sângine, inuillo sângine.

4 Moseselo oĸarpoĸ: Imâk oĸarpoĸ Nâlegaĸ: Unnuab ĸerĸangane anijomavunga Egipten apĸutigivlugo.

5 Erniangoĸârtullo ilûnatik nuname Egipteneme toĸojuksauvut, Faraub, iksivautaĸsoamine iksivajub, erniarirĸârtanganit, arnab kivgab, serĸalitsiviub tunuanêtub, erniarirĸârtanga tikkidlugo; nergjutillo erniarirĸârtangit ilûnatik.

6 Kaggudlarneĸsoaĸaromârporlo tagva ilûnâne nuname Egipteneme, sorlo sivorngagut nelleĸalauĸsimangimat, kingorngagullônêt nelleĸalulângimat.

7 Israêlikulle nellianut ĸingmerlônêt ĸillujuksaulungilaĸ, inungmullônêt nergjutemullônêt; kaujimarĸovluse Nâlekab Egiptenemiut Israêlikullo adsigêngitingmagit.

8 Makkoalo kivgatit ilûnatik atersarvigilârpânga pâmaktervigivlungalo, oĸarlutik: Anigit, inuillo ilûnatik maliktut illingnik: kingornganelo anilârpunga. Anivorlo Faraomit ningaumajâdlarlune.

9 Nâlekablo Mosese oĸautivâ: Faraub tussaromangilâtik, tatamnartulinikka unukserĸovlugit nuname Egipteneme.

10 Mosesiblo Aroniblo tatamnartut tamakkoa tamaita piniarnerivait Faraub sângane; Nâlekablo Faraub ômatinga mangaitipâ, tâpsomalo Israêlikut aularĸolungilait nunaminit.

KAP. XII.

Kângerviksiutiksamik. Erniangoĸârtut toĸotauvut. Israêlikut ajaktortauvut.

1 **NALEKABLO** Mosese Aronelo oĸarvigivak nuname
Egipteneme, oĸarlune:
2 Taĸĸeĸ tamanna illipsingnut pigiarniojuksauvoĸ taĸ-
ĸernit: sivorlerpaujuksauvoĸ jârib taĸĸinginit illipsingnut.
3 Oĸaritik illagênut Israêlikunut ilûnânut, oĸarlutik:
Taĸĸiub ôma uvlungita 10ingane iglomioĸatigêt angajoĸângit
attunit tigusijuksauvut saugârsungmik, tamât saugârsungmik
atautsemik ĸitorngarênut atautsinut:
4 Kissiane iglomioĸatigêt ikiluarpatta saugârsungmut,
tâpsomalo senniliatalo, iglominut ĸanitub, katilutik saugârsuk
tigulikko, nerriĸataujuksat unurningit kamagilugit.
5 Saugârsuk nochaĸ angut ĸanoetoĸangitoĸ, atautsemik
jârelik, tigujaksarivase: tiguniarpaselo saukanit tuktunga-
junillônêt;
6 Najortiginiarpaselo taĸĸiub tamattoma uvlungita 14in-
gat tikkidlugo; tagva Israêlikut ĸitorngarêt katimajut tamât
toĸotaksarivât unnujaraksineĸ ĸaujaraksinerlo ĸerĸane.
7 Aublo illanga tigujaksarivât, iglublo nerrimârvioniartub
upkuangata nappajûgik upkuablo ĸollâ mingoarlugit.
8 Nerĸingalo nerrijaksarivât unnuarme tâpsomane, iko-
mame jarraĸsimajoĸ, ĸaĸĸôjamullo sêrnarsauteĸangitomut,
amânullo sungaujunut nerrijaksarivât.
9 Mikkigautilugo nerrijaksaringilase, imermullônêt ôjoti-
lugo, ikomamele jarraĸsimatilugo; niaĸoa niungillo tulimâng-
illo tappilugit.
10 Amiakoĸartuksaungilaĸ ĸaunut; uvlâkulle amiakoa
nungutaksarivase ikomamut.
11 **Imaglo** nerrijaksarivase: ĸettipsigut ĸetterusersimav-
luse, kamilijarluse ittikapsigut, ajaupialijarluselo aggapsigut;
tuavidluse nerrijaksarivase: Nâlekab ĸângervia tamadja.
12 Unnuarme tamattomane nuna Egipten aulavigigapko,
anaulugillo erniangorĸârtut ilûnatik nuname Egipteneme,
inuillo nergjutillo; Egiptenemiullo gûdingoanginut tamainut
nellonaijaijomavunga erĸartuinermik: tâmnauvunga Nâlegaĸ.
13 Augle nellonaikutariniarpase iglune innigijapsingne:
auglo takogupko ĸângervigijomavapse, asserornartoĸsoarlo
illipsingnêtuksaungilaĸ asserorluse, nuna Egipten sugiarupko.

14 Uvlorlo tamanna erĸaumanartôjuksauvoĸ illipsingnut, nelliuneĸsiorutigijaksarivase Nâlekamut kinguvâpsigut; nelliuneĸsiorutigijaksarivase âĸiksimajoĸ soraijuitomut.

15 Uvlut 7 nâvlugit ĸaĸĸôjaĸtortuksauvose sêrnarsauteĸangitunik; uvlorme sivorlerpâme sêrnarsaut iglupsingnit pêraksarivase; tagva uvlormit sivorlerpâmit uvlut 7ingat tikkidlugo ĸaĸĸôjaĸtortoĸ sêrnarsautelingmik, tarne tâmna avitaujuksauvoĸ Israêlikunit.

16 Uvlormelo sivorlerpâme ivlernartomik katimaniksaĸartuksauvoĸ, uvlullo 7ingane ivlernartomik katimaniksaĸartuksaugivoĸ illipsingnut; sumiglônêt suliviojuksaungilaĸ, kissiane tarnelingnut nerĸiksaujut, tâpkoa suliarijaksatuarivase.

17 Ivlersijuksauvose ĸaĸĸôjat sêrnarsauteĸangitut uvloĸsiorvinganik; uvlorme tâpsomaneluatsiaĸ tessiorapse illagêksoangonise nunamit Egiptenemit: tamanna pivlugo uvloĸ tâmna ivlerijaksarivase kinguvâpsigut soraijuitomut âĸiksimajoĸ.

18 **Taĸkiub** sivorlerpâb uvlungita 14ingane unnukut ĸaĸĸôjaĸtortuksauvose sêrnarsauteĸangitunik, taĸkiub uvlungita 21ingata unnulerninga tikkidlugo.

19 Uvlut 7 nâvlugit sêrnarsaut naipitaujuksaungilaĸ iglupsingne; sêrnarsautelingmik nerrijub, tâpsoma tarninga avitaujuksauvoĸ illagênit Israêlikunit, takorngartaugunelônêt inûlersimajôgunelônêt nuname.

20 Sumiglônêt sêrnarsautelingmik nerrijuksaungilase; innigijapsingne tamaine sêrnarsauteĸangitunik ĸaĸĸôjaĸtortuksauvose.

21 **Mosesib** tagva angajoĸaujut ilûnaita Israêlikune ĸairĸovait, oĸautivlugillo: Saugârsungmik ĸenneritse tigusiluselo kitorngarênipsingnut, ĸângerviksiutiksamiglo toĸotsileritse.

22 Tigusijuksauvoselo isupenik ĸellaksuganik, aungmullo illulerĸutemêtomut missuklugit, upkuablo ĸollâ nappajûgiglo mingoarlugit aungmut illulerĸutemêtomut, ĸaulerĸârtinagolo anijoĸartuksaungilaĸ iglome upkuangagut.

23 Tagva Nâlegaĸ tamaunâromavoĸ Egiptenemiut sugiarlugit; auglo ĸollânêtoĸ nappajungnêtorlo takoguniuk, Nâlekab upkuaĸ ĸângeromavâ, asserorsaijorlo itertailitiniarpâ iglupsingnut sugiarluse.

24 Perĸojaĸ tamanna maligaksarivase ilusiorĸojaujoĸ illingnut kitorngapsingnullo soraijuitomik.

25 Taimaktauĸ tikkisimagupse nunamut Nâlekab tuni-

jomajanganut illipsingnut angersimanine maliklugo, kivgartûtiksaĸ tamanna maligaksarivase.
26 Kitorngapselo aperilârpase: Sunauvâ kivgartûtiksaĸ tamanna?
27 Kiolârpose: Tamanna tunergutiksaĸ ĸângerviksiutiksaĸ Nâlekamut, tâpsoma Israêlikut iglungit Egipteneme ĸângermagit. Egiptenemiut sugiarmagit, iglovullo saputivlugit. Inuillo okkovut opigosuklutiglo.
28 Tagva Israêlikut taimailioriartorput, sorlo Nâlekab Moseselo Aronelo perĸongmagik, taimailiorput.
29 **Ahaglo**, unnuaĸ ĸetterarmat Nâlekab erniangorĸârtut nuname Egipteneme sugiarpait, Faraub, iksivautaĸsoamine iksivajub, erniarirĸârtanganit, tigujaumajub parngnanairsimavingmêtub erniarirĸârtanganut; nergjutillo erniarirĸârtangit ilûnaita.
30 Faraolo makipoĸ unnuarme, tâmna, kivgangillo ilûnatik, Egiptenemiullo ilûnatik; ĸaggudlarneĸsoaĸalerporlo Egipteneme; igloĸangimat toĸungajoĸtaĸangitomik.
31 Moseselo Aronelo ĸairĸovak unnuarme, oĸarlunelo: Nikovigitse, aularluselo inuĸotima akornganit, illiptiglo Israêlikullotauĸ, Nâlegarlo kivgartoriartorsiuk, sorlo oĸalaurapse.
32 Neksarsigiglo saugaĸotise nergjuteĸotiselo, sorlo oĸarapse, nippagitselo. Pilorirĸosingalo uvangatauĸ.
33 Egiptenemiullo inuit tetjarpait nunamit aulartitsomavlugit erinesârlugit; oĸaramik: Tamapta toĸungajoinaudlaroarpogut.
34 Inuillo ĸaĸĸôjaksatik aipajut sêrnartitausimangitut tigûllapait imulugillo annorâmingnut erĸsuklugillo.
35 Israêlikullo taimailiorput Mosesib oĸausinga maliklugo: Egiptenemiunillo piksarsiorput perĸutinik silbereojunik goldeojuniglo, annorâniglo:
36 Nâlekablo inuit saimaneĸsitipait Egiptenemiut sângine, tâpkoalo tunitjivigivait pijomajanginik. Nungudjivullo Egiptenemiunik.
37 Israêlikullo ingergalerput Ramesesemit Suggotemut, angutainait pissuktut 600,000, sorrutsit kitinagit.
38 Takorngartallo unuktut majoarĸatigivait; katimgajullo saukat nergjutillo unuktut.
39 Kaĸĸôjaliorpullo sêrnarsauteĸangitunik ĸaĸĸôjaksanit aipajunit neksartamingnit Egiptenemit, sêrnartitaungimat; ajaktortaulauramik Egiptenemit mulludlarungnaratiglo, âĸiksoisimangilallônêt taĸoaksamingnik.

40 **Israelikulle** innekarningita sivituninga Egipteneme, tagva jârit 430.

41 Pijokarporlo, jârit 430 nângmatta, uvlorme tâpsomanetsainak Nâlekab katimgajoksoakotingit iluêngartut anivut nunamit Egiptenemit.

42 Unnuak tamadja erkaumanadlartok Nâlekamut, tâpsoma tessiormagit nunamit Egiptenemit; unnuak tamanna Nâlekab pinga erkaumanadlartok Israêlikunut tamainut kinguvânginullo.

43 **Nalekablo** Mosese Aronelo okautivak: Tamadja maligaksaurkojak kângerviksiorutiksamut: Takorngartaub ilangiutivigijaksaringilâ.

44 Kissiane kivgab kênaujanut pisiarijaujub ilangiutivigijungnarpâ kippijaurkârune.

45 Takorngataub kivgablo attartugaub ilangiutivigijaksaringilâ.

46 Iglome atauserme nerrijaujuksauvok; nerkingata illangalônêt anititaksaringilase iglub sillatânut; saunerlo atauserlônêt navgoraksaringilase.

47 Illagêktut Israêlikut ilûnatik taimailiortuksauvut.

48 Takorngartarlo innekarune illingne, Nâlekamullo uvloksiorkataujomagune kângerviksiorvingmik, tâpsoma angutekotine tamaita kippijautitaksarivait. Taimailiorkârlune najutijungnarpok ilangiutivlunelo; nunamelo inûlersimajotut ilinganiarpok; kippimangituble ilangiutivigijaksaringilâ.

49 Maligaksak tâmnatsainak ilingavok inûlersimajomut nuname takorngartamullo illipsingne nunakartomut.

50 Taimailiorput Israêlikut ilûnatik; sorlo Nâlekab Mosese Aronelo perkongmagik, taimailiorput.

51 Taimaglo uvlorme tâpsomanetsainak Nâlekab Israêlikut tessiorpait nunamit Egiptenemit illagêngningit maliklugit.

KAP. XIII.

Erniangorkârtut perkutautitauvut Gûdemut.

1 **NALEKABLO** Mosese okarvigivâ, okarlune:

2 Ivlernartikit uvamnut erniangorkârtut tamaita, igliarmik angmaijut tamaita Israêlikune, inungnelo nergjutinelo: uvanga pigivakka.

3 Tagva Mosesib inuit okautivait: Erkaumalersiuk uvlok tamanna, anivigijase Egiptenemit, iglomit kipalûtitauvigijapsingnit; aggangnut pitsartujunut Nâlekab tagvangat aular-

tilaungmase: sêrnarsarsimajomik ĸaĸĸôjaĸtortoĸartuksaungilaĸ.
4 Uvlorme tâpsomane anilaukpose taĸĸerme Abibemik attelingme.
5 **Taimaimat** Nâlekab tikkiutitikpatit Kânaanemiut Hetiterillo Amoriterillo Heviterillo Jebusiterillo nunanginut angermarijutigilauĸtanganut atâtapsingnut tunijomavlugo illingnut, nunamut imungmik igupsaujârtullo orĸsunganik kôktomut, tagva piniutauneĸ tamanna uvloĸsiorutigijaksarivat taĸĸerme ômane.
6 Uvlut 7 nâvlugit ĸaĸĸôjaĸtortuksauvotit sêrnaĸangitomik, uvlullo 7inga uvloĸsiorviojuksauvoĸ Nâlekamut.
7 Ķaĸĸôjaĸ sêrnaĸangitoĸ nerrijaujuksauvoĸ uvlut sevenit nâvlugit; ĸaĸĸôjarlo sêrnarsarsimajoĸ takuksaujuksaungilaĸ illingne, sêrnarsaullônêt takuksaujuksaungilaĸ erĸângne tamaine.
8 **Ernillo** nelonaijaivigijaksarivat uvlorme tâpsomane, oĸarlutit: Tamanna piniarutauvoĸ Nâlekab piniarnerilauĸtanga uvamnut pivlugo, anigama Egiptenemit.
9 Nelunaikutauniarporlo illingnut aggakkut, erĸaijutauniarlarmelo ijîkpit akorngangne, Nâlekab maligaksaurĸojangit ĸanernêrĸovlugit: aggangnut pitsartujunut Nâlekab anitingmatit Egiptenemit.
10 Taimaimat ilusiorĸojaujoĸ tamanna nelliuneĸsiorutigijaksarivat nelliutijarangat jârit tamaita.
11 **Nalekablo** tikkiutitikpatit Kânaanemiut nunanganut, sorlo angermarilaungmat illingnut atâtarnullo, tunijomavlugo illingnut,
12 Ilingatitaksarivatit Nâlekamut tamaita angmaijut igliarmik, nergjuteĸotivillo erniarirĸârtangit tamaita; angutaujut perĸutaujuksauvut Nâlekamut.
13 Siuterĸortojublo erniarirĸârtanga tamât tauĸsiutijaksarivat saugârsungmik; tauksiutijomangikungnelo ĸongesêjaraksarivat; inuille erniarirĸârtangit ilûnatik ĸitorngavit akorngane tauĸserlugit uttertitaksarivatit.
14 **Mattomalo** kingorngagut ernerpit aperikpatit, oĸarlune: Ķanoĸ tukkeĸarĸâ tamanna? oĸautijaksarivat: Aggangnut pitsartujunut Nâlekab anitilauĸpâtigut Egiptenemit, iglomit kipalûtitauvigijaptingnit:
15 Faraublo ĸununermut aularĸojomangimattigut, Nâlekab toĸorarpait erniangorĸârtut tamaita nuname Egipteneme, inuit erniarirĸârtangit nergjutillo erniarirĸârtangit: tamanna

pivlugo tunergutigivakka Nâlekamut angutaujut tamaita
angmaijut igliarmik; ĸitorngamale erniarirĸârtangit tauĸser-
lugit uttertipakka.
16 Nelunaikutauniarporlo aggangne, erĸaijutauniarlarmelo
ijîkpit akorngangne; tagva aggangnut pitsartujunut Nâlekab
anitingmatigut Egiptenemit.
17 **Pijoĸarporlo** Faraub inuit aularĸosimangmagit, Gûdib
tessiulungilait apĸutikut Filisterit nunangagut, tamanna
sivikinerpaugalloartilugo; Gûde oĸarmat: Inuit ĸaĸĸialidla-
roarmatta takogunik unatarnermik, utterniarlutiglo Egiptene-
mut.
18 Gûdible inuit ĸalusariartortipait imarbiub suvloliub
sunaĸajuitungata apĸutâgut. Israêlikulle majoarput Egip-
tenemit annorârsimavlutik sorsuktuksatitut.
19 Mosesiblo Josefib sauningit neksarpait: tâpsoma Israê-
likut angermariktisimalaungmagit, oĸarlune: Gûdib nelipsaro-
mârpâse; saunikkalo tamângat takpaungautitaksarivase.
20 **Aularput** tagva Suggotemit tangmârpullo· Etameme,
sunaĸajuitub kiglingane.
21 Nâlekablo sivorlerpait uvlôtilugo nuvujaĸ nappajoĸ
innigivlugo, unertûtijomavlugit apĸomik, unnuakullo ikoma
nappajoĸ innigivlugo, ĸaumarsaromavlugit, ingergajungnar-
ĸovlugit uvlokullo unnuakullo.
22 Nuvujaĸ nappajoĸ pêngilâ uvlokut, ikomalônêt nappa-
joĸ unnuakut inuit sivurnganit.

KAP. XIV.

Faraub Israêlikut udlapait. Faraokut ippivut imânut.

1 **NALEKABLO** Mosese oĸarvigivâ, oĸarlune:
2 Israêlikut oĸarvigikit sangulerĸovlugit tangmârlutiglo
Pi-Hakirotib nellâne, Migdolib imarbiublo akorngangne, Baal-
Zefonib nellâne; tâpsoma sângane tangmârtuksauvose imar-
biub kiglingane.
3 Farao oĸalârmat Israêlikut pivlugit: Tamarsimavut
nuname, sunaĸajuitub apĸutiksairutivait.
4 Faraublo ômatinga mangaititsomavara udlanerĸovlugo
tâpkoninga; opigijaujomavungalo Faraokut sorsuktuksarsoa-
ĸutingitigullo, Egiptenemiut tukkisitsiarĸovlugit uvangau-
gama Nâlegaĸ. Taimailiorput tagva.
5 **Egipteniblo** attaninga oĸautijaungmat inuit ĸemâsi-
mangmatta, Faraub ômatinga ikajortingitalo ômatingit abla-

tsangorput inungnut, oĸarpullo: Sôĸ taimailiorĸitâ, Israêlikut aularĸogaptigik kivgartornermit uvaptingnik ?
6 Kamutinelo aksaloalîk unatautîk atuinarutipâ inuĸotinelo illagivait,
7 Kamutillo aksaloalît piojut 600 illagivait, ĸamutillo aksaloalît tamaita Egiptenemêtut, attunit ĸemuksertеĸarlutik.
8 Nâlekablo Faraub Egiptenib attanertangata ômatinga mangaitipâ, tâpsomalo Isarêlikut udlapait. Israêlikulle anisimalauĸput agganguut ĸotsiktunut.
9 Egiptenemiulle udlapait, Faraub ĸamutingit aksaloalît unatautit horselît, horsenelo ikimajungit, sorsuktuksarsoaĸotingillo, angulugillo tangmârtersimajut imarbiub kiglingane, Pi-Hakirotib erĸâne, Baal-Zefonib nellâne.
10 **Faraolo** ĸaglilermat, Israêlikut ijitik arlortipait, sunaubvalo, Egiptenemiut malikpait; kapiasudlalerpullo, Israêlikullo Nâlegak nipliadlarvigivât.
11 Mosesemullo oĸarput: Iluviksaĸangimat Egipteneme aularutivitigût sunaĸajuitome toĸorĸovluta ? Sôĸ taimailiorvigivitigût, aularutiluta Egiptenemit ?
12 Tamannaungilâĸ oĸauserijavut illingnut Egipteneme, oĸarluta: Pagvisarniaratigut, Egiptenemiulle kivgartortuinarlavut ? Egiptenemiut kivgartorlugit nakornersaungmat toĸojuksaunermit sunaĸajuitome.
13 Mosesiblo inuit oĸautivait: Sivôraniarase ! ĸikartuinaritse ! Nâlekablo piuliklerninga nelonaijarniartanga uvlome pivluse takoniarlugo; Egiptenemiut takojase uvlome takojungnainiarapsigik issoĸangitomut.
14 Nâlegaĸ sorsulârmat pivluse, illipselo nippangerniarpose.
15 Nâlekablo Mosese oĸautivâ: Sôĸ ĸaigarsukkêt uvamnut ? Israêlikut ingergarĸokit:
16 Igville ajaupiat isautileruk, aggatillo isakit imarbiub ĸollânut, aviktilugolo: Israêlikullo imarbiub ĸerĸagôrtuksauvut pannertokut.
17 Uvangalo, ahâk, Egiptenemiut ômatingit mangaititsomavakka, malerĸovlugit tâpkoninga: uvangalo nertortauniksarsijomavunga Faraokut, katimgajoĸsoaĸotingitigullo ilûnaitigut, ĸamutingitigullo aksaloaliktigut unatautiktigut, horsenelo ikimajungitigut.
18 Egiptenemiullo missigijuksauvut uvangaugama Nâlegaĸ, nertortauniksarsimaguma Faraokut, ĸamutingitigullo aksaloaliktigut unatautiktigut, horsenelo ikimajungitigut.

19 **Gudiblo** engelinga, Israêlikut tangmârtertut sivuningi-
tigut ingergasôĸ, nûpoĸ, kinguninginullo aivlune; nuvujarlo
nappajoĸ nûgivoĸ sivuninginit nangeriartorporlo kinguni-
nginut.
20 Aivorlo Egiptenemiut tangmârtertut Israêlikullo tang-
mârtertut ĸerĸanut akorngauut; nuvujauvorlo tâdlarlarmelo
ipkonunga, unnuarmele ĸaumaivoĸ ukkununga: ipkua ukkua
ĸanitanganut pijungnarĸonagit unnuaĸ nâvlugo.
21 Mosesiblo aggane isaktipait imarbiub ĸollânut; Nâle-
kablo imaĸ tinitipâ unnangârsoakut unnuaĸ nâvlugo, imar-
biglo pannertungortipâ, imallo aviktauvut.
22 Israêliblo ĸitorngangit imarbiub ĸerĸagut ingergavut
pannertokut: imaĸsuillo avalugivait talerpiata tungâgut sau-
miatalo tungâgut.
23 **Egiptenemiullo** udlapait maliklugillo imarbiub ĸer-
ĸanut, Faraub horsingit, ĸamutingillo aksaloalît unatautit,
horsenelo ikimajungit.
24 Uvlârarsukullo pigârtib pigârvingane, Nâlekab Egip-
tenemiut sorsuktuksoaĸotingit takonârpait nappajomit iko-
mamit nuvujamillo, siorniortipaillo Egiptenemiut sorsuktuk-
sarsoaĸotingit,
25 Kamutingillo aksaloalît aksaloangejarlugit, pêtorĸov-
lugit: Egiptenemiut oĸarĸovlugit: Israêlikunit ĸemâlerta,
Nâlekab sorsugutigingmagit Egiptenemiunut.
26 **Nalekablo** Mosese okautivâ: Aggatit isakit imarbiub
ĸollânut, imaĸsuit uttilerĸovlugit Egiptenemiut ĸamuti-
ngillo aksaloalît unatautit, horsinelo ikimajungit ullutjau-
tilugit.
27 Mosesiblo aggane isaktipait imarbiub ĸollânut, imarlo
utterivoĸ uvlâĸ nuilertilugo pivigivaktaminut; Egiptene-
miullo ĸemânasuarpât: Nâlekablo Egiptenemiut ajaktorpait
imarbiub ĸerĸanut.
28 Imaĸsuillo utterput, ulliklugillo ĸamutit aksaloalît
unatautit, horsenelo ikimajut, Faraublo sorsuktuksarsoaĸo-
tingit ilûnaita tâpkoninga maliktut imarbingmut; atautse-
miglônêt amiakoĸangilaĸ.
29 Israêlikulle ingergavut pannertokut imarbiub ĸerĸagut;
imaĸsuillo avalugivait talerpiata tungâgut saumiatalo tu-
ngâgut.
30 Taimak Nâlekab Israêlikut piulivait uvlorme tâpso-
mane Egiptenemiut agganginit; Israêlikullo Egiptenemiut
toĸungajut takovait imarbiub sikjangane.

31 Israêlikullo takogivât piniarnersoaĸ Nâlekab piniarnerijanga Egiptenemiune, inuillo Nâlegaĸ sivôragivât, okperilugolo Nâlegaĸ, kivgangalo Mosese.

KAP. XV.

Mosesib Kujalijutâ. Imeĸ sungarnitoĸ mamaktungortitauvoĸ.

1 **TAGVA** Mosese Israêliblo ĸitorngangit imgerput imgerutemik ôminga Nâlekamut, oĸarpullo: Nâlegaĸ imgervigijomavara, sâlaĸadlarmat inornadlartomik: horse ikimajingalo egipak imarbingmut.

2 Nâlegaĸ sôngonerivara imgerutigilugolo piulijigilâllo; tâmna tagga Gûdiga, iniksalioromavaralo; atâtama Gûdinga, nertudlaromavaralo.

3 Nâlegaĸ unatarteovoĸ: attinga tagga Nâlegaĸ.

4 Faraub ĸamutingit aksaloalît unatautit sorsuktuksarsoaĸotingillo egipait imarbingmut: sorsuktuksarsoaĸotingitalo angajoĸângit annerimajut ipimavut imarbingme suvlolingme.

5 Itinersûb ullikpait: kivivut erĸanut ujarĸatitut.

6 Nâlegaĸ, aggatit tallerpît inornarsivut pitsartunerme; Nâlegaĸ, aggakpit tallerpikpit omisuktit egilugit serĸomipait.

7 Inornarnivillo angijoĸsôningane ochotipatit akkerartortitit: ningarnît aulartipat, tâpsomalo nungupait iviktitut.

8 Sordlungmigarnernut imat katersortauvut, imaĸsuit ĸagvarput sorlo ĸallerêktutitut, itinerillo igjorput imarbiub ĸerĸane.

9 Omisuktoĸ oĸarpoĸ: Udlanigomavunga, angusijomavunga, aĸsârnigaujut aitortûtigijomavakka; ikligunera nâmaksititaujuksauvoĸ tâpkonunga; saviksoara amujomavara, aggamalo nungutaksarivait.

10 Igville anoreĸotit anordlerĸovat, imaĸsuillo ullikpait: aĸitotullo kivivut imânut pitsartujunut.

11 Kina Gûdit akorngane illiktut-ikâ, Nâlegaĸ? kina illiktut-ikâ, inornadlarlune ivsornainerme, sivôranadlarlune nertoraksauvlune, tatamnartulivlunelo?

12 Aggatit tallerpît isaktipatit, nunab êvait.

13 Nâpkiningnerne inuit piulijatit tessiorpatit: aulapatit pitsartunerne innigijarnut ivlernadlartomut.

14 Inôĸatigêksuit tussalârput sivôravlutiglo; kapiasungnerub Filisterit tigudlalârpait.

15 Edomib angajoĸângit kakkilâdlalârput; Moabib pitsar-

tujungit sajudlalârput; Kânaaniblo inungit ilûnatik auksi-
lârput nuvujatut.
16 Erĸsinerub ĸoaĸsârnerublo tupvigilârpait; tallerpikpit
pitsartuningagut aulangilârput ujaraĸtut; inuĸotitit ĸângiu-
terĸârtinagit, Nâlegaĸ, inuit pisiarijatit ĸângiuterĸârtinagit.
17 Tikkiutititaksarivatit inneĸartilugillo ĸaĸĸame ki-
ngormgutijarne, inneme inniliarimajarne innigijomavlugo, iv-
lernartovingme, Nâlegaĸ, aggakpit atuinarutisimajangane.
18 Nâlegaĸ attaniovoĸ issoĸangitomit issoĸangitomut.
19 Faraub horseĸotinga aingmat imarbingmut, ĸamuti-
ngit aksaloalît unatautit, horsenelo ikimajungit illagivlugit,
Nâlekablo imarbiub imangit tikkiutitilerivait tâpkonunga;
Israêlikulle ingergavut panertokut imarbiub ĸerĸagut.
20 **Miriamiblo** nelautaijub, Aronib najangata, ĸilaut tiguvâ
aggaminut; arnallo ilûnatik anivut tâmna maliklugo ĸilausi-
jarlutik oĸigêserlutiglo.
21 Miriamiblo tâpkoa akkiorpait: Nâlegaĸ imgervigisiuk,
sâlaĸadlarmat inornadlartomik; horse ikimajingalo egipak.
imarbingmut.
22 Mosesiblo Israêlikut aulartipait imarbingmit suvlo-
lingmit, ingergavullo sunaĸajuitomut Suremik attelingmut;
uvluniglo pingasunik ingergavut sunaĸajuitokut imeĸsina-
tiglo.
23 **Tikkinamiglo** Mâramut, Mârab imangit imerungna-
ngilait sungarnimatta; tamanna pivlugo nuna tamanna atse-
rartauvoĸ Mâramik (sungarnitomik).
24 Inuillo Mosese oĸarnerlûtivât, oĸarlutik: Sumik imer-
niarĸitâ?
25 Tâpsomalo Nâlegaĸ ĸaigarsugvigivâ, Nâlekablo uner-
tutivâ napârtomik, tâmnalo egigamiuk imermut, imeĸ ma-
maĸtungortitauvoĸ. Tagvane perĸojaliorpait maligaksalior-
lugillo, tagvanelo ôktorpait,
26 Oĸarlunelo: Nâlekab Gûdivit nippinga nâletsiaroma-
gungne, piniaromavlugillo tâpsoma sângane idluarijaujut,
siutit manijomagungne tâpsoma perĸojanginut, maligaksaur-
ĸojangillo maligomagungne, illijivigijomangilagit ĸanimaserit
nellianiglônêt tikkitilauĸtamnik Egiptenemiunut: uvangau-
gama Nâlegaĸ inûliklertît.
27 **Tikkipullo** Elimemut, tagvane puilaveĸarpoĸ 12nik,
napârtuniglo Palmenik 70nik: tagvanelo tangmârterput imît
ĸanitangane.

KAP. XVI.

Tikkiput sunakajuitomut Sinimik attelingmut. Ajoksadlarlutik okarnerlûtjivut. Gûdib tiliklervigivait akigiarsungnik mannamiglo.

1 **ELIMEMILLO** aularput, illagêllo Israêlikut iluêngartut
tikiput sunakajuitomut Sinimik attelingmut, Elimib Sinaiblo
akorngangnêtomut, takkiub aipangata uvlungita 15ingane
anilaungninginit nunamit Egiptenemit.
2 Illagêllo Israêlikut ilûnatik okarnerlûtjivut Mosesemut
Aronemullo sunakajuitome;
3 Israêlikullo okautivakit: Atso illâ! nakudlarajalaungner-
pok tokolaurupta Nâlekab agganginut nuname Egipteneme,
iksivalaurapta ukkusit igautit senniane kakkôjaktoraptalo
akkeartorluta; tagva tikkiutitipaptigut sunakajuitomut ômu-
nga illagêt ukkoa ilûnaita tokotsomavlugit perlernermut.
4 **Nalekab** tagva Mosese okautivâ: Ahâk, kakkôjamik
piksapsingnik sillalurkojijomavunga kilangmit, inuillo anijuk-
sauvut katersoivlutiglo uvlub piksanganik kaut tamât, ôkto-
romagapkit arvertaromamangâta perkojamne pijomangima-
ngâtalônêt.
5 Kissianele uvlut 6ingane atuinarutijaksarivait angerau-
tijatik, uvlut tamaita katersorpaktatik maggoertorlugo.
6 Moseselo Aronelo okarpuk Israêlikunut tamainut: Un-
nulerpat missigilârpose Nâlekab âsimangmase nunamit Egip-
tenemit:
7 Uvlâkullo takolârpose Nâlekab ivlernarninganik; tus-
sarmat okarnerlûtjinipsingnik Nâlekamut: uvagugle sunau-
vinûk okarnerlûtigaptigûk?
8 Moseselo okarpok: Taimailârpok, Nâlekab tunitjivigi-
niarpâse nerkêjamik nerkiksapsingnik unnukut, kakkôja-
miglo akkeartûtiksapsingnik uvlâkut, Nâlekab okarnerlût-
jinise tâpsomunga tussarmagit: uvagugle sunauvinûk?
Okarnerlûtjinise pilungilat uvaptîngnut, Nâlekamulle.
9 **Mosesiblo** Arone okautivâ: Illagêt Israêlikut ilûnaita
okarvigikit: Kaglileritse Nâlekab sânganut, okarnerlûtjinise
tussarmagit.
10 Aroniblo illagêt Israêlikut iluêngartut okarvigingmagit,
takosarput sunakajuitomut, ahâglo, Nâlekab ivlernarninga
takotipok nuvujarme.
11 Nâlekablo Mosese okarvigivâ, okarlune:

12 Israêlikut oĸarnerlûtjiningit tussarpakka: oĸarvigikit,
oĸarlutit: Unnupat nerĸetolârpose, uvlâkullo aĸeartolârpose
ĸaĸĸôjamik, missigilârposelo uvangaugama Nâlegaĸ Gûdise.
13 Atso illâ, unnulermat aĸigearsuit tikkiaĸivut, tang-
mârvik mattuvlugo: uvlâkullo mitsuksoaĸ nunamêpoĸ tang-
mârviub avatâne.
14 Mitsuksoarlo nungungmat, ahâk, amiakôjoĸarpoĸ suna-
ĸajuitub ĸângane angmalukitânik mikijunik, sorlo ĸaĸĸor-
nartut mikitigijunik.
15 Israêlikullo takogamigit oĸaudjutivut: Mannauvut
ukkoa! Kaujimalunginamik sunaungmangâta. Mosesiblo
oĸautivait: Tamadja ĸaĸĸôjaĸ Nâlekab tunijanga illipsingnut
nerĸiksaurĸovlugo.
16 Tamadja, tagga, Nâlekab perĸojanga: Katersoigitse
tâpkonangat ilûnase attunit nerrijaluapsingnik, homerib
(ôktûtib, gallonib abvanganit anginersârsub) tatautigijanga-
tut angitigijomik attunit, inuĸotipse unurningit maliklugit;
tigusigitse attunit tuppemioĸatingita piksanginik.
17 Israêlikullo taimailiorput, katersoilarmiglo illangit angi-
nersamik, illangit mikinersamik.
18 Homeremullo ôktormatsuk, angijomik katersoijoĸ sim-
nikoĸangilaĸ, ikituniglo katersoijoĸ amigaĸsilungilaĸ; attunit
katersoivut nerrijaluaminik.
19 Moseselo oĸarpoĸ: Kautsamut amiakoĸartoĸarniarane.
20 Kissianele Mosese nâlelungilât, illangillo tamattoma
illanganik amiakoput uvlâmut, ĸopergukalerporlo tippeluler-
larmelo: Mosesiblo ningautidlarpait.
21 Katersorpaillo uvlât tamât, attunit nerrijaluaminik:
seĸinerlo ônarsingmat aukpoĸ.
22 Uvlulle 6ingane katersoivut ĸaĸĸôjanik maggoertorak-
sanik, homeringnik maggungnik inungmut atautsimut; illa-
gêllo angajoĸângita Mosese oĸautijartorpât.
23 Tâpsomalo oĸautivait: Gûdib, tagga, oĸautigisima-
janga: Kaupat Sabbateojoĸ ivlernartoĸ, merngoerserviksase
Nâlekamut nelliutivoĸ. Otitsomajase ôtiniarsigik uvlome,
igajomajaselo iganiarsigik; amiakoa torĸorsiuk uvlâmut pik-
saĸumitarilugo.
24 Torĸorpâllo uvlâmut, sorlo Mosese perĸojingmat: tip-
pelulungilarlo ĸopergukalungilarlônêt.
25 Moseselo oĸarpoĸ: Tâmna uvlome nerrisiuk; tagva
uvlome Sabbateovoĸ Nâlekamut: uvlome nagvârniangilase
taimaitomik natername.

26 Uvlune 6ne katersoraksarivase, uvlulle 7ingane, Sabbateojome, pitaĸarniangilaĸ.
27 Sunaubvale, uvlut 7ingane inuit illangit anivut katersoijomavlutik, nagvâlungilalle.
28 Nâlegarlo tagva oĸarpoĸ Mosesemut: Kanoĸ akunertigijomik perĸojakka maligaksaurĸojakkalo ĸippilûtigisimagomavisigîk nâlegomanagit?
29 Takoitse, Nâlekab tunitjivigingmase Sabbatemik, taimaimat uvlut 6ingane tunitjivigivâse uvlûk magguk ĸaĸĸôjaksanginik; ilûnase innigijapsingnêtuaritse, anijoĸarniarane inniminit uvlut 7ingane.
30 Taimaimat inuit merngoerserput uvlut 7ingane.
31 Israêlikullo tamakkoa taivait Mannanik: korianderib (perortut illangata) karngasûtiksangititut iput, ĸaĸortauvlutik; tippeĸarpullo sorlo ĸaĸĸôjârsutut igupsaujârtut orĸsuanik illaliktut.
32 **Moseselo** oĸarpoĸ: Tamadja, tagga, Nâlekab perĸojanga: Homere tattalersiuk tâpkoninga, torĸorsimajuksanik kinguvâksapsingnut; takorĸovlugit ĸaĸĸôjanik nerrititsijutigilauĸtamnik illipsingnik aularutigapse nunamit Egiptenemit.
33 Mosesiblo Arone oĸautivâ: Illulerĸumik tigusilerit, pititsivigivlugolo Mannanik, homerib tattautiluanganik, Nâlekablo sânganut illiuk, torĸorsimajuksaurĸovlugit kinguvâksapsingnut.
34 Sorlo Nâlekab Mosese perĸongmago, taimak Aronib illivâ kigligiutsineĸtaliub sânganut, torĸorsimajuksaurĸovlugo.
35 Israêlikullo nerrivut Mannanik jârit 40 nâvlugit, tikkerĸârtinagit nunamut inulingmut; nerrivut Mannanik tikkerĸârtinagit nunab Kânaanib kiglinganut.
36 Homere tagva Efab tellimaujortunga.

KAP. XVII.

Israêlikut imertitauvut ĸairtomit. Amalekut sâlauvut.

1 **ILLAGELLO** Israêlikut ilûnatik aularput sunaĸajuitomit Sinimit ingergaĸattarlutik Nâlekab perĸojininga maliklugo, tangmârterpullo Refidime: tagvane imeĸangilaĸ inuit imiksanganik.
2 Taimaimat inuit Mosese oĸarnerlûtivât, oĸarlutiglo: Imermik tunitjivigitigut imerungnarĸovluta. Mosesiblo akkivait: Sudluse oĸarnerlûtivisingâ? Suna pivlugo Nâlegaĸ ôktorpisiûk?

3 Tagvanelo inuit kêdlarput; inuillo Mosese okarnerlû-
tivât, okarlutiglo: Sôk Egiptenemit majoartipitigût, uvagut
kitorngavullo nergjutivullo tokotsomavluta kêdlarnermut?
4 Moseselo kaigarsukpok Nâlekamut, okarlune: Inuit
ukkoa kanok piniarvigijaksarivakkâ? Milloromakasakpâ-
nga ujarkanut!
5 Nâlekablo Mosese okautivâ: Inuit sakkangine sivu-
muarit, Israêlikullo angajokângita illangit illagikit; ajaupiallo,
anautarilauktat kôngmik, tiguleruk aggangnut, ailerillo.
6 Ahâk, nangeromavunga sângne tagvane kairtub kâ-
ngane Hôrebeme; kairtorlo anaujaksarivat, imerlo anilârpok
tâpsomangat, inuit imerungnarkovlugit. Moseselo taimai-
liorpok Israêlikut angajokângita takoane.
7 Nunablo tâpkutsia atserarpâ Massamik (ôktorlungner-
mik) Meribamiglo (nangârnermik), Israêlikut nangârningat
pivlugo, Nâlegarlo ôktormatsuk, okarlutik: Nâlegak akunap-
tingnêkâ akunaptingnêngilârlônêt?
8 **Amalekiterit** tagva tikkiput, Israêlikunut sorsuklutik
Refidime.
9 Moseselo Josuamut okarpok: Angutinik anerosugit
uvaptingnut, anilutillo Amalekiterinut sorsuklutit: kaupat
nangeromavunga kakkaub kângane Gûdib ajaupianga aggam-
nêtilugo.
10 Josualo taimailiorpok sorlo Mosesib okautingmago,
Amalekiterillo sorsuklugit: Moseselo, Aronelo, Hurelo majorar-
put kakkaub kânganut.
11 Imaiporlo: Mosesib aggane isâktigamigit, Israêlikut
sâlakalerput, agganelo kataktigamigit, Amalekiterit sâlaka-
lerput.
12 Mosesible aggangit okumailerput, tigusivuglo ujarang-
mik illilugolo atânut, tâpsomalo iksivavigivâ; Aroniblo Hu-
riblo najumivait aggangit, aipangata igluanit aipangatalo
igluanit; aggangillo aulatjairput sekinerub nipilerninga tikki-
dlugo.
13 Josuablo Amalek inungillo sâlagivait saviksûb kênanga-
nut.
14 Nâlekablo Mosese okautivâ: Tamanna erkaumajaur-
kovlugo aglaguk aglangnut makperterpaktunut, Josuablo
siutîgingnut unipkautigiuk Amalekib erkaumajauninga nungu-
tidlaromagapko kilaub atânit.
15 Moseselo tunerguserviliorpok atserarpâlo: Nâlekab iksi-
vautaksoanganik:

16 Oĸarporlo: Aggait illivlugit Gûdib iksivautaĸsoanga-
nut, Amalekiterit sorsudlarkit Nâlekamut ĸitorngarênit ĸitor-
ngarênut.

KAP. XVIII.

Jetrob tikkininga Mosesemut. Jetrob attanertuininga.

1 **JETRO,** ajoĸertuijoĸ Midiame, Mosesib sakkia, tussarame
tamainik Gûdib piniarninginik Mosesemut inuĸotiminullo
Israêlikunut, Nâlekablo Israêlikut anitingmagit Egiptenemit;
2 Jetrub, Mosesib sakkiata, tiguvâ Zipora Mosesib nulianga,
angerartitavininga,
3 Ernîgiglo; (aipâ Gersomemik attelik, oĸarmat: Tujor-
miangovunga nuname ilitarnangitome:
4 Aipangalo Eliêseremik attelik, oĸarmat: Atâtama Gû-
dingata ikajortima piulivânga Faraub saviksoanganit:)
5 Jetrub, Mosesib sakkiata, ernîgik nuliangalo illagellugit,
Mosese tikkipât sunaĸajuitome, tangmârporlo Gûdib ĸaĸĸa-
ngane:
6 Oĸarporlo Mosesemut: Uvanga, Jetro, sakkit, tikkipunga
illingnut nuliat ernîgiglo illagellugit.
7 Mosese anivoĸ sakkine pagrearlugo, okkovlunelo kunikpâ;
aperiutivuglo ĸanoelingamangârmik; tuppermullo iterpuk.
8 Mosesiblo sakkine unipkautivâ tamainik Nâlekab piniar-
ninginik Faraomut Egiptenemiunullo Israêlikut pivlugit,
siorniornerniglo tamainik tikkitigijamingnik apĸosinerme,
ĸanorlo Nâlekab piulingmagit.
9 Jetrolo ĸuviasudlarpoĸ ajungitulineĸ tamât pivlugo,
Nâlekab piniarnerijanga Israêlikunut piulijanginut Egiptene-
miut agganginit.
10 Jetrolo oĸarpoĸ: Kujanarsile Nâlegaĸ piulijigijase
Egiptenemiut agganginit, Faraublo agganginit, inuit piulijigi-
jangat Egiptenemiut agganginit.
11 Mâna nellojungnairpunga Nâlegaĸ anginersaungmat
gûdinit tamainit; pingijairĸsârningine tâpsoma alliutivait.
12 Jetrolo, Mosesib sakkia, âtsivoĸ ôtaksanik tunergutik-
saniglo Gûdemut: Aronelo Israêliblo angajoĸângit ĸaivut
Mosesib sakkia nerriĸatigivlugo Gûdib sângane.
13 **Kaungmallo** Mosese ingipoĸ inuit idluarsaromavlugit:
inuillo nangerput Mosesib avatâne uvlârmit unnungmut.
14 Mosesiblo sakkia takonârmat tamainik piniarninginik
inungnut, oĸarpoĸ: Sunauvâ tamanna piniarnerijat inuit

pivlugit? Sugavit iksivavêt inutôvlutit, inuillo ilûnatik
nangerdlutik avatingne uvlârmit unnungmut?
15 Mosesiblo sakkine oĸautiva: Inuit unneĸsiorviging-
manga unertutijaujomavlutik Gûdemik:
16 Anârtûtiksaĸarpatta uvamnôrput, idluarsaivungalo in-
ungmik inôĸatiminiglo, ajoĸertorpakkalo Gûdib maligaksaur-
ĸojanginik perĸojanginiglo.
17 Mosesiblo sakkiata oĸautivâ: Iliornît tamanna nâma-
lungilaĸ.
18 Sujudlamarilârpotit, igvillo inuillo ukkoa illagijatit;
tamanna oĸumailuarpoĸ illingnut; inutôvlutit tamanna suli-
arijungnangilat.
19 Nippiga tussaruk mâna, ajoĸertoromavagit, Gûdiblo
illagijomavâtit: Igvit inuit pivlugit saĸĸijârit Gûdib sângane,
âtsijungnarĸovlutit sujuksautigijanginik Gûdemut:
20 Ajoĸertoraksarivatillo maligaksaurĸojaujunik perĸo-
janiglo, unertûtijaksarivatillo apĸomik arvertarvigijaksari-
janginik, piniarnerniglo piniaraksarijanginik.
21 Taimagletauĸ inuit ilûnatik akornganit ĸenertuksau-
votit angutinik ĸaĸiarnaitunik, Gûdemik sivôrajunik, angu-
tinik nelâgôrtunik, pijomatudlarnermik omisuktunik; anga-
joĸângortilugillo tâpkonunga, angajoĸautilugit 1000nut, anga-
joĸautilugit 100nut, angajoĸautilugit 50nut, angajoĸautilu-
gillo 10nut.
22 Tâpkoalo idluarsailit inungnik neliutune tamaine: imai-
lingalârporlo, pijariaĸortojut tamaita âlârpait illingnut, pijari-
akitulle tamaita tâpkoa idluarsaijutigilârpait: taimak oĸiner-
sauniarpoĸ illingnut, tâpkoalo nangmarĸatiginiarpatit.
23 Taimailioruvit, Gûdiblo perĸopatit, piganerungnalâr-
potit, inuillo tamakkoa ilûnatik angerarungnalârput ulapirĸ-
sauteĸarlutik.
24 Mosesiblo sakkime nippinga nâlekpâ, piniarlunelo ta-
mainik oĸautigijanginik.
25 Mosesiblo angutit ĸaĸiarnaitut ĸenerpait Israêlikunit
tamainit, aulatsijungortipaillo inungnut, angajoĸautilugit
1000nut, angajoĸautilugit 100nut, angajoĸautilugit 50nut,
angajoĸautilugillo 10nut.
26 Tâpkoalo inuit idluarsarpait neliutune tamaine: oĸu-
maitut âpait Mosesemut, pijariakitulle tamaita nangmineĸ
idluarsaijutigivait.
27 Mosesiblo sakkine aulartipâ; tâmnalo angerarpoĸ nuna-
minut.

KAP. XIX.

Gûdib oĸauserijangit inungnut Mosesekut Sinaimit. Inuit opalungaijartauvut.

1 **TAKKIT** pingajuane, Israêlikut aniningata nunamit
Egiptenemit kingorngane, uvlorme tâpsomane tikkiput Sinaib
sunaĸajuitunganut.
2 Aularsimangmatta Refidimit, tikkisimavlutiglo sunaĸa-
juitomut Sinaimut, tangmârpullo sunaĸajuitome; tagvane
Israêlikut tangmârput ĸakĸaub nellâne.
3 Moseselo majorarpoĸ Gûdemut, Nâlekablo ĸaigarsugvi-
givâ ĸakĸamit, oĸarlune: Imâk oĸartuksauvotit Jakokunut,
Israêlikullo oĸautilugit;
4 Egiptenemiunut piniarnerijakka takolauĸpase, ĸanorlo
nangmarapse nektoralît esarĸunginut, tikkiutitiluselo uvam-
nut.
5 Mânalo nippiga nâlegomagupsiuk nelâgut, angerutigalo
nelautsitilugo, tagva pivianartoĸutiksaunersaulârpose adseo-
gase uvamnut inungnit tamainit: tagva nuna ilûnât pigivara:
6 Ataniovioĵuksaulârpose ajoĸertuijut uvamnut, inôĸati-
gêllo ivsornaitut. Tamadja oĸautsit oĸauserijaksarijatit
Israêlikunut.
7 **Moseselo** tikkipoĸ inuillo angajoĸângit ĸairĸojaurĸovait,
oĸautsillo tamakkoa tamaita Nâlekab perĸojangit tâpsomunga
sângiutivait tâpkonunga.
8 Inuillo ilûnatik atautsikut kiovut, oĸarlutiglo: Nâlekab
oĸauserijangit tamaita piniaromavavut. Mosesiblo inuit
oĸausingit âpait Nâlekamut.
9 Nâlekablo Mosese oĸautivâ: Ahâk, tikkitsomavagit
nuvujame isortaĸsoarme, inuit tussarĸovlugit oĸarĸatigigup-
kit, illingnullo okperĸovlugit nâksaungitomik. Mosesiblo
inuit oĸauserijangit oĸautigivait Nâlekamut.
10 Nâlekablo Mosese oĸautivâ: Inuit aivigikit, ivsornaitilu-
gillo uvlome ĸaupallo, ergortuilillo annorâmingnik,
11 Opalungaijarlillo uvlut pingajuanut: uvlut pingajuane
Nâlegaĸ aĸĸaromârmat ĸakĸamut Sinaimut inuit ilûnatik
takoane.
12 Inuillo kiglilerveĸartitaksarivatit avatâgut, oĸarlutit:
Ulloreasugitse ĸakĸamut majorarĸonase, aktornagolônêt kig-
linga: nelliat aktuijoĸ ĸakĸamik toĸotaksauvoĸ.
13 Aggaillônêt aktoraksaringilât, kissiane ujarangnut mil-

lortaugune pittiktauvlunelônêt; nergjuteokpallônêt inôkpal-
lônêt inôjuksaungilaĸ: tiptulaut sivitojomik nipliarpat, ĸaĸĸa-
mut ĸaijuksauvut.
14 Moseselo atersarpoĸ ĸaĸĸamit inungnut, ivsornaitilai-
talo; tâpkoalo annorâtik ergortorpait.
15 Inuillo oĸautivait: Opalungaijaritse uvlut pingajuanut,
arnaselo aktorniarasigik.
16 **Sunaubvalo,** uvlut pingajuane uvlâkut kalluit ĸauma-
laillo, nuvujarlo isortaĸ ĸaĸĸamêpoĸ, tiptulautiblo nippinga
nipperĸortudlartoĸ; inuillo ilûnatik tangmârvingmêtut saju-
dlarput.
17 Mosesiblo inuit anitipait tangmârvingmit Gûde pagrear-
lugo; nangerpullo ĸaĸĸaub kiglingane.
18 Ķaĸĸarle Sinai ilûnane iserludlarpoĸ, Nâlekab aĸĸar-
vigingmago ikomakut; iserlungalo ĸongmuarpoĸ sorlo iko-
maksoaĸarviksûb iserlungatut, ĸaĸĸarlo ilûnane sajukpilu-
dlarpoĸ angijomik.
19 Tiptulautiblo nippinga nipliangmat sivitojomik nip-
perĸortosivaliavlunelo, Mosese oĸarpoĸ, Gûdiblo kiovâ nip-
pekut.
20 Nâlegarlo aĸĸarpoĸ ĸaĸĸamut Sinaimut, ĸaĸĸaub
kânganut. Nâlekablo Mosese ĸairĸovâ ĸaĸĸaub kânganut;
Moseselo majorarpoĸ.
21 Nâlekablo Mosese oĸautivâ: Atersarit, inuillo inerter-
kit kibliguterĸonagit Nâlekamut takojomamut, unuktullo
tâpkonangat asserorĸonagit.
22 Ajoĸertuijullo, Nâlekamut ĸaglilertut, ivsornaitilit
nangminermingnik, Nâlegaĸ kibliguterĸonago tâpkonunga.
23 Mosesiblo Nâlegaĸ oĸautivâ: Inuit tikkitsungnangilat
ĸaĸĸamut Sinaimut: inerteraptigut, oĸarlutit: Kiglilerve-
ĸartitsilerit ĸaĸĸaub avatâgut, ivsornaitiuglo.
24 Nâlekablo oĸautivâ: Attê, atersarit, majorartuksau-
votillo, igvillo Aronelo aiparilugo, ajoĸertuijulle inuillo kib-
ligutiniaratik majoraromavlutik Nâlekamut, tâmna kibligu-
terĸonago tâpkonunga.
25 Taimaimat Mosese atersarpoĸ inungnut oĸarvigilu-
gillo.

KAP. XX.

Perĸojat 10. *Inuit kapiasukput, Mosesib manigorpait.*

1 **GUDELO** oĸarpoĸ oĸautsinik makkoninga tamainik,
oĸarlune:
2 Uvanga Nâlegauvunga Gûdît, âtsisimajoĸ illingnik nuna-
mit Egiptenemit, iglomit kipalôvingmit.
3 Senipkut assimnik Gûdeĸartuksaungilatit.
4 Inungoarmik adsingoarmiglônêt senajuksaungilatit piv-
lutit, takpâne ĸilangmêtub adsinganiglônêt, ĸilaub atânêtub
adsinganiglônêt, nunab atânêtub imânêtub adsinganiglônêt:
5 Taimaitut tuksiarvigijaksaringilatit kivgartornagillo:
Uvanga Nâlegaujunga Gûdît ilungertudlarlunga Gûdeogama,
atâtat idluitulininginik pidlarnikteojunga ĸitorngangine uvam-
nik omisuktune ernerêt kingorlerêt pingajungit sittamangillo
tikkidlugit:
6 Nâpkiningnermigle saĸĸertitsivunga tausendeoĸattar-
tune nagligijimne perĸojamniglo nâlektune.
7 Nâlekab Gûdivit attinganik atornerluktuksaungilatit,
Nâlekab pidlartailiniangimago atinganik atornerluktoĸ.
8 Uvloĸ Sabbateojoĸ erĸaruk, ivlerijaurĸovlugo illi-
ngnut.
9 Uvlut sixit kingorlerêklutik senajuksauvotit, suliaksa-
tillo tamaita piniarlugit:
10 Uvlulle seveningane Nâlekab Gûdivit Sabbatinga neliu-
tivoĸ: tagva sumiglônêt senajuksaungilatit, igvit, ernîllônêt,
panîllônêt, kivgallônêt angut, kivgallônêt arnaĸ, nergjuteĸo-
titillônêt, illagingitallônêt najugarnêtoĸ:
11 Uvlune sixine Nâlekab ĸilaĸ nunalo imarbiglo ilûnai-
talo imab iluanêtut senalaungmagit, uvlullo seveningane
merngoersilauĸpoĸ: tamanna pivlugo Nâlekab uvloĸ Sabba-
teojoĸ saimanartipâ ivsornaitilâllo.
12 **Atatangnik** anânangniglo nâlektuksauvotit: akkunêr-
tomik inôniarĸovlutit nuname Nâlekab Gûdivit tunijangane
illingnut.
13 Inuartuksaungilatit.
14 Nuliarêngnermik asseroijuksaungilatit.
15 Tigliktuksaungilatit.
16 Inôĸatitit saglôtigivlugit oĸartuksaungilatit.
17 Inôĸativit iglunganik pijomajuksaungilatit, inôĸativit
nulianganik, kivganganiglo angumik, kivganganiglo arnamik,

tuktuvaкotinganiglo, siuterкortojoкotinganiglo, sunatuinarniglônêt inôкativit perкutinginik pijomajuksaungilatit.
18 **Inuillo** ilûnatik malugivait kalluit, кaumalaillo, tiptulautiblo nippinga кakкaublo iserlungninga: inuillo tamanna takogamitsuk nûput, alivasiktomelo nangerput.
19 Mosesemullo oкarput: Igvit oкarvigitigut, nâlegomavogullo: Gûdible oкarvigiuiaratigut, toкolerкonata.
20 Mosesiblo inuit oкautivait: Erкsiniarase: Gûde tikkisimangmat ôktoromavluse, sivôranarningalo kênapse sânginêrкovlugo, idluitulerкonase.
21 Inuillo alivasiktome nangerput, Moseselo кaglilerpok tâкtoкsoarmut isortamut Gûdib innigijanganut.
22 **Nalekablo** Mosese oкautivâ: Imâk oкartuksauvotit Israêlikunut: Takosimavose oкarvigigapse кilangmit.
23 Silbereojunik gûdeoкataujuksanik uvamnut senajuksaungilase, illipsingnullo gûdeliortuksaungilase goldeojunik.
24 **Ivjomik** tunerguserviliortuksauvotit uvamnut, tâpsomalo кângane tunergusertuksauvotit tunergutinik ôtaksanik, tunergutiniglo кujalijutiksanik, saugaкotingnit tuktuvaкotingnillo; innine tamaine attimnik taisiviorкojamne tagvane tikkitsomavagit saimauseromavagillo.
25 Ujarangnigle tunerguservilioromaguvit uvamnut, ujarangnut senamajunut senajaksaringilat: senagutit kivigungne tâpsomunga ivsornartipat.
26 Majûtitigullônêt majoartuksaungilatit tunerguservimnut, kangunarnît saккijârtitaurкonago tâpsoma sângane.

KAP. XXI.

Perкojat maligaksallo sunatuinait.

1 **TAMADJA** tagva maligaksat unertutigijaksarijatit tâpkonunga.
2 Pisiniaruvit kivgamik angumik Ebrêereojomik, jârit sixit nâvlugit kivgartortuksauvoк: seveninganele aulartuksauvoк akkilênane kivgaujungnairlune.
3 Inutôvlune itilauкpat inutôvlune aulartuksauvoк: aipaкalauкpalle, nuliangata aularкatigijaksarivâ.
4 Angajoкângatale tunitjivigikpago nuliamik, tâmnalo ernertârpat panitârpallônêt, angajoкâb nuliaк кitorngangillo perкutiginiarpait, tâmnalo inutôvlune aulartuksauvoк.
5 Kivgarle nelonangitomik oкarpat: Angajoкâra aiparalo кitorngakkalo ungagivakka: kivgaujungnairomangilanga:

6 Angajoĸângata tikkititaksarivâ idluarsaijunut; tikkiti-
taksarivâlo upkoarmut, upkoablônêt nappajuanut, angajoĸân-
gatalo siutinga puttoraksarivâ puttorutemut; tâmnalo kiv-
gartoraksarivâ soraijuitomik.
7 **Inuble** panine niorvgutigikpago anânaurĸovlugo, tâmna
anijuksaungilaĸ sorlo angutit kivgat pingmatta.
8 Nâmaksititsilungipat angajoĸâminik tigujiminik nang-
minerijomavlugo, tâpsoma uttertitaksarivâ akkimut: niorv-
gutiksarilugole inôĸatigênut takorngartanut pitsartuneĸar-
tuksaungilaĸ, uivêrilauramiuk.
9 Ernerminulle aipaksautisimaguniuk, iliorvigijaksarivâ
sorlo panine iliorvigigamigit.
10 Nuliarnigune tâpsoma senilianik, mikitlijuksaungilaĸ
tâpsoma nerĸiksanginik, annorâksanganiglo, nuliablo piksang-
inik.
11 Tamakkoale pingasut piniarutigingigunigit tâpsomunga,
tagva tâmna anijuksauvoĸ ĸelarudjartauvlune akkilênanelo.
12 **Anauniktoĸ** inungmik toĸodlugo, tâmna toĸotaksauvoĸ.
13 Inugle terliarsilungipat, Gûdible pitipago agganginut,
tagva unertutitsomavagit ĸemâviksariniartanganik.
14 Inuble pijarellune seniline tikkipago pingitsertorlune
toĸotsomavlugo, tâmna tigujaksarivat tunerguservimmit ag-
lât, toĸotauĸovlugo.
15 Anauniktoĸ atâtaminik anânaminiglônêt, tâmna toĸo-
taksaudlarpoĸ.
16 Tigliktorlo inungmik niorvgutigilugolo, ubvalo nagvâr-
taukpat aggangine, tâmna toĸotaksaudlarpoĸ.
17 Oĸarniluktorlo atâtaminik anânamimiglônêt, tâmna
toĸotaksaudlarpoĸ.
18 Angutillo ningautigunik, aipangatalo aipâ milorpago
ujarangmut, tiglukpagolônêt, toĸolungipat, inangavingmi-
nele nelangajuksaukpat:
19 Makkimikpat anilunelo ajaupialijarlune, milornilauĸ-
toĸ tâpsominga pidlaraksaungilaĸ: kissianele akkilêjuksau-
voĸ taipsoma sulitailititauninganik, âĸiktaumariktitaksa-
rivâlo.
20 Inuble kivgane angut arnarlônêt anaukpago ajaupia-
mut, tâmnalo toĸokpat agganginut, pidlaraksaudlarpoĸ.
21 Kissianele ĸaggujaukpat uvlormik atautsemik mag-
gungniglônêt, pidlaraksauniangilaĸ; perĸutigigamiuk.
22 Inuit ningautigunik, arnarlo singaijoĸ aĸĸunarlugo,
singainga pêrĸovlugo, ĸanoetomigle maliktoĸartinago: pidlar-

taujuksauvoĸ arnab uingata pijomajanga maliklugo; akkilê-
juksauvorlo idluarsaijut nâmagijanganik.
23 Kanoetomigle maliktoĸarpat, tagva tunitjijuksauvotit
inôtsemik inôtsemut,
24 Ijemik ijemut, kigumik kigumut, aggangnik aggangnut,
ittikanik ittikanut,
25 Ônermik ônermut, ikkemiglo ikkemut, tiglûjarmiglo
tiglûjarmut.
26 Inublo kivgane angut kivganelônêt arnaĸ tiglukpago
ijingagut, ije asserorlugo; kivgaujungnaivlune aulartitaksa-
rivâ ijine pivlugo.
27 Tigluklugolônêt kivgane angut kivganelônêt arnaĸ
kigutairpago, kivgaujungnairlune aulartitaksarivâ kigutine
pivlugo.
28 **Tuktuvaublo** angut arnarlônêt nakjungmigarpago to-
ĸodlugo, tuktuvak milortaujuksauvoĸ ujarĸanut, nerĸingale
nerrijaksaungilaĸ; tuktuvauble inua pidlaraksaungilaĸ.
29 Tuktuvagle nakjungmigarsôngolauĸpat sivorngane, in-
ualo ĸaujititaulauĸpat tamattominga, parngnanairsorlaungi-
pagolo, tâmnale toĸotsigune angumik arnarmiglônêt; tuktu-
vak taimna miloraksauvoĸ ujarangnut, inualotauĸ toĸotau-
juksauvoĸ.
30 Kênaujanigle akkilêrĸojaugune tagva tunitjijuksau-
voĸ illijivionermitut inôsine pisiarijomavlugo.
31 Nakjungmigarsimamangât ernermiglônêt paningmig-
lônêt maligaksaĸ tamanna maliklugo piniarviojuksauvoĸ.
32 Tuktuvaub kivgaĸ angut kivgarlônêt arnaĸ nakjung-
migarpago, kivgab angajoĸânga tunitjiviojuksauvoĸ silber-
emik sêkeletut 30tut. (Sêkele atauseĸ 50 centsetut akkituti-
gingoarpoĸ.)
33 Inublo imeĸtarvik angmarpago, inublônêt imeĸtarvik
poagijarpago, mattunagolo, tagvungalo tuktuvak siuterĸorto-
jarlônêt nakkarpat;
34 Imeĸtarviub inuata akkileraksarivâ, tunitjivlune kênau-
janik taipkoa inuanut, ĸigdlorlo pigijaksarivâ.
35 Inuille nelliata tuktuvangata assime tuktuvanga aĸ-
ĸunarpago toĸodlugo, tuktuvak ômajoĸ niorvgutigijaksari-
vât, akkingalo avilugo; ĸigdlorlo avigaksarivâttauĸ.
36 Kaujijauĸpallônêt tuktuvak nakjungmigarsôngolaung-
mat sivorngane, inuatalo parngnanairsorlaungipago, tuktu-
vangmik tauĸsêjuksauvoĸ tuktuvangmut; ĸigdlorlo nangmi-
nerijaksarivâ.

KAP. XXII.

Perĸojat maligaksallo sunatuinait.

1 **INUK** tiglikpat tuktuvangmik saugarmiglônêt, toĸodlugolo niorvgutigilugolônêt, tauĸsêjuksauvoĸ tuktuvangnik tellimanik tuktuvangmut atautsimut, saukaniglo sittamanik saugarmut atausermut.

2 Tigligomajoĸ naipitaukpat itârasuartilugo, anaujaukpallo toĸorĸovlugo, aungmik kovijaujoĸartuksaungilaĸ tâmna pivlugo.

3 Seĸineĸ nuisimakpat tâpsomunga, aune pisiarijaksarivâ, tigligarijane uttertitaksaringmagit; sunaĸangikunele niorvgutigijaksauvoĸ tiglingnine pivlugo.

4 Tigligaĸ ômavlune naipitaukpat aggangine, tuktuvaungmangât, siuterĸortojorlônêt, saugarlônêt, maggoertorlugo akkileraksarivâ.

5 Inub perorsêvik vaineliksataliglônêt nerrijautikpago, nergjutinelo tagvungautikpago nerrerĸovlugo inub assime perorsêvingane, perorsêvingme ânanauninga vaineliksatalingmelônêt ânanauninga tauĸsiutijaksarivâ.

6 **Ikoma** ikoalakpat, ukpigaillo ikilugit, ĸaĸĸôjaksallo katitat, ĸaĸĸôjaksallônêt sulle perortut, perorsêviglônêt, ikiĸataurĸovlugit, ikitsijub akkileraksarivait.

7 Inub inôĸatine tunitjivigiguniuk kênaujanik perĸutiniglônêt piulimajaurĸovlugit, inublo tâpsoma iglunganit tigliktaukpatta; tigliktoĸ naipitaukpat akkilêle maggoertorlugo.

8 Tigliktorle naipitaungipat, iglub angajoĸânga âtaujuksauvoĸ idluarsaijunut, nautsertortaurĸovlugo aggane isalaungmangâgit inôĸatime perĸutinginut.

9 Inub inôĸatine passilerpago nâmangitulinermik sunamik, tuktuvak, siuterĸortojorlônêt, saugarlônêt, annorâllônêt, assiosimajullônêt sunatuinait passijutaugalloarpatta, tamarmik pitjutingit âtaujuksauvut idluarsaijunut; idluarsaijullo passijangat akkilêjuksauvoĸ maggoertorlugo inôĸatiminut.

10 Inub inôĸatine unertutjivigikpago siuterĸortojomik, tuktuvangmiglônêt, saugarmiglônêt, sumiglônêt nergjutemik, piulimajaurĸovlugo; unertutausimajoĸ toĸokpat, aĸĸunartaukpallônêt, aularutijaukpallônêt, takonârtoĸartinago:

11 Tâpkoa angerĸatigêmariktuksauvuk Nâlekamut, taipsoma aggane isaktilaunginamigit inôĸatime perĸutinginut;

perкutcliublo tamanna nâmagijaksarivâ, ipsomalo tauкsigaksaringilâ.

12 Tigliktaukpalle tâpsomangat tauкsigaksarivâ inuanut.

13 Alliktortaukpat âliuk nelonaijautigivlugo, alliktortarlo tauкsitaurкojaksaringilâ.

14 Inuglo attarsikpat sunamik inôкatiminit, aккunartaukpallo toкokpallônêt inua tagvanêtinago, tauкsigaksarivâ.

15 Inuatale najorpago tauкsigaksaringilâ, attartortaukpat kênaujanut, attautimut кailauкpoк.

16 **Inublo** uigasuk aipaksarilungitane uerisarpago tutiklugolo singairкovlugo, aiparijaksarivâ.

17 Atâtangatale panine кippilûtigimarikpago tâpsomunga, taimna akkilêjuksauvoк kênaujanik, sorlo uigasuit pattangaititaujuteкariaкarningititut.

18 Arnaк angakkoк inôrкojaksarilungilat.

19 Nelliata nergjute tutikpago (uvineкaкatigijomavlugo) toкotaksauvoк.

20 Tunergusertoк gûdit nellianut, Nâlegaujotôlungitomut, asserortaumariktuksauvoк.

21 Takorngartaк nakêlititaksarilungilat oкumaiksartinagolo; takorngartaulaurapse nuname Egipteneme.

22 Kapiasuktitsijuksaungilase uigarnerit nellianik, illiarsungmiglônêt.

23 Kanorlônêt kapiasuktigungne, unneкsiorvigikpangalo, tussaromadlarpunga nipliarninganik;

24 Ningaumajârneralo ônarsilârpoк, toкotsomavapselo saviksoarmut; nuliaselo uigarniolârput, кitorngaselo atâtairlârput.

25 **Inuкotima** illangat aklujoк illingnêtoк attartortigungne kênaujanik, ilingavigijaksarilungilat kênaujaniaromajotut, akkilêtitaksarilungilat attautemik.

26 Tigusiguvit assivit annorânganik tauкsiutiksautilugo, uttertitaksarivat tâpsomunga seкineк nipilerкârtinago;

27 Kepituarivâ taimna, matuksarilugo uviningminut: sumik ussingasiksaкarniarкâ? Imaкâ nipliarvigilârpânga, tussaromavaralo; nâpkigosuktôgama.

28 Idluarsaijut mitautigijaksaringilatit, inôкativillo angajoкângit oкarnerlûtinagit.

29 Mulludlartuksaungilatit paungavit innertut, imiksavillo sivorlerpângit tunerguserilugit; ernivillo angajuklingat tunijaksarivat uvamnut.

30 Taimaktauк tuktuvatit saugatillo taimailiorvigijaksa-

rivatit; uvlunik sevenenik anânaminêtuksauvoĸ, uvlulle 8ingane tunijaksarivat.
31 Ivsornaituksauvose uvamnut: nerrijuksaungilaselo nerĸêjamik ômajut naternamêtut aliktortanganik; egitaksarivase ĸingminut.

KAP. XXIII.

Perĸojat maligaksallo sunatuinait.

1 **UNIPKAUSIKSALIORTUKSAUNGILATIT** mikseĸârtôlungitomik; aggatit ilautailitikit idluitulijunut kigligiudjijôjomavlutit nelâgôngitomik.
2 Inugiartoĸsuit maligaksarilungilatit idluitulijomavlutit; idluarsaivingmelo kiojuksaungilatit idluarneĸ muminasuaromavlugo inuit unuktut taimailiormatta.
3 Inuglo aklujoĸ nertoraksarilungilat akkerartorninga pivlugo.
4 Omigijivit tuktuvaĸotinga siuterĸortojoĸotingalônêt tammaumajoĸ naipigungne uttertitaksarivat tâpsomunga.
5 Illingnik omisuktub siuterĸortojoĸotinga ochosimajoĸ nangmartame atâne takogungne, ikajortailigosugalloarungne ikajoraksarivat.
6 Idluarneĸ sangutitaksarilungilat pattangajomit erĸartortaulertilugo.
7 Ungasigit pingitsertornermit nelâgôngitomit; passijaksaungitullo idluartullo toĸoniarnagit, idluitut idluarneraromanginapkit.
8 Tunergusianiglo tigusijuksaungilatit: tunergusiat tautuktut tautungitingmagit, idluartublo oĸausingit mumikpait.
9 **Takorngartarlo** oĸumaiksartitaksarilungilat: takorngartaub ômatinga illitarigapsiuk, illipse takorngartaulaurapse nuname Egipteneme.
10 Jârit sixit kingorlerêklutik nunat karngavigijaksarivat paungangillo katersorlugit:
11 Jârille seveningane merngoersertitaksarivat ĸikkartilugolo, inôĸativit aklujungit nerrijungnarĸovlugit; tâpkoalo amiakôtitangit ômajut naternamêtut nerrijaksarivait. Taimailiorvigijaksarivallo perorsêvit vaineliksatalik perorsêvillo orĸsuĸtalik.
12 Uvlut sixit kingorlerêklutik, suliaĸartuksauvotit, uvlullo seveningane merngoersertuksauvotit, tuktuvait siuter-

ĸortojuillo merngoerserungnarĸovlugik, kivgavillo arnab erninga, tujormiarlo naĸoĸserĸovlugik.
13 Tamaitalo oĸauserijakka illipsingnut nâleksigik: gûdillo assima attingit erĸaumaniarasigik, ĸanernillônêt tussartauniaratik.
14 **Pingasuertorlutit** jâreme uvloĸsiorviksiortuksauvotit uvamnut.
15 Uvloĸsiorvik sêrnarsauteĸangitunik ĸaĸĸôjaĸtorvik uvloĸsiorutigijaksarivat: ĸaĸĸôjaĸtortuksauvotit sêrnarsauteĸangitunik uvlunik sevenenik, sorlo perĸogapkit, taĸĸiub Abibib neliuningane: tâpsomane anilauravit Egiptenemit: tunergutiksalijaranelo saĸĸertoĸartuksaungilaĸ sâmne:
16 Uvloĸsiorviglo sulinivit paungangita sivorlerpât, karngasortavinivit perorsêvingnut, katersivingat: uvloĸsiorviglo katersivik, jârib nâningane neliutijoĸ, perutsiatit perorsêvingnit katersorêrungne.
17 Pingasuertorlutik jâreme angutitit ilûnatik saĸĸijârtuksauvut Nâlekab Gûdib sângane.
18 Uvamnut tunergutaujub aunga tunergutiksarilungilat illaĸartilugo ĸaĸĸôjamik sêrnarsautelingmik; uvamnullônêt tunergutaujub orĸsunga ĸomergutaujuksaungilaĸ uvlâĸ tikkidlugo.
19 Nunavit perortungita sivorlerpângita ânanaunerpângit âtaksarivatit Nâlekab Gûdivit iglunganut. Tuktungajoaraĸ amâmaktoĸ sulle igajaksarilungilat.
20 **Ahak,** sivunerne Engele tilijomavara, saputjerĸovlugo illingnik apĸome, tikkitilutillo iniksaliarimajamnut perĸovlugo.
21 Illeragiuk, nippingalo nâleklugo, sinaungasarniarnagolo; tappanise issumagijungnairniangimagit: attera tâpsomanêngmat.
22 Nippingale nâletsiarungne, piniarlutillo tamainik oĸauserijamnik, omisukteojomavunga omigijingnut, akkerartorteovlungalo akkerartortingnut.
23 Engelima sivorlerniarpâtit, tikkitilutillo Amoriterinut, Hetiterinullo, Perisiterinullo, Kânaaniterinullo, Heviterinullo, Jebusiterinullo; tâpkoalo kippigomavakka.
24 Tâpkoa gûdingit pâmaktervigijaksaringilatit kivgartornagillo, piniarningillônêt malingnagit; ochomariktitaksarivatille, gûdingoangillo okpikâtilugit.
25 Nâlegarlo Gûdise kivgartoraksarivase, tâpsomalo nerĸiksatit imiksatillo saimartitsomavait; ĸanimaserillo pêjaromavakka akunapsingnit.

26 **Serкomitsijoкaromângilaк** piaraksamingnik, кitorngi-
suitoкaromâranelo nunangne; uvluksavillo unurningit nâ-
maksititsomavakka.
27 Sivôraneк uvamnik tilijomavara sivunerne, inuillo
ilûnaita tikkilârtatit asseroromavakka, omigijitillo ilûnaita
tunutitsomavakka illingnik.
28 Igupsaкsuillo tilijomavakka sivunerne, tâpkoa Hevi-
terit, Kânaaniterillo, Hetiterillo кemâtilârpait sivunernit.
29 Jâreme atauserme кemâtitsomangilakka sivunernit,
nuna inuerutjaudlaroarmat, ômajullo naternamêtut unuksidla-
roarmatta illingnut.
30 Nellekârdlutik кemâtitsomavakka sivunernit, unukser-
кârtinak nunalo kingormgutilugo.
31 Kigleкartitsomavagillo imarbingmit suvlolingmit Filis-
terit imarbinganut, sunaкajuitomillo kôngmut: nunab inungit
tunijomagapkit aggangnut; ungorlârpatillo sivunerkut.
32 Tâpkoa gûdingillônêt angerкatigijaksaringilatit.
33 Ineкartuksaungilat nunangne idluitulitidlaroarmatit
uvamnut: tagva gûdingit kivgartorungne, tamanna nigarniu-
titut illingnut ilinganajarmat.

KAP. XXIV.

Moses majorarкojauvoк Sinaimut.

1 **MOSESEMULLO** oкarpoк: Majorarit Nâlekamut, igvit,
Aronelo, Nadabelo, Abihulo, 70lo Israêlikut angajoкânginit;
alivasiktomelo tuksiaritse.
2 Moseselo kissime кaglilertuksauvoк Nâlekamut, tâp-
koale кanitomut кaijuksaungilat; inuillônêt majorarкatigi-
jaksaringilât.
3 **Mosesiblo** inuit oкautijartorpait Nâlekab oкausinginik
tamainik, maligaksaniglo tamainik; inuillo ilûnatik nippemut
atausermut kiovut, oкarlutiglo: Nâlekab oкauserijangit ta-
maita piniaromavavut.
4 Mosesiblo Nâlekab oкausingit ilûnaita aglakpait, uv-
lârarsukullo makipoк, tunerguserviliorporlo кakкaub atâne,
nappajuliorporlo 12nik, Israêlib kinguvârêngit 12 maliklugit.
5 Tiliklerporlo angutinik inôsuktunik Israêlikunit, tâp-
koalo tunerguserput tunergutiksanik ôtaksanik tunergutik-
saniglo кujalijutiksanik tuktuvangnik Nâlekamut.
6 Aungitalo abvanga Mosesib tiguvâ kovilugolo pôgu-
taujanut; aublo abvanga serкerautigilugo tunerguservingmut.

7 Angerĸatigêngnerublo aglangit tiguvait atuarsivlunelo
inuit tussâtilugit: tâpkoalo oĸarput: Nâlekab oĸauserijangit
tamaita piniaromavavut, nâlegomavlutalo.
8 Mosesiblo auk tiguvâ serĸerautigilugolo inungnut, oĸar-
lunelo: Ahâk tagga, tamadja angerĸatigêngnerub aunga,
Nâlekab illipselo angerĸatigêgutigijase oĸautsit tamakkoa
pivlugit.
9 **Tavga** Mosese, Aronelo, Nadabelo, Abihulo, 70lo
Israêlikut angajoĸânginit majorarput:
10 Israêliblo Gûdinga takovât: ittigangitalo atâne pita-
ĸarpoĸ sorlo ujarĸanik ĸeblâlâjunik, sorlolo ĸilaktut alla-
ĸidlartilugo.
11 Tâpsomale aggane illilungilait Israêlikut angajoĸângi-
nut: taipkoale Gûde takonârpât, nerrilutiglo imerput.
12 Nâlekablo Mosese oĸautivâ: Majorarit uvamnut ĸaĸ-
ĸamut, tagvanêtuarlutillo: tunitjivigijomavagillo aglaksima-
vingnik ujarĸanik, maligaksaniglo perĸojaniglo aglaktamnik;
ajoĸertuijungnarĸovlutit tâpkoninga.
13 Moseselo nikovipoĸ kivgangalo Josua; Moseselo majo-
rarpoĸ Gûdib ĸaĸĸanganut.
14 Angajoĸâllo oĸautivait: Utaĸigitse tamâne, tikki-
tsiarilunuk: Takoitse, Aronelo Hurelo illipsingnêpuk: pitjutik-
saĸartoĸarpat, tâpkungnunga ĸaituinarle.
15 Moseselo majorarpoĸ ĸaĸĸamut, nuvujablo ĸaĸĸaĸ
ulikpâ.
16 Nâlekablo pinnarnarninga ĸaĸĸame Sinaime inneĸar-
poĸ, nuvujablo ulikpâ uvlunik sixinik: uvlullo seveningane
ĸaigarsukpoĸ Mosesemut nuvujab iluanit.
17 Nâlekablo pinnarnarningata tautua ipoĸ sorlo ikomatut
nungutsijotut ĸaĸĸaub ĸângane Israêlikut ijinginut.
18 Moseselo nuvujab iluanut iterpoĸ, majorarlunelo ĸaĸĸa-
mut: Moseselo ĸaĸĸamêpoĸ uvlunik 40nik unnuaniglo 40nik.

KAP. XXV.

Tupeĸ ivsornaitoĸ perĸutingillo ajoĸertûtauvut.

1 **NALEKABLO** Mosese oĸarvigivâ, oĸarlune:
2 Israêlikut oĸarvigikit ĸaitserĸovlugit tunergutinik uv-
amnut: inungnit tamainit ĸuviasuklutik ômatimingnullo
tunitjijunit tigujaksarivase tunergutit uvamnut.
3 Tamadja tunergutit tigujaksarijase tâpkonangat: Gol-
delo, silberelo, ĸaĸorlerlo,

4 Tungujoĸtarlo, tungulângajorlo, aupalutsiartorlo, ĸab-
lunâĸtajatsiarlo, tuktungajullo merĸungit;
5 Saukallo angusaluit amingit aupaluktitaumajut, ĸab-
vîllo amingit, ĸejutsiarsajallo;
6 Orĸsullo ĸollinut, tippigiksaullo orĸsumut mingoarutik-
samut, isserluanerutiksamullo tippitsiariktomut;
7 Alliguillo tungujuangajut, alliguillo illijaksat ikkiarmut
opinartomut, sagvingmiutarmullo.
8 Ivsornaitoviliorlillo uvamnut, inniksaĸarungnarĸovlu-
nga akorngane.
9 Tamaita illingnut unertûtigijakka, tupiub ôktûtinga
perĸutingitalo ôktûtingit maliklugit, taimak senajaksarivase.
10 **IKLERVILIORTUKSAUVUT** ĸejutsiarsajamit: taller-
tut maggotut abvatullo takitigijuksauvoĸ, tallertullo atauser-
tut abvatullo senimuĸarlune, tallertullo atausertut abvatullo
poĸtotigijuksauvoĸ.
11 Kallineĸartitaksarivallo goldemik illaĸangitomik, sil-
latâgullo illuagullo ĸallineĸartitaksarivat. Kângalo avalia-
rutaĸartitaksarivat goldemik avatâgut.
12 Tâpsomungalo kovisijuksauvotit nuĸlunik sittamanik
goldemit, illilugillo terreĸunginut sittamanut; nuĸlûk mag-
guk senerangata igluanut, nuĸlûglo magguk senerangata
igluanut.
13 Akkigauteliortuksauvotillo ĸejutsiarsajamit, ĸalline-
ĸartilugiglo goldemik.
14 Akkigautîglo illijaksarivakik nuĸlunut iklerviub sene-
râgingnêtunut, iklervik akkigartaurĸovlugo tâpkungnunga.
15 Akkigautîk nuĸlunêtsainartuksauvuk: pêjartaujuk-
saungilak tagvangat.
16 Kigligiutjinîllo tunijomajakka illingnut illijaksarivatit
iklervingmut.
17 Iksivaviliortuksauvotillo saimarvigijauvingmik golde-
mit illaĸangitomit: tallertut maggotut abvatullo takitigijuk-
sauvoĸ, tallertullo atausertut abvatullo silliktigivlune.
18 Kerubîngniglo maggungnik goldemit senajuksauvotit;
katjuklugik senajaksarivakik, iksivaviub saimarvigijauviub
issûgingne.
19 Kerubelo aipâ issuanêtilugo aipâne, Kerubelo aipanga
issuanêtilugo aipangane; iksivaviub saimarvigijauviub issû-
gingne iglugêngne senajaksarivakik.
20 Kerubîglo issivitsijuksauvuk esarĸumingnik ĸollâgut,
iksivavik saimarvigijauvik uliklugo esarĸumingnut, kênâgik

sângautijuksauvuk: iksivavik saimarvigijauvik sâvigivlugo
kênâgik pijuksauvuk.
21 Iksivaviglo saimarvigijauvik illijaksarivat iklerviub
ĸânganut, kigligiutjinîllo tunijomajakka illingnut illijaksari-
vatit iklervingmut.
22 Tagvanelo naipitsomavagit, oĸaĸatigijomavagillo iksi-
vaviub saimarvigijauviub ĸollânit, kerubîk iklerviub kigligiut-
jineĸtaliub ĸânganêtuk akorngangnit, perĸojat tamaita piv-
lugit tunijomajakka illikut Israêlikunut.
23 **Sâliortuksaugivotit** ĸejutsiarsajamit: tallertut maggotut
takitigijuksauvoĸ, tallertullo atausertut silliktigivlune, tal-
lertullo atausertut abvatullo poĸtotigivlune.
24 Kallineĸartitaksarivallo goldemik illaĸangitomik, ava-
liarutalioraksarivallo goldemik avatâgut.
25 Pinnarnarsauteĸartitaksarivallo atâta avatâgut aggait
sillingningittitut silliktigijomik, sinningalo avaliarutaliorak-
sarivat ĸollâgut goldemit.
26 Tâpsomungalo nuĸloliortuksauvotit sittamanik gol-
demit, nuĸlullo illivlugit niulungita sittamat terreĸunginut
sittamanut.
27 Nuĸlut sinnakjuata atânêtuksauvut, ĸejûk akkigautîk,
sâmik akkigautîk, kaimitaurĸovlugik tagvunga.
28 Akkigautîglo senajaksarivakik ĸejutsiarsajamit, ĸal-
lineĸartilugiglo goldemik, sâ akkigartaurĸovlugo tâpkung-
nunga.
29 Pôgutanginiglo, allupsautinginiglo, ĸajutanginiglo ĸal-
lutanginiglo ĸalluviojungnarĸovlugo, senajuksauvotit golde-
mit illaĸangitomit.
30 Sâblo ĸânganut illijitsainartuksauvotit ĸaĸĸôjanik
takonâraksanik sâmne.
31 Nenneroaĸaviliortuksauvotillo goldemit illaĸangitomit:
senajaujuksauvoĸ katjuksimajomit: ikkogganga, akkerungillo,
kingmingoangoangillo, paungangoangillo, nuvugulângoangillo
tâmnatsainaujuksauvut.
32 Akkerĸut sixit anijuksauvut senerâgingnit; akkerĸut
pingasut senerangata aipânit, akkerĸullo pingasut senera-
ngata igluanit.
33 Akkerĸut attunit kingmingoangoaĸartuksauvut pi-
ngasunik, paungangoamiglo nuvugulângoamiglo: taimak ak-
kerĸut sixit nenneroaĸavingmit anijut attunit pitaĸartuk-
sauvut.
34 Nenneroaĸaviublo nappajua kingmingoangoaĸartuk-

sauvoĸ sittamanik, paungangoangit nuvugulângoangillo illa-
givlugit.

35 Akkerĸuglo akkilerêk atâgut paungangoaĸartuksaugi-
voĸ, akkerĸuglo akkilerêk atâgut paungangoaĸartuksaugivoĸ,
akkerĸuglo akkilerêk atâgut paungangoaĸartuksaugivoĸ, ak-
kerĸut sixit anijut nenneroaĸavingmit maliklugit.

36 Paungangoat akkerungillo tâmnatsainaujuksauvut:
ilûnane goldeojuksauvoĸ katjuksimajomik.

37 Akkisûtingillo sevenit senajaksarivatit, akkisurĸov-
lugit ikomanginik, ĸaumaivlutiglo sangmijamingnik.

38 Taĸĸersûtingillo argjaĸautingillo goldeojuksauvut illa-
ĸangitomik.

39 Tâmna perĸutingillo ilûnaita senajaksarivatit goldemit
illaĸangitomit talentemit atautsimit. (Talente atauseĸ paun-
dititut 125ititut oĸumaitigivalaivoĸ.)

40 Kamatsiarillo senarĸovlutit tâpkoninga ôktûte uner
tutaujoĸ illingnut ĸaĸĸame maliklugo.

KAP. XXVI.

Tupeĸ ivsornaitoĸ perĸutingillo pivlugit.

1 **TUPERLO** senajaksarivat itsanit tellimaujortunit ĸab-
lunâĸtajatsiamit, tungujoĸtamillo, tungulângajomillo, aupa-
lutsiartomillo; ânanausilugillo kerubingoanut senajaksari-
vatit.

2 Itsaksaĸ atauseĸ tallertut 28tut takitigijuksauvoĸ,
itsaksarlo atauseĸ tallertut sittamatut silliktigijuksauvoĸ;
itsallo ilûnatik adsigêktomik ôktûteĸartuksauvut.

3 Itsat tellimat katitaujuksauvut tuglerêklutik, itsallo
assingit tellimat katitaujuksauvut tuglerêklutik.

4 Erĸearviliortuksauvotillo tungujoĸtamit itsaksab sivor-
liub sinningane katiningata sinningane, itsaksablo aipanga
taimailioraksarivat sinningane, aipaminut katiningata sin-
ningane.

5 Erĸearviliortuksauvotit 50nik itsaksamut atautsimut,
erĸearvingniglo 50nik itsaksab aipangata sinningane katini-
ngane, erĸearvît erĸeakterungnarĸovlugit.

6 Erĸeaktauteliortuksauvotillo 50nik goldeojunik, itsak-
sallo katilugit erĸeaktautinut: tupingorĸovlugit atausermik.

7 Itsaksaliortuksauvotillo tuktungajut merĸunginit, mat-
tuksaurĸovlugit tupermut: 11nik itsaksaliortuksauvotit.

8 Itsaksaĸ atauseĸ tallertut 30tut takitigijuksauvoĸ,

itsaksarlo atausek tallertut sittamatut silliktigijuksauvok: itsaksallo 11 adsigêktomik ôktûtekartuksauvut.

9 Itsaksallo tellimat katitaksarivatit ingmingnut, itsaksallo sixit ingmingnut, itsaksallo sixingat tappitarêktitaksarivat tupiub sângane.

10 Erkearvingniglo 50nik senajuksauvotit itsaksab sivorliub sinningane katiningane, erkearvingniglo 50nik itsaksab aipangata sinningane.

11 Erkeaktauteliortuksauvotillo 50nik kakorlermit, erkeakterlugillo erkearvingnut, tuperlo katilugo atausiorkovlugo.

12 Tupiublo itsaksangita amiakunga, itsaksab abvanga amiakôjok, nivingajuksauvok tupiub tunuane.

13 Tupiublo itsaksangita takiningita amiakungit nivingajuksauvut tupiub senerâgingne, senerâne ômane, senerânelo igluane, mattuvlugo.

14 Tupiublo mattuksanganik sillallermik senajuksauvotit saukat angusaluit aminginit mingoarsimajunit aupaluktamik, tâpsomalo kânganut sillalliksanganik kabvît aminginit.

15 **Satojaliortuksauvotillo** nappajuksanik tupermut, kejutsiarsajamit.

16 Sâtojak atausek tallertut tellimaujortotut takitigijuksauvok, tallertullo atausertut abvatullo silliktigivlune.

17 Sâtojak atausek mangokartuksauvok maggungnik, nellekarêktûngnik: tupiub sâtujaksangit ilûnaita taimailioraksarivatit.

18 Sâtojallo âkiksoraksarivatit tupermut, sâtojat 20 seneranganut sekernganut sângajomut.

19 Manguviliortuksauvotillo 40nik silbereojunik sâtojat atânêtuksanik; manguvîk magguk sâtojab atausiub atâne mangûgingnut maggungnut, manguvîglo magguk sâtojab assiata atâne mangûgingnut maggungnut.

20 Tupiublo senerangata igluanut tachânêtomut sâtojakartuksauvok 20nik.

21 Tâpkoalo manguvingit 40 silberemit; manguvîk magguk alliovlutik sâtojamut atausermut, manguvîglo magguk alliovlutik sâtojab assianut.

22 Tupiublo tukianut kangianêtomut sâtojaliortuksauvotit sixinik.

23 Sâtojaliortuksauvotillo maggungnik tupiub terrekunginut iglugêngnut.

24 Katitaujuksauvuglo atâgut, katitaujuksauvuglo kol-

lâgut nuĸlormut atautsimut: tamarmik taimailijuksauvuk;
terreĸuksaujuksauvullo tamangnut.
25 Sâtojaĸartuksauvoĸ 8nik, manguvinginiglo silbereo-
junik 16nik; manguvîngnik maggungnik sâtojab atausiub
atâne, manguvîngniglo maggungnik sâtojab assiata atâne.
26 Senningajuksaliortuksauvotillo ĸejutsiarsajamit, telli-
manik tupiub senerangata sâtojanginut.
27 Tellimaniglo senningajuksanik tupiub senerangata ig-
luanut, tellimaniglo senningajuksanik tupiub tukianut ka-
ngianêtomut.
28 Senningajuksarlo ĸetterdleĸ sâtojat ĸetterĸangagôrtoĸ
ikârtuksauvoĸ issuanit issuanut.
29 Sâtojallo ĸallineĸartitaksarivatit goldemik, nuĸlungil-
lo, senningajuksat nuĸlungit, senajaksarivatit goldemit;
senningajuksallo ĸallineĸartilugit goldemik.
30 Tuperlo nappartitaksarivat ôktûtinga unertutijaujoĸ
illingnut ĸaĸĸame maliklugo.
31 Upkoliortuksauvotillo tungujoĸtamit, tungulângajo-
millo, aupalutsiartomillo, ĸâblunâĸtajatsiamillo; ânanausi-
lugillo kerubingoanut.
32 Nivingatitaksarivallo nappajunut sittamanut ĸejutsi-
arsajamit ĸallinesimajunik goldemik: niksingillo goldeojuk-
sauvut, manguvingne sittamane silbereojune.
33 Upkolo nivingatitaksarivat erĸeaktautit atâgut, iter-
titsijungnarĸovlutit iklervingmik kigligiutjineĸtalingmik taka-
munga upkub ungatânut; upkolo aviksiniarpoĸ illipsingnut
ivsornaitovingmik ivsornainerpâmiglo.
34 Iksivaviglo saimarvigijauvik illijaksarivat iklerviub
kigligiutjineĸtaliub ĸânganut ivsornainerpâme.
35 Sâlo illijaksarivat upkub sillatânut, nenneroaĸaviglo
sâb akkianut tupiub senerangane seĸernganut sângajome:
sâlo illijaksarivat tachânut sângajome.
36 Tupiublo upkoaksanganik tâlutaliortuksauvotit tungu-
joĸtamit, tungulângajomillo, aupalutsiartomillo, ĸablunâĸta-
jatsiamillo, takominarsauteliorvigivlugolo.
37 Tâlutarmullo nappajuksaliortuksauvotit tellimanik ĸe-
jutsiarsajamit, ĸallineĸartilugillo goldemik, erĸeaktautingillo
goldeojuksaugivut: kovisijuksauvotillo manguvingnik telli-
manik ĸaĸorlermit tâpkoa piksanginik.

KAP. XXVII.

Otaĸsat tunerguservingat perĸutingillo.

1 **TUNERGUSERVILIORTUKSAUVOTILLO** ĸejutsiarsa
jamit, tallertut tellimatut takitigivlune, tallertullo tellimatu
silliktigivlune; tunerguservik iktoĸeriktuksauvoĸ: tallertull
pingasutut poĸtotigijuksauvoĸ.
2 Nakjungillo senajaksarivatit terreĸungine sittamane
nakjungit tâmnatsainaujuksauvut; ĸallineĸartitaksarivall
ĸaĸorlermik.
3 Senajuksauvotillo argjaĸautinginik, ĸalugautinginiglo
pôgutaujanginiglo, kappoĸautinginiglo, aumaĸautinginiglo
perĸutingit ilûnatik ĸaĸorleojuksauvut.
4 Killapatâliortuksauvotillo tâpsomunga nulluangojârto-
mik ĸaĸorlermit; nulluangojârtublo terreĸungine sittaman
nuĸloliortuksauvotit sittamanik ĸaĸorlernik.
5 Illijaksarivallo tunerguserviub ikomaĸarvingata atânut
nulluangojârtoĸ tunerguserviub ĸerĸanêtsiarĸovlugo.
6 Akkigauteliortuksauvotillo tunerguserviub piksâgingnik
akkigautîngnik ĸejutsiarsajamit, ĸallineĸartilugiglo ĸaĸor-
lermik.
7 Akkigautîglo illijaujuksauvuk nuĸlûngnut, akkigautîgl
tunerguserviub senerâgingnêtuksauvuk, akkigarianganut.
8 Sâtojanit senajaksarivat illoĸarane: sorlo unertutijaung-
mat illingnut ĸaĸĸame, taimak senajaksarivat.
9 Tupiublo avatâ avalulioraksarivat; seĸerngane avalut
tâlutaĸartuksauvut ĸablunâĸtajatsiamik, tallertut 100tut
takitigijunik;
10 Nappajungillo 20 manguviĸartuksauvut 20nik ĸaĸor-
lernik; nappajullo kikkiaktangit ikârusingillo silbereojuksau-
vut.
11 Tachânelotauĸ tâlutaĸartuksauvoĸ tallertut 100tut
takitigijunik, nappajunginiglo 20nik, manguvinginiglo 20nik;
nappajullo kikkiaktangit ikârusingillo silbereojuksauvut.
12 Tupiublo avatâta kangianêtub sillingninga tâlutaĸar-
tuksauvoĸ tallertut 50tut senimortotigijunik; nappajunginigl
10nik, manguvinginiglo 10nik.
13 Avatâlo kitânêtoĸ tallertut 50tut senimortotigijuksau-
voĸ.
14 Tâlutat upkoab senianêtut igluane tallertut 15tut
ituksauvut: nappajungillo pingasut, manguvingillo pingasut.

15 Igluanelo tâlutat tallertut 15tut: nappajungillo pingasut, manguvingillo pingasut.

16 Avatâtalo upkoanganut tâlutaĸartuksauvoĸ tallertut 20tut, tungujoĸtamik, tungulângajomiglo, aupalutsiartomiglo, ĸablunâĸtajatsiamiglo, takominarsauteliortauvlutik; nappajungillo sittamaujuksauvut, manguvingillo sittamat.

17 Nappajut ilûnatik avalunĉtut ikâruseĸartuksauvut silbereojunik, kikkiaktangillo silbereojuksaugivut, manguvingillo ĸaĸorleovlutik.

18 Avalut illua tallertut 100tut takitigijuksauvoĸ, sillingningalo tallertut 50tut illûnâne, poĸtoningalo tallertut tellimatut ĸablunâĸtajatsiamit, manguvingillo ĸaĸorleovlutik.

19 Tupiublo perĸutingit ilûnatik atortangit kivgartornerme, kikkiaktangillo, avalullo kikkiaktangit ĸaĸorleojuksauvut.

20 **Israelikullo** ĸaitserĸoniarpatit illingnut napârtut orĸsunganik kaugarsimajomik ikomaksanganut, ĸolleĸ ikimatsainarĸovlugo.

21 Illagêt tupingane, upkub sillatâne, kigligiutjineĸtaliub sângane, Aronib erningitalo kamagijaksarivât unnungmit uvlârmut Nâlekab sângane; tamanna maligaksautsainartuksauvoĸ kinguvânginut, Israêlikut akorngane.

KAP. XXVIII.

Perĸojat Aron erningillo pitjutigivlugit.

1 **ARONELO** angajuit erningillo illagivlugit annerijaksarivatit illingnut Israêlikut akornganit, kivgartorĸovlugit uvamnut ajoĸertuijôvlutik; Arone, Nadabelo, Abihulo, Eleâserelo, Itamârelo, Aronib erningit.

2 Aronemullo angajungnut annorâliortuksauvotit ivsornaitunik, opigijaurĸovlugo ânanausijaurĸovlugolo.

3 Tamaitalo illisimajunik ômatelît, illumertitakka anernermik illisimatitsijomik, oĸarvigijaksarivatit annorâliorĸovlugit Aronemut ivsornaitoĸutautitaurĸovlugo, ajoĸertuijônerme kivgartorĸovlugo uvamnut.

4 Tamadjalo annorât senajaksarijangit; sagvingmiutaĸ ikkiarlo, attigiujarlo, ulliglo pinnarnarsautelik, nessarlugarlo, tapserullo: ivsornaituniglo annorâliortuksauvut Aronemut angajungnut erninginullo, kivgartorĸovlugo uvamnut ajoĸertuijônerme.

5 Atortuksauvullo goldemik, tungujoĸtamiglo, tungulângajomiglo, aupalutsiartomiglo, ĸablunâĸtajatsiarmiglo.
6 Ikkialiortuksauvullo goldemit, tungujoĸtamillo, tungulângajomillo, aupalutsiartomillo, ĸablunâĸtajatsiamillo, ânanausilugolo.
7 Kivilerêkutaujâgik katitaujuksauvuk sinnîgikut tamakkut; taimak katitaujuksauvuk.
8 Ikkiablo takosungnaitub tapserutinga ĸânganêtoĸ tâmnatsainaujuksauvoĸ senajauninga maliklugo; tagva goldemik, tungujoĸtamiglo, tungulângajomiglo, aupalutsiartomiglo, ĸablunâĸtajatsiamiglo.
9 Tigusijuksauvotillo alligûngnik tungajuangajûngnik maggungnik aglagvigivlugiglo Israêlib ĸitorngangita attinginik:
10 Attingit sixit alligorme atauserme, attingillo sixit assingit alligub aipangane, nukarêngningit maliklugit.
11 Alligulerijub aglanginut, aglangnut sorlo naĸitjumêtunut alligûk tamarmik aglagvigijaksarivakik Israêlib ĸitorngangita attinginik: illijaksarivakiglo avaliarutanut goldeojunut.
12 Alligûglo illijaksarivakik ikkiab kivilerêkutaujâgingnut, erĸaumajaujutiksaurĸovlugik Israêlikunut: Aroniblo nangmaraksarivait attingit tuîngmine Nâlekab sângane erĸaumajaujutiksaurĸovlugit.
13 Avaliarutaliortuksauvotillo goldeojunik.
14 Kelaumgujângniglo maggungnik goldeojûngnik illaĸangitomik issûgingne; ĸepjarlugik senajaksarivakik, ĸelaumgujâglo ĸepjartâk atsungersorlugik avaliarutanut.
15 **Sagvingmiutarlo** erĸartuinermut senajaksarivat pinnarnarsauteĸartilugolo; ikkiab ânanausijauningatut senajaksarivat: goldemit, tungujoĸtamillo, tungulângajomillo, aupalutsiartomillo, ĸablunâĸtajatsiamillo senajaksarivat.
16 Iktoĸeriktuksauvoĸ tappitarêklunelo; aggait atautsît isângningatut takitigijuksauvoĸ, aggaillo atautsît isângningatut silliktigivlune.
17 Illijivigijaksarivallo allikunik, allikunik siaktunik sittamanik senilerêktunik: siaktut sivorlît tamadja: Ruby, Topaselo, Karbunkelelo;
18 Siaktut aipanga, tagva Emeralde, Safirelo, Diamantelo;
19 Siaktut pingajuat, tagva Ligure, Agatelo, Amitistelo;
20 Siaktullo sittamangat, tagva Berile, Onikselo, Jasperelo: illijaujuksauvullo avaliarutaksanginut goldeojunut.
21 Allikullo aglagviojuksauvut Israêlib ĸitorngangita at-

tinginik 12nik, attingit aglaksimavlutik sorlo naĸitjutib ag-
langititut; attunit atteĸarlutiĸ kinguvârêt 12 maliklugit.
22 Sagvingmiutarmelo ĸelaumgujaliortuksauvotit goldemit
illaĸangitomit ĸepjarsimajunik issûgingne.
23 Sagvingmiutarmelo nuĸloliortuksauvotit maggungnik
goldemit, nuĸlûglo magguk atsungersoraksarivakik sagving-
miutab issûgingnut maggungnut.
24 Kelaumgujâglo ĸepjarsimajûk magguk goldeojûk nuvi-
jaksarivakik nuĸlûngnut maggungnut sagvingmiutab issû-
gingnêtungnut.
25 Kelaumgujâglo ĸepjarsimajûk issûgik aipâgik atsunger-
soraksarivakik senneroângnut, illilugiglo ikkiab kivilerêkutau-
jâgingnut sânganêtungnut.
26 Maggungniglo nuĸloliortuksauvotit goldemit, sagving-
miutablo issûkita sinîgingnut atsungersoraksarivakik, illua-
nut, ikkiarmut sângavlutik.
27 Tâpkoalo assîgingnik nuĸloliortuksauvotit goldemit,
atsungersorlugiglo ikkiab senerâgingnut iglugêngnut, atsunger-
vîk sâkita nellâgingnut, ikkiab tapserutingata ĸollânut.
28 Sagvingmiutarlo ĸelaksoraksarivat nuĸlungitigut ik-
kiab nuĸlûgingnut, ĸelarutemut tungujoĸtarmut, ikkiab
tapserutingata ĸollânêrĸovlugo, sagvingmiutaĸ pêrĸonago
ikkiarmit.
29 Aroniblo Israêlib ĸitorngangita attingit nangmaraksari-
vait sagvingmiutakut erĸartuinermut ilingajokut ômatime
nellâne, iterangame ivsornaitovingmut, erĸaumajaujutiksaur-
ĸovlugit Nâlekab sângane soraijuitomik.
30 Sagvingmiutarmullo erĸartuinermut ilingajomut illi-
jaksarivakik ĸaumaĸut idluaĸullo; tâpkoalo Aronib ômatin-
gata nellânêtuksauvuk iterangame Nâlekab sânganut: Aroniblo
Israêlikut idluarsaijutiksangat nangmaraksarivâ Nâlekab sân-
gane soraijuitomik.
31 Ikkiablo attigiujanga ilûnane sonajaksarivat tungujoĸ-
tamit.
32 Kollâta ĸerĸagut itervikartuksauvoĸ: itervingalo per-
gaimajôjamik nuilaĸartuksauvoĸ, sorlo sorsuktuksab annor-
ângata itervingatut, allirĸonago.
33 Atâne periningane paungangoaliortuksauvotit tungu-
joĸtamit, tungulângajomillo, aupalutsiartomillo, periningata
ilûnangagut, tâpkoalo akorngagut sivaniarsungnik goldemit
ilûnâgut.
34 Sivaniarsuk golde paungangoarlo, sivaniarsuk golde

paungangoarlo, attigiujab sinningagut perisimaningagut ilûnâ-
gut.
35 Tâmna attijaujuksauvoĸ Aronemut kivgartorangat;
sivaningit tussaksaurĸovlugit iterangat ivsornaitovingmut
Nâlekab sânganut, anijarangallo, toĸorĸonago.
36 Sivumiutaliortuksauvotillo goldemit illaĸangitomit,
aglagvigivlugolo, sorlo naĸitjutib aglangititut: **Ivsornaitoĸ
Nâlekamut.**
37 Kelarutemullo tungujoĸtamut nuvijaksarivat, nessar-
lugarmiutaurĸovlugo, nessarlugablo sivumiutaksarivâ.
38 Aroniblo ĸaunganêtuksauvoĸ, Arone nangmarĸovlugo
ivsornaitut idluininginik, Israêlikut ivsornaitilârtanginik tuner-
gutimingne ivsornaitune tamaine; ĸaunganêtsainartuksau-
vorlo, tâpkoa nâmagijaurĸovlugit Nâlekab sângane.
39 **Ulliglo** ĸablunâĸtajatsiaĸ takoranersautelioraksarivat;
nessarlugarlo ĸablunâĸtajatsiamit senajaksarivat, tapserullo
senajaksarivat nuilapaujaksajamit.
40 **Aroniblo** erningit ulliliorakssarivatit, tapseruteliorlugillo
nessarlugaliorlugillo, opigijaujutiksamut pinnarnarsijaujuti-
ksamullo.
41 Attijautitaksarivatillo angajungnut Aronemut erningi-
nullo illagivlugit; mingoaraksarivatillo, ivsornaitoĸutautilu-
gillo, ivsornaitilugillo, kivgartorĸovlugit sâmne ajoĸertui-
jônerme.
42 Karlilioraksarivatillo ĸablunâĸtajatsiamit, ussingani-
ngit mattujaurĸovlugit; ĸettinginit serĸungit tikkidlugit
pijuksauvut.
43 Attijaujuksauvullo Aronemut erninginullo iteraikpatta
tupermut kigligiutjinelingmut, najornileraikpattalo tunergu-
servingmik kivgartoromavlutik ivsornaitovingme; idluinermik
toĸojutiksamik nangmarĸonagit: tamanna maligaksaujuksau-
voĸ soraijuitoĸ tâpsomunga kinguvânginullo tâpsoma king-
orngane.

KAP. XXIX.

Ajoĸertuijut ivsornaititauningit tunergutillo pivlugit.

1 **IMAILIORVIGIJAKSARIVATILLO** ivsornaitilugit kiv-
gartorĸovlugit uvamnut ajoĸertuijônerme: Tigusijuksauvotit
tuktuvangmik, saukangniglo angusalungnik maggungnik ĸa-
noetoĸangitungnik,
2 Kaĸĸôjamiglo sêrnarsauteĸangitomik, ĸaĸĸôjaniglo sâ-

patânik sêrnarsauteĸangitunik orĸsumut akkusimajunik, ĸaĸ-
ĸôjârsuniglo sâtunik orĸsumut mingoarsimajunik: senaugamit
ĸaĸortamit senajaksarivatit.
3 Amârgaujarmullo atautsemut illijaksarivatit, amârgau-
jarmelo ĸaitaksarivatit, tuktuvak saukaglo angusaluk magguk
illagivlugit.
4 Aronelo erningillo ĸaitaksarivatit tupiub kigligiutjine-
liub pânganut, imermullo ubvarlugit.
5 Annorâllo tigujaksarivatit, Aronemullo attijautilugit,
ullik, ikkiablo attigiujanga, ikkiarlo, sagvingmiutarlo, tapser-
userlugolo ikkiab tapserutinganut:
6 Nessarlugarlo illijaksarivat niaĸunganut, sivumiutarlo
ivsornaitoĸ nessarlugaub ĸânganut illivlugo,
7 Orĸsuĸ mingoarutiksaĸ tigujaksarivat tagva, kovilu-
golo niaĸoanut, mingoarlugo.
8 Erningillo ĸaitaksarivatit attitilugillo ullingnik.
9 Tapseruseraksarivatillo tapserutinut, Arone erningillo,
illijivigivlugillo nessarluganik: tâpkoalo ajoĸertuinermik sulia-
ksaĸalârput soraijuitomik: Aronelo erningillo ivsornaititaksa-
rivatit.
10 Tuktuvaglo ĸaitautitaksarivat tupiub kigligiutjineliub
sânganut, Aroniblo erningitalo tuktuvaub niaĸoa pattigaksa-
rivât aggangmingnut.
11 Tuktuvaglo toĸotaksarivat Nâlekab sângane, tupiub
kigligiutjineliub pângata sângane.
12 Tuktuvaublo aungata illanga tigujaksarivat, aggang-
nullo tunerguserviub nakjûgik mingoarlugik tâpsomunga,
aublo amiakoa ilûnane kovilugo tunerguserviub tungavinga-
nut.
13 Tunnorlo erchavît ĸânganêtoĸ ilûnât tigujaksarivat,
kiksautillo tingub avatânêtoĸ, taĸtûgiglo, tunnorlo tâpkoa
ĸângangnêtoĸ, ôtilugillo tunerguservingme.
14 Tuktuvauble nerĸinga, amingalo, annangalo, ôtitaksa-
rivatit ikomamut tupersuit sillatâne: tamadja tunergutiksaĸ
ajortoerutiksaĸ.
15 **Saugarlo** angusaloĸ atauseĸ tigujaksarivat; Aroniblo
erningitalo angusalub niaĸoa pattigaksarivât aggangmingnut.
16 Angusaloĸlo toĸotaksarivat, aungalo tigulugo serĸe-
rautigivlugolo tunerguserviub avatânut.
17 Avgoraksarivallo angusaloĸ, erchavingillo niungillo
ergortorĸârlugit, ĸattiganganut avgorsimajomut niaĸoanullo
illivlugit.

18 Angusaloĸlo ilûnât ôtitaksarivat tunerguservingme:
tunergutiksauvoĸ ôtaksaĸ Nâlekamut: tamadja tippigiksau-
tauvoĸ, tunergut ôtâĸ Nâlekamut.
19 **Saukablo** angusalub aipanga tigujaksarivat: Aroniblo
erningitalo angusalub niaĸoa pattigaksarivât aggangmingnut.
20 Toĸotaksarivallo angusaloĸ, aungatalo illanga tiguv-
lugo pitilugolo Aronib siutingata tallerpiata nuvuanut, erni-
ngitalo siutingita tallerpingita nuvunginut, aggangitalo taller-
pingita kublunginut, ittigangitalo tallerpingita puttugunginut,
auglo serĸerautigivlugo tunerguserviub avatânut.
21 Aublo tunerguservingmêtub illanga tigujaksarivat, orĸ-
sublo mingoarutiksab illanga, serĸerautigivlugolo Aronemut
annorânginullo, erninginullo, erningitalo annorânginut tâmna
illagivlugo: ivsornaititauniarporlo, annorângillo, erningillo,
erningitalo annorângit, tâmna illagivlugo.
22 Tigujaksarivatittauĸ angusalub tunnûgik okpatîgiglo,
tunnorlo erchavît ĸânganêtoĸ, kiksaullo tingub avatânêtoĸ,
taĸtûglo, tunnorlo tâpkoa ĸânganêtoĸ, tallerlo tallerpik;
angusaloĸ tâmna ivsornaijutaungmat:
23 Kaĸĸôjarlo atauseĸ, ĸaĸĸôjarlo orĸsulik atauseĸ,
ĸaĸĸôjârsuglo sâtoĸ atauseĸ amârgaujarmit sêrnarsauteĸa-
ngitomik ĸaĸĸôjaĸtalingmit Nâlekab sânganêtomit:
24 Tamakkoalo ilûnaita pitilârpatit Aronib agganginut,
erningitalo agganginut; isautiĸattarlugillo tunergutautilugit
Nâlekab sângane.
25 Tigujaksarivatillo agganginit ôtilugillo tunerguserviub
ĸângane tunergutautilugillo ôtaksamik, tippigiksautiksauti-
lugit Nâlekab sângane: tunergutauvoĸ ôtâĸ ikomakut Nâle-
kamut.
26 Aroniblo ivsornaititaujutingata angusalub sakkiangit
tigujaksarivatit isautiĸattarlugillo Nâlekab sângane: tamanna
ningeĸsiarijaksarivat.
27 Ivsornaititaksarivatillo sakkiangit tunergutaujut isau-
tijauĸattartut, tallerlo tunergutaujoĸ isautijaujoĸ ĸongmut,
isautijauĸattartoĸ isautijaujorlo ĸongmut angusalormit ivsor-
naijutiksaujomit, Aronemut erninginullo illingajomit:
28 Aroniblo erningitalo ningeĸsiarijaksarivait Israêlikunit
maligaksakut soraijuitokut; tunergutaungmat isautijaujoĸ
ĸongmut: tunergutaujuksauvorlo isautijaujoĸ ĸongmut Is-
raêlikunit, tunergutinginit ĸujalijutinit tunergusertaujunit,
Ilâ, tunergut isautijaujoĸ ĸongmut Nâlekamut.
29 **Aroniblo** annorângit ivsornaitut erningita kingormguti-

jaksarivait tâpsoma kingorngagut, mingoartausiutigivlugit ivsornaititausiutigivlugillo.

30 Erningatalo inangertingata attijaksarivait uvlunik sevenik iterangat tupermut kigligiutjinelingmut kivgartoromavlune ivsornaitovingme.

31 **Angusaloĸlo** ivsornaititausiut tigujaksarivat, nerĸingalo igalugo ivsornaitovingme.

32 Aroniblo erningitalo angusalub nerĸinga nerrijaksarivât, ĸaĸĸôjallo amârgaujarmêtut tupiub kigligiutjineliub pângane.

33 Tamakkoalo ulapĸosertausiutit nerrijaksarivait ivsornaititaujutigivlugit idluarsititaujutigivlugillo: takorngartable nerrijaksaringilait, ivsornaingmatta.

34 Nerĸêjable ivsornaititausiutib illanga, ĸaĸĸôjaublônêt illanga amiakolerpat uvlârmut, amiakoa nungutaksarivat ikomamut: nerrijaujuksaungilaĸ, ivsornaingmat.

35 Taimailiorvigijaksarivatit Aronelo erningillo, ilûnaita perĸojakka illingnut maliklugit: uvlut sevenit nâvlugit ivsornaititaksarivatit.

36 Kaut tamât tunergusertuksauvotit tuktuvangmik, tunergutauvlune ajortoerutiksamik ulapĸosertaunermut: tunerguserviglo ivsornaititaksarivat ulapirĸsarungne, mingoaraksarivallo ivsornaitilugo.

37 Uvlunik sevenenik tunerguservik ulapirĸsaraksarivat ivsornaitilugolo; tunerguserviojuksauvorlo ivsornainerpâmik: ilûnatiglo aktuijut tunerguservingmik ivsornaituksauvut.

38 **Tamadja** tunergutigijaksarijatit tunerguservingme: Saugârsûk magguk atautsimik jâreĸartuk tunergutigijaksarivakik ĸaut tamât tunerguservingme.

39 Saugârsuk aipâ tunergutigijaksarivat uvlâkut; saugârsublo aipanga tunergutigijaksarivat unnukut:

40 Saugârsuglo aipâ illagivlugo senaugarmik îfab tellimaujoanik akkusimajomik orĸsumut kaugaĸtamut hinib sittamanganik; vainemiglo hinib sittamanganik tunergutiksauvlune imiksamik.

41 Saugârsublo aipanga tunergutigijaksarivat unnukut, illaĸartitaksarivallo tunergut nerrijaksaĸ uvlâkut adsigivlugo, tunergullo imiksaĸ adsigivlugo, tippigiksautiksaurĸovlugo, tunergut ôtâĸ Nâlekamut.

42 Tamanna tunergutiksauvoĸ ôtaksaĸ soraijuitoĸ kinguvâksapsigut tupiub kigligiutjineliub pângane Nâlekab sângane: tagvane naipitsomavagit oĸaĸatigivlutillo.

43 Tagvanelo Israêlikut naipitsomavakka, tâpkoalo ivsornaititaulârput ânanaunimnut.
44 Tuperlo kigligiutjinelik ivsornaititsomavara, tunerguserviglo: ivsornaititsomagivakkalo Aronelo erningillo kivgartorĸovlugit uvamnut ajoĸertuijônerme.
45 Inneĸaromavungalo Israêlikut akorngane, Gûdiojomavungalo tâpkonunga.
46 Kaujijuksauvullo tâmnaugama Nâlegaĸ Gûdingat aularudjijingat nunamit Egiptenemit, inneĸarungnarĸovlunga tâpkoa akorngane: uvanga tagva Nâlegaĸ Gûdingat.

KAP. XXX.

Tunerguservik isserluanititsivik tippitsiariktomik. Maligaksat inuit kititautilugit.

1 **TUNERGUSERVILIORTUKSAUVOTILLO** isserluanititsivingmik tippitsiariksaumut atortuksamik: senajaksarivat ĸejutsiarsajamit.
2 Tallertut atausertut takitigijuksauvoĸ, tallertullo atausertut silliktigivlune: iktoĸeriktuksauvoĸ: tallertullo maggotut poĸtotigijuksauvoĸ: nakjungillo tâmnatsainaujuksauvut.
3 Kallineĸartitaksarivallo goldemik illaĸangitomik, ĸângalo senerangillo avatâgut, nakjungillo; avaliarutalioraksarivat goldemik avatâgut.
4 Nuĸlûngniglo maggungnik senajuksauvotit tâpsomunga avaliarutangata atâgut, terreĸungine, senerâgingne iglutut senajaksarivatit; inniksaujuksauvullo akkigautîgingnut akkigartaurĸovlugo.
5 Akkigauteliortuksauvotillo ĸejutsiarsajamit, ĸallineĸartilugiglo goldemik.
6 Illijaksarivallo tâlutab iklerviub kigligiutjineĸtaliub tuglianêtub sânganut, iksivaviub saimarvigijauviub kigligiutjineĸtaliub ĸânganêtub naipitsivigijomajama illingnik sânganut.
7 Kânganelo Arone isserluanititsijuksauvoĸ tippitsiariktomik uvlât tamât; ĸollilerijarangat isserluanititsijuksauvoĸ tippitsiariktomik ĸângane.
8 Unnungmelo Aronib ĸollît ikijarangagit isserluanititsijuksauvoĸ tippitsiariktomik ĸângane, tippitsiariktomik noĸĸajuitomik Nâlekab sângane kinguvâpsigut.
9 Tippigiksaumik takorngartamik tunergusertuksaungi-

lase kângane tunergutimiglônêt ôtaksamik, tunergutimiglônêt
nerkêjamik; kovisivigijaksaringilaselônêt tunergutimik imik-
samik.
10 Aronelo atausiardlune jâreme ulapkosêjutiksalêjuksau-
vok nakjungine, ajortoerutjinermik ulapkosêjutiksab tuner-
gutiksangata aunganut; atausiardlune jâreme ulapkosêjutik-
salêjuksauvok kângane kinguvâpsigut: tamanna ivsornainer-
pauvok Nâlekamut.
11 **Nalekablo** Mosese okarvigivâ, okarlune:
12 Israêlikut kititaksat kitikungne, ilûnatik attunit tunit-
jijuksauvut tarnimik ulapkosêjutiksanganik Nâlekamut kiti-
kungne; nûsilingnartokarkonago akorngane kitikungne.
13 Kititaumajunut illaujut attunit tunitjijuksauvut sêke-
lib abvangatut, ivsornaitoviub sêkelinga maliklugo: (sêkele
geratut 20tut akkitutigivok:) sêkelib abvangatut Nâlekab
tunergusiarijaksarivâ. (Sêkele 50centsetut akkitutigingoar-
pok.)
14 Kititaumajunut illaujut ilûnatik attunit, jârekartut
20nik kângiutijullo, tunitjijuksauvut tunergutemik Nâle-
kamut.
15 Akluitut anginersamik tunitjijuksaungilat, aklujullo
mikkinersamik sêkelib abvanganit tunitjijuksaungilat, tunit-
jijarangata tunergutemik Nâlekamut, tarnise ulapkoseromav-
lugit.
16 Kênaujallo ulapkosêjutaujut tigujaksarivatit Israêli-
kunit, ilingatilugillo tupiub kigligiutjineliub kivgartortauni-
nganut; erkaumajaujutiksaurkovlugo Israêlikunut Nâlekab
sângane, tarnise ulapkoseromavlugit.
17 **Nalekablo** Mosese okarvigivâ, okarlune:
18 Ubvarviliortuksauvotit kakorlermit, ikkoggangalo ka-
korleojuksaugivok, ubvarnermut: illijaksarivallo illagêktut
tupingata tunerguserviublo akorngangne, imerlugolo imermik.
19 Aroniblo erningitalo aggangmingnik ittikamingniglo
ubvarvigijaksarivât:
20 Itijarangata tupermut kigligiutjinektalingmut, imer-
mut ubvartuksauvut, tokorkonagit; najornigangatalônêt
tunerguservingmik kivgartoromavlutik, tunerguseromavlutik
ôtaksanik ikomakut Nâlekamut:
21 Aggatik ittikatiglo ubvaraksarivait tokorkonatik: ta-
mannalo maligaksautsainartuksauvok tâpkonunga, tâpsomu-
ngalo kinguvânginullo kinguvârêngningitigut.
22 **Amalo** Nâlekab Mosese okarvigivâ, okarlune:

23 Tigusigittauĸ illingnut tauvluĸutiksanik piojônerpânik, Mirrimik illaĸangitomik sêkeletut 500tut, Sinnamônemiglo mamaĸtomik tâpsoma abvangatut, tagva sêkeletut 250tut, Kalamûsemiglo sêkeletut 250tut,

24 Kassiamiglo sêkeletut 500tut, ivsornaitoviub sêkelinga maliklugo, orĸsublo napârtungata orĸsunganik hinitut:

25 Orĸsulioraksarivatillo mingoarutiksamik ivsornaitomik, mingoarut akkusimajoĸ tippitsiariksautelerijub ilisimaninga maliklugo; mingoarutiksauvoĸ orĸsuĸ ivsornaitoĸ.

26 Tuperlo kigligiutjineĸtalik mingoaraksarivat tâpsomunga, iklerviglo kigligiutjineĸtalik,

27 Sâlo perĸutingillo, nenneroaĸarviglo perĸutingillo, tunerguserviglo isserluanititsivik tippitsiariktomik,

28 Tunerguserviglo tunergutinik ôtaksanik, perĸutingillo ilûnaita, ubvarviglo ikkoggangalo.

29 Ivsornaititaksarivatillo ivsornairmarirĸovlugit: aktuijut tâpkoninga ivsornaituksauvut.

30 Aronelo erningillo mingoaraksarivatit ivsornaitilugillo, kivgartorĸovlugit uvamnut ajoĸertuijônerme.

31 Israêlikullo oĸarvigijaksarivatit, oĸarlutit: Tamadja orĸsuĸ mingoarutiksaĸ ivsornaitoĸ uvamnut kinguvâpsigut.

32 Kovijaujuksaungilaĸ inub uvininganut, adsinganiglônêt senajuksaungilase, akkusimaninga adsigivlugo: ivsornaipoĸ, ivsornaigijaksarivaselo.

33 Nelliat akkutsijoĸ adsinganik, nelliallônêt pititsijoĸ tâpsoma illanganik takorngartamnut, avitaumariktuksauvoĸ inôĸatiminit.

34 **Nalekablo** Mosese oĸautivâ: Tigusigit illingnut tippitsiariksautiksanik, Staktemik, Balsamiglo, Galbânumiglo, Wairauchemiglo illaĸangitomik: ilûnatik oĸumaitigijigêklutik:

35 Tamakkoalo tippitsiariktoliorutigijaksarivatit, akkusimavlutik tippigiksautelerijub ilisimaninga maliklugo, tarrêtsiarilugit, illaĸaratik ivsornailutiglo:

36 Illangalo serĸalitsiaraksarivat, pitilugolo kigligiutjinît sânganut tuperme kigligiutjineĸtalingme, naipitsivigijomajamne illingnik: ivsornainerpârijaksarivase.

37 Tippitsiariksautiksarlo senajaksarijat pivlugo, adsinganik senajuksaungilase illipsingnut akkusimaninga itjuarlugo: ivsornaigijaksarivat Nâlekamut.

38 Nelliat taimailiortoĸ adsinganik, naimajomavlugo, avitaumariktuksauvoĸ inôĸatiminit.

KAP. XXXI.

Sulijuksâk kairĸojauvuk. Sabbate ivlerijaurĸojauvoĸ.

1 **NALEKABLO** Mosese oĸarvigivâ, oĸarlune:
2 Takkuit, attermigut kairĸosimavara Bêsalêele, Hurib
erningata Urib erninga, kinguvârênit Judakunit:
3 Ilumertisimavaralo Gûdib Anerninganik, silatunermik,
ipaksitsiarnermiglo, ilisimanermiglo, sulijungnarnermiglo suna-
tuinarmaringnik,
4 Ilisimanartomik sulijungnarĸovlugo goldelerivlune, sil-
berelerivlunelo, ĸaĸorlerlerivlunelo,
5 Kibluinermiglo alligunik, illivlugillo, ĸejulerinermiglo,
senajungnarĸovlugo sunatuinarmaringnik.
6 Takkuillo, tâmna illagivlugo tuniĸasiutivara Ahâlia,
Ahîsamab erninga, kinguvârênit Dânekunit: ômatikullo ilisi-
majut ilûnatik ômatingit pititsivigisimavakka silatunermik,
senajungnarĸovlugit tamainik perĸojamnik illingnut;
7 Tupermik kigligiutjineĸtalingmik, kigligiutjinîllo ikler-
vinganik, iksivavingmiglo saimarvigijauvingmik tâpsoma
ĸânganêtuksamik, tupiublo perĸutinginik ilûnainik,
8 Sâmiglo perĸutinginiglo, nenneroaĸarvingmiglo ajorto-
ĸangitomik perĸutingit tamaita illagivlugit, tunerguserving-
miglo isserluanititsivingmik tippitsiariksaumut,
9 Tunerguservingmiglo tunergutinut ôtaksanut perĸuti-
ngillo ilûnaita illagivlugit, ubvarvingmiglo ikkogganganiglo,
10 Kivgartortullo annorânginik, annorâniglo ivsornaitunik
Aronemut ajoĸertuijôjomut, annorâniglo erninginut, kivgar-
tûtinik ajoĸertuijônerme,
11 Orĸsumiglo mingoarutiksamik, tippitsiariksautiksaniglo
naimajominartunik ivsornaitovingmut; perĸojakka illingnut
tamaita maliklugit piniartuksauvut.
12 **Nalekablo** Mosese oĸarvigivâ, oĸarlunelo:
13 Oĸarittauk Israêlikunut, oĸarlutit: Udjertoritse Sab-
bateĸotikka erĸagitsiarlugit perĸovluse: nelunaikutaungmat
uvangalo illipselo akunaptingne kinguvâpsigut; ĸaujimarĸov-
luse uvangaugama Nâlegaĸ ivsornaititsijoĸ illipsingnik.
14 Taimaimat Sabbate erĸagijaksarivase; ivsornaingmat
illipsingnut; nelliallônêt sujuijoĸ tâpsominga toĸotaujuk-
sauvoĸ; nelliallônêt suliaĸartoĸ tâpsomane kippijaujuksauvoĸ
inôĸatime akornganit.
15 Uvlut sixit suliviksauvut, uvlulle seveninga Sabbateo-

voĸ merngoerservik, ivjornaitoĸ Nâlekamut; nelliallônêt
suliaĸartoĸ uvlorme Sabbateme toĸotaudlartuksauvoĸ.
16 Taimaimat Israêlikut Sabbate erĸagijaksarivât, kingu-
vângitigut Sabbate kamagivlugo, angerĸatigêngnermut so-
raijuitomut.
17 Nelunaikutauvoĸ issoĸangitomut uvangalo Israêli-
kullo akunaptingne; uvlune sixine Nâlekab ĸilak nunalo sena-
laungmagik, uvlullo seveningane merngoersilauĸpoĸ nakoĸsi-
vlunelo.
18 Kaĸkamelo Sinaime Mosese oĸaĸatigijarêramiuk tunit-
jivigivâ aglagvîngnik maggungnik kigligiutjineĸtalîngnik, agla-
gvîngnik ujarângnik, aglagviomajûngnik Gûdib tikkinganut.

KAP. XXXII.

Nochangoab senajauninganik Gûdiblo ningarninganik.

1 **INUILLO** malugosugamik Mosese atersarnasârmat ĸak-
ĸamit, inuit Aronemut katersorput, oĸarvigivlugolo: Attê,
gûdingoaliortigut sivuniptigut ingergajuksanik; Moseselo
imna, angut majuartitivut nunamit Egiptenemit, nelovavut
ĸanoelingamangât.
2 Aroniblo oĸautivait: Siumiutat goldeojut nuliapse erni-
pselo panipselo siutinginêtut pêjarsigik, ĸailugillo uvamnut.
3 Inuillo ilûnatik siumiutat goldeojut pêjarpait siutiming-
nit, âlugillo Aronemut.
4 Tâpsomalo tiguvait agganginit, nochangoaliorĸârdlu-
nelo kovimajomik, senagutemut ilûtsetârpâ; tâpkoalo oĸar-
put: Tagga gûdise, Israêle, tikkiutijise nunamit Egiptenemit.
5 Aroniblo takogamiuk, tunerguserviliorpoĸ sângane; Aro-
nelo ĸaggudlarpoĸ, oĸarlunelo: Kaupat uvloĸsiorviksauvoĸ
Nâlekamut.
6 Kaungmallo uvlârorput, tunerguserlutiglo tunergutinik
ôtaksanik, âtsilutiglo tunergutinik ĸujalitiksanik; inuillo
ingiput nerrijomavlutik imeromavlutiglo, nikovipullo pingoa-
romavlutik.
7 **Nalekablo** Mosese oĸautivâ: Attê, atersârit; inuĸotitit
tikkiutijatit nunamit Egiptenemit, asserorsarmatta nangmi-
nermingnik:
8 Sangusaraidlarput apĸomit apĸutaurĸojamnit tâpko-
nunga: kovimajomik nochangoaliorput nangminermingnut,
tuksiarvigivâllo tunerguservigilâllo, oĸarlutik: Tagga gûdise,
Israêle, tikkiutijise nunamit Egiptenemit.

9 Nâlekablo Mosese oĸautivâ: Inuit tamakkoa takonârsi-
mavakka, ahâglo, inôvut tapatojoĸsôjut.
10 Taimaimat pagvisarniarnanga mâna, ningaumajârnera
ônarserĸovlugo tâpkonunga, nungulugillo perĸovlunga; ig-
villo inôĸatigêksoangortitsomavagit.
11 Mosesiblo Nâlegaĸ Gûdine ĸenuvigidlarpâ, oĸarlunelo:
Nâlegaĸ, suna pivlugo ningaumajârnît ônarsivâ inuĸotingnut,
tikkiutijarnut nunamit Egiptenemit pitsartunermut angijo-
mut, aggangnullo sôngodlartunut?
12 Sôĸ Egiptenemiut oĸauseĸartuksauvât oĸarlutiglo:
Uivênermut anitipait, toĸoraromavlugit ĸaĸĸane, nunablo
ĸânganit nungutsomavlugit? Keviarlaurit ningaumajârner-
nit ilungertortomit, annusingorlaurillo idluitulivеĸaromaner-
mit ômangat piniaromajarnit inuĸotingnut.
13 Abraha, Isaarlo, Israêlelo, kivgatit, erĸaumalaukit,
tâpkonunga angermarilauravit illingnik taivlutit, oĸautilu-
gillo: Kinguvâksase unuksititsomavakka sorlo ĸilaub uvloria-
ngititut, nunalo tamanna oĸautigijara ilûnane tunijomavara
kinguvâksapsingnut, tâpkoalo kingormgutijaksarivât issoĸa-
ngitomut.
14 Nâlegarlo annusingorpoĸ idluinermit piniaromajaminit
inuĸotiminut.
15 **Moseselo** sanguvoĸ atersârlunelo ĸaĸĸamit, aglagvîglo
magguk kigligiutjineĸtalîk agganginêpuk: aglagvîk iglutut
aglagviovuk: aglagviovuk sâgingnelo tunûgingnelo.
16 Aglagvîglo Gûdib senasimavak, aglaillo Gûdib aglaksi-
mavait aglagvîngnut.
17 Josuablo inuit ĸaggudlartut pervalungningit tussara-
migit, Mosese oĸautivâ: Unatartut ĸaggudlarningit tussaksau-
voĸ tangmârvingme.
18 Tâmnalo oĸarpoĸ: Sâlaĸartut ĸaggudlartut nippingit
tussangilakka, sâlagijaujullônêt ogguartut nippingit: tuksiar-
tulle ĸaggudlarningit tussarpakka.
19 **Sunaubvalo,** tangmârvingmut ĸaglilerame, nochangoaĸ
oĸigêsertullo takovait, Mosesiblo ningaumajârninga ônarsi-
voĸ, aglagvîglo egipak aggaminit, serĸomilugiglo ĸaĸĸaub
atâne.
20 Nochangoarlo senajangat tiguvâ, ikitilugolo ikomamut,
serĸalilâllo argjangorlugo, imermullo siamartipâ, Israêlikullo
tagvangat imertipait.
21 Mosesiblo Arone oĸautivâ: Inuit tâpkoa ĸanoĸ piniar-
vigivâtît idluinermik taimak angitigijomik passiorangne?

22 Aronelo oĸarpoĸ: Nâlekama ningaumajârninga ônar-
siniarane: inuit nelungilatit uivêtoĸsôngmatta.
23 Oĸautingmanga: Gûdingoaliortigut sivuniptigut inger-
gajuksanik: Mosesele imna, angut majuartitivut nunamit
Egiptenemit, nellovavut ĸanoelingamangât.
24 Oĸautivakkale: Nelliselônêt goldeĸarpat, pêjarliuk.
Kaipâllo uvamnut: ikomamullo egivara, nuttelo, nochangoaĸ
saĸĸerpoĸ.
25 **Mosesiblo** inuit ussingajut takogamigit; (tagva Aronib
ussingatilauĸpait kangusûtiksanginut omigijingita akorngane:)
26 Mosese nangerpoĸ tangmârterviub pângane, oĸarlunelo:
Kina Nâlekamut illiovâ? Tâmna uvamnut ĸaile. Lêviblo
kinguvângit ilûnatik katersorput tâpsomunga.
27 Oĸautivaillo: Imâk oĸarpoĸ Nâlegaĸ Israêlib Gûdinga:
Angutit ilûnatik saviksoalijaulit, tangmârterviublo pângitigut
uttertautilutik, attunillo toĸorailit ĸatangutiminik, illanâri-
jaminiglo, inôĸatiminiglo.
28 Lêviblo kinguvângit taimailiorput Mosesib oĸausinga
maliklugo: uvlormelo tâpsomane inuit 3000nêtut toĸotauvut.
29 Mosese oĸarsimalaungmat: Ivsornaileritse uvlome Nâle-
kamut, ilûnase attunit ernipsigut, ĸatangutipsigullo; sai
mauserluse uvlome pijungnarĸovlugo.
30 Kaungmallo Mosesib inuit oĸarvigivait: Idluitulisi-
mavose angijomik; mânalo majoraromavunga Nâlekamut;
imaĸâ ulapĸosêjutiksarsinajarpunga ajornise pivlugo.
31 Moseselo Nâlekamut utterpoĸ, oĸarlunelo: Kappê,
inuit ukkoa idluitulisimavut angijomik, nangminermingnullo
gûdingoaliorput goldeojunik.
32 Mânale idluituliningit issumagijungnairomagungne—;
pijomangikuville, pênga aglarangnit igvit aglaksimajarnit.
33 Nâlekablo Mosese oĸautivâ: Nelliata idluitulivigisi-
makpanga, tâmna pêromavara aglaramnit.
34 Taimaimat aularit mâna, inuillo tessiorkit inniksamut
oĸautigisimajamnut illingnut: ahâk, Engeleĸotima sivorliniar-
pâtit: kissianele idluitoĸsôningit akkiniarutigijomârpakka,
uvloĸ akkiniarnermut neliutikpat.
35 Nâlekablo inuit siorniortipait, nochangoaliolauramik
Aronib senajanganik.

KAP. XXXIII.

Mosesib inuit tuksiupait. Gûdib Mosese oĸaĸatigivâ.

1 **NALEKABLO** Mosese oĸautivâ: Aularit, tamângat
majoarit, igvit inuillo tikkiutititatit nunamit Egiptenemit,
nunamut angermarijutigilauĸtamnut Abrahamut, Isaarmullo,
Jakomullo, oĸarlunga: Kinguvâksarnut tunijomavara.
2 Engelelo tilijomavara sivunipsigut; ĸemâtitsomavakkalo
Kânaaniterit, Amoriterillo, Hetiterillo, Perisiterillo, Hevite-
rillo, Jebusiterillo:
3 Nunamut immumik igupsaujârtullo orĸsuanik kôling-
mut: kissianele akunapsingne majuarĸataujomangilanga; ta-
patojoĸsôgapse: nungutitserĸonanga illipsingnik apĸome.
4 **Inuillo** tussaramik oĸautsinik ukkuninga tussarominai-
tunik kiksadlarput: nelliallo attisilungilaĸ pinnarnarsauti-
minik.
5 Nâlegaĸ oĸarsimalaungmat Mosesemut: Israêlikut oĸar-
vigikit: Tappatojoĸsôvose: tikkikadlaromavunga akorngang-
nut sikkungilarnerme, nungulutillo: taimaimat pinnarnarsau-
titit pêrkit illingnit, ĸaujimarĸovlunga ĸanoĸ piniarvigijak-
sarimangâpkit.
6 Israêlikullo pinnarnarsautitik pêrpait ĸaĸĸaub Hôrebib
erĸâne.
7 Mosesiblo tupeĸ tiguvâ nappartilugolo tangmârterviub
sillatâne, atserarlugolo: Tupeĸ kigligiutjinelik. Ilûnatiglo
Nâlekamik ĸenertut anivut tupermut kigligiutjinelingmut,
tangmârterviub sillatânêtomut.
8 Imaiporlo, Mosese anijarangat tupermut, inuit ilûnatik
nikkoviput nangerlutiglo tupermik pângine Mosese takosarlugo
itersimaĸârtinago tupermut.
9 Moseselo tupermut iterangat, nuvujaĸ nappajoĸ aĸĸar-
poĸ nappavlunelo tupiub pângane, Nâlekablo Mosese oĸaĸa-
tigivâ.
10 Inuillo ilûnatik nuvujaĸ nappajoĸ tupiub pânganêtoĸ
takovât: inuillo ilûnatik nikkoviput tuksiarlutiglo, attunit
tupime pânganêdlutik.
11 Nâlekablo Mosese oĸaĸatigivâ kênarmit kênarmut, sorlo
inub illanârijane oĸaĸatigingmago. Uttilerivorlo tangmârving-
mut: kivganele Josua, Nunib erninga, inôsuktoĸ, anilungilaĸ
tupermit.
12 **Mosesiblo** Nâlegaĸ oĸautivâ: Takkuit, oĸautivarma,

Inuit ukkua majuartikit: ĸaujitilungilarmale kinamik illa-
ĸarĸoniarmangâmnga. Oĸarsimagalloarpotit: Atterkut illi-
tarivagit, saimaneĸsivotillo ijîngma sângangne.
13 Mâna tagga, saimaneĸsiguma ijîkpit sângangne uner-
tutilaunga apĸotingnik, illitarĸsilerĸovlunga illingnik, sai-
maneĸserĸovlunga ijîkpit sângangne: inôĸatigêksuillo uler-
nairtorkit inuĸotigigangne.
14 Kiovorlo: Najornima illaginiarpâtit, merngoersertitso-
mavagillo.
15 Tâpsomale oĸautivâ: Najornivit illagingipanga, tak-
paungautiniaratigut tamângat.
16 Sunakulle ĸaujijauniarĸâ uvanga inuĸotitillo saima-
neĸsigapta ijîkpit sângangne? Tamattomûnaulungilâĸ, igvit
illagigaptigut? Taimak aptersimaniarpogut, uvanga inuĸo-
titillo, inungnit tamainit nunab ĸânganêtunit.
17 Nâlekablo Mosese oĸautivâ: Tamannatauĸ oĸautigijat
piniaromavara: saimaneĸsigavit ijîngma sângangne, atter-
kullo ilitarigapkit.
18 Oĸarporlo: Unertutjivigilaungatôĸ ânanaunernik.
19 Tâmnalo oĸarpoĸ: Ajunginera tamât ĸângertitsoma-
vara kênavit sângagut, sângnelo Nâlekab attinga oĸâlautigi-
jomavara; saimauseromajakkalo saimauseromavakka, nâpki-
gijomajakkalo nâpkigijomavakka.
20 Oĸarporlo: Kênara takonârungnangilat, inub takonâ-
rungnangimanga inôniarlunelo.
21 Nâlegarlo oĸarpoĸ: Takkuit, inniksaĸarpoĸ senimne,
nangertuksauvotillo ĸairtub ĸângane:
22 Pijoĸalârporlo imâk: ânanaunera ĸângerpat, inniksa-
ĸartitsomavagit ĸairtub ĸongnângane, mattujomavagillo ag-
gamnut ĸângertilunga:
23 Aggakkalo pêromavakka, tunugalo takojaksarivat:
kênarale takonâraksaungilaĸ.

KAP. XXXIV.

Gûdib attinga oĸâlautauvoĸ. Gûdib Israêlikut angeĸatigivait.

1 **NALEKABLO** Mosese oĸarvigivâ: Aglagvîngnik mag-
gungnik ujaraujûngnik ullimarit, sivorlîk adsîgingnik: aglag-
vigijomavâkkalo oĸautsinik sivorlîgingnêlauĸtunik serĸomi-
lauĸtângne.
2 Achâgolerillo, uvlâkullo majorarit ĸaĸĸamut Sinaimut,
sângeriartorlungalo ĸaĸĸaub ĸângane.

3 Inungmigle majorakatekartuksaungilatit, inungmiglônêt takuksaujokarniarane kakkame ilûnâne; saukallônêt nergjutillônêt nerriniaratik kakkaub tungâne.
4 **Aglagvingniglo** maggungnik sivorlîgiktitut ullimarpok: Moseselo uvlârorpok majorarlunelo kakkamut Sinaimut, sorlo Nâlekab perkongmago, aglagvigiporlo maggungnik ujaraujûngnik.
5 Nâlegarlo akkarpok nuvujakut, nangekatigivlugolo tagvane, Nâlekablo attinga okâlautigivâ.
6 Nâlegarlo kângerpok sânganut, okâlavorlo: Nâlegak, Nâlegak, Gûde, nâpkigosuktok saimajorlo, kamangitsertortok nagligosuktoksôjorlo, nelâgôrtoksôjorlo,
7 Naglingnermik sokosertailitsijok tausendeokattartunut, idluitulinernik tappatonerniglo ajornerniglo issumagijungnainiktok, pidlartailitsingitorle kakialernekangitunik; atâtat idluitulininginik pidlarniktok kitorngane, kitorngallo kitornganginne, ernerêt kingorlerêt pingajungit sittamangillo tikkidlugit.
8 Moseselo okkosârpok nunamut, tuksiarlunelo.
9 Okarporlo: Saimaneksiguma ijîkpit sângangne, Nâlegak, Nâlekama illagilitiguttôk; inuit ukkoa tappatojoksôngmatta; idluitulinivullo ajornivullo issumagijungnailaukit, kingormgutijaksautitigullo illingnut.
10 **Okarporlo:** Ahâk, angekatigêngnelioromavunga inukotingnut tamainut, tatamnartulijomavungalo sorlo nunaksoarme ilûnâne inôkatigêksoarnelo nelliane piniartokalauksimangimat: inuillo ilûnatik najortatit takojuksauvut Nâlekab sulianganik: koaksârnarmat suliarijomajara illingne.
11 Perkojakka illingnut uvlome naipertutsiarkit: Ahâk, sivunerne kemâtitsomavakka Amoriterit, Kânaaniterillo, Hetiterillo, Perisiterillo, Heviterillo, Jebusiterillo.
12 Udjertorit, nunab aivigijavit inungit angekatigêngneliokatigivlugit perkonak, nigarniutiksaurkonagit akunapsingne:
13 Tunerguservingille asseroraksarivase, gûdingoangillo serkomivlugit, napârtungillo nakkalugit:
14 Gûdib assianut tuksiartuksaunginavit, Nâlegak, Illungertortomik attelik, Gûdeongmat illungertortok:
15 Nunab inungit angekatigivlugit, gûdingoangillo ajortulikatigivlugit perkonak, tunerguserlutillo gûdingoanginut, tunergutingillo nerrivlugit perkonak, inatauguvit;
16 Tiguserkonaglo paninginik ernernut; paningit tagva ajortuligunik gûdingoanginut, ernitillo uerisarlugit ajortulikataurkovlugit gûdingoanginut perkonagit.

17 Auktisimajunik gûdingoaliortuksaungilatit.
18 **Uvloĸsiorvik** sêrnarsauteĸangitomik ĸaĸĸôjaĸtorvik
uvloĸsiorvigijaksarivat. Uvlunik sevenenik ĸaĸĸôjaĸtor-
tuksauvotit sêrnarsauteĸangitunik, sorlo perĸolaurapkit, taĸ-
ĸiub Abibib neliutisimaningane: taĸĸerme Abibeme anilaura-
vit Egiptenemit.
19 Igliarmik angmaijut ilûnaita perĸutigivakka; nergjuti-
villo erniarirĸârtangit angutaujut tamaita, tuktuvaglônêt
saugarlônêt.
20 Siuterĸortojuble erniarirĸârtanga tauĸsiutijaksarivat
saugârsungmut: tauĸsiutilungikungnelo ĸongesêjaraksarivat.
Ernivit erniarirĸârtangit ilûnaita tauĸsiutijaksarivatit. Tu-
nergutiksalijaranelo saĸĸijârtoĸartuksaungilaĸ sâmne.
21 Uvlunik sixinik sulijuksauvotit, uvlulle seveningane
merngoersertuksauvotit: nunab poagijartauvingane perutsiallo
katersivingane merngoersertuksauvotit.
22 Kaĸĸôjaksallo sivorlerpât katersivingata neliuninga
uvloĸsiorvigijaksarivat, taimaktauĸ katersiviub jârib nâninga-
nêtub uvloĸsiorvinga.
23 Pingasuertorlutik jâreme angutiĸotitit ilûnatik saĸĸi-
jârtuksauvut Nâlekab Gûdib, Israêlib Gûdingata, sângane.
24 Inôĸatigêksuit pingujaromagapkit sângnit, nunavillo
kiglingit nerototitsomavlugit; nunangniglo uningartoĸartuk-
saungilaĸ majorarsimatilutit saĸĸijâromavlutit Nâlekab Gû-
divit sângane pingasuertorlutit jâreme.
25 Tunergusiama aunga tunerguseraksarilungilat sêrnarsau-
telingmik aipiujaĸartilugo; tunergullo ĸângerviksiorviksiut
piksaĸumitârijaksarilungilat uvlârmut.
26 Nunavit paungangita sivorlît sivorlerpângat ĸaitaksa-
rivat Nâlekab Gûdivit iglunganut. Tuktungajoaraĸ, sulle
amâmaktoĸ, igajaksarilungilat.
27 Nâlekablo Mosese oĸautivâ: Oĸautsit tamakkoa aglak-
kit: oĸautsit tamakkoa maliklugit angeĸatigêngneliorpunga
illingnut Israêlikunullo.
28 Tagvanêporlo Nâlegaĸ illagivlugo uvlunik 40nik
unnuarniglo 40nik; nerrilungilaĸ imilungilarlônêt. Agla-
gvîngnullo aglakpait angeĸatigêngnerub oĸausertangit, per-
ĸojat 10.
29 **Moseselo** atersârmat ĸaĸĸamit Sinaimit, aglagvîk
magguk kigligiutjineĸtalîk tigumiarlugik, atersârmat ĸaĸĸa-
mit, Mosese ĸaujimalungilaĸ kênane aminga ĸeblermat Gûde
oĸaĸatigisimagamiuk.

30 Aroniblo Israêlikullo ilûnatik Mosese takungmatsuk, nutte, kênangata aminga keblerpok; erksivullo kaglilerlugo.
31 Mosesible kaigarsugvigivait; Aroniblo illagêktullo angajokângita uttervigivât: Mosesiblo okakatigivait.
32 Kingorngagullo Israêlikut ilûnatik tikkipât: tâpsomalo okâlavigivait tamainik Nâlekab okauserijanginik tâpsomunga kakkame Sinaime.
33 Okakatigijungnairkârnagillo Mosesib kênane tâlutserpâ.
34 Mosesele itermat Nâlekab sânganut okakatigijomavlugo tâlutane pêrpâ anerkârane. Anivok tagva, Israêlikullo okarvigivait perkojaunerijaminik.
35 Israêlikullo Mosesib kênanga ulernairpât, Mosesib kênangata aminga keblermat: Mosesiblo kênane tâlutserivâ iterkârane Gûde okakatigijomavlugo.

KAP. XXXV.

Tunergutit tupersiutit.

1 **MOSESIBLO** illagêt Israêlikut ilûnaita katimatipait, okautivlugillo: Tamadja okautsit, Nâlekab perkojangit, piniaraksase.
2 Uvlut sixit sulivigijaksarivase, uvlulle seveningat ivsornaituksauvok illipsingnut, Sabbate merngoerservik Nâlekamut; nelliat suliakartok tâpsomane tokotaujuksauvok.
3 Ikomamik ikitsijuksaungilase innigijapsingne uvlorme Sabbateme.
4 **Mosesiblo** illagêt Israêlikut ilûnaita okarvigivait, okarlune: Tamadja Nâlekab perkojanga, okarlune:
5 Tigusigitse akunapsingnit tunergutiksamik Nâlekamut: nelliata kunungitomik ômateliub kailiuk tunergut Nâlekamut; golde, silberelo, kakorlerlo,
6 Tungujoktarlo, tungulângajorlo, aupalutsiartorlo, kablunâktajatsiarlo, tuktungajullo merkungit,
7 Saukallo angusaluit amingit aupaluktitaumajut, kabvîllo amingit, kejutsiarsajallo.
8 Orksullo kollinut, tippigiksaullo orksumut mingoarutiksamut, iserluanerutiksamullo tippitsiariktomut,
9 Alliguillo tungujuangajut, alliguillo illijaksat ikiarmut opinartomut, sagvingmiutarmullo.
10 Ilûnatiglo silatujomik ômatelît akunapsingnêtut kaijuksauvut perkojaujullo Nâlekamut senavlugit;

11 Tuperlo matuksangalo illullek, matuksangalo sillallek, seneroangillo, sâtujangillo, seningajuksangillo, nappajungillo, manguvingillo,
12 Iklervik, akkigautîgiglo, iksivaviglo, matuksablo tâlutangit,
13 Sâ, akkigautîgiglo, perkutingillo ilûnaita, kakkôjallo takonâraksat,
14 Nenneroakarviktauk kaumautiksanut, perkutingillo, kollingillo, orksorlo, kollît orksuksangat,
15 Tunerguserviglo iserluanititsivik tippitsiariktomik, akkigautîgiglo, orksorlo mingoarutiksak, tippitsiariksautiksallo naimajominartut, upkoablo tâlutanga tupiub pângane,
16 Tunergutillo ôtaksat tunerguservingat, killapatângalo nuluangojârtok kakorlek, akkigautîgiglo, perkutingillo ilûnaita, ubvarvik ikkoggangalo,
17 Avalullo tâlutangit, nappajungillo, manguvingillo, avalullo pângata tâlutangit,
18 Tupiublo kikkiangit, avalullo kikkiaktangit, aklunângillo,
19 Kivgartortullo annorângit kivgartornermut ivsornaitovingme, annorât ivsornaitut Aronemut, ajokertuijomut, erningitalo annorângit kivgartornermut ajokertuijônerme.
20 **Illagello** Israêlikut ilûnatik anivut Mosesib najorninganit.
21 Tikkipullo, ilûnatik kajungersartaujut ômatimigut, ilûnatiglo kunungititaujut anernermigut, kaitsivullo Nâlekab tunergusiaksanganik illagêktut tupingata suliarijauninganut, kivgartortauninganullo ilûnânut, annorânullo ivsornaitunut.
22 Tikkipullo, angutillo arnallo, ilûnatik kunungitunik ômatelît, kaitsilutiglo aggautimiutanik, siumiutaniglo, ketterdlermingniglo, senneroaniglo, ilûnainik goldeojunik: tunitjijullo ilûnatik tunitjivut goldeojunik Nâlekamut.
23 Angutillo ilûnatik nagvârviojut tungujoktamik tungulângajomiglo, aupalutsiartomiglo, kablunâktajatsiarmiglo, tuktungajullo merkunginik, kabvîllo aminginik, kaipait.
24 Ilûnatik tunitjijut tunergutinik silbereojunik kakorleojuniglo kaitsivut Nâlekab tunergusianganik; ilûnatiglo nagvârviojut kejutsiarsajamik kivgartornerub suliarijauninganut kaipât.
25 Arnallo ilûnatik silatujunik ômatelît illerksaliorput aggamingnut, illerksaliarimajatiglo kaipait, tungujoktarlo, tungulângajorlo, aupalutsiartorlo, kablunâktajatsiarlo.

26 Arnallo ilûnatik ômatimigut aulataujut silatunerme illerĸsaliorput tuktungajut merĸunginit.
27 Angajoĸâllo ĸaitsivut alligunik tungujuangajunik, alliguniglo illijaksanik ikiarmut opinartomut, sagvingmiutarmullo;
28 Tauvluĸutiniglo, orĸsumiglo ĸollît orĸsuksanganik, orĸsumiglo mingoarutiksamik, iserluanititsijutiksamiglo tippitsiariktomik.
29 Israêlikut ĸunulugatik ĸaitsivut tunergutiksanik Nâlekamut, angutit arnallo ilûnatik ômatimigut ĸunungititaujut ĸaitsiłutik suliarijaujariaĸartunut sunatuinamaringnut, Nâlekab perĸojijutigijanganut Mosesib agganginut.
30 **Mosesiblo** Israêlikut oĸautivait: Takkuitse, Nâlekab Bêsalêele, Hurib erningata, Urib erninga, kinguvârênit Judakunit, ĸairĸosimavâ attingagut;
31 Ilumersimavâlo Gûdib Anerninganik, silatunermik, ipaksitsiarnermiglo, illisimanermiglo, sulijungnarnermiglo sunatuinamaringnik;
32 Illisimanartuniglo sulijungnarĸovlugo, goldelerinermik, silberelerinermiglo, ĸaĸorlerlerinermiglo,
33 Alligulerinermiglo illivlugillo, ĸejulerinermiglo, senajungnarĸovlugo sunatuinamaringnik.
34 Omamiutaĸartipâlo ajoĸertuijungnarnermik, tâmnalo Ahâlialo, Ahîsamab erninga, kinguvârênit Dânekunit.
35 Tâpkoa ilumerpak silatunermik ômatekut sulijungnartilugik sunatuinamaringnik, alligolerijub sulijublo ĸaĸiarnangitub, takominarsautiliortublo sulianginik, tungujoĸtamik, tungulângajomiglo, aupalutsiartomiglo, ĸablunâĸtajatsiamiglo, annorâksaliortublo sulianganik, illâ, sumiglônêt suliaĸartut sulianginik, illisimanartuniglo suliaĸartut sulianginik.

KAP. XXXVI.

Inuit avâgosudlarningit. Tupeĸ atorialîllo suliarijauvut.

1 **SULILERPUT** tagva Bêsalêelelo Ahâlialo angutillo ilûnatik silatujunik ômatelît, Nâlekab ilumertangit silatunermik ipaksitsiarnermiglo ĸaujitilugit ĸanoĸ suliarivlugit suliaksat sunatuinait ivsornaitoviub kivgartortauningganut ilingajut, Nâlekab perĸojijutigijangit tamaita maliklugit.
2 Mosesiblo ĸairĸovait Bêsalêele Ahâlialo angutillo ilûnaita silatujunik ômatelît, Nâlekab ômamiutaĸartitangit

silatunermik, illâ, ilûnaita ômatimigut kajungersartaujut suli-
jartoromavlutik:
3 Tâpkoalo tunergutit tamaita Israêlikut ĸaitangit ivsor-
naitoviub kivgartortauningata suliarijauninganut, tiguvait
Mosesemit, suliarijomavlugit. Sullelo uvlât tamât ĸunulu-
gatik ĸaitsivigivât tunergutinik.
4 Angutillo silatujut ilûnatik, suliaĸartut ivsornaitoviub
sulianganik, ilûnatik sulivingmingnit senavingmingnit, ĸaivut;
5 Moseselo oĸarvigivât, oĸarlutik: Inuit âtsivut nâma-
tuinarlungitunik senajaujariaĸartunut, Nâlekab senajaurĸo-
janginut.
6 Moseselo perĸojivoĸ, ĸaujijautitaurĸovâlo tangmârvik-
kut, oĸarlune: Angutillônêt arnallônêt tunergutiksaliorniaratik
sulle ivsornaitovingmut ilingajunik. Taimaimat inuit ĸai-
tsitailititauvut.
7 Ataumajut nâmamaringmatta senajaujariaĸartunut ta-
mainut, angiluarpullo aglât.
8 **Angutillo** ilûnatik silatujunik ômatelît, tupiub sena-
jauningane senaĸataujut, itsaksaliorput 10nik ĸablunâĸtaja-
tsiamit, tungujoĸtamillo, tungulângajomillo, aupalutsiarto-
millo: senavait Kerubingoaĸarlutik pinnarnarsautenik.
9 Itsaksaĸ atauseĸ tallertut 28tut takitigivoĸ, itsaksarlo
atauseĸ tallertut sittamatut silliktigivoĸ: itsaksat ilûnatik
adsigêktomik ôktûteĸarput.
10 Itsaksallo tellimat katipait senilerêktilugit: itsaksallo
assingit tellimat katipait senilerêktilugit.
11 Erĸearviliorporlo tungujoĸtamit itsaksaub siningane
katiningata siningane, taimaitoliorivorlo itsaksaub assiata
siningane, aipangata katiningane.
12 Erĸearviliorpoĸ 50nik itsaksarme atauserme, 50niglo
erĸearviliorpoĸ itsaksaub aipangata katiningata siningane:
itsaksaĸ atauseĸ katitauvoĸ assiminut erĸearvingnut.
13 Erĸeaktauteliorporlo 50nik goldeojunik, itsaksallo kati-
pait aipâ aipaminut erĸeaktautenut: taimaglo tupingorpoĸ
atauseĸ.
14 Itsaksaliorporlo tuktungajut merĸunginit tupiub ĸal-
liniksanganik: itsaksat 11 senavait.
15 Itsaksaĸ atauseĸ tallertut 30tut takitigivoĸ; itsaksarlo
atauseĸ tallertut sittamatut silliktigivoĸ: itsaksat 11 adsigêk-
tomik ôktûteĸarput.
16 Itsaksallo tellimat katipait ingmingnut, itsaksallo sixit
ingmingnut.

17 Erĸearviliorporlo 50nik itsaksaub siningane katiningane, erĸearviliorporlo 50nik itsaksaub katitaksaub aipanganut siningane.

18 Erĸeaktauteliorporlo 50nik ĸaĸorleojunik tupeĸ katitaurĸovlugo atausingorĸovlugo.

19 Tuperlo matuksaliorpâ saukat angusaluit aminginit aupaluktitaumajunit, tâpsomalo ĸângagut matuksamik ĸabvît aminginit.

20 **Tuperlo** sâtojaliorpâ ĸejutsiarsajamit, nappartilugit.

21 Sâtojaĸ tallertut 10tut takitigivoĸ, sâtorjarlo tallertut atausertut abvatullo silliktigivoĸ.

22 Sâtojaĸ atauseĸ mangoĸarpoĸ maggungnik, adsigêktomik tuglerêklutik: tupiub sâtojangit ilûnaita taimailiorpait.

23 Tuperlo sâtojaliorpâ; sâtojat 20 seneranganut seĸernganêtomut:

24 Manguviliorporlo 40nik silbereojunik sâtojat 20 atâne; manguvîngnik maggungnik sâtojab atausiub atâne mangûgingnut maggungnut, manguvîngniglo maggungnik sâtojab assiata atâne mangûgingnut maggungnut.

25 Tupiublo senerangata igluanut, tachamut sângajomut, sâtojaliorpoĸ 20nik,

26 Manguvingniglo 40nik silbereojunik; manguvîngnik maggungnik sâtojab atausiub atâne, manguvîngniglo maggungnik sâtojab assiata atâne.

27 Tupiublo tukianut kangimut sângajomut sâtojaliorpoĸ sixinik.

28 Sâtojaliorporlo maggungnik tupiub terreĸunginut iglugêngnut.

29 Katitauvuglo atâgut, katitauvuglo ĸollâgut nuĸlomut atausermut; taimailiorpak terreĸungine iglugêngne.

30 Sâtojat 8ovut tagva; manguvingillo 16ovut silbereovlutik, manguvîngnik maggungnik sâtojat ilûnatik atâne.

31 Senningajoliorporlo ĸejutsiarsajamit; tellimanik tupiub senerangata igluata sâtojanginut,

32 Senningajuniglo tellimanik tupiub senerangata iglungata sâtojanginut, senningajuniglo tellimanik tupiub tukiata kangianêtub sâtojanginut.

33 Senningajorlo ĸetterdleĸ senavâ kaimerĸovlugo sâtojat ĸetterĸangagut.

34 Sâtojallo ĸallineĸartipait goldemik, nuĸlungillo senningajut inniksangit senavait goldemit, senningajullo ĸallineĸartipait goldemik.

35 **Talutaliorporlo** tungujoĸtamit, tungulângajomillo, au-
palutsiartomillo, ĸablunâĸtajatsiamillo: Kerubingoaĸartilugo
pinnarnarsautenik senavâ.
36 Nappajoliorivorlo tamattomunga sittamanik ĸejut-
siarsajamit, ĸallineĸartilugillo goldemik: kikkiangittauĸ gol-
deovut, tâpkonungalo auktitsivoĸ manguvingnik sittamanik
silbereojunik.
37 Tupiublo pânganut tâlutaliorpoĸ tungujoĸtamit, tu-
ngulângajomillo, aupalutsiartomillo, ĸablunâĸtajatsiarmillo,
takominarsauteliortaumajomik;
38 Nappajungillo tellimat kikkiaktangit illaliudlugit: ib-
jarutingillo ĸallineĸartipait goldemik, ikârusingillo goldemik:
manguvingille tellimat ĸaĸorleovut.

KAP. XXXVII.

Iklervik, iksivavik saimarvigijauvik assingillo senajauvut.

1 **BESALEELELO** iklerviliorpoĸ ĸejutsiarsajamit: taller-
tut maggotut abvatullo takitigivoĸ, tallertullo atausertut
abvatullo silliktigivoĸ, tallertullo atausertut abvatullo poĸto-
tigivoĸ.
2 Iluagullo sillatâgullo ĸallineĸartipâ goldemik illaĸangi-
tomik, avaliarutaliorpâlo goldemik avatâgut.
3 Tâpsomungalo kovisivoĸ nuĸlunik sittamanik goldeo-
junik, terreĸunginêtuksanik sittamane; tagva nuĸlûk magguk
senerangane igluane, nuĸlûglo magguk senerangane igluane.
4 Akkigauteliorporlo ĸejutsiarsajamit, ĸallineĸartilugiglo
goldemik.
5 Akkigautîglo illivak nuĸlunut iklerviub senerâging-
nêtunut, iklerviub akkigarianganut.
6 **Iksivaviglo** saimarvigijauvik senavâ goldemit illaĸangi-
tomit: tallertut maggotut abvatullo takitigivoĸ, tallertullo
atausertut abvatullo silliktigivoĸ.
7 Kerubeliorporlo maggungnik goldeojûngnik, katjuklugik
illuitomit senavak, iksivaviub saimarvigijauviub issûgingne
iglugêngne;
8 Kerube atauseĸ makkutsiata issuane, kerubelo atauseĸ
tâpkutsiata issuane igluane: iksivaviub saimarvigijauviub
issûgingne iglugêngne senavak.
9 Kerubîglo esarĸutik issivipait ĸollâgut, iksivaviglo sai-
marvigijauvik ulliklugo esarĸumingnut, sângautilutik; iksi-
vavingmut saimarvigijauvingmut kerubîk kênâgik sângavuk.

10 **Saliorporlo** ĸejutsiarsajamit: tallertut maggotut takiti-
givoĸ, tallertullo atausertut silliktigivlune, tallertullo atauser-
tut abvatullo poĸtotigilarme.
11 Kallineĸartipâlo goldemik illaĸangitomik, avaliaruta-
liorpâlo goldemik avatâgut.
12 Pinnarnarsauteliorpâlo atâta avatâgut aggait silling-
ningititut silliktigijomik, siningalo avaliarutaliorpâ avatâgut.
13 Kovisivorlo tâpsomunga nuĸlunik sittamanik goldeo-
junik, nuĸlullo illivait niulungita sittamat terreĸunginut
sittamanut.
14 Nuĸlut sinakjuata atânêput, inniksauvlutik akkigau-
tîngnut sâ akkigartaurĸovlugo.
15 Akkigauteliorporlo ĸejutsiarsajamit, ĸallineĸartilugiglo
goldemik, sâ akkigartaurĸovlugo.
16 Perĸuteliorporlo sâmiutanik goldeojunik illaĸangito-
mik, pôgutanginik, alupsautinginiglo, ĸajutanginiglo, ĸallu-
tanginiglo ĸalluviojungnarĸovlugo.
17 Nenneroaĸarviliorporlo goldeojomik illaĸangitomik:
katjuksimajomik nenneroaĸarviliorpoĸ; ikkogganga, akkeru-
ngillo, ĸingmingoangoangillo, paungangoangillo, nuvugulâ-
ngoangillo tâmnatsainauvut:
18 Akkerĸut 6 anivut senerâgingnit, nenneroaĸarviub
akkerungit pingasut senerangata aipânit, nenneroaĸarviublo
akkerungit pingasut seneranganit igluanit.
19 Kingmingoangoaliorpoĸ pingasunik akkerome atau-
serme, paungangoamiglo, nuvugulângoamiglo; ĸingmingoa-
ngoaniglo pingasunik akkerĸub assiane, paungangoamiglo,
nuvugulângoamiglo; taimaglo akkerĸut 6 nâvlugit anijut
nenneroaĸarvingmit.
20 Nenneroaĸarvingmelo ĸingmingoangoaĸarpoĸ sitta-
manik, paungangoaniglo nuvugulângoaniglo:
21 Paungangoamiglo akkerûk iglugêk atâne, paungangoa-
miglo akkerûk iglugêk atâne, paungangoamiglo akkerûk
iglugêk atâne, akkerĸut sixit anijut tâpsomangat maliklugit.
22 Paungangoangit akkerungillo tâmnatsainauvut: ilû-
nane goldeovoĸ illaĸangitoĸ katjuksimajoĸ.
23 Kollingillo sevenit, taĸĸersûtingillo, argjaĸautingillo,
senavait goldemit illaĸangitomit.
24 Tâmna perĸutingillo ilûnaita senavait goldemit illa-
ĸangitomit talentemit.
25 **Tunerguserviliorporlo** isserluanititsivingmik tippitsia-
riksaumik ĸejutsiarsajamit: tallertut atausertut takitigivoĸ,

tallertullo atausertut silliktigivoĸ; iktoĸerikpoĸ; tallertullo maggotut poĸtotigivoĸ; nakjungillo tâmnatsainauvut.
26 Kallineĸartipâlo goldemik illaĸangitomik, ĸângalo senerangillo avatâgut nakjungillo: avaliarutaliorpâlo goldemik avatâgut.
27 Nuĸloliorpâlo maggungnik goldemit avaliarutangata atâgut, terreĸûgingne, senerâgingne iglutut, inniksaurĸovlugik akkigautîngnut akkigarianganut.
28 Akkigautiliorporlo ĸejutsiarsajamit, ĸallineĸartilugiglo goldemik.
29 Orĸsuliorporlo ivsornaitomik mingoarutiksamik, isserluanerutiksamiglo illaĸangitomik tauvluĸutenit mamaĸtunit, tippitsiariksautelerijub senasôngoninga maliklugo.

KAP. XXXVIII.

Tunerguservik tunergutinik ôtaksanik. Ubvarvik. Avaluliorsimajoĸ. Inuit tunergutingita unurningit.

1 **TUNERGUSERVILIORPORLO** tunergutinik ôtaksanik ĸejutsiarsajamit; tallertut tellimatut takitigivoĸ, tallertullo tellimatut silliktigivoĸ; iktoĸerikpoĸ; tallertullo pingasutut poĸtotigivoĸ.
2 Nakjungillo illivait terreĸungine sittamane; nakjungit tâmnatsainauvut: ĸallineĸartipaillo ĸaĸorlermik.
3 Tunerguserviublo perĸutingit, argjaĸautit, ĸallugautillo, pôgutaujat, kapoĸautillo, aumaĸautillo senavait; perĸutingit ilûnaita senavait ĸaĸorlermit.
4 Killapatâliorporlo nulluangojârtomik tunerguservingmut ikomaĸarvingata atânêtuksamik ĸerĸane.
5 Auktitsivorlo nuĸlunik sittamanik killapatâb ĸaĸorliojub issûgingnut, inniksaurĸovlugit akkigautîngnut.
6 Akkigautiliorporlo ĸejutsiarsajamit, ĸallineĸartilugiglo ĸaĸorlermik.
7 Akkigautîglo kaimipak nuĸlunut tunerguserviub senerâgingnêtunut, akkigarianganut; tunerguservik senavâ sâtojanit illuliotilugo.
8 Ubvarviliorporlo ĸaĸorlermit, ikkoggangalo ĸaĸorlermit, arnat illagêktut tupingata pângane kivgartortut tachar tûtinginit.
9 **Tupiublo** avatâ avaluliorpâ: senerangane seĸerngane avalut tâlutangit ĸablunâĸtajatsiangovut, tallertut 100tut.

10 Nappajungit 20ovut, manguvingillo ĸaĸorleojut, 20;
nappajullo kikkiangit ikârusingillo silbereovut.
11 Sennerangane tachâne tâlutaĸarpoĸ tallertut 100tut,
nappajungillo 20ovut, manguvingillo 20; nappajullo kik-
kiangit ikârusingillo silbereovut.
12 Seneranganelo kangiane tâlutaĸarpoĸ tallertut 50tut,
nappajungit 10, manguvingillo 10; nappajullo kikkiangit
ikârusingillo silbereovut.
13 Tukianelo kitâne tallertut 50tut.
14 Tâlutat itertarviub senianêtut igluane tallertut 15tut
iput; nappajungit pingasut, manguvingillo pingasut.
15 Avalullo itertarvingata igluane, ikanelo mânelo, tâlu-
taĸarpoĸ tallertut 15tut; nappajungillo pingasut, manguvi-
ngillo pingasut.
16 Avalut tâlutangit ilûnatik avatâne ĸablunâĸtajatsia-
ngovut.
17 Nappajullo manguvingit ĸaĸorleovut; nappajut kik-
kiangit ikârusingillo silbereovut; ibjarutingitalo ĸalliningit
silbereovut; avalullo nappajungit ikârusertauvut silberemik.
18 Avalullo itertarviata tâlutanga pinnarnarsauteliortau-
joĸ senasimavoĸ tungujoĸtamit, tungulângajomillo, aupalu-
tsiartomillo, ĸablunâĸtajatsiamillo: tallertullo 20tut takiti-
givoĸ, tallertullo tellimatut silliktigivoĸ ĸongmut, avalut
tâlutangit poĸtoĸatigivlugit.
19 Nappajungillo sittamauvut, manguvingillo ĸaĸorleojut
sittamat; kikkiangit silbereovut, ibjarutingillo ĸalliningit
ikârusingillo silbereovut.
20 Tupiublo avalullo avatâne kikkiangit ilûnatik ĸaĸor-
leovut.
21 **Tamadja** tagva katersortaujut tupermut ilingajut,
kigligiutjineĸtaliub tupinganut, sorlo kititaungmatta Mosesib
perĸojanga maliklugo, Levikut atorianginut, Itamâb, Aronib
ajoĸertuijub erningata agganginut.
22 Bêsalêeliblo, Hurib erningata Urib erninga, kingu-
vârênit Judakunit, senavait tamaita Nâlekab perĸojijutigi-
jangit Mosesemut.
23 Aiparivâlo Ahâlia, Ahîsamab erninga, kinguvârênit
Dânekunit, alligolerijoĸ, ĸaĸiarnangitoĸ sulijoĸ, pinnarnar-
sauteliortorlo tungujoĸtame, tungulângajomelo, aupalutsiar-
tomelo, ĸablunâĸtajatsiamelo.
24 Golde ilûnane atortaujoĸ suliaksamut ivsornaitoviub
senajauningane ilûnâne, golde tunijaujoĸ, talenteovoĸ 29nik,

sêkeleniglo 730nik, ivsornaitoviub sêkelinga maliklugo. ($750,000.00tut akkitutigijoĸ.)
25 Silberelo, illagênut kititaumajut tunijangit, talenteovoĸ 100nik sêkeleniglo 1775nik, ivsornaitoviub sêkelinga maliklugo: ($176,035.00.)
26 Inungnut tamainut attunit bekamik, tagva sêkelib abvanganik, ivsornaitoviub sêkelinga maliklugo, nâvlugit kititaugiartortut, 20nik jâreĸartut ĸângiutijullo, tagva inuit 603,550.
27 Talentenit 100nit silberemik ivsornaitoviub manguvingit, upkublo manguvingit kovijauvut, manguvit 100 talentenit 100nit, talente atauseĸ manguvingmut atausermut.
28 Sêkelenillo 1775nit kikkialiorpoĸ nappajunut, ibjarutingillo ĸallineĸartipait, ikâruseliorlunelo.
29 Kaĸorlerlo tunijaujoĸ talenteovoĸ 70nik, sêkeleniglo 2,400nik.
30 Tagvangallo senavait illagêktut tupingata pângata manguvingit, tunerguserviglo ĸaĸorleojoĸ, killapatârlo ĸaĸorleojoĸ tâpsoma piksanga, tunerguserviublo perĸutingit,
31 Avalullo avatânêtut manguvingit, avalullo itertarvingata manguvingit, tupiublo kikkiangit, avalullo avatânêtut kikkiangit.

KAP. XXXIX.

Kivgartortut annorângit atoriaĸartangillo senajauvut âtauvlutiglo Mosesemut, tâpsomalo nâmagivait.

1 **TUNGUJOKTAMILLO,** tungulângajomillo, aupalutsiartomillo annorâliorput kivgartornermut ilingajunik, kivgartornermut ivsornaitovingme, annorâliorpullo ivsornaitunik Aronib piksanginik, sorlo Nâlekab Mosese perĸongmago.
2 Ikiarlo senavâ goldemit, tungujoĸtamillo, tungulângajomillo, aupalutsiartomillo, ĸablunâĸtajatsiamillo.
3 Goldelo katjukpât saglilugo, killilugolo ilerĸsangortipât, akkulerêktilugillo tungujoĸtaĸ, tungulângajorlo, aupalutsiartorlo, ĸâblunâĸtajatsiarlo takominarsausertaujut akornganut.
4 Kivilerêkutaujaliorpâlo katitaurĸovlugo: sinîgikkut iglotut katitauvoĸ.
5 Ikiangatalo tapserutâ tâpsomanêtoĸ tâmnatsainauvoĸ, senajauninga maliklugo; goldemit, tungujoĸtamillo, tunulângajomillo, aupalutsiartomillo, ĸablunâĸtajatsiamillo; sorlo Nâlekab Mosese perĸongmago.

6 **Alliguniglo** tungujuângajunik senavut avaliarutsilugillo goldemik, aglagvigivlugit, sorlo naĸitjut aglagviongmat, Israêlib ĸitorngangita attinginik.
7 Illivaillo ikiab tuîgingnut, ujarauleĸovlugit erĸaumajaujutiksanik Israêlikunut; sorlo Nâlekab Mosese perĸongmago.
8 Sagvingmiutaliorporlo illisimanartomik, ikiab senajauningatut; goldemit, tungujoĸtamillo, tungulângajomillo, aupalutsiartomillo, ĸablunâĸtajatsiamillo.
9 Iktoĸerikpoĸ; sagvingmiutaĸ tappitarêktilugo senavât: aggait isangningatut takitigivoĸ, aggaillo isangningatut silliktigivoĸ, tappitarêkporlo.
10 Illijivigivâllo alligunik siaktunik sittamanik senilerêktunik: siaktut sivorlît tamadja, Ruby, Topaz, Karbunkelelo: tâpkoangovut siaktut sivorlît.
11 Siaktullo aipanga, Emeralde, Safirelo, Diamantelo.
12 Siaktullo pingajuat, Ligure, Agatelo, Amitistelo.
13 Siaktullo sittamangat, Berile, Onikselo, Jasperelo: illijauvut avaliarutanut goldeojunut.
14 Allikullo 12ovut Israêlib ĸitorngangita attingit maliklugit, aglagviovlutik attinginik, naĸitjutib aglagvioningatut, attunit atteĸarlutik kinguvârêt maliklugit.
15 Sagvingmiutarmelo ĸelaumgujaliorput issûgingne, goldemit illaĸangitomit ĸepjarsimajomit.
16 Senneroaliorpullo maggungnik goldeojûngnik, nuĸlûngniglo maggungnik goldeojûngnik; nuĸlûglo atsungersorpakit sagvingmiutab issûgingnut.
17 Kelaumgujâglo goldeojûk ĸepjartâk nuvivakit nuĸlûngnut maggungnut sagvingmiutab issûgingnêtûngnut.
18 Kelaumgujâglo ĸepjartâk goldeojûk issûgik atsungersorpakit senneroângnut, illivlugiglo ikiab kivilerêkutaujâgingnut, sâgingnut.
19 Nuĸloliorpullo maggungnik goldeojûngnik illilugiglo sagvingmiutab issûgingnut sinâgingnut, illuanut, ikiarmut sângavlutik.
20 Tâpkoalo assîgingnik maggungnik nuĸloliorput atsungersorlugiglo ikiab senerâgingnut iglutut, atsungervîk sâkita nellâgingnut, ikiab tapserutingata ĸollânut.
21 Sagvingmiutarlo ĸelaksorpât nuĸlûngmigut ikiab nuĸlûgingnut ĸelarutemut tungujoĸtamut ikiab tapserutingata ĸollânêrĸovlugo, sagvingmiutarlo atsungerudjarĸonago ikiarmit; sorlo Nâlekab Mosese perĸongmago.

22 **Ikiablo** attigiujanga senavâ pergaimajomit, ilûnât tungujoĸtamit.

23 Attigiujarlo ĸerĸagut itervikarpoĸ, sorlo sorsuktuksab annorângata itervingatut, itervingalo nuilatârtauvoĸ, allirĸonago.

24 Attigiujablo periningane paungangoaliorput tungujoĸtamit, tungulângajomillo, aupalutsiartomillo, ĸablunâĸtajatsiamillo.

25 Sivanearsuliorpullo goldeojunik illaĸangitomik, sivanearsuillo pitipait paungangoat akornganut attigiujab periningane, avatâgut paungangoat akornganut;

26 Sivanearsuk paungangoarlo, sivanearsuk paungangoarlo, avatâgut attigiujab kivgartûtib periningane; sorlo Nâlekab Mosese perĸongmago.

27 Ulliliorpullo ĸablunâĸtajatsiamit senasimatsiartomit Aronemut erninginullo,

28 Nessarlugarmiglo ĸablunâĸtajatsiamit, sivumiutaniglo ĸablunâĸtajatsiamit, ĸarlingniglo ĸablunâĸtajatsiamit,

29 Tapserumiglo ĸablunâĸtajatsiamit, tungujoĸtamillo, tungulângajomillo, aupalutsiartomillo, nuilapaujaksajamit; sorlo Nâlekab Mosese perĸongmago.

30 **Nessarlugaublo** ivsornaitub sivumiutanga senavât goldemit illaĸangitomit, aglagvigivlugolo aglangnik, sorlo naĸitjutib aglangititut: IVSORNAITOK NALEKAMUT.

31 Kelaruserpâllo ĸelarutemik tungujoĸtamik, nessarlugaub ĸânganut atsungersortaurĸovlugo; sorlo Nâlekab Mosese perĸongmago.

32 **Taimak** suliaksat ilûnatik illagêktut tupingane ivsornaitome pijarêrtauvut: Israêlikullo piniarput tamainik Nâlekab perĸojijutigijangit tamaita Mosesemut maliklugit, taimak piniarput.

33 Tuperlo âpât Mosesemut, tupeĸ, perĸutingillo, seneroangit, sâtojangillo, ikârusingillo, nappajungillo, manguvingillo,

34 Mattuksarlo saukat angusaluit aminginit aupaluktitaumajunit, mattuksarlo ĸabvît aminginit, upkoksablo tachititsijub tâlutangit,

35 Iklervik kigligiutjineĸtalik, akkigautîgiglo, iksivaviglo saimarvigijauvik,

36 Sâ perĸutingillo tamaita, ĸaĸĸôjallo takonâraksat,

37 Nenneroaĸarvik ivsornaitoĸ ĸollingillo, illâ, ĸollît atuinaujut perĸutingillo ilûnaita, orĸsorlo ĸollît piksangat,

38 Tunerguserviglo goldeojoĸ, orĸsorlo mingoarutiksaĸ,
tippitsiariksautiksallo naimajominartut, tâlutarlo tupiub pâ-
ngata piksanga,
39 Tunerguservik ĸaĸorleojoĸ, killapatângalo ĸaĸorleojoĸ,
akkigautîgik, perĸutingillo tamaita, ubvarvik ikkoggangalo,
40 Avalut tâlutangit, nappajungit, manguvingillo, avalullo
itertarvingata tâlutangit, aklunângillo, kikkiangillo, perĸutillo
tamaita kivgartornermut tuperme, illagêktut tupingane,
41 Annorât kivgartûtit kivgartornermut ivsornaitovingme,
annorâllo ivsornaitut Aronemut, ajoĸert ijôjomut, erningitalo
annorângit kivgartornermut ajoĸertuijônerme.
42 Nâlekab perĸojijutigijangit Mosesemut tamaita malik-
lugit, taimak Israêlikut suliaksat suliarivait.
43 Mosesiblo senajaujut tamaita ĸemergovait, ahâglo,
piniarsimavait sorlo Nâlegaĸ perĸojingmat, taimaluatsiaĸ
piniarsimavait: Mosesiblo saimauserpait.

KAP. XL.

Tuperterĸojauvut. Nuvujab tupeĸ ullikpâ.

1 **NALEKABLO** Mosese oĸarvigivâ, oĸarlune:
2 Takkiub sivorlerpâb uvlungita sivorlerpângane tuper-
tertuksauvotit illagêktut tupinganik.
3 Iklerviglo kigligiutjineĸtalik illijaksarivat takamunga,
tachilugolo iklervik tâlutamut.
4 Sâlo itertitaksarivat, âĸiksorlugillo âĸiksortaujariaĸar-
tut ĸângane; nenneroaĸarviglo itertitaksarivat, ĸollingillo
ikilugit.
5 Tunerguserviglo goldeojoĸ isserluanititsivik iklerviub
kigligiutjineĸtaliub sânganut illijaksarivat, tupiublo pângata
tâlutanga âĸiksorlugo.
6 Tunerguserviglo tunergutinik ôtaksanik pititaksarivat
illagêktut tupingata ivsornaitoviub pângata sânganut, tâlu-
tarlo âĸiksorlugo tupiub pângane.
7 Ubvarviglo pititaksarivat illagêktut tupingata tuner-
guserviublo akorngangnut, imilugolo.
8 Avalullo avatânêtut âĸiksoraksarivatit, tâlutallo nivi-
ngatilugit avalut itertarvinganut.
9 Orĸsorlo mingoarutiksaĸ tigujaksarivat tuperlo mingo-
arlugo, ilûnaitalo takkamanêtut, ivsornaititaksarivallo per-
ĸutingillo tamaita: ivsornaituksauvorlo.
10 Tunerguserviglo tunergutinik ôtaksanik mingoarak-

sarivat perĸutingillo tamaita, tunerguserviglo ivsornaitilugo: tunerguserviojuksauvorlo ivsornainerpâmik.

11 Ubvarviglo ikkoggangalo mingoaraksarivakik ivsornaitilugiglo.

12 Aronelo erningillo tikkititaksarivatit illagêktut tupingata pânganut ubvarlugillo imermut.

13 Aronelo attititaksarivat annorânik ivsornaitunik, mingoarlugolo, ivsornaitilugolo; kivgartorĸovlugo uvamnut ajoĸertuijônerme.

14 Erningillo tikkititaksarivatit annorârtilugillo ullingnik:

15 Mingoaraksarivatillo sorlo atâtangat mingoarangne, kivgartorĸovlugit uvamnut ajoĸertuijônerme: mingoartauningillo ajoĸertuijungortitaujutiksauvoĸ nâksaungitoĸ kinguvângitigut.

16 Taimailiorpoĸ Mosese: Nâlekab perĸojangit tâpsomunga tamaita maliklugit, taimailiorpoĸ.

17 **Jariblo** aipangata taĸĸingita sivorlerpângata uvlungita sivorlerpângane, tupeĸ nappartitauvoĸ.

18 Moseselo tuperterpoĸ, manguvingillo atsungersorpait, sâtojangillo napparlugit, senningajungillo illivlugit nappajungillo napparlugit.

19 Mattuksarlo illullerpâk issipterpâ tupiub ĸollâgut, mattuksarlo sillalleĸ tâpsoma ĸânganut illivlugo, sorlo Nâlekab Mosese perĸongmago.

20 Kigligiutjinîllo tiguvait pôrlugillo iklervingmut, akkigautîglo illivak iklervingmut, iksivaviglo saimarvigijauvik illivâ iklerviub ĸânganut:

21 Iklerviglo itertipâ tupermut, upkolo tachititsijoĸ âĸiksorpâ, iklerviglo kigligiutjineĸtalik tachipâ; sorlo Nâlekab Mosese perĸongmago.

22 **Salo** itertipâ illagêktut tupinganut, tupiub seneranganut tachardlermut, upkub sillatânut.

23 Kaĸĸôjallo âĸiksorpait ĸânganut Nâlekab sângane; sorlo Nâlekab Mosese perĸongmago.

24 Nenneroaĸarviglo pitipâ illagêktut tupinganut, sâb akkianut, tupiub seneranganut seĸĸinerdlermut.

25 Kollîllo ikipait Nâlekab sângane; sorlo Nâlekab Mosese perĸongmago.

26 Tunerguserviglo goldeojoĸ pitipâ illagêktut tupinganut, upkub sânganut;

27 Kânganelo ikitsivoĸ tippitsiariksautiksanik; sorlo Nâlekab Mosese perĸongmago.

28 **Talutarlo** âĸiksorpâ tupiub pânganut.
29 Tunerguserviglo tunergutiksanik ôtaksanik illivâ illagêktut tupingata ivsornaitub pângata sivorânut, tunerguserlunelo ĸângane tunergutemik ôtaksamik, tunergutemiglo nerĸiksamik; sorlo Nâlekab Mosese perĸongmago.
30 **Ubvarviglo** pitipâ illagêktut tupingata tunerguserviublo akorngangnut, imilugolo ubvautiksamik.
31 Moseselo Aronelo erningillo aggatik ittigatiglo ubvarpait tagvane:
32 Iterangamik illagêktut tupinganut, najornigangamiglo tunerguservingmik, ubvarput; sorlo Nâlekab Mosese perĸongmago.
33 Avalullo napparpait tupiub tunerguserviublo avatâgut, tâlutarlo âĸiksorpâ avalut itertarvinganut. Taimaglo Mosesib suliaksaĸ pijarêrpâ.
34 **Tagva** nuvujab illagêktut tupingat ullikpâ, Nâlekablo ânanauningata tupeĸ illumavâ.
35 Moseselo iterungnangilaĸ illagêktut tupinganut, nuvujab ĸânganêngmat, Nâlekablo ânanauningata tupeĸ illumangmago.
36 Nuvujjarlo ĸangatarangat tupiub ĸânganit, Israêlikut sivumuarput ingerganingine tamât.
37 Nuvujarle ĸangatalungipat, tagva ingergalungilat uvloĸ ĸangatarvinga tikkitsiarivlugo.
38 Nâlekab nuvujanga tupiub ĸânganêngmat uvlôtilugo, ikomalo ĸânganêngmat unnuarme, Israêlikut ilûnatik takoane, ingerganingat ilûnât nâvlugo.

Printed in Great Britain
by
Billing and Sons, Ltd., Guildford and Esher